

Indvandrere i Danmark 2009

DANMARKS
STATISTIK

Indvandrere i Danmark

2009

DANMARKS
STATISTIK

Indvandrere i Danmark 2009

Udgivet af Danmarks Statistik
December 2009
Oplag: 300
Printet af ParitasDigitalService

Papir-udgave

Pris 230 kr.
Kan købes på www.dst.dk/boghandel
ISBN 978-87-501-1807-7
ISSN 1902-8946

Pdf-udgave

Kan hentes gratis på www.dst.dk/Publ/Indvandrereidk
ISBN 978-87-501-1808-4
ISSN 1902-8954

Adresse:

Danmarks Statistik
Sejrøgade 11
2100 København Ø
Tlf. 39 17 39 17
E-post: dst@dst.dk
www.dst.dk

Signaturforklaring

- $\begin{matrix} 0 \\ 0,0 \end{matrix} \}$ Mindre end $\frac{1}{2}$ af den anvendte enhed
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
  - .. Oplysning for usikker til at angives
  - ... Oplysning foreligger ikke
  - Nul

© Danmarks Statistik 2009

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.
Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.
Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse
af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.
Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN,
har den ret til - inden for aftalens rammer - at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har stor almen og politisk interesse. I denne bog, som er den tredje udgave af årspublikationen *Indvandrere i Danmark*, samler Danmarks Statistik oplysninger fra forskellige statistikområder for at give et så bredt og nuanceret billede som muligt af indvandreres og efterkommeres stilling i det danske samfund.

Indkomst behandles i denne udgave af *Indvandrere i Danmark* på en anden måde end tidligere. For bedre at kunne belyse indkomstforskelle mellem herkomstgrupper, er alle 25-64-årige således blevet placeret i ti grupper (deciler) efter deres indkomst størrelse. Oplysningerne om indkomstdeciler anvendes også i kapitlerne om arbejdsmarked og uddannelse.

Til belysning af forskelle mellem herkomstgruppernes anvendelse af forskellige offentlige overførsler som dagpenge, kontanthjælp, støttet beskæftigelse, førtidspension og efterløn anvendes som kilde nu udelukkende statistikken om personer uden ordinær beskæftigelse

Kapitlet om uddannelse er blevet udbygget med et afsnit om indvandre- res medbragte uddannelse, mens der i kapitlet om kriminalitet for første gang indgår kriminalitetsindeks beregnet separat for henholdsvis indvandrere og efterkommere.

Publikationens anden del har fokus på børn af efterkommere. Der er endnu forholdsvis få statistiske oplysninger om gruppen, da den hovedsagelig består af børn under 10 år. Kapitlerne om børn af efterkommere vil være en fast bestanddel af denne årspublikation, og de vil blive udbygget, efterhånden som data tillader det.

I forbindelse med dette års udgivelse er der blevet udarbejdet en særlig befolkningsfremskrivning af alle personer med indvandrerbaggrund. Personer med indvandrerbaggrund omfatter her både indvandrere, efterkommere samt børn af efterkommere. Det er første gang, at børn af efterkommere indgår i en befolkningsfremskrivning.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik, kontoret for Befolkning, af Thomas Michael Nielsen, Annemette Lindhardt Olsen, Anne Nærvig Petersen, Lisbeth Laursen og Dorthe Larsen. Arbejdet med udarbejdelse af publikationen har været fulgt af en følgegruppe med medarbejdere fra Danmarks Statistik samt Garbi Schmidt, SFI.

Danmarks Statistik, november 2009

Jan Plovsing / Anita Lange

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning.....	7
DEL 1	1. Befolkning.....	13
	1.1. Herkomst.....	13
	1.2. Indvandreres alder og oprindelsesland.....	15
	1.3. Efterkommeres alder og oprindelsesland.....	17
	1.4. Indvandringstidspunkt.....	19
	1.5. Hvor bor indvandrere og efterkommerne?.....	21
	1.6. Fertilitet.....	26
	1.7. Vielser.....	28
	1.8. Familier.....	31
	1.9. Indvandring og genudvandring.....	34
	1.10. Statsborgerskab.....	39
	1.11. Indvandrere og efterkommeres opholdsgrundlag.....	40
	2. Indkomst.....	47
	2.1. Indkomstdeciler og herkomst.....	48
	2.2. Indkomstdeciler for 25-29-årige.....	50
	2.3. Indkomstdeciler for 30-39-årige.....	51
	2.4. Indkomstdeciler for 40-49-årige.....	52
	2.5. Indkomstdeciler for 50-59-årige.....	53
	2.6. Indkomstdeciler for 60-64-årige.....	53
	2.7. Indkomstdeciler og opholdstid i Danmark.....	54
	2.8. Indkomstspredning blandt 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere.....	56
	2.9. Indkomstspredning blandt 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere.....	60
	3. Arbejdsmarked.....	65
	3.1. Beskæftigelsesudvikling 1981-2008.....	65
	3.2. Beskæftigelse, alder og køn.....	68
	3.3. Beskæftigelse, oprindelsesland og opholdstid i Danmark.....	70
	3.4. Selvstændige.....	74
	3.5. Branche.....	75
	3.6. Indkomstfordeling for 40-49-årige efter beskæftigelsesniveau.....	78
	4. Personer uden ordinær beskæftigelse.....	83
	4.1. Dagpenge og kontanthjælp.....	83
	4.2. Sygedagpenge og barsel.....	86
	4.3. Støttet beskæftigelse, opkvalificering og revalidering.....	87
	4.4. Førtidspension og efterløn.....	88
	4.5. Efterkommere uden ordinær beskæftigelse.....	92

	5. Uddannelse.....	95
	5.1. Højeste fuldførte uddannelse.....	95
	5.2. Under uddannelse.....	97
	5.3. Uddannelsesniveau og indkomst.....	101
	5.4. Afsluttet uddannelse 2004-2006.....	104
	5.5. Medbragt uddannelse.....	111
	6. Kriminalitet.....	123
	6.1. Samlet kriminalitet.....	124
	6.2. Kriminalitetsmønster.....	136
	6.3. Straffelovsovertrædelser.....	141
	6.4. Færdselslovsovertrædelser.....	148
	6.5. Særlovsovertrædelser.....	151
DEL 2	7. Børn af efterkommere - definition.....	157
	7.1. Definition.....	157
	7.2. 0-29-årige børn af efterkommere.....	161
	7.3. Forældrenes baggrund.....	163
	8. Børn af efterkommere - børnenes forhold.....	167
	8.1. Familieforhold.....	167
	8.2. Daginstitutioner.....	170
	8.3. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger.....	172
	8.4. Uddannelse og beskæftigelse.....	174
	8.5. Kriminalitet.....	177
	9. Børn af efterkommere - forældrenes forhold.....	179
	9.1. Alder.....	179
	9.2. Uddannelse.....	180
	9.3. Beskæftigelse.....	182
	9.4. Uden beskæftigelse.....	185
DEL 3	10. Befolkningsfremskrivning af personer med indvandrerbaggrund.....	191
	10.1. Indledning.....	191
	10.2. Fremskrivningens hovedresultater.....	193
	10.3. Andre scenarier for indvandring.....	196
	10.4. Aldersgrupper og herkomst i den fremtidige befolkning.....	199
	10.5. Fremskrivningens forudsætninger.....	203

Sammenfatning

- Befolkning* 1. januar 2009 udgjorde indvandrere og efterkommere 9,5 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 7,3 pct., og blandt dem er næsten to ud af tre fra ikke-vestlige lande. Siden 1980 er antallet af ikke-vestlige indvandrere femdoblet.
- Fremskrivning af personer med indvandrerbaggrund* Der er i forbindelse med denne udgave af *Indvandrere i Danmark* blevet lavet en særlig befolkningsfremskrivning, som viser, at alle personer med indvandrerbaggrund vil udgøre 16,6 pct. af befolkningen i 2050 mod 9,7 pct. i dag. Både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere betragtes her som personer med indvandrerbaggrund.
- 12,1 pct. med ikke-vestlig baggrund i 2050* I 2009 udgør personer med ikke-vestlig baggrund 6,6 pct. af befolkningen, hvilket svarer til 361.000 personer. Ifølge fremskrivningen vil denne gruppe vokse til 12,1 pct. af befolkningen i 2050, hvilket svarer til 728.000 personer.
- Fremtidig sammensætning af erhvervsaktive* Det er især i de erhvervsaktive aldersgrupper 25-39-årige og 40-64-årige, at personer med indvandrerbaggrund i de kommende år vil udgøre stigende andele af befolkningen. Fx forventes det, at 19,7 pct. af de 40-64-årige har indvandrerbaggrund i 2050 mod 7,9 pct. i dag.
- Indvandring og genudvandring* Det er langt fra alle indvandrere, som kommer til Danmark for at bo her permanent. Blandt de indvandrere, der kom til Danmark i 2000, var halvdelen genudvandret i 2008. Andelen, der genudvandrer, er højest blandt vestlige indvandrere.
- Flygtninge* Der er 106.000 indvandrere i Danmark, som er flygtninge. Det svarer til 26 pct. af alle indvandrere. Næsten alle flygtninge har oprindelse i et ikke-vestligt land.
- Opdeling af 25-64-årige i ti indkomstgrupper* Personer med dansk oprindelse og vestlige indvandrere har højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere. Mens kun 8 pct. af de 25-64-årige med dansk oprindelse er placeret i den laveste af ti indkomstgrupper, gælder det 28 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.
- Stigende indkomster med alderen, men ikke for ikke-vestlige indvandrere* For personer med dansk oprindelse er indkomsterne stigende med alderen, og de 50-59-årige har klart højere indkomster end yngre aldersgrupper. Blandt de ikke-vestlige indvandrere er der ikke en tilsvarende sammenhæng, og deres indkomstfordeling på de ti indkomstgrupper varierer ikke meget mellem aldersgrupperne.
- Lavere indkomster hænger især sammen med lavere beskæftigelse* Ikke-vestlige indvandrere har klart lavere beskæftigelsesfrekvenser end personer med dansk oprindelse, og det er ikke mindst på den baggrund, at deres lavere indkomster skal ses. Blandt de 16-64-årige kvinder er kun 50 pct. af de ikke-vestlige indvandrere beskæftigede mod 77 pct. af kvinderne med dansk oprindelse. Både blandt mandlige og kvindelige ikke-vestlige indvandrere er beskæftigelsesfrekvensen dog steget kraftigt i løbet af de seneste ti år, og forskellen mellem ikke-vestlige indvan-

	drere og personer med dansk oprindelse har tidligere været meget større.
<i>Efterkommeres beskæftigelse</i>	Efterkommere har højere beskæftigelse end indvandrere. Personer med dansk oprindelse har dog fortsat en højere beskæftigelse end ikke-vestlige efterkommere.
<i>Lille kønsforskel i beskæftigelse blandt efterkommere</i>	Forskellen mellem mænd og kvinders beskæftigelsesfrekvens er for ikke-vestlige efterkommere på samme niveau som for personer med dansk oprindelse. Blandt ikke-vestlige indvandrere er der store kønsforskelle.
<i>Indvandrere fra bestemte lande har meget lav beskæftigelse</i>	Beskæftigelsesfrekvenserne er særligt lave blandt indvandrere fra Somalia, Irak, og Libanon, og det er især kvinderne, som har meget lav beskæftigelse. Blandt de kvindelige indvandrere fra de nævnte lande, er det mindre end hver tredje, som er beskæftiget. Det er indvandrere fra Thailand, Sri Lanka, Vietnam og Kina, som har de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de ikke-vestlige indvandrere.
<i>Flygtninge har lavere beskæftigelse</i>	Både opholdstid og opholdsgrundlag har betydning for beskæftigelsen. Indvandrere, som kun har været i Danmark i kort tid, er således oftere uden beskæftigelse, og flygtninge er i mindre grad beskæftigede end andre indvandrere. Den høje andel af flygtninge blandt indvandrere fra Irak, Somalia, Libanon og Afghanistan er en af forklaringerne på deres lavere beskæftigelse.
<i>Større andel selvstændige blandt ikke-vestlige indvandrere</i>	Blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er beskæftigede, er andelen, der arbejder som selvstændige, større end for personer med dansk oprindelse. Der er dog store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. De selvstændiges andel af de beskæftigede er 17 pct. blandt indvandrere fra Pakistan. Det svarer til en andel, som er omkring tre gange så høj som for personer med dansk oprindelse. Blandt beskæftigede indvandrere fra Bosnien-Hercegovina er det til sammenligning kun 2 pct., der er selvstændige.
<i>Mange ikke-vestlige indvandrere på passiv kontanthjælp</i>	De ikke-vestlige indvandrere er stærkt overrepræsenterede blandt modtagere af dagpenge- og kontanthjælp. Det gælder i særlig høj grad 18-64-årige kvindelige passive kontanthjælpsmodtagere, hvor de ikke-vestlige indvandrere udgør 30,8 pct., mens deres andel af befolkningen kun er 6,0 pct.
<i>50-59-årige flygtninge ofte på førtidspension</i>	Blandt de 50-59-årige indvandrere med flygtningebaggrund er andelen på førtidspension meget høj. For mandlige indvandrere fra Libanon (statsløse palæstinensere), Bosnien-Hercegovina og Irak drejer det sig om henholdsvis 56, 48 og 45 pct. Blandt mænd med dansk oprindelse er den tilsvarende andel lidt under 10 pct.
<i>Flere ikke-vestlige indvandrere under uddannelse</i>	41 pct. af de 20-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere er i dag under uddannelse. Den tilsvarende andel var kun 23 pct. for ti år siden. Blandt kvinder med dansk oprindelse er andelen af 20-årige under uddannelse i samme periode steget fra 37 pct. til 40 pct. Også blandt de

mandlige ikke-vestlige indvandrere er andelen under uddannelse steget, men ikke i samme omfang som for de kvindelige ikke-vestlige indvandrere.

Beskæftigelse for uddannede i 2004-2006

Blandt dem, der afsluttede en lang videregående uddannelse i perioden 2004-2006, er beskæftigelsesfrekvensen omkring 20 procentpoint højere for personer med dansk oprindelse sammenlignet med ikke-vestlige indvandrere. Forskellen er noget mindre for de øvrige uddannelsesniveauer, men stadig meget tydelig.

To ud af tre indvandrere har ingen dansk uddannelse

Omkring to ud af tre indvandrere har ikke taget en uddannelse i Danmark. Deres manglende uddannelsesoplysninger er forsøgt dækket med en særlig spørgeskemaundersøgelse. Henholdsvis 23 pct. af de vestlige og 30 pct. af de ikke-vestlige indvandrere over 18 år har via spørgeskemaundersøgelsen givet oplysninger om deres medbragte uddannelse.

Medbragt uddannelse mest værd for vestlige indvandrere

Vestlige indvandrere med en medbragt erhvervskompetencegivende uddannelse har højere beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere med en medbragt erhvervskompetencegivende uddannelse. Blandt de 25-64-årige mænd er der fx 82 pct. af de vestlige indvandrere, som er i beskæftigelse mod 62 pct. blandt de ikke-vestlige indvandrere.

Medbragt uddannelse stort set uden betydning for ikke-vestlige indvandrere

Der er stort set ingen forskel på indkomstfordelingen mellem ikke-vestlige indvandrere med en medbragt erhvervskompetencegivende uddannelse og ikke-vestlige indvandrere med ingen eller uoplyst uddannelse, når man ser på hele gruppen af 25-64-årige. Uddannelsens område har dog stor betydning, og ikke-vestlige indvandrere med lange eller mellemlange videregående uddannelser inden for social og sundhed, der blandt andet omfatter læger og sygeplejersker, klarer sig bedre indkomstmæssigt end andre ikke-vestlige indvandrere med medbragte uddannelser.

14 pct. af al kriminalitet begås af indvandrere og efterkommere

Indvandrere og efterkommere udgør henholdsvis 11 og 3 pct. af de personer, der dømmes for kriminalitet i Danmark. Når tallene korrigeres for forskelle i alder, er kriminalitetsindekset for mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande 68 pct. højere end indekset for alle mænd. Når der yderligere korrigeres for forskelle i socioøkonomisk status, reduceres kriminaliteten til at være 46 pct. højere for mandlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Højere kriminalitet blandt efterkommere end indvandrere

Det samlede kriminalitetsindeks for mandlige indvandrere og efterkommere på 146 dækker i virkeligheden over store forskelle mellem indvandrere og efterkommere. De mandlige ikke-vestlige indvandrere har således et kriminalitetsindeks på 133, mens efterkommernes er 217. Stigende andele af efterkommerne blandt hele gruppen af indvandrere og efterkommere vil således i sig selv påvirke det samlede indeks i opadgående retning.

- Flere straffelovs-
overtrædelser blandt
indvandrere og
efterkommere* Uanset herkomst og opholdsgrundlag er overtrædelser af færdselsloven den mest almindelige form for kriminalitet blandt mænd. Overtrædelser af straffeloven, der bl.a. omfatter volds- og ejendomsforbrydelser, er dog relativt mere udbredt blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.
- 9.441 børn af
efterkommere ...* Børn af efterkommere er personer, der har mindst en forælder, som er efterkommer og ingen forældre med dansk oprindelse. Der var 1. januar 2009 i alt 9.441 personer, som vi definerer som børn af efterkommere.
- ... 88 pct. af dem har
ikke-vestlig
oprindelse* 88 pct. af børnene af efterkommere har ikke-vestlig oprindelse, og blandt dem er 84 pct. under 10 år. I de fleste tilfælde består forældreparret af en efterkommer og en indvandrer. Kun i få tilfælde er begge forældre efterkommere.
- To ud af tre har
tyrkisk, pakistansk
eller jugoslavisk
oprindelse* For 64 pct. af børnene af efterkommere har begge forældre oprindelse i enten Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien. At disse tre lande dominerer, er en naturlig følge af, at det var herfra, de første indvandringsbølger kom i 1960'erne og 1970'erne. Det er deres efterkommeres børn, som udgør hovedparten af børnene af efterkommere.
- Statistikmuligheder
begrænses af
gruppens lille omfang* Da de fleste børn af efterkommere er under 10 år og da gruppen er meget lille, er der endnu meget begrænsede muligheder for at beskrive børn af efterkommere i forhold til uddannelse, arbejdsmarked og kriminalitet.

DEL 1

1. Befolkning

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere udgør 9,5 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrerens andel er 7,3 pct., og af dem kommer to ud af tre fra ikke-vestlige lande.

Siden 1980 er antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark steget kraftigt. Der er i 2009 mere end fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere som i 1980.

Både blandt indvandrere og efterkommere er Tyrkiet det land, som flest har oprindelse i. Mere end hver femte efterkommer i Danmark har tyrkisk oprindelse.

Indvandrere og efterkommere bor især i nærheden af større byer. I region Hovedstaden udgør indvandrere og efterkommere 15 pct. af befolkningen.

Fertiliteten er højere for kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande end for kvinder med dansk oprindelse. I perioden 2004 til 2008 var den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse i gennemsnit 1.824, mens den for kvindelige indvandrere med ikke-vestlig oprindelse var 2.115. Det svarer til, at kvinder med dansk oprindelse får 1,82 børn mod de ikke-vestlige indvandreres 2,12. Ikke-vestlige indvandreres fertilitet er faldet kraftigt de seneste ti år. I perioden 1998-2003 var den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere i gennemsnit således helt oppe på 2.813.

De fleste indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, som gifter sig, bliver gift med andre indvandrere og efterkommere, og de to parter har i de fleste tilfælde samme oprindelsesland.

39 pct. af parfamilier med to ikke-vestlige indvandrere har mindst tre hjemmeboende børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. blandt parfamilier med to personer med dansk oprindelse.

Der er forholdsvis mange indvandrere, der genudvandrer. Halvdelen af de indvandrere, som kom til Danmark i 2000, er i 2009 genudvandret. Det er især indvandrere fra vestlige lande, som genudvandrer.

I perioden 2000-2008 kom der 24.463 indvandrere fra Polen til Danmark, hvilket gør Polen til periodens klart største indvandringsland. Der er dog forholdsvis mange polakker, som genudvandrer relativt hurtigt. Fx var halvdelen af dem, der indvandrede i 2006, genudvandret 1. januar 2009.

26 pct. af alle indvandrere i Danmark er flygtninge. Næsten alle flygtninge kommer fra ikke-vestlige lande.

1.1. Herkomst

Indvandrere udgør 7,3 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning bestod 1. januar 2009 af 5.511.451 personer. Heraf havde 90,5 pct. dansk oprindelse, mens 7,3 pct. og 2,3 pct. var henholdsvis indvandrere og efterkommere.

Næsten to ud af tre er ikke-vestlige

Blandt indvandrerne i Danmark kom 61,2 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne var andelen med ikke-vestlig oprindelse 86,7 pct.

Tabel 1.1. **Befolkningen i Danmark fordelt efter herkomst. 2008-2009**

	1. januar 2008	1. januar 2009
I alt	5 475 791	5 511 451
Indvandrere	378 665	401 771
- fra vestlige lande	140 970	155 788
- fra ikke-vestlige lande	237 695	245 983
Efterkommere	119 297	124 265
- fra vestlige lande	15 509	16 497
- fra ikke-vestlige lande	103 788	107 768
Personer med dansk oprindelse	4 977 829	4 985 415

Indvandrere og efterkommere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer - uanset fødested - der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland, henholdsvis statsborgerskabsland.

Vestlige og ikke-vestlige lande

Vestlige lande: Alle EU-lande plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Fra 1. januar 2007 er Bulgarien og Rumænien en del af EU. De indgår fra samme dato i Vestlige lande.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

Antallet af ikke-vestlige indvandrere er femdoblet siden 1980

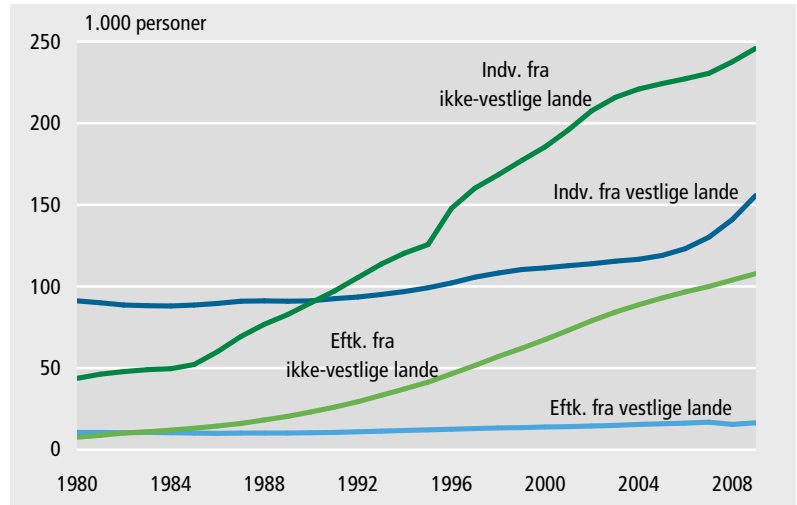
Siden 1980 har antallet af indvandrere og efterkommere i befolkningen i Danmark været stigende. Særligt antallet af ikke-vestlige indvandrere er i perioden steget kraftigt. De 245.983 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2009 er således mere end fem gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1980.

Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige

I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der dog kun 65.000 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2008 end i 1980. Det svarer til en stigning på 71 pct. Fra 1980 til og med 1990 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2009 oversteg antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med omkring 90.000 personer.

Figur 1.1. Indvandrere og efterkommere. 1980-2009

14 gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1980

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1980. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1980 til 2009 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 7.653 til 107.768. Der er altså mere end 14 gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2009 som i 1980. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun steget med 56 pct.

1.2. Indvandreres alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabellen på næste side fremgår aldersfordelingen for de 12 lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de 12 lande 52 pct. af alle indvandrere.

Flest tyrkiske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Tyrkiet udgjorde 31.834 personer i 2009, hvilket gør Tyrkiet til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Tyskland har med 27.791 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark, mens indvandrere med oprindelse i Polen er tredjestørst med 24.383 indvandrere.

*Ikke-vestlige
indvandrere er yngre
end vestlige*

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande var der således kun 9 pct., som var fyldt 60 år. Den tilsvarende andel var 20 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med tysk oprindelse, som er den største vestlige indvandrergruppe, var hele 33 pct. fyldt 60 år.

Tabel 1.2. Indvandrere i Danmark fordelt efter alder og oprindelsesland. 2009

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	2	7	23	22	20	12	13	401 771
Vestlige lande	3	4	25	19	16	13	20	155 788
Heraf:								
Norge	1	3	24	15	13	15	30	14 541
Polen	4	4	31	23	16	13	9	24 383
Storbritannien	2	2	9	19	25	20	23	11 757
Sverige	1	2	19	15	13	20	30	13 225
Tyskland	3	5	15	14	17	13	33	27 791
Ikke-vestlige lande	2	9	22	24	22	12	9	245 983
Heraf:								
Bosnien-Hercegovina	0	10	20	17	22	17	13	17 989
Irak	3	21	18	21	22	11	5	21 283
Iran	1	5	17	16	34	18	9	11 904
Jugoslavien ¹	0	6	12	20	26	18	18	11 248
Libanon	1	4	24	26	29	10	5	12 035
Pakistan	2	4	15	27	21	17	15	10 827
Tyrkiet	1	3	15	32	26	12	10	31 834

Anm.: Tabellen viser de 12 lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

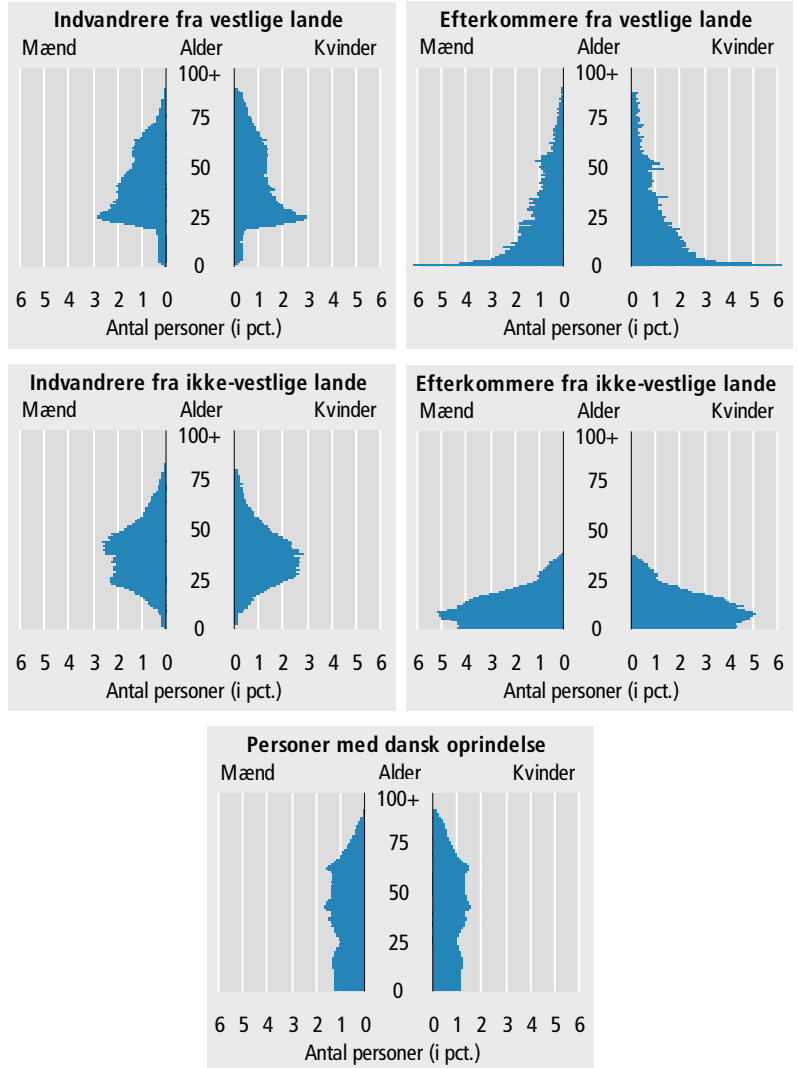
*Indvandrere fra Polen
er yngre end andre
vestlige indvandrere*

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig lidt ud fra de andre vestlige lande Norge, Sverige, Storbritannien og Tyskland, som er vist i tabellen. Der var således kun 9 pct. af indvandrere med polsk oprindelse, som var fyldt 60 år. Denne lave andel hænger i høj grad sammen med, at mange indvandrere fra Polen først er kommet til Danmark efter 2004, hvor Polen blev medlem af EU. At 70 pct. af indvandrerne fra Polen er mellem 20 og 49 år afspejler, at de hovedsageligt kommer til Danmark for at arbejde.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne på næste side er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Både for indvandrere og især for efterkommere er det tydeligt, at de ikke-vestlige har en yngre befolkning end de vestlige.

Figur 1.2. Befolkningen i Danmark fordelt efter herkomst, køn og alder. 2009

1.3. Efterkommeres alder og oprindelsesland

De 11 største oprindelseslande for efterkommere er ikke-vestlige

De fleste efterkommere har oprindelse i et ikke-vestligt land. I tabellen med de 12 oprindelseslande med flest efterkommere, er Polen det eneste vestlige land, og de 2.815 efterkommere med polsk oprindelse placerer Polen sidst blandt de 12 lande.

Hver femte efterkommer har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 21 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe blandt efterkommerne. Efterkommere med Libanon og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste to pladser med henholdsvis 9 pct. og 7 pct.

Tabel 1.3. Efterkommere i Danmark fordelt efter alder og oprindelsesland. 2009

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	45	34	13	5	1	1	1	124 265
Vestlige lande	32	19	13	11	9	7	8	16 497
Heraf:								
Polen	27	29	22	15	4	2	1	2 815
Ikke-vestlige lande	47	36	13	4	0	0	0	107 768
Heraf:								
Bosnien-Hercegovina	61	38	0	0	0	0	.	4 104
Irak	76	23	1	0	0	0	.	7 634
Iran	48	42	9	0	0	.	.	2 992
Jugoslavien ¹	33	34	18	14	0	0	0	5 893
Libanon	45	51	4	0	.	0	.	11 528
Marokko	39	36	18	7	0	.	.	4 555
Pakistan	29	33	24	14	0	.	.	9 053
Somalia	79	21	0	0	.	.	.	6 458
Sri Lanka	44	50	6	0	0	0	.	3 960
Tyrkiet	32	41	22	5	0	0	.	26 357
Vietnam	46	40	13	0	0	0	0	4 761

Anm.: Tabellen viser de 12 lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

*Hver anden
efterkommer er
under 10 år*

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 124.265 efterkommere er 45 pct. under 10 år gamle. Kun 8 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

*Vestlige
efterkommere
klart ældre end
ikke-vestlige*

Efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande er imidlertid meget forskellige, hvad aldersfordelingen angår. Andelen af efterkommere, som er 30 år eller mere, er således 35 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 4 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Derimod var der relativt få ikke-vestlige indvandrere i Danmark, hvis man går længere end 30 år tilbage. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for mere end 30 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 30 år er derfor forholdsvis lille i dag.

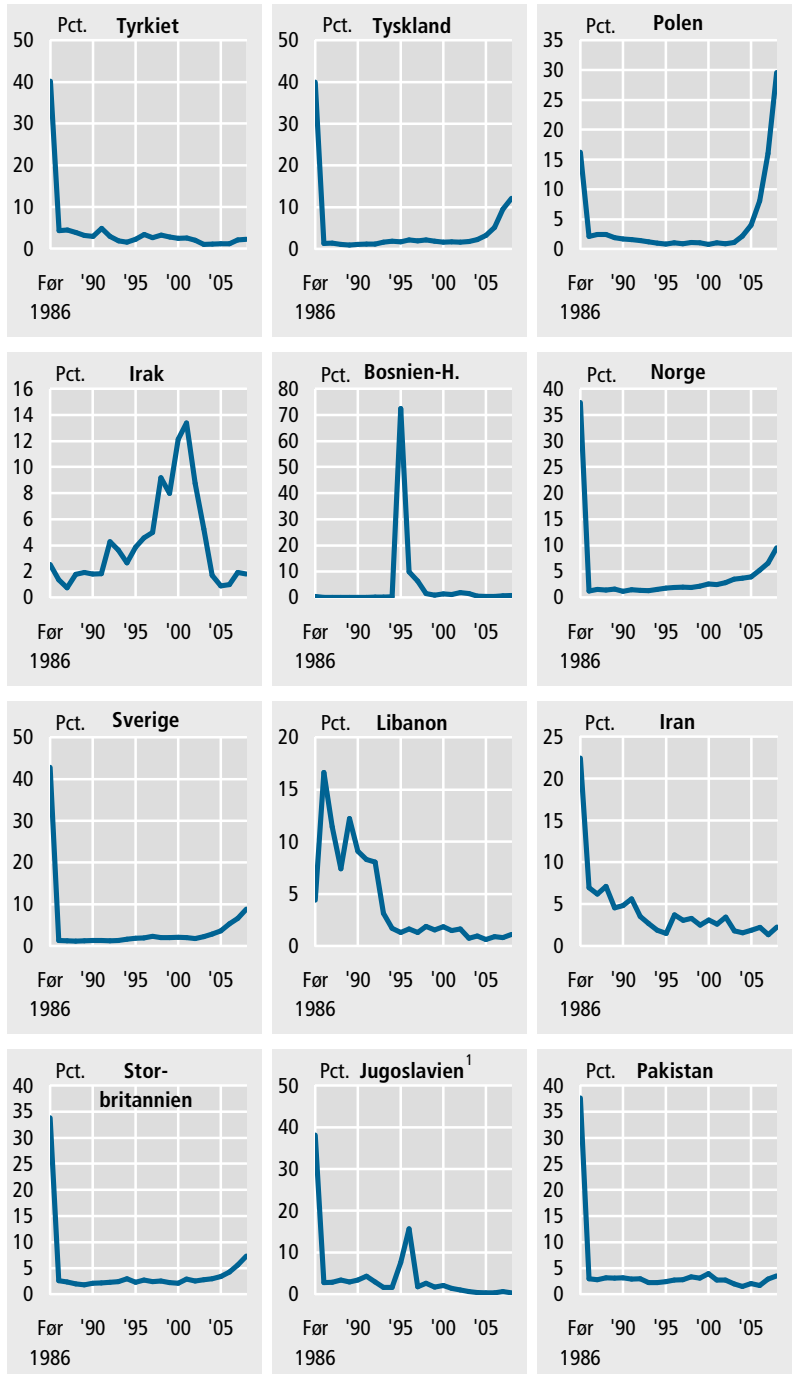
*Flest ikke-vestlige
efterkommere over
30 år har tyrkisk eller
pakistansk oprindelse*

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år, har især Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien eller Marokko som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse fire oprindelseslande udgjorde tilsammen 79 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko var med i de første større ikke-vestlige indvandring til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4. Indvandringstidspunkt

- Indvandrings-
tidspunkt for de 12
oprindelseslande med
flest indvandrere*
- De 12 oprindelseslande, hvorfra der i Danmark er flest indvandrere, er på næste side repræsenteret med en figur hver, der illustrerer sammenhængen mellem indvandringsår og den samlede indvandrerbefolkning for det pågældende land i dag. Indvandringsåret er det år, hvor indvandrerer bliver registreret i folkeregisteret. Asylansøgere regnes ikke for indvandrere i perioden, hvor deres asylsag behandles, men først når opholdstilladelse er givet, og de er registreret i folkeregisteret.
- Oplysninger om
tidspunkt for
indvandring fra
1986 og frem*
- Ved konstruktionen af figurerne er alle indvandrere fra det pågældende land først blevet opdelt på deres første indvandringsår. Derefter er det udregnet, hvor stor en andel indvandrere fra de enkelte indvandringsår udgør af den samlede gruppe af indvandrere fra landet. For indvandring før 1986 har vi ikke eksakte oplysninger, og alle med indvandringsår før 1986 er derfor slået sammen.
- Mange indvandrere
fra vestlige lande
kom til Danmark
før 1986*
- Figureerne for de vestlige lande Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien ligner hinanden meget. I alle fire tilfælde er en relativt stor andel af indvandrerbefolkningen i dag indvandret før 1986, hvilket i figurerne kan ses af de store andele for uoplyst indvandringsår. Fra 1986 og frem til omkring år 2000 viser kurverne et jævnt forløb på et lavt niveau for alle fire lande. Herefter stiger kurverne igen. Der er to årsager til denne stigning. For det første er der de seneste år sket en stigning i indvandringen til Danmark fra Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien. Det spiller imidlertid også en rolle, at der generelt er forholdsvis mange indvandrere fra disse lande, som opholder sig kort tid i Danmark.
- Indvandringsaktivitet
fra Tyrkiet og
Pakistan i alle år*
- Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan er i de fleste tilfælde kommet til Danmark for at arbejde eller som resultat af familiesammenføringer. Der er derfor ikke enkelte år, der skiller sig voldsomt ud for de to lande. Til gengæld er der gennem hele perioden en vis indvandringsaktivitet.
- Stor indvandring fra
Polen efter 2004*
- Indvandrere fra Polen er først og fremmest begyndt at komme til Danmark i stor stil efter 2004, hvor Polen blev medlem af EU. Polakker kommer i dag hovedsageligt til Danmark for at arbejde.
- Indvandrere
fra Bosnien kom
hovedsageligt i 1995*
- For de fem øvrige lande er udsvingene på figurerne ofte et resultat af uroligheder i de pågældende lande, som har fundet sted lige før eller omkring årene med stor indvandring. For Bosnien-Hercegovina viser det sig særlig tydeligt. Blandt alle indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, der findes i Danmark i dag, kom mere end 72 pct. til Danmark i året 1995 som flygtninge fra borgerkrigen i Jugoslavien. Denne konflikt viser sig også på figuren for Jugoslavien, hvorfra der også kom usædvanligt mange indvandrere i årene 1995-1996. Der var dog allerede på det tidspunkt mange indvandrere fra Jugoslavien i Danmark, som især var kommet hertil i 60'erne og 70'erne for at arbejde.
- Mange indvandrere
fra Libanon
fra 1985-1992*
- Indvandrere fra Libanon er især kommet til Danmark i perioden 1985-1992. Hovedparten af indvandrere fra Libanon består af statsløse palæstinensere.

Figur 1.3. Indvandrere fra de 12 lande med størst repræsentation i Danmark fordelt efter 1. indvandringsår. 2009

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

*Stor indvandring
fra Irak mellem
1998 og 2003*

De største indvandring fra Iran til Danmark fandt sted i perioden 1984-1991, mens indvandring fra Irak til Danmark for alvor begyndte efter afslutningen af den første Golfkrig i 1991. Indvandringen fra Irak var på sit højeste i perioden 1998-2003, hvorefter den er faldet kraftigt. I 2001 var der således 2.848 personer, som indvandrede fra Irak til Danmark, mens tallet kun var 384 i år 2008.

*Flere vestlige
indvandrere de
seneste 2-3 år*

Blandt de 12 lande i figurerne indgår fem vestlige lande og syv ikke-vestlige lande. Det er værd at bemærke, at der for de fem vestlige lande (Tyskland, Sverige, Norge, Storbritannien og Polen) er stigende andele, som er kommet til Danmark i de seneste 2-3 år, mens det modsatte er tilfældet for de syv ikke-vestlige lande.

1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?

*Indvandrere og
efterkommere bor
ofte i nærheden af
større byer ...*

De 526.036 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2009 boede i Danmark, udgjorde samlet set 9,5 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Der er en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.

*... og udgør 15 pct. i
Region Hovedstaden*

Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her er andelen 15,0 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under landsgennemsnittet på 9,5 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.

*I Ishøj udgør
indvandrere og
efterkommere 31,7
pct. af befolkningen*

I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2009 er 21,2 pct. I Ishøj er andelen 31,7 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra Christiansø og Bornholm, er Gribskov den kommune i Region Hovedstaden, som med 5,0 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

*Andelen er 6,6 pct. i
Region Sjælland*

I Region Sjælland er den samlede andel af indvandrere og efterkommere 6,6 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 10,8 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Faxe og Stevn, som har en andel på 3,9 pct.

*7,9 pct. i Region
Syddanmark*

I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 7,9 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 13,0 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Assens og Nordfyns, hvor indvandrere og efterkommere kun udgør 3,6 pct. af befolkningen.

Tabel 1.4. Indvandrere og efterkommere fordelt efter regioner. 2009

	Indvandrere			Efterkommere			I pct. af hele befolkningen
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	
Hele landet	155 788	245 983	401 771	16 497	107 768	124 265	9,5
Region Hovedstaden	67 807	117 141	184 948	8 189	56 267	64 456	15,0
Region Sjælland	14 507	26 339	40 846	1 763	11 515	13 278	6,6
Region Syddanmark	31 390	43 118	74 508	2 998	16 997	19 995	7,9
Region Midtjylland	30 359	44 831	75 190	2 530	18 744	21 274	7,7
Region Nordjylland	11 725	14 554	26 279	1 017	4 245	5 262	5,4

*7,7 pct. i
Region Midtjylland*

I Region Midtjylland er den samlede andel 7,7 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Århus med 14,0 pct. og lavest i Lemvig og Favrskov med 3,7 pct. Århus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel af indvandrere og efterkommere. Der er dog hele ni kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 14,0 pct., som findes i Århus.

*5,4 pct. i
Region Nordjylland*

I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere kun 5,4 pct. af befolkningen. Dermed er Region Nordjylland den region, som har den laveste andel. Den største andel i regionen findes i Ålborg med 7,6 pct. og den laveste andel i Jammerbugt med 3,3 pct. Jammerbugt Kommune er dermed også den kommune i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

*Kun seks kommuner
uden for Region
Hovedstaden har
større andele end
landsgennemsnittet*

I figur 1.4 med Danmarkskortet er alle kommuner farvet efter deres andele af indvandrere og efterkommere. Den røde farve markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 9,5 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun seks kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Århus, Odense, Greve, Aabenraa samt Sønderborg og Horsens. De store andele i Aabenraa og Sønderborg kommuner skal i høj grad ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Aabenraa og Sønderborg over landsgennemsnittet.

Tabel 1.5. Indvandrere og efterkommere fordelt efter kommuner. 2009

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og effk.
Hele landet	155 788	245 983	16 497	107 768	3,1	6,4	9,5
København	31 399	50 975	3 548	23 943	6,7	14,4	21,2
Frederiksberg	6 079	6 193	623	2 118	7,1	8,7	15,8
Albertslund	632	3 920	132	2 427	2,8	22,9	25,7
Allerød	553	665	54	237	2,5	3,8	6,3
Ballerup	1 144	2 832	179	1 572	2,8	9,3	12,1
Bornholm	904	568	84	107	2,3	1,6	3,9
Brøndby	824	4 438	163	2 828	2,9	21,5	24,4
Christiansø	1	1	1	-	2,1	1,0	3,1
Dragør	465	313	49	56	3,8	2,8	6,6
Egedal	737	1 142	88	434	2,0	3,8	5,9
Fredensborg	1 305	2 400	163	1 229	3,7	9,2	13,0
Frederikssund	683	1 174	102	532	1,8	3,9	5,6
Furesø	1 133	2 038	129	976	3,3	8,0	11,3
Gentofte	3 671	3 298	386	541	5,8	5,5	11,3
Gladsaxe	2 123	4 094	356	1 944	3,9	9,5	13,5
Glostrup	481	1 357	56	725	2,6	9,9	12,5
Gribskov	955	795	96	200	2,6	2,4	5,0
Halsnæs	670	1 274	62	552	2,4	5,9	8,2
Helsingør	1 922	2 993	268	1 625	3,6	7,6	11,2
Herlev	623	1 940	113	1 166	2,8	11,7	14,4
Hillerød	1 140	1 998	142	868	2,7	6,1	8,8
Hvidovre	1 209	3 385	195	2 112	2,8	11,1	14,0
Høje-Taastrup	1 122	4 903	190	3 217	2,8	17,1	19,9
Hørsholm	951	877	90	188	4,3	4,4	8,7
Ishøj	564	3 352	89	2 581	3,1	28,6	31,7
Lyngby-Taarbæk	2 163	2 421	209	626	4,6	5,9	10,5
Rudersdal	2 233	2 208	300	612	4,7	5,2	9,9
Rødovre	772	2 653	128	1 463	2,5	11,4	13,8
Tårnby	1 032	1 902	158	767	3,0	6,6	9,6
Vallensbæk	317	1 032	36	621	2,6	12,4	15,0
Faxe	526	633	53	165	1,6	2,3	3,9
Greve	1 124	2 530	176	1 339	2,7	8,1	10,8
Guldborgsund	1 304	1 471	145	464	2,3	3,1	5,4
Holbæk	1 077	2 641	106	1 200	1,7	5,5	7,2
Kalundborg	651	1 271	77	455	1,5	3,5	4,9
Køge	914	2 349	147	1 390	1,9	6,6	8,4
Lejre	479	440	77	115	2,1	2,1	4,1
Lolland	818	1 416	72	502	1,9	4,0	5,9
Næstved	1 177	2 708	180	913	1,7	4,5	6,1
Odsherred	621	586	57	145	2,0	2,2	4,2
Ringsted	581	1 528	63	876	2,0	7,4	9,4
Roskilde	1 969	3 259	211	1 428	2,7	5,8	8,4
Slagelse	1 091	3 189	136	1 876	1,6	6,5	8,1
Solrød	460	516	45	161	2,4	3,3	5,7
Sorø	394	553	71	209	1,6	2,6	4,2
Stevns	413	339	39	62	2,1	1,8	3,9
Vordingborg	908	910	108	215	2,2	2,4	4,6

Tabel 1.5. (fortsat)

Indvandrere og efterkommere fordelt efter kommuner. 2009

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og effk.
Assens	679	657	58	103	1,7	1,8	3,6
Billund	542	685	73	243	2,3	3,5	5,9
Esbjerg	2 938	4 223	299	1 695	2,8	5,2	8,0
Fanø	109	60	3	8	3,5	2,1	5,6
Fredericia	795	1 985	74	874	1,7	5,8	7,5
Faaborg-Midtfyn	931	848	65	237	1,9	2,1	4,0
Haderslev	1 561	1 583	185	568	3,1	3,8	6,9
Kerteminde	474	448	46	94	2,2	2,3	4,5
Kolding	2 097	3 815	190	1 349	2,6	5,8	8,4
Langeland	297	217	19	34	2,3	1,9	4,2
Middelfart	593	845	48	237	1,7	2,9	4,6
Nordfyns	510	462	38	65	1,8	1,8	3,6
Nyborg	452	1 036	37	331	1,5	4,3	5,9
Odense	5 365	12 309	552	6 295	3,1	9,9	13,0
Svendborg	1 060	1 844	94	728	1,9	4,3	6,3
Sønderborg	3 267	2 911	297	1 111	4,6	5,2	9,9
Tønder	1 622	934	193	166	4,5	2,7	7,2
Varde	1 216	1 074	155	305	2,7	2,7	5,4
Vejen	959	1 042	105	261	2,5	3,0	5,5
Vejle	2 238	4 235	152	1 654	2,3	5,6	7,8
Ærø	210	74	10	11	3,3	1,3	4,6
Aabenraa	3 475	1 831	305	628	6,3	4,1	10,3
Favrskov	775	704	68	152	1,8	1,9	3,7
Hedensted	912	785	61	204	2,1	2,2	4,3
Herning	1 989	2 900	126	1 209	2,5	4,8	7,3
Holstebro	1 098	1 534	76	717	2,1	3,9	6,0
Horsens	2 994	3 405	181	1 274	3,9	5,7	9,6
Ikast-Brande	733	1 440	64	641	2,0	5,2	7,2
Lemvig	395	340	32	39	1,9	1,7	3,7
Norddjurs	650	937	70	198	1,9	3,0	4,8
Odder	447	454	37	144	2,2	2,8	5,0
Randers	1 246	2 811	115	929	1,4	4,0	5,4
Ringkøbing-Skjern	1 718	1 359	155	317	3,2	2,9	6,0
Samsø	138	41	14	5	3,8	1,1	4,9
Silkeborg	1 511	2 178	146	789	1,9	3,4	5,3
Skanderborg	934	1 204	100	295	1,8	2,6	4,5
Skive	624	1 145	55	366	1,4	3,1	4,5
Struer	431	652	33	221	2,0	3,9	5,9
Syddjurs	924	821	83	168	2,4	2,4	4,8
Viborg	1 729	2 305	176	658	2,1	3,2	5,2
Århus	11 111	19 816	938	10 418	4,0	10,0	14,0
Brønderslev	442	686	44	164	1,4	2,4	3,7
Frederikshavn	1 099	1 273	67	344	1,9	2,6	4,5
Hjørring	1 081	1 449	97	452	1,8	2,8	4,6
Jammerbugt	525	616	56	99	1,5	1,8	3,3
Læsø	61	5	2	-	3,2	0,3	3,4
Mariagerfjord	749	932	67	281	1,9	2,8	4,7
Morsø	308	351	37	75	1,6	1,9	3,5
Rebild	414	509	37	68	1,6	2,0	3,6
Thisted	1 146	918	81	160	2,7	2,4	5,1
Vesthimmerlands	943	788	128	145	2,8	2,4	5,2
Aalborg	4 957	7 027	401	2 457	2,7	4,8	7,6

Mange vestlige indvandrere og efterkommere i Dragør, Gentofte og Gribskov

I hele landet udgør ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 67 pct. af alle indvandrere og efterkommere. I Ishøj, Albertslund og Brøndby kommuner er de ikke-vestliges andel særligt høj, idet omkring ni ud af ti af alle indvandrere og efterkommere i disse kommuner er af ikke-vestlige oprindelse. Blandt kommunerne på Sjælland er der flere vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i Dragør, Gentofte og Gribskov.

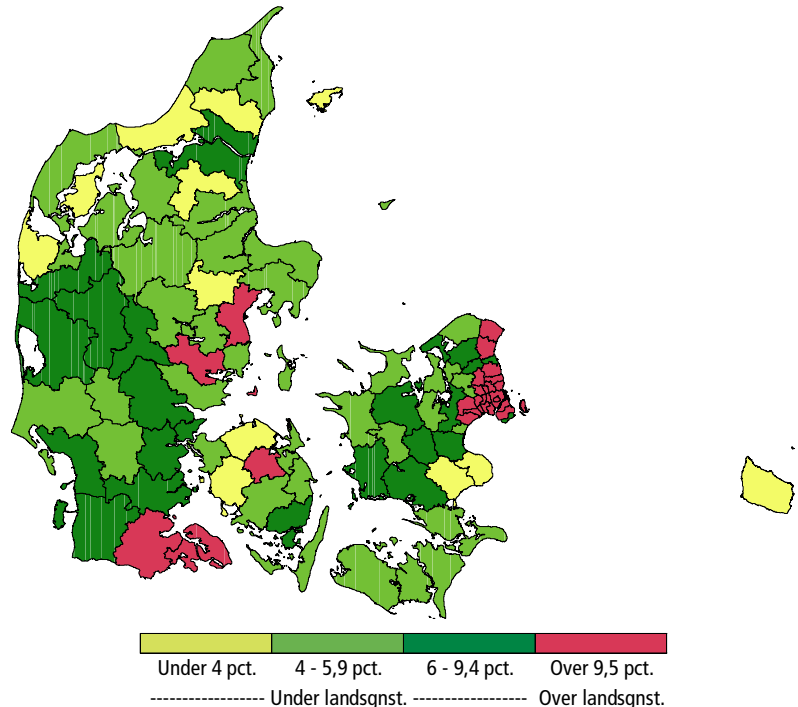
Tønder og Aabenraa har mange med tysk oprindelse og derfor mange vestlige

I Jylland og på Fyn er der en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i kommunerne Syddjurs, Nordfyns, Ringkøbing-Skjern, Lemvig, Thisted, Vesthimmerlands, Aabenraa og Tønder. I de to sidstnævnte kommuner er det hovedsageligt indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som er årsagen til de relativt mange vestlige.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i ø-kommunerne

Bornholm, Langeland, Samsø, Læsø, Fanø og Ærø kommuner har tilfælles, at de alle er kommuner, hvis administrative område svarer til øen af samme navn som kommunen. De har yderligere det tilfælles, at de også har en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Med en samlet andel af indvandrere og efterkommere, som ligger mellem 3,4 pct. (Læsø) og 5,6 pct. (Fanø) har alle seks dog klart lavere andele indvandrere og efterkommere end hele Danmarks 9,5 pct.

Figur 1.4. Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2009

Generelt få indvandrere og efterkommere i kommuner, som har flest vestlige

Blandt kommunerne, der har en højere andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, er det kun Gentofte og Aabenraa kommuner, som med samlede andele af indvandrere og efterkommere på henholdsvis 11,3 og 10,3 pct. har større andele indvandrere og efterkommere end landsgennemsnittet.

1.6. Fertilitet

En kvinde i Danmark får i gennemsnit 1,89 børn i løbet af sit liv

I perioden 2004 til 2008 var den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.892. Man kan med en populær fortolkning af tallet sige, at en samlet fertilitet på 1.892 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,89 børn i løbet af sit liv.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder ville føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle levede, til de blev 50 år, og hvis de i hver aldersklasse fødte netop så mange børn som angivet ved årets fertilitetskvotienter. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde ville føde i løbet af sin fertile periode.

I tabellen nedenfor findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvotienter og samlet fertilitet fordelt efter moderens oprindelsesland for perioden 2004-2008. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2004 til 2008 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten hos mødre med anden oprindelse end dansk.

Tabel 1.6. Fertilitetskvotienter. Gennemsnit for 2004-2008

Moderens oprindelsesland	Levende-fødte gnsn. 2004-2008	De aldersbetingede fertilitetskvotienter							Samlet fertilitet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	64 599	5,9	42,4	125,4	131,0	55,3	9,0	0,3	1 892
Dansk oprindelse	55 840	5,3	41,3	128,3	131,4	50,3	7,9	0,3	1 824
Efterkommere	815	5,5	56,4	119,9	116,8	55,8	9,6	0,3	1 821
Indvandrere	7 791	13,8	57,8	112,4	114,5	64,7	16,0	1,0	1 901
Heraf:									
Vestlige lande	1 914	8,4	21,1	75,5	119,6	70,9	13,5	0,5	1 548
Heraf:									
Norge	256	12,4	17,6	80,3	152,9	75,5	10,5	-	1 746
Tyskland	225	5,3	21,5	68,8	115,2	65,2	14,3	0,9	1 455
Ikke-vestlige lande	5 876	15,0	82,8	131,7	112,6	62,6	17,0	1,3	2 115
Heraf:									
Afghanistan	239	6,0	88,9	199,9	154,3	81,6	28,0	2,7	2 807
Bosnien-Hercegovina	252	7,5	69,5	121,6	77,5	30,7	6,1	0,4	1 566
Irak	582	23,2	120,0	176,7	145,4	88,4	27,2	2,9	2 919
Libanon	440	40,8	164,1	169,6	114,5	68,8	21,0	1,0	2 899
Pakistan	309	8,7	147,8	188,3	137,7	55,3	20,7	-	2 792
Somalia	546	21,6	131,8	231,8	211,8	158,0	74,4	18,1	4 238
Tyrkiet	771	11,4	118,9	144,2	92,2	41,6	9,2	0,6	2 091
Vietnam	231	16,1	61,6	134,3	106,9	57,0	18,1	0,5	1 973

*Ikke-vestlige
indvandrere
har høj fertilitet*

Indvandrere havde en højere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere var den samlede fertilitet 1,90, mens den for efterkommere var 1,821. Den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse var 1,824. Fertiliteten for indvandrere trækker altså den samlede fertilitet op. Det var dog kun indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, som havde en højere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet vestlige indvandreres samlede fertilitet kun var 1,55, mens den for ikke-vestlige indvandrere var 2,12.

*Store forskelle
mellem de
enkelte lande*

I tabellen er også vist fertilitetskvotienter og samlet fertilitet for indvandrere fra udvalgte lande. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande i tabellen havde kvinder med somalisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 4,24, mens kvinder med oprindelse i Bosnien-Hercegovina lå lavest med 1,57 blandt de ikke-vestlige lande. Alle øvrige ikke-vestlige lande i tabellen med undtagelse af Vietnam havde en samlet fertilitet, som var højere end 2,00.

*Aldersbetingede
fertilitetskvotienter*

De aldersbetingede fertilitetskvotienter viser gennemsnittet for hvert enkelt alderstrin inden for aldersgruppen. Dvs. for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvotient skal tallet ganges med antallet af alderstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man af tabellen udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle alderstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 655 ($5 \cdot 131,0$) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvotienter, som gjaldt i perioden 2004 til 2008.

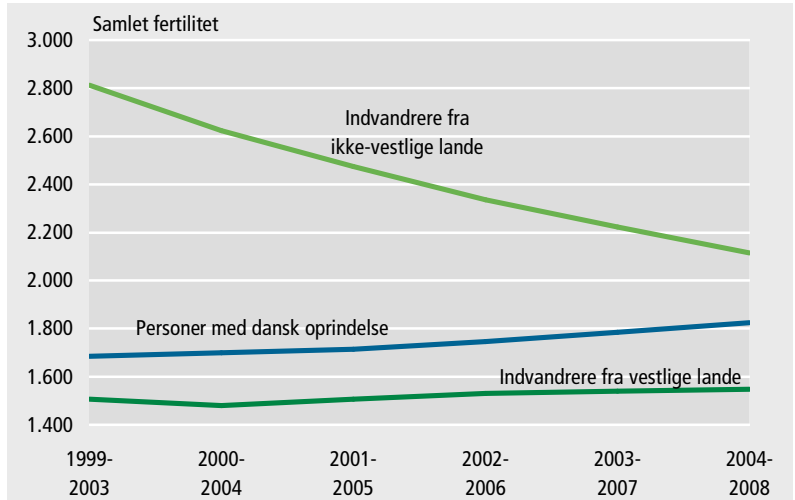
*Forskelle særlig
tydelige i alderen
20-24 år*

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2004-2008 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 41,3 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en kvinde med dansk oprindelse i gennemsnit får 0,21 barn, mens hun er i alderen 20-24 år. Til sammenligning får en ikke-vestlig kvindelige indvandrer i gennemsnit 0,41 barn, mens hun er i alderen 20-24 år.

*Kvinder fra Libanon
får i gennemsnit 0,82
barn, når de er
mellem 20 og 24 år*

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvotienten for 20-24-årige kvinder med oprindelse i Libanon er særligt høj, idet 1.000 kvinder i denne gruppe i gennemsnit får 164,1 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en indvandrekvinde med libanesisk oprindelse i gennemsnit får 0,82 barn, mens hun er i alderen 20-24 år. Indvandrere med Libanon som oprindelsesland er hovedsageligt palæstinensiske flygtninge.

Figur 1.5. Samlet fertilitet for udvalgte herkomstgrupper. 1999-2008

Stort fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet

De ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er faldet kraftigt i løbet af de sidste ti år. I femårsperioden 1999-2003 var den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere således 2.813 mod 2.115 for den seneste femårsperiode 2004-2008. Det svarer til et fald på 25 pct. Til sammenligning er den samlede fertilitet steget i løbet af de sidste ti år for både vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. Det store fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet hænger blandt andet sammen med stramningerne på udlændingeområdet, som betyder, at langt færre ikke-vestlige kvindelige indvandrere kommer til Danmark på grund af familiesammenføring.

1.7. Vielser

Begge parter har dansk oprindelse i 81 pct. af alle vielser

I 2008 blev der indgået 37.376 ægteskaber. I 81 pct. af vielserne havde begge parter dansk oprindelse. I alt var der i 2008 3.203 vielser, hvor hverken manden eller kvinden havde dansk oprindelse. Heraf havde én af parterne uoplyst oprindelse i 1.192 vielser.

24-års regel og udvidet tilknytningskrav

I 2002 blev den såkaldte 24-års regel indført for at forhindre tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber, som udelukkende har familiesammenføring som formål. Reglen medfører, at begge ægtefæller i et ægteskab skal være over 24 år for at opnå familiesammenføring. Samtidig blev tilknytningskravet udvidet til også at omfatte personer med dansk statsborgerskab. Tilknytningskravet betyder, at det kun er, når ægteparrets tilknytning til Danmark er større end til noget andet land, at der kan gives tilladelse til familiesammenføring.

Tabel 1.7. **Vielser fordelt efter parternes herkomst. 2008**

Kvinder	Mænd						I alt
	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	Uoplyst	
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande			
I alt	1 495	1 957	94	332	32 879	619	37 376
Indvandrere, vestlige lande	454	65	13	3	854	81	1 470
Indvandrere, ikke-vestlige lande	100	977	8	77	1 333	257	2 752
Efterkommere, vestlige lande	17	4	5	2	53	6	87
Efterkommere, ikke-vestlige lande	4	124	1	157	80	73	439
Personer med dansk oprindelse	625	344	61	62	30 106	202	31 400
Uoplyst	295	443	6	31	453	-	1 228

Få mandlige ikke-vestlige indvandrere gifter sig med kvinde af dansk oprindelse

I alt blev 3.452 mandlige indvandrere gift i 2008. Heraf var 57 pct. ikke-vestlige indvandrere. Af de vestlige indvandrere giftede 42 pct. sig med en kvinde med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel var kun 18 pct. blandt de ikke-vestlige. Blandt de kvindelige indvandrere, som giftede sig i 2008 udgjorde de ikke-vestlige 65 pct. Andelen, som giftede sig med en mand med dansk oprindelse var 48 pct. for de ikke-vestlige og 58 pct. for de vestlige.

Tabel 1.8. **Viede personer fordelt efter herkomst og alder. 2008**

	15-19 år	20-23 år	24-29 år	30-39 år	40 år og derover	Uoplyst alder	I alt
Mænd	35	834	6 911	16 292	12 701	603	37 376
Indvandrere, vestlige lande	-	38	305	623	529	-	1 495
Indvandrere, ikke-vestlige lande	8	160	684	719	386	-	1 957
Efterkommere, vestlige lande	-	-	19	46	29	-	94
Efterkommere, ikke-vestlige lande	3	102	151	72	4	-	332
Personer med dansk oprindelse	24	534	5 745	14 826	11 750	-	32 879
Uoplyst	-	-	7	6	3	603	619
Kvinder	209	1 830	10 064	14 242	9 837	1 194	37 376
Indvandrere, vestlige lande	10	86	488	541	345	-	1 470
Indvandrere, ikke-vestlige lande	49	333	1 084	843	443	-	2 752
Efterkommere, vestlige lande	1	7	28	34	17	-	87
Efterkommere, ikke-vestlige lande	43	165	159	65	7	-	439
Personer med dansk oprindelse	106	1 232	8 293	12 750	9 019	-	31 400
Uoplyst	-	7	12	9	6	1 194	1 228

Næsten hver tredje af de viede under 24 år er ikke-vestlig indvandrer eller efterkommer

I alt var der 869 mænd under 24 år, som blev gift i 2008. Heraf udgjorde ikke-vestlige indvandrere og efterkommere henholdsvis 19,3 pct. og 12,1 pct. Blandt kvinderne var antallet af gifte under 24 år 2.039, og de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere udgjorde her 18,7 pct. og 10,2 pct. De ikke-vestlige indvandrere og især efterkommere er kraftigt overrepræsenteret blandt de gifte under 24 år. Deres andel af alle 20-23-årige i Danmark 1. januar 2009 var således kun 7,4 pct. og 2,8 pct.

Viede pr. 1.000 ikke-gifte viser vielseshyppigheden

Viede pr. 1.000 ikke-gifte er et udtryk for, hvor mange vielser der var i de udvalgte aldersgrupper, sat i forhold til, hvor mange personer der var i samme aldersgrupper pr. 1. juli i vielsesåret, som ikke var gift.

Næsten ingen ikke-vestlige mænd under 20 år er blevet gift efter 2001

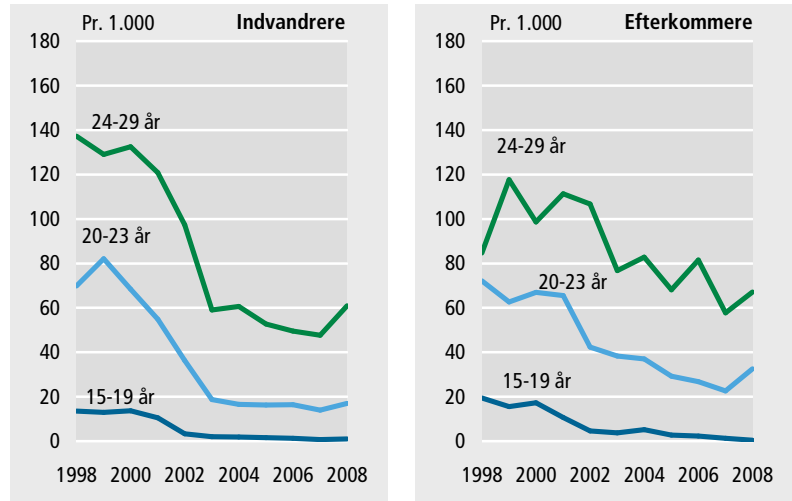
I alle årene 1998 til 2008 var der en meget lille andel af de 15-19-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere, som blev viet. Andelen var højest i 1997 med 16 viede pr. 1.000 ikke-gifte. I 2008 var der stort set ingen, som blev viet i denne aldersgruppe.

Langt færre vielser blandt mandlige indvandrere i 2003 end 2001

For de 20-23-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere faldt andelen af viede pr. 1.000 ikke-gifte fra 70 i 1998 til 55 i 2001. Allerede før 24-års reglen blev indført, var der altså en faldende tendens. Andelen er som en konsekvens af 24-års reglen faldet yderligere mellem 2001 og 2008, hvor kun 17 ud af 1.000 ikke-gifte blev viet. For aldersgruppen 24-29-årige er der også tale om en faldende tendens fra 1998 til 2001 og igen fra 2001 til 2007. Faldet er dog særligt kraftigt fra 2001 til 2003, hvor antallet af viede blandt ikke-gifte i gruppen faldt fra 121 til 59. Selvom de 24-29-årige er over 24 år, er de alligevel i mange tilfælde omfattet af 24-års reglen, da reglen omfatter begge parter i et ægteskab.

Figur 1.6.

Viede mænd fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 ikke-gifte. 1998-2008

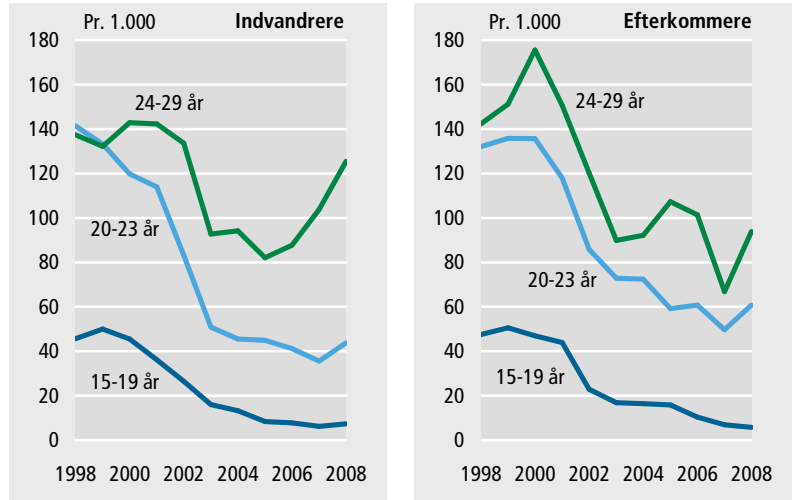

Også stort fald i andelen af mandlige efterkommere, der bliver gift

For de mandlige ikke-vestlige efterkommere var der for alle tre aldersgrupper tale om et fald i antallet af viede pr. 1.000 ikke-gifte i perioden 1998 til 2008. Der er dog store udsving fra år til år. Andelen af viede 20-23-årige pr. 1.000 ikke-gifte faldt kraftigt igennem hele perioden fra 72 til 33 viede. For de 15-19-årige faldt antallet af viede pr. 1.000 ikke-gifte fra 11 i 2001 til 0 i 2008.

Figur 1.7. **Viede kvinder fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 ikke-gifte. 1998-2008**

Kraftigt fald i vielser blandt ikke-vestlige kvinder

Blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere minder udviklingen i andelen af viede pr. 1.000 ikke-gifte i de tre aldersgrupper meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Det største fald i andelen af viede ikke-vestlige indvandrere skete fra 2001 til 2003. Med et fald fra 141 i 1998 til 44 i 2008 er det for de 20-23-årige kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, at faldet set over hele perioden er størst. Den vigtigste forskel i forhold til de mandlige indvandrere er, at andelen af viede kvinder er højere i alle aldersgrupper igennem hele perioden.

Udvikling vendt i det seneste år

I det seneste år har antallet af viede pr. 1000 ikke-gifte igen været stigende for alle grupper med undtagelse af de 15-19-årige. Stigningen blandt 24-29-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere har været særlig kraftig. Her er antallet af viede pr. 1000 ikke-gifte steget fra 82 i 2005 til 125 i 2008.

1.8. Familier

Tre familietyper

Befolkningen på 5.511.451 personer fordeler sig på 2.809.760 familier. Der er henholdsvis 1.330.526 parfamilier, 1.462.213 enlige og 17.021 ikke-hjemmeboende børn.

Hjemmeboende børn under 25 år i 45 pct. af alle parfamilier

I 45 pct. af parfamilierne er der hjemmeboende børn under 25 år. Det samme gælder 11 pct. af de enlige. De parfamilier, som har børn, har i gennemsnit også flere børn end de enlige med børn. En parfamilie med børn har i gennemsnit 1,87 børn, mens det tilsvarende tal for en enig med børn kun er 1,54 børn.

De fleste par består af to med dansk oprindelse

I tabel 1.9 er parfamilierne og de enlige også opdelt efter herkomst. For parfamilierne er der i alt defineret 14 forskellige typer, der er opdelt i fem hovedgrupper. Af disse fem hovedgrupper er den gruppe, hvor

begge personer i parret er med dansk oprindelse, klart den største. Af alle parfamilier er der således 1.178.123 par eller 89 pct., som befinder sig i denne kategori.

Kun få par består af to efterkommere

Den næststørste hovedgruppe består af par, hvor den ene har dansk oprindelse og den anden er indvandrer eller efterkommer. I alt 82.807 par er af denne type. Der er 64.044 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 4.546 par består af en indvandrer og en efterkommer. Den mindste af de fem hovedgrupper består af par, hvor begge personer er efterkommere. Kun 1.006 par er i denne kategori.

Tabel 1.9. Familier fordelt efter de voksnes herkomst. 2009

	Familier			Hjemmeboende børn	Gnsn. antal børn pr. børnefamilie
	Uden børn	Med børn	I alt		
I alt	2 048 183	761 577	2 809 760	1 371 165	1,80
Par	734 316	596 210	1 330 526	1 115 852	1,87
Begge personer med dansk oprindelse	667 236	510 887	1 178 123	943 930	1,85
Begge indvandrere	20 722	43 322	64 044	98 033	2,26
- fra vestligt land	6 182	5 428	11 610	9 660	1,78
- fra ikke-vestligt land	13 169	36 582	49 751	86 020	2,35
- fra forskellige landegrupper	1 371	1 312	2 683	2 353	1,79
Begge efterkommere	516	490	1 006	762	1,56
- fra vestligt land	51	23	74	41	1,78
- fra ikke-vestligt land	448	456	904	699	1,53
- fra forskellige landegrupper	17	11	28	22	2,00
Én indvandrer og én efterkommer	1 207	3 339	4 546	6 423	1,92
- begge fra vestligt land	292	209	501	345	1,65
- begge fra ikke-vestligt land	779	2 947	3 726	5 746	1,95
- fra forskellige landegrupper	136	183	319	332	1,81
Én person med dansk oprindelse og ...	44 635	38 172	82 807	66 704	1,75
- én indvandrer fra vestligt land	29 582	21 179	50 761	37 662	1,78
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	12 723	14 469	27 192	24 621	1,70
- én efterkommer fra vestligt land	1 547	1 764	3 311	3 158	1,79
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	783	760	1 543	1 263	1,66
Enlige	1 296 846	165 367	1 462 213	255 313	1,54
- person med dansk oprindelse	1 152 856	143 562	1 296 418	215 751	1,50
- indvandrer fra vestligt land	63 980	4 710	68 690	6 831	1,45
- indvandrer fra ikke-vestligt land	68 120	15 879	83 999	30 800	1,94
- efterkommer fra vestligt land	3 399	351	3 750	510	1,45
- efterkommer fra ikke-vestligt land	8 491	865	9 356	1 421	1,64
Ikke-hjemmeboende børn	17 021	.	17 021	.	.

Ikke-vestlige dominerer i par uden dansk oprindelse

De tre hovedgrupper af par, som ikke indeholder nogen personer med dansk oprindelse, er domineret af par, hvor begge personer er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de parfamilier, som består af to indvandrere, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 78 pct. af tilfældene. I 11.610 par er begge personer i parret indvandrere af vestlig oprindelse, mens kun 2.683 par består af en vestlig indvandrer og en ikke-vestlig indvandrer.

I 90 pct. af parrene med to efterkommere er begge ikke-vestlige

I de par, hvor begge personer er efterkommere, er begge personer i parret af ikke-vestlig oprindelse i 90 pct. af tilfældene. For de par, der består af en indvandrer og en efterkommer, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 82 pct. af tilfældene.

82.807 par består af en indvandrer eller efterkommer og en med dansk oprindelse

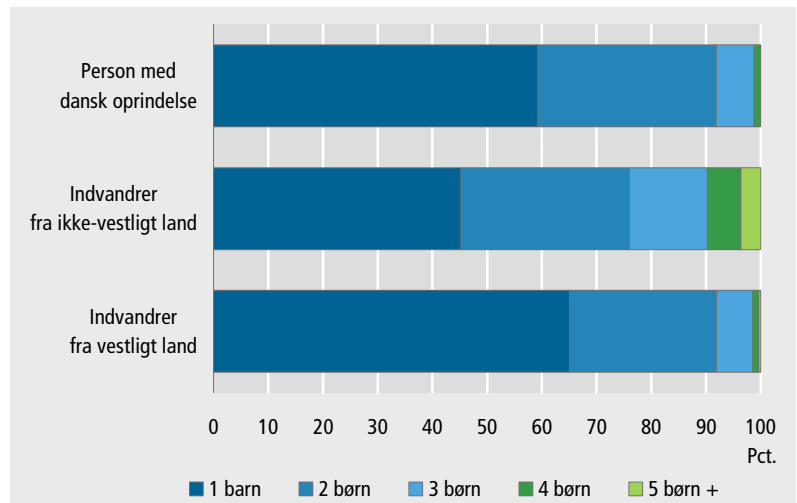
I par, der består af en person med dansk oprindelse og en indvandrer eller efterkommer, er vestlig oprindelse til gengæld mere dominerende. Af de 82.807 par er den anden person i parret en indvandrer eller efterkommer af vestlig oprindelse i to tredjedele af tilfældene

Enlige ikke-vestlige indvandrere har flere børn

Blandt de enlige, som har børn, skiller indvandrere fra ikke-vestlige lande sig ud. De har i gennemsnit 1,94 børn. Enlige med dansk oprindelse og enlige indvandrere fra vestlige lande, som har børn, har til sammenligning i gennemsnit kun 1,50 børn og 1,45 børn.

Denne forskel skyldes, at en større andel af de enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har børn, har tre eller flere børn. Andelen er således 24 pct. for ikke-vestlige indvandrere, mens kun henholdsvis 8 pct. af enlige med dansk oprindelse og 8 pct. af indvandrere med vestlig oprindelse har tre eller flere børn.

Figur 1.8. Enlige med børn fordelt efter herkomst og antal børn i familien. 2009

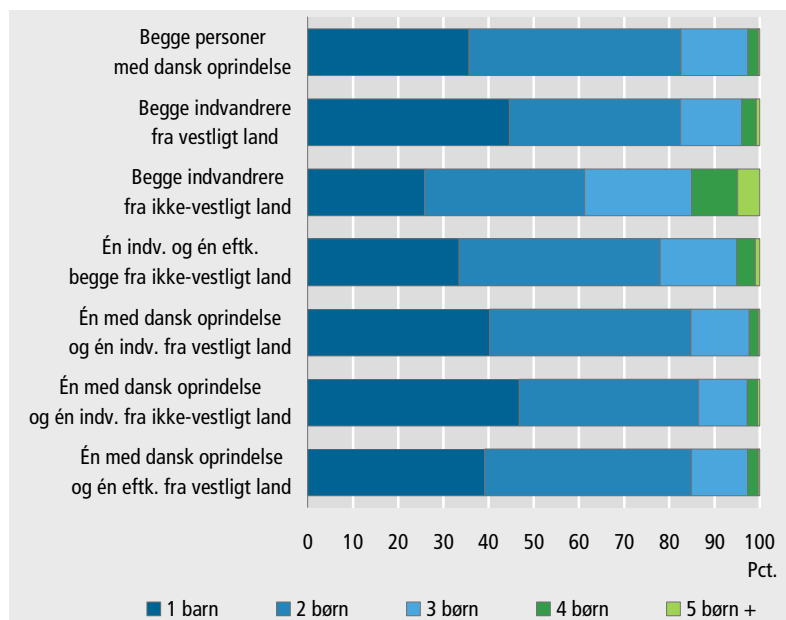
Par med dansk oprindelse og vestlige par får færre børn end ikke-vestlige par

Parfamilier med børn har generelt flere børn end enlige med børn. Par med børn, hvor begge personer har dansk oprindelse, har i gennemsnit 1,85 børn. For par med børn, hvor begge personer er indvandrere med vestlig oprindelse, er det gennemsnitlige antal børn 1,78. Der er altså tilsyneladende ikke den store forskel mellem par med dansk oprindelse og vestlige indvandrerpar, hvad angår antallet af børn. Par med børn, der består af to indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, ligger klart højere med 2,35 børn i gennemsnit.

Hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar har mindst tre børn

Det højere gennemsnitlige antal børn for par, der består af to ikke-vestlige indvandrere afspejler, at en klart større andel af disse par har tre eller flere børn. Blandt de par, som har hjemmeboende børn, og som består af to ikke-vestlige indvandrere, er der 39 pct., der har tre eller flere børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. for par med to personer med dansk oprindelse og 18 pct. for par, hvor begge er vestlige indvandrere.

Figur 1.9. Parfamilier med børn fordelt efter herkomst og antal børn i familien. 2009

1.9. Indvandring og genudvandring

Hver anden indvandrer genudvandrer

Langt fra alle indvandrere bliver boende i Danmark. Blandt de personer, som indvandrede til Danmark i året 2000, og som ikke er født i Danmark eller med dansk oprindelse, var der 1. januar 2009 kun 50 pct. tilbage. For perioden 2000-2007 gælder det, at mellem 25 og 33 pct. af de indvandrere, der kom til Danmark i et givent år, var genudvandret igen inden 1 år efter deres indvandring.

I 2008 indvandrede ca. 20.000 personer med dansk oprindelse til Danmark

De fleste personer, som indvandrer til Danmark, er indvandrere. Dvs. de har ikke dansk oprindelse eller er efterkommere. I 2008 kom 51.367 indvandrere til Danmark. Den samlede indvandring i 2008 var dog på 73.631 personer, idet henholdsvis 1.990 efterkommere og 20.254 personer med dansk oprindelse også vendte tilbage til Danmark i 2008.

Færre indvandrede med dansk oprindelse genudvandrer

Andelen, som udvandrer igen, er ikke overraskende lavere blandt personer med dansk oprindelse end blandt indvandrere og efterkommere. For de personer med dansk oprindelse, som indvandrede i 2000, var der frem til 2008 kun 32 pct., som genudvandrede. For efterkommere var

den tilsvarende andel 34 pct., mens 50 pct. af indvandrerne, der indvandrede i 2000, genudvandrede i løbet af perioden 2000-2008.

Tabel 1.10. Indvandring og genudvandring. 2000-2008

	Indvandrede i alt	Ikke genudvandrede	Genudvandret efter:							
			U. 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år +
antal			pct.							
Indvandrere										
I alt	304 590	58	26	8	4	2	1	1	0	0
2000	30 081	50	26	9	5	3	2	2	1	1
2001	32 221	52	25	9	5	3	2	1	1	0
2002	29 559	48	28	10	6	3	2	2	1	
2003	26 840	43	32	11	7	4	2	1		
2004	27 263	45	32	12	6	4	1			
2005	29 641	47	33	11	6	2				
2006	34 332	53	31	13	3					
2007	43 286	66	28	7						
2008	51 367	88	12							
Efterkommere										
I alt	11 931	70	17	6	3	2	1	1	0	0
2000	807	66	16	6	4	2	1	1	1	1
2001	1 145	61	17	7	4	3	3	2	2	0
2002	1 038	63	16	7	5	4	3	1	1	
2003	1 078	58	20	9	5	4	3	2		
2004	1 223	60	20	11	5	3	1			
2005	1 323	67	19	8	5	2				
2006	1 497	66	24	8	2					
2007	1 830	80	16	4						
2008	1 990	90	10							
Personer med dansk oprindelse										
I alt	188 852	77	12	5	2	2	1	1	0	0
2000	21 763	68	13	6	4	2	2	2	1	2
2001	21 689	70	13	5	3	3	2	2	1	0
2002	21 434	72	13	5	3	3	2	1	1	
2003	21 130	73	13	5	3	3	2	1		
2004	20 765	75	13	6	3	3	1			
2005	20 867	78	12	5	3	1				
2006	20 608	81	12	5	2					
2007	20 342	84	12	3						
2008	20 254	94	6							

Polen var det største indvandringsland i perioden 2000-2008

I perioden 2000-2008 kom flest indvandrere med oprindelse i Polen. I alt 24.463 indvandrere med polsk oprindelse kom til Danmark fra 2000 til 2008. På de næste pladser kommer indvandrere fra Tyskland med 20.230 personer og indvandrere fra Norge med 14.877 personer.

Polen er også i dag det største indvandringsland

Polen er det oprindelsesland, som der i 2008 kom flest indvandrere fra. I alt 8.733 indvandrere fra Polen kom til Danmark i 2008. I 2000 var antallet af polske indvandrere til sammenligning kun 616. Indvandrere med oprindelse i Tyskland var med 4.171 indvandrede i 2008 den næststørste gruppe. På tredjepladsen kommer indvandrere med oprindelse i USA med 2.196 personer efterfulgt af indvandrere fra Ukraine, som der kom 2.185 af til Danmark i 2008. Gruppen af ukrainske indvandrere er

også steget kraftigt de seneste år. I 2000 kom der kun 302 indvandrere med ukrainsk oprindelse til Danmark.

Tabel 1.11. Indvandring og genudvandring af indvandrere. 2000-2008

	Indvandringsår									
	2000-2008	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	— antal indvandringer —									
Polen	24 463	616	756	856	880	1 228	2 035	3 757	5 602	8 733
Tyskland	20 230	1 379	1 439	1 406	1 483	1 689	2 026	2 675	3 962	4 171
Norge	14 877	1 576	1 551	1 664	1 663	1 628	1 638	1 703	1 671	1 783
USA	14 419	1 274	1 350	1 304	1 381	1 508	1 674	1 772	1 960	2 196
Island	12 656	1 082	1 119	1 491	1 416	1 530	1 436	1 482	1 622	1 478
Irak	11 595	2 824	3 081	2 036	1 236	541	331	353	638	555
Kina	11 205	624	742	1 192	1 733	1 537	1 361	1 044	1 298	1 674
Sverige	10 750	1 150	1 065	874	940	1 065	1 178	1 324	1 548	1 606
Ukraine	9 833	302	430	544	625	768	1 200	1 613	2 166	2 185
Litauen	8 946	741	814	800	654	886	1 063	1 320	1 199	1 469
Storbritannien	8 199	950	999	839	847	780	818	918	992	1 056
Afghanistan	7 536	1 608	2 848	1 225	685	482	228	152	128	180
Frankrig	7 334	694	593	594	715	764	921	963	1 014	1 076
Tyrkiet	6 925	1 050	1 079	873	491	530	541	552	874	935
Spanien	6 718	598	607	692	673	705	770	849	889	935
Indien	6 538	229	300	275	478	542	677	802	1 485	1 750
Filippinerne	6 142	216	245	231	266	484	569	855	1 444	1 832
Italien	5 873	589	556	563	545	604	598	718	821	879
Thailand	5 362	612	706	575	442	509	556	546	669	747
Somalia	5 191	994	1 069	1 138	578	361	239	244	302	266
	— genudvandet pr. 1. januar 2009, i pct. —									
Polen	35	70	70	76	73	57	52	50	32	10
Tyskland	43	67	68	65	65	61	55	44	30	12
Norge	56	77	76	74	67	66	60	49	34	9
USA	72	88	86	87	86	81	81	72	65	29
Island	58	82	77	75	72	68	58	50	39	15
Irak	9	7	6	8	9	14	19	14	20	6
Kina	45	54	55	61	59	56	51	42	32	10
Sverige	51	75	74	71	65	61	55	41	37	14
Ukraine	46	55	69	80	78	69	64	56	33	9
Litauen	58	80	82	78	79	66	66	57	45	14
Storbritannien	45	70	63	57	55	49	44	39	25	9
Afghanistan	4	3	3	3	4	5	3	9	8	3
Frankrig	62	82	82	79	78	74	68	60	50	20
Tyrkiet	21	22	22	23	30	25	23	26	19	10
Spanien	66	86	86	85	85	75	69	66	52	16
Indien	49	60	69	69	73	70	60	58	50	18
Filippinerne	30	17	30	35	47	50	56	58	28	3
Italien	61	83	80	82	80	68	64	57	48	18
Thailand	19	25	23	25	30	23	19	16	11	2
Somalia	21	21	22	22	22	18	29	23	27	6

Kun 3 pct. af indvandrere fra Afghanistan, der kom til Danmark i 2000, er genudvandet

Der er imidlertid meget store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande på, hvor mange som udvandrer igen. Blandt indvandrere med oprindelse i USA, der kom til Danmark i 2000, var der fx 88 pct., som genudvandrede fra 2000 til 2008. For indvandrere med oprindelse i Afghanistan og Irak, der også kom til Danmark i 2000, var den tilsva-

rende andel af genudvandrede til sammenligning kun henholdsvis 3 og 7 pct.

De fleste indvandrere fra vestlige lande genudvandr

Der er tydelige forskelle på, hvor mange der udvander igen, mellem vestlige og ikke-vestlige lande. Indvandrere fra vestlige lande som USA, Frankrig, Spanien og Italien kommer sjældent til Danmark for at bo her permanent, og en stor del af dem udvander igen. Udstationeringer for multinationale selskaber og studieophold af begrænset varighed er blandt de vigtigste årsager til deres ophold i Danmark.

Anderledes for flygtninge og familiesammenførte

Anderledes forholder det sig med ikke-vestlige indvandrere fra oprindelseslande som Irak, Afghanistan, Tyrkiet, Thailand og Somalia, som ofte er kommet til Danmark som flygtninge eller i forbindelse med familiesammenføring.

Tabel 1.12. **Udvandring og genindvandring. 2000-2008**

	Udvan- drede i alt	Ikke genind- vandret	Genindvandret efter:							
			U. 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år +
			pct.							
Indvandrere										
I alt	174 531	84	9	3	2	1	0	0	0	0
2000	16 424	76	13	4	2	1	1	1	1	1
2001	16 743	81	9	4	2	2	1	1	1	0
2002	17 240	81	9	4	2	2	1	1	1	0
2003	18 330	82	8	4	2	1	1	0		
2004	18 818	81	10	5	2	1	1			
2005	19 909	82	10	4	3	1				
2006	20 998	85	9	5	1					
2007	21 974	88	9	3						
2008	24 095	96	4							
Efterkommere										
I alt	19 413	70	16	7	3	2	1	0	0	0
2000	1 258	54	24	10	4	2	2	2	1	2
2001	1 532	57	25	8	3	3	2	2	1	0
2002	1 793	63	18	7	5	2	2	1	1	
2003	2 060	68	16	6	5	2	2	1		
2004	2 455	67	16	8	4	3	1			
2005	2 566	67	16	8	6	3				
2006	2 753	72	17	8	3					
2007	2 534	75	18	7						
2008	2 462	93	7							
Personer med dansk oprindelse										
I alt	196 528	42	31	13	6	3	2	1	1	0
2000	24 210	25	35	15	9	6	4	3	2	2
2001	24 180	27	35	15	8	5	4	3	2	1
2002	22 374	29	35	15	9	5	4	3	1	
2003	21 306	32	34	15	8	5	3	1		
2004	21 563	35	34	15	9	5	2			
2005	21 462	40	33	15	9	3				
2006	21 413	49	30	16	5					
2007	20 979	62	29	9						
2008	19 041	86	14							

Personer med dansk oprindelse udgør 42 pct. af alle udvandrede

Tabel 1.12 viser det årlige antal udvandrede opdelt efter herkomst og genindvandring. I 2008 var der fx i alt 45.629 personer, der udvandrede fra Danmark. Heraf var 24.095 indvandrere, 2.462 var efterkommere, mens 19.041 havde dansk oprindelse. Personer med dansk oprindelse udgjorde altså 42 pct. af alle udvandrere i 2008.

75 pct. af udvandrede med dansk oprindelse er genindvandret

Det er relativt sjældent, at indvandrere, der udvandrer i et givent år, genindvandrer til Danmark igen. For de indvandrere, der udvandrede i 2000, var der kun 24 pct., som i perioden frem til starten 2009 genindvandrede til Danmark. For efterkommere, der udvandrer, er det mere almindeligt at genindvandre, idet 46 pct. af efterkommerne, som udvandrede i 2000, genindvandrede i løbet af perioden 2000-2008. De fleste udvandrere med dansk oprindelse vender tilbage til Danmark igen. For personer med dansk oprindelse, som udvandrede i 2000, var der således 75 pct., der genindvandrede på et eller andet tidspunkt i perioden 2000-2008.

Yngre er stærkt overrepræsenterede blandt udvandrere

Af indvandrere, som udvandrede igen i 2008, var 59 pct. mellem 20 og 29 år. I det hele taget er de yngre aldersgrupper stærkt overrepræsenterede blandt udvandrerne. I alt var der kun 432 indvandrere over 60 år, der udvandrede i 2008, svarende til 2 pct. af den samlede udvandring af indvandrere. Det er altså et forholdsvis sjældent fænomen, at ældre indvandrere vælger at rejse permanent tilbage til deres oprindelsesland.

Tabel 1.13.

Aldersfordeling for indvandrere, der udvandrede. 1999-2008

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	pct.									
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
0-9 år	6	5	5	5	4	4	4	4	4	4
10-19 år	11	10	10	10	10	9	9	7	6	6
20-29 år	45	48	48	50	53	52	54	55	56	59
30-39 år	22	21	21	20	20	20	20	19	20	18
40-49 år	9	9	9	8	8	9	8	9	9	8
50-59 år	4	4	4	4	3	3	3	3	4	3
60-69 år	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
70 år og dero.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Flere 20-29-årige genudvandrer ...

I perioden 1999 til 2008 er der sket et fald i andelen af udvandrere under 20 år fra 17 pct. i 1999 til 10 pct. i 2008. I samme tidsrum er de 20-29-åriges andel steget fra 45 pct. i 1999 til 59 pct. i 2008.

... skyldes at antallet af udenlandske studerende stiger

Denne stigning hænger blandt andet sammen med, at antallet af udenlandske studerende i Danmark er steget i perioden 1999-2008. Udenlandske studerende er typisk mellem 20 og 29 år, og de kommer til Danmark for at studere i en begrænset periode, hvorefter de tager tilbage til deres hjemland igen.

1.10. Statsborgerskab

En tredjedel af alle indvandrere har dansk statsborgerskab

En tredjedel af indvandrerne i Danmark har dansk statsborgerskab. I alt 127.242 indvandrere i Danmark var således danske statsborgere 1. januar 2009. Det svarer til 32 pct. af alle indvandrere. For efterkommere er andelen med dansk statsborgerskab 69 pct.

Der er i alt 7.016 personer i befolkningen i Danmark, som har dansk oprindelse, men som er udenlandske statsborgere. Der er tale om en meget lille gruppe, som kun udgør 0,1 pct. af alle med dansk oprindelse.

Tabel 1.14. Danske og udenlandske statsborgere. 2009

	Danske statsborgere	Udenlandske statsborgere	I alt
I alt	5 191 263	320 188	5 511 451
Indvandrere	127 242	274 529	401 771
Efterkommere	85 622	38 643	124 265
Personer med dansk oprindelse	4 978 399	7 016	4 985 415

5.772 personer skiftede til dansk statsborgerskab i 2008

I 2008 var der i alt 5.772 personer i Danmark, som skiftede fra udenlandsk statsborgerskab til dansk. Heraf udgjorde personer af ikke-vestlig oprindelse 93 pct. Personer, der skiftede fra irakisk til dansk statsborgerskab, var den største gruppe med 1.166 skift i 2008. Næststørst var gruppen, der skiftede fra tyrkisk til dansk statsborgerskab med 581. På tredjepladsen var personer, der skiftede fra somalisk til dansk statsborgerskab. Denne gruppe udgjorde 527 personer i 2008.

Flest tyrkere blev danske statsborgere fra 2000 til 2008

Set over hele niårsperioden fra 2000 til 2008 er der flest skift til dansk statsborgerskab for personer med oprindelse i Tyrkiet. I alt 17.482 personer med tyrkisk oprindelse skiftede til dansk statsborgerskab i perioden 2000-2008. Skift fra somalisk til dansk statsborgerskab udgjorde i samme periode 10.563 som den næststørste gruppe.

Tabel 1.15. Skift til dansk statsborgerskab. 2000-2008

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
I alt	19 323	11 892	16 662	6 583	14 976	10 197	7 961	3 648	5 772
Vestlige lande	1 443	906	1 196	707	1 064	923	729	386	409
Ikke-vestlige lande	17 880	10 986	15 466	5 876	13 912	9 274	7 232	3 262	5 363
Heraf:									
Afghanistan	276	217	299	40	367	282	260	178	359
Bosnien-Hercegovina	469	708	2 480	974	3 358	1 337	519	224	270
Irak	2 224	857	1 160	153	1 015	961	1 113	515	1 166
Iran	1 112	429	518	120	505	317	203	89	207
Jugoslavien ¹	917	355	784	239	835	324	594	165	196
Kina	236	193	282	203	339	382	281	162	181
Pakistan	550	299	564	94	332	305	172	93	191
Somalia	1 205	1 066	2 254	324	2 022	1 709	923	317	527
Sri Lanka	824	355	589	119	678	332	148	73	127
Tyrkiet	3 096	3 270	1 948	2 158	732	878	1 125	527	581

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Udviklingen i antallet af skift til dansk statsborgerskab påvirkes blandt andet af reglerne på udlændingeområdet. Fx kan stramninger betyde, at flere vil søge om statsborgerskab. Når en stor indvandrergruppe på næsten samme tid opfylder kravene til at få dansk statsborgerskab mht. opholdstid, vil det ofte også kunne ses i antallet af skift til dansk statsborgerskab.

På grund af folketingsvalget i november 2007 blev der ikke som planlagt fremsat lovforslag om indfødsrets meddelelse i oktober måned 2007. Det er en væsentlig forklaring på det markante fald fra 2006 til 2007.

1.11. Indvandrere og efterkommeres opholdsgrundlag

Indvandrere

106.000 flygtninge

Der er 106.000 indvandrere i Danmark, som er flygtninge. Det svarer til 26 pct. af indvandrerne pr. 1. januar 2009. 99 pct. af alle flygtninge har oprindelse i Afrika, Asien eller europæiske lande udenfor EU og Norden. Kun 616 flygtninge har oprindelse i vestlige lande. Heraf udgør flygtninge fra Rumænien og Polen to tredjedele.

Flygtninge

I forbindelse med sidste års udgave af *Indvandrere i Danmark* blev der udviklet en variabel til bestemmelse af opholdsgrundlag, således at alle indvandrere kunne opdeles i flygtninge og øvrige indvandrere, og efterkommere opdeles i børn af flygtninge og øvrige efterkommere. Det er denne variabel, der anvendes i dette afsnit. For definition henvises til kapitel 2 i *Indvandrere i Danmark 2008* samt www.dst.dk/befolkning under punktet "Flygtningelande".

Flest flygtninge fra Irak og Bosnien

88 pct. af flygtningene kommer fra de ti lande med størst antal flygtninge i Danmark. Hver femte flygtning er fra Irak og hver sjette er fra Bosnien-Hercegovina. Der er henholdsvis 20.670 og 17.205 flygtninge fra Irak og Bosnien-Hercegovina.

Få flygtninge fra Tyrkiet og Pakistan

Tyrkiet og Pakistan er blandt de ti lande med størst antal indvandrere, og indvandrerne fra disse to lande adskiller sig væsentligt fra de andre større indvandrergrupper ved, at der er meget få flygtninge blandt dem. Kun omkring 1 pct. af indvandrerne fra Tyrkiet og Pakistan er flygtninge.

Forskel på oprindelsesland og statsborgerskabsland

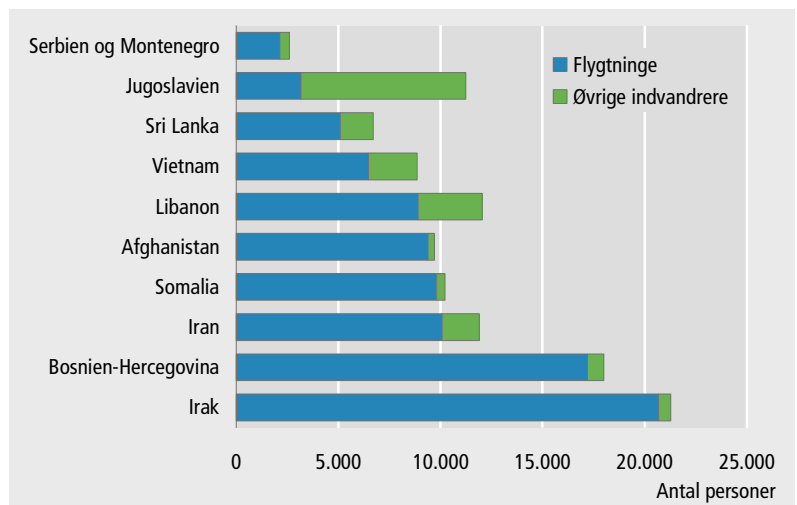
Der er for de fleste indvandreres vedkommende stor overensstemmelse mellem deres oprindelsesland og det statsborgerskab de havde, da de indvandrede til Danmark. Men blandt flygtninge med oprindelse i Libanon og Syrien er det kun henholdsvis hver sjette og hver anden som også har statsborgerskab fra samme land. De øvrige flygtninge med oprindelse i Libanon og Syrien er primært statsløse palæstinensere. Blandt flygtninge med oprindelse i Kuwait er det kun 3 pct. der har kuwaitisk statsborgerskab, mens 86 pct. har irakisk statsborgerskab.

Tabel 1.16. **Indvandrere fordelt efter opholdsgrundlag og oprindelsesland. 2009**

	Flygtninge	Øvrige opholds- tilladelser	Uoplyst opholds- grundlag	I alt	Andel flygtninge
	antal				pct.
I alt	105 838	122 134	173 799	401 771	26
Vestlige lande	616	70 797	84 375	155 788	0
Ikke-vestlige lande	105 222	51 337	89 424	245 983	43
Heraf:					
Tyrkiet	183	8 648	23 003	31 834	1
Irak	20 670	553	60	21 283	97
Bosnien-Hercegovina	17 205	372	412	17 989	96
Libanon	8 912	1 166	1 957	12 035	74
Iran	10 090	1 182	632	11 904	85
Jugoslavien ¹	3 168	1 230	6 850	11 248	28
Pakistan	146	3 235	7 446	10 827	1
Somalia	9 822	297	112	10 231	96
Afghanistan	9 389	312	16	9 717	97
Vietnam	6 478	1 582	805	8 865	73
Thailand	36	4 550	3 724	8 310	0
Kina	412	3 890	3 919	8 221	5
Filippinerne	8	2 134	5 224	7 366	0
Sri Lanka	5 096	1 078	529	6 703	76
Ukraine	170	1 835	3 880	5 885	3
Indien	128	1 220	3 754	5 102	3
Marokko	90	1 468	3 509	5 067	2
Rusland	588	2 401	1 352	4 341	14
Serbien og Montenegro	2 145	323	136	2 604	82
Brasilien	8	907	1 312	2 227	0
Øvrige ikke-vestlige lande	10 478	12 954	20 792	44 224	24

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

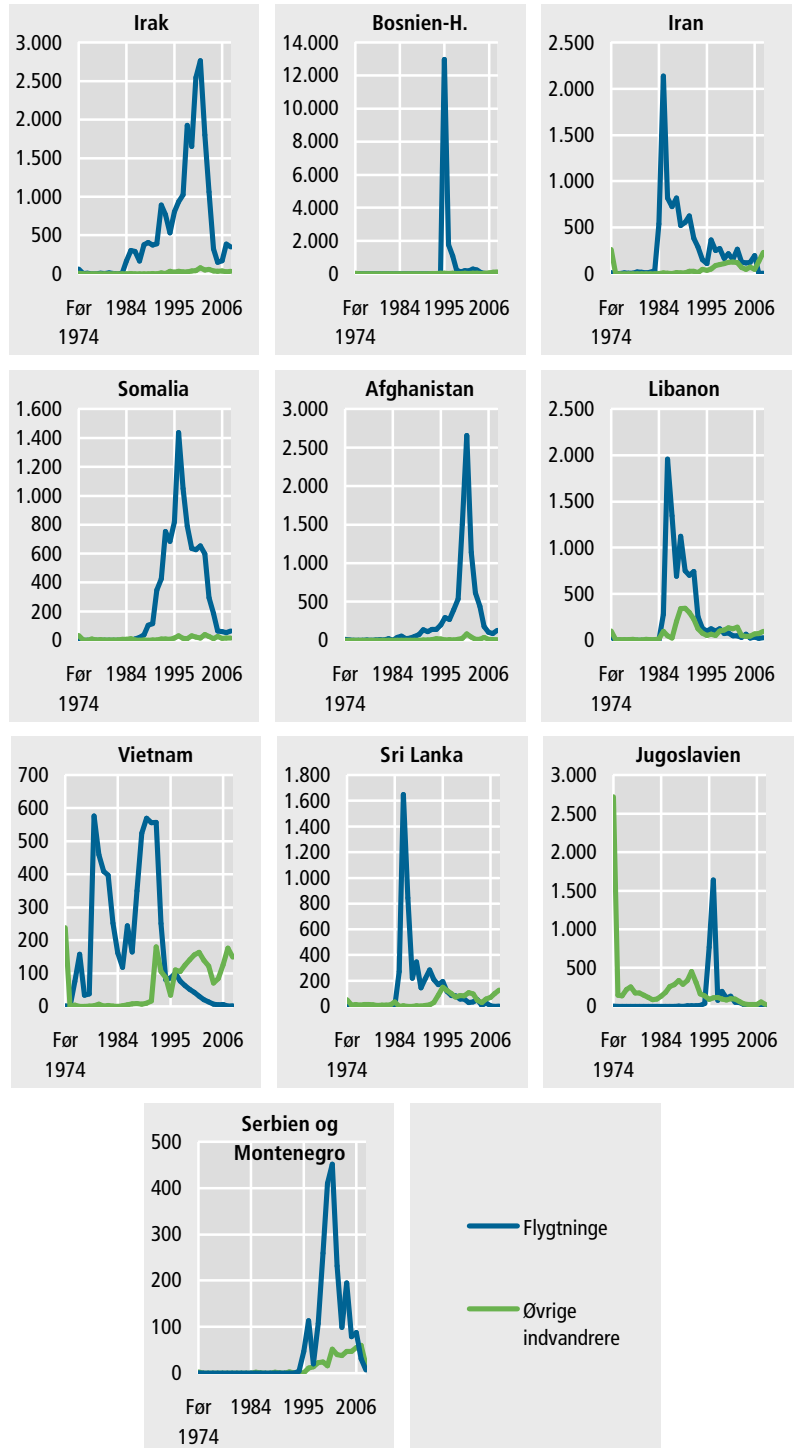
Figur 1.10. **Indvandrere fra de 10 lande med størst antal flygtninge i Danmark. 2009**

Anm.: Jugoslavien før opsplitningen.

- Næsten alle indvandrere fra Irak, Bosnien, Afghanistan og Somalia er flygtninge* 97 pct. af alle indvandrere fra Irak og Afghanistan er flygtninge, mens det gælder for 96 pct. af indvandrerne fra Bosnien-Hercegovina og Somalia. Indvandrere fra Jugoslavien kan deles op i en større gruppe på 61 pct. med uoplyst opholdsgrundlag, som hovedsageligt er indvandret før krigen i Jugoslavien, mens 28 pct. af jugoslaverne er flygtninge fra krigen.
- Første indvandringsår efter første folkeregistrering* Figur 1.11 viser fordelingen på indvandringsår for indvandrere fra de ti lande, som har flest flygtninge i Danmark. Det er kendetegnende for flygtningene, at de i de fleste tilfælde er kommet hertil over nogle få år, hvor der har været uroligheder i deres hjemlande, og deres indvandringsmønster adskiller sig markant fra de øvrige indvandreres indvandringsmønstre. Det er værd at bemærke, at indvandringstidspunktet er den dato, hvor en indvandrer første gang bliver indskrevet i folkeregistret og ikke den dag, indvandrerens kommer til Danmark. Flygtninge regnes altså ikke for indvandrede, mens deres asylsag behandles.
- Flygtningene fra Jugoslavien og Bosnien indvandret i 1995-1996* Tre ud af fire bosniske flygtninge indvandrede i 1995, i forbindelse med at særloven for flygtningene fra krigen i Jugoslavien blev vedtaget, mens de øvrige flygtninge hovedsageligt er indvandret i de følgende par år. Tre ud af fire flygtninge fra Jugoslavien er ligeledes indvandret i 1995-1996. De øvrige indvandrere fra Jugoslavien er indvandret før krigen, og de fleste af dem før 1974, hvor vi ikke har oplysninger om indvandringstidspunktet. Fra Serbien-Montenegro er størstedelen af flygtningene først indvandret fra 1998 og frem.
- Flest flygtninge fra Irak i 1998-2003* Den største indvandring af flygtninge fra Afghanistan var i 2001, hvor godt en fjerdedel af flygtningene indvandrede. 78 pct. af de afghanske flygtninge er indvandret i årene 1998-2004. Flygtningene fra Irak er hovedsageligt indvandret fra 1992 til 2003, og to tredjedele af dem indvandrede i femårsperioden 1998-2002. Kun 7 pct. af flygtningene fra Irak er indvandret fra 2004 og frem.
- Statsløse palæstinensere fra Libanon indvandret 1985-1992* 85 pct. af flygtningene fra Libanon - hovedparten statsløse palæstinensere - indvandrede i perioden 1985-1992. De øvrige indvandrere fra Libanon, som primært er libanesiske statsborgere, havde den største indvandringstidspunktet et par år senere. Halvdelen af dem er indvandret i årene 1988-1993.
- Flygtninge fra Vietnam indvandret gennem længere periode* Flygtningene fra Sri Lanka og Vietnam kom tidligere end de øvrige store flygtningegrupper. Fra Vietnam begyndte der at komme flygtninge fra 1973, og to tredjedele af de vietnamesiske flygtninge indvandrede i perioderne 1979-1982 samt 1988-1992. Flygtninge fra Sri Lanka begyndte at indvandre fra 1985 og frem, men halvdelen af alle flygtninge fra Sri Lanka indvandrede i 1986-1987. Fra både Vietnam og Sri Lanka er der fra starten af 1990'erne indvandret personer med andre opholdstilladelser end til asyl.

Figur 1.11. Indvandrere fra de 10 lande med størst antal flygtninge i Danmark efter 1. indvandringsår, 2009

Anm.: Jugoslavien før opsplitningen.

Efterkommere

Børn af flygtninge

Efterkommernes opholdsgrundlag bliver dannet på baggrund af forældrenes opholdsgrundlag. Hvis mindst én af forældrene er defineret som flygtning, vil efterkommeren blive defineret som *barn af flygtning*. Alle andre efterkommere bliver defineret som *øvrige efterkommere*. Selv om der også findes personer med dansk oprindelse og indvandrere, som har forældre der er flygtninge, er de ikke medtaget i definitionen om børn af flygtninge.

Hver anden ikke-vestlig efterkommer er barn af flygtninge

Der er i alt 53.284 efterkommere, der er børn af flygtninge, hvilket svarer til 43 pct. af efterkommerne. Næsten halvdelen af de ikke-vestlige efterkommere har mindst én forælder, der er flygtning, mens det kun gælder for hver fjortende vestlige efterkommer. Det er værd at bemærke, at der både blandt de vestlige og ikke-vestlige efterkommere er en større andel børn af flygtninge end andelen af flygtninge blandt indvandrere.

Tabel 1.17. Efterkommere fordelt efter forældrenes opholdsgrund og oprindelsesland. 2009

	Børn af flygtninge	Øvrige efterkommere	I alt	Andel børn af flygtning
	antal			pct.
I alt	53 284	70 981	124 265	43
Vestlige lande	1 041	15 456	16 497	6
Ikke-vestlige lande	52 243	55 525	107 768	48
Heraf:				
Tyrkiet	369	25 988	26 357	1
Libanon	10 803	725	11 528	94
Pakistan	101	8 952	9 053	1
Irak	7 599	35	7 634	100
Somalia	6 416	42	6 458	99
Jugoslavien ¹	1 704	4 189	5 893	29
Vietnam	4 607	154	4 761	97
Marokko	380	4 175	4 555	8
Bosnien-Hercegovina	4 021	83	4 104	98
Sri Lanka	3 860	100	3 960	97
Iran	2 931	61	2 992	98
Afghanistan	2 459	11	2 470	100
Syrien	1 237	361	1 598	77
Makedonien	252	1 088	1 340	19
Kina	281	854	1 135	25
Indien	99	995	1 094	9
Jordan	156	822	978	16
Filippinerne	47	904	951	5
Serbien og Montenegro	688	86	774	89
Kuwait	652	39	691	94
Øvrige ikke-vestlige lande	3 581	5 861	9 442	38

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

10.803 børn af flygtninge fra Libanon

Den største gruppe børn af flygtninge har oprindelse i Libanon, med forældre der primært er statsløse palæstinensere. Det drejer sig om 10.803 børn, hvilket svarer til 20 pct. af samtlige børn af flygtninge.

Næsten halvdelen af børnene af flygtninge har oprindelse i Libanon, Irak og Somalia.

1 pct. børn af flygtninge fra Tyrkiet og Pakistan

Efterkommerne fra Tyrkiet, Pakistan og Marokko adskiller sig væsentligt fra de øvrige efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, idet meget få er børn af flygtninge. 1 pct. af efterkommerne fra Tyrkiet og Pakistan er børn af flygtninge, mens det gælder for 8 pct. af efterkommerne fra Marokko. Efterkommerne fra disse tre lande udgør tilsammen 32 pct. af de ikke-vestlige efterkommere.

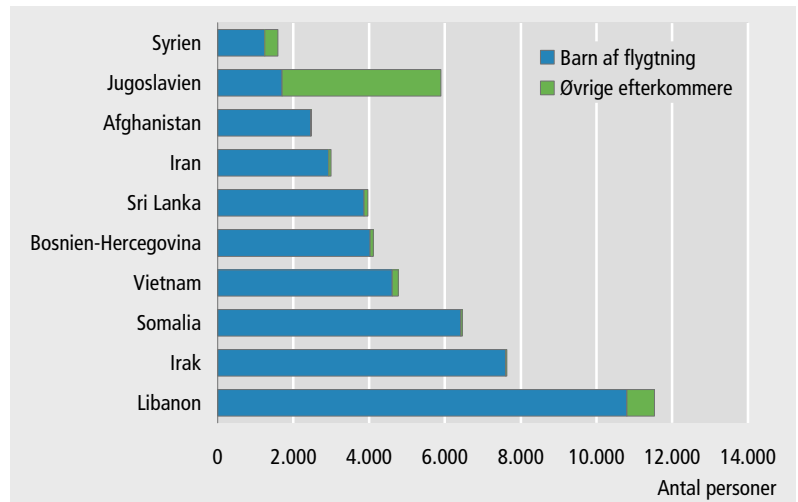
Næsten alle efterkommere fra Irak, Somalia og Bosnien er børn af flygtninge

Ni ud af ti børn af flygtninge har oprindelse i ét af de ti lande, hvorfra der er flest børn af flygtninge, og der er kun få efterkommere fra de ti lande, der ikke er defineret som børn af flygtninge. Blandt efterkommere med Libanon som oprindelsesland er 94 pct. børn af flygtninge, mens det gælder mellem 97 og 100 pct. af efterkommere med oprindelse i Irak, Somalia, Vietnam, Bosnien-Hercegovina, Sri Lanka, Iran eller Afghanistan.

77 pct. af efterkommerne med oprindelse i Syrien er børn af flygtninge. I mange af disse tilfælde vil forældrene, som er flygtninge, være statsløse palæstinensere. 21 pct. af flygtningene fra Syrien er således statsløse palæstinensere, mens de øvrige indvandrere fra Syrien er syriske statsborgere. 29 pct. af de jugoslaviske efterkommere er børn af flygtninge. De øvrige jugoslaviske efterkommere har forældre, der er indvandret før krigen i Jugoslavien.

Figur 1.12.

Efterkommere fra de 10 lande med størst antal børn af flygtninge i Danmark. 2009

Anm.: Jugoslavien før opsplitningen.

Begge forældre er flygtninge for tre ud af fire

76 pct. af de ikke-vestlige børn af flygtninge har både en mor og en far der er flygtninge, mens henholdsvis 12 og 11 pct. kun har en far eller en mor, der er flygtning. 20 pct. af de vestlige børn af flygtninge har både en mor og en far, der er flygtninge. For 68 pct. af dem er det kun faderen, der er flygtning.

For mere end ni ud af ti børn af flygtninge fra Afghanistan og Irak er begge forældre flygtninge. Fra de øvrige lande er andelen en del lavere. Opgørelsen viser ikke om efterkommeren stadig har begge forældre i befolkningen, og de lavere andele kan både skyldes, at den anden forælder ikke er flygtning eller at den anden forælder aldrig har været indvandret eller ikke længere er i Danmark (udvandret eller død).

2. Indkomst

Sammenfatning

De 25-64-årige er inddelt i ti lige store grupper - såkaldte deciler - efter størrelsen af deres indkomst. Blandt personer med dansk oprindelse er 8 pct. i laveste decil, mens det gælder 28 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.

De 50-59-årige med dansk oprindelse har højere indkomster end yngre aldersgrupper. En tilsvarende sammenhæng findes ikke blandt ikke-vestlige indvandrere.

Blandt ikke-vestlige indvandrere med en opholdstid under 3 år er henholdsvis 47 pct. af mændene og 71 pct. af kvinderne i laveste indkomstdecil.

29 pct. af de 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere i de to højeste deciler har en lang videregående uddannelse. Det gælder kun 2 pct. af personerne i de to laveste deciler.

89 pct. af 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere i de to laveste indkomstdeciler har ikke taget nogen uddannelse i Danmark. Den tilsvarende andel er kun 45 pct. for den øvre indkomsthaldel.

Blandt de 20 pct. af de 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere i de to højeste indkomstdeciler, som har en lang videregående uddannelse, har 60 pct. en uddannelse inden for det sundhedsfaglige område.

Inddeling af de 25-64-årige i ti indkomstgrupper

I dette kapitel vil vi fokusere på de 25-64-årige, som var i den danske befolkning både ved starten og udgangen af 2007. De er alle sammen omfattet af indkomstregisteret for året 2007, og ud fra oplysninger om deres disponible indkomst (fratrullet børnecheck) er de blevet opdelt i ti indkomstgrupper (deciler) med lige mange personer i hver. De 10 pct. som har den laveste indkomst er placeret i 1. decil, mens de 10 pct., som har den højeste indkomst, er placeret i 10. decil.

Mange forhold påvirker indkomst

Det er klart, at der er mange forhold, som påvirker en persons indkomst. Generelt vil personer uden beskæftigelse være overrepræsenteret i de laveste indkomstdeciler, mens beskæftigede med lange uddannelser og forholdsvis højt lønnede job hovedsageligt vil være i de højeste indkomstdeciler. Alder spiller derfor også en rolle, idet der ofte er en positiv sammenhæng mellem anciennitet på arbejdsmarkedet og løn. Ligeledes vil der være en overvægt af mænd i de højeste indkomstdeciler, da mænd generelt har højere lønnede job end kvinder.

Fokus rettet mod indvandrere og efterkommere

I denne bog er fokus rettet mod indvandrere og efterkommere og ikke generelle køns- og aldersforskelle. Således vil det også være i dette kapitel, hvor vi vil belyse forskelle i herkomstgruppernes fordeling på indkomstdeciler. Vi vil dog også interessere os for spredningen inden for de enkelte herkomstgrupper. Særligt vil vi forsøge at finde nogle karakteristika for de indvandrere og efterkommere, der klarer sig godt indkomstmæssigt.

Anvendt indkomstbegreb

Det anvendte indkomstbegreb svarer til disponibel indkomst fratrukket børnecheck og omfatter:

Erhvervsindkomst (løn og overskud af virksomhed)
 + Overførselsindkomst
 + Formueindkomst
 + Anden ikke klassificerbar indkomst
 + Beregnet lejeværdi (4 pct. af ejendomsvurderingen)
 ÷ Renteudgifter
 ÷ Skat
 ÷ Betalt underholdbidrag
 ÷ Tilbagebetalt kontanthjælp

Følgende indgår ikke:

- Børnecheck
- Medicintilskud
- Lotterigevinster mv.
- Arbejdsgiveradministrerede pensionsbidrag (både lønmodtagers og arbejdsgivers andel)
- Hævede kapitalpensioner
- Andre pensioner hævet i utide
- Ikke oplyste indkomster til offentlige myndigheder

For beregningen af disponibel indkomst fratrukket børnecheck for 25-64-årige vedrørende indkomståret 2007 er decilgrænserne følgende:

1. decil: Under 101.608 kr.
2. decil: 101.608 kr. - 131.176 kr.
3. decil: 131.176 kr. - 152.165 kr.
4. decil: 152.165 kr. - 171.409 kr.
5. decil: 171.409 kr. - 189.638 kr.
6. decil: 189.638 kr. - 208.295 kr.
7. decil: 208.295 kr. - 229.498 kr.
8. decil: 229.498 kr. - 258.539 kr.
9. decil: 258.539 kr. - 312.809 kr.
10. decil: Over 312.809 kr.

Alle med en indkomst under 101.608 kr. tilhører 1. decil, mens alle med en indkomst mellem 101.608 kr. og 131.176 kr. er placeret i 2. decil. Har man en indkomst over 189.638 kr. hører man til i den øverste indkomsthaldel (decilerne 6-10). Alle med en indkomst over 312.809 kr. er blandt de 10 pct. med højest indkomst og er derfor placeret i 10. og øverste decil.

2.1. Indkomstdeciler og herkomst

Personer med dansk oprindelse udgør 91 pct. af de 25-64-årige

De 25-64-årige med dansk oprindelse udgør 91 pct. af alle 25-64-årige. Andelen i de enkelte deciler ligger derfor meget tæt på 10 pct., som er andelen i hvert decil for alle 25-64-årige. Der er dog en svag underrepræsentation i de laveste deciler og en tilsvarende overrepræsentation i de højeste deciler for personer med dansk oprindelse. Det afspejler, at de 9 pct. af befolkningen, som ikke har dansk oprindelse, overordnet set har lavere indkomster end personer med dansk oprindelse.

28 pct. af de ikke-vestlige indvandrere i laveste indkomstdecil

Ikke-vestlige indvandrere har med 28 pct. den højeste andel i laveste indkomstdecil. Med 25 pct. i laveste decil er andelen også høj blandt vestlige indvandrere, men i modsætning til ikke-vestlige indvandrere, som har støt faldende andele, når man går fra laveste mod højeste decil, så er de vestlige indvandrere, som ikke er i 1. decil, relativt jævnt fordelt i de øvrige deciler.

Tabel 2.1. 25-64-årige fordelt efter indkomstdecil og herkomst. 2007

Indkomst-decil	Personer med dansk oprindelse	Indvandrere		Efterkommere		I alt
		Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
— antal personer —						
I alt	2 681 536	83 373	165 189	5 223	9 107	2 944 428
1	223 775	20 801	46 950	826	2 091	294 443
2	249 593	8 567	34 359	514	1 410	294 443
3	261 765	7 679	23 430	472	1 097	294 443
4	269 687	7 116	16 243	432	965	294 443
5	274 912	6 586	11 659	431	855	294 443
6	277 582	6 318	9 375	457	711	294 443
7	278 890	6 310	8 072	461	710	294 443
8	280 438	6 176	6 776	477	576	294 443
9	281 916	6 532	5 015	531	448	294 442
10	282 978	7 288	3 310	622	244	294 442
— pct. —						
I alt	100	100	100	100	100	100
1	8	25	28	16	23	10
2	9	10	21	10	15	10
3	10	9	14	9	12	10
4	10	9	10	8	11	10
5	10	8	7	8	9	10
6	10	8	6	9	8	10
7	10	8	5	9	8	10
8	10	7	4	9	6	10
9	11	8	3	10	5	10
10	11	9	2	12	3	10

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge

De ikke-vestlige efterkommere har ligesom de ikke-vestlige indvandrere en indkomstfordeling med overrepræsentation i de lave deciler, men i denne sammenhæng hører det med til historien, at ikke-vestlige efterkommere er meget unge sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper. Da yngre mennesker i aldersgruppen 25-64-årige generelt har lavere indkomster, vil en gruppe med mange unge blive trukket mod de laveste deciler.

Mænd har højere indkomster end kvinder i alle herkomstgrupper

For alle fem herkomstgrupper er der flere mænd end kvinder i de høje indkomstdeciler og tilsvarende flere kvinder end mænd i de lave deciler. Især blandt ikke-vestlige indvandrere er forskellen tydelig, idet henholdsvis 23 pct. af mændene og 34 pct. af kvinderne er placeret i 1. decil. At relativt mange ikke-vestlige kvindelige indvandrere ikke indgår i arbejdsstyrken, er hovedårsagen til, at mere end en tredjedel befinder sig i det laveste indkomstdecil.

30 pct. af mændene med dansk oprindelse i de to højeste deciler

Der er dog heller ikke blandt personer med dansk oprindelse tale om en ligelig indkomstfordeling mellem mænd og kvinder, men her slår forskellen især igennem i de høje deciler. Således er 30 pct. af mændene med dansk oprindelse placeret i de to højeste deciler. Det gælder til sammenligning kun 12 pct. af kvinderne.

Tabel 2.2. 25-64-årige fordelt efter indkomstdecil. 2007

	Indkomstdeciler										I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	pct.										
Mænd, i alt	7	7	7	8	9	10	11	12	14	16	100
Personer med dansk oprindelse	7	7	7	8	9	10	11	12	14	16	100
Indvandrere fra vestlige lande	23	9	7	8	7	7	8	9	10	12	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	23	20	12	9	8	7	7	6	5	3	100
Efterkommere fra vestlige lande	14	9	8	7	8	8	9	10	12	16	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	24	12	10	9	8	8	10	8	7	4	100
Kvinder, i alt	9	12	13	13	12	11	10	9	7	5	100
Personer med dansk oprindelse	9	12	13	13	12	11	10	9	7	5	100
Indvandrere fra vestlige lande	27	12	11	9	8	8	7	6	6	5	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	34	21	16	10	6	4	3	2	2	1	100
Efterkommere fra vestlige lande	18	11	11	10	9	9	9	8	9	7	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	22	19	14	13	10	7	6	4	2	1	100

2.2. Indkomstdeciler for 25-29-årige

52 pct. af de 25-29-årige mandlige vestlige indvandrere i laveste decil

De 25-29-årige har lavere indkomster end de øvrige aldersgrupper blandt de 25-64-årige. Det skyldes, at mange 25-29-årige er under uddannelse. Især indvandrere fra vestlige lande ligger lavt indkomstmæssigt, idet hele 52 pct. af mændene og 56 pct. af kvinderne befinder sig i laveste indkomstdecil. For ikke-vestlige indvandrere er den tilsvarende andel 34 pct. og 47 pct.

Tabel 2.3. 25-29-årige fordelt efter indkomstdecil. 2007

	Indkomstdeciler										I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	pct.										
Mænd, i alt	23	11	9	11	12	11	10	7	4	2	100
Personer med dansk oprindelse	21	11	9	11	12	12	11	7	4	2	100
Indvandrere fra vestlige lande	52	8	6	7	7	6	6	5	3	1	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	34	17	11	9	8	7	6	5	2	1	100
Efterkommere fra vestlige lande	27	16	9	9	9	9	9	7	3	2	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	28	13	10	9	9	8	10	6	5	2	100
Kvinder, i alt	28	18	15	13	10	7	4	2	1	0	100
Personer med dansk oprindelse	25	18	16	14	11	8	5	2	1	0	100
Indvandrere fra vestlige lande	56	12	9	6	6	4	3	2	1	0	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	47	20	14	8	4	3	2	1	0	0	100
Efterkommere fra vestlige lande	39	16	11	10	8	5	4	3	2	1	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	26	21	15	12	10	7	4	4	1	0	100

Mange studerende blandt 25-29-årige

Studerende udgør en meget stor andel af de vestlige indvandrere i aldersgruppen 25-29-årige, og det er på den baggrund, at gruppens høje andel i det laveste indkomstdecil skal ses.

Meget få 25-29-årige i de højeste indkomstdeciler

For alle herkomstgrupper er der meget få 25-29-årige, som tilhører de højeste indkomstdeciler. Andelen er lidt højere for mænd end for kvinder, men der er ikke stor forskel mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere, når det gælder andelen i de tre højeste indkomstdeciler.

2.3. Indkomstdeciler for 30-39-årige

Langt hovedparten af de 30-39-årige har afsluttet deres uddannelser og er indtrådt på arbejdsmarkedet, og studerende udgør for alle herkomstgrupper en relativt beskednen andel.

Mange 30-39-årige ikke-vestlige indvandrere i de laveste deciler

De 30-39-årige ikke-vestlige indvandrere har en indkomstfordeling med overrepræsentation i de laveste indkomstdeciler og støt faldende andele fra indkomstdecil til indkomstdecil. Det gælder både mænd og kvinder. For de øvrige herkomstgrupper er billedet mere sammensat. Fx har vestlige mandlige indvandrere den højeste andel i 1. decil med 26 pct. og den næsthøjeste i 9. decil med 10 pct. Derimod har de kvindelige vestlige indvandrere også støt faldende andele ligesom de ikke-vestlige indvandrere.

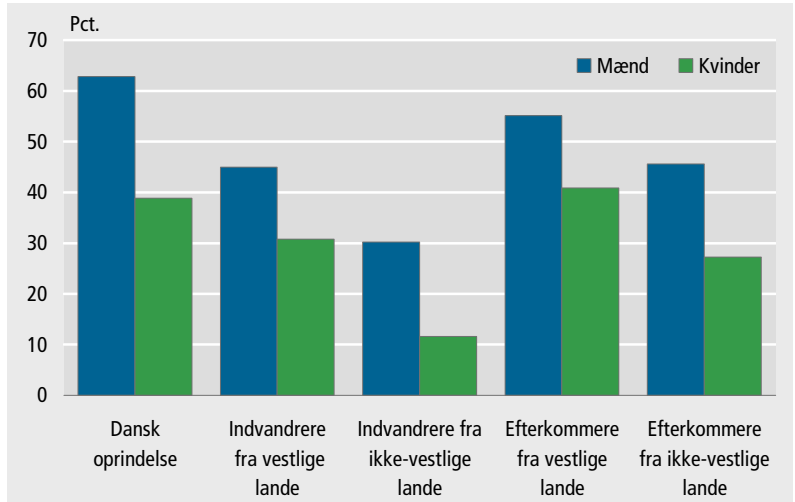
Tabel 2.4. 30-39-årige fordelt efter indkomstdecil. 2007

	Indkomstdeciler										I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	pct.										
Mænd, i alt	9	6	6	8	10	11	12	13	13	11	100
Personer med dansk oprindelse	8	5	6	8	10	12	13	13	13	11	100
Indvandrere fra vestlige lande	26	7	7	7	7	8	9	9	10	9	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	23	17	11	10	9	8	8	7	5	3	100
Efterkommere fra vestlige lande	16	8	6	7	8	10	9	11	13	12	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	19	11	8	8	8	9	10	11	11	6	100
Kvinder, i alt	11	12	14	14	13	11	9	7	5	3	100
Personer med dansk oprindelse	8	11	14	14	14	12	10	8	6	3	100
Indvandrere fra vestlige lande	28	11	11	10	9	8	7	6	5	4	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	33	21	18	11	6	4	3	2	1	1	100
Efterkommere fra vestlige lande	17	10	12	11	10	11	9	8	8	4	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	17	18	14	13	11	8	8	5	4	2	100

Kun hver tiende af de 30-39-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere i øvre indkomsthaldel

Blandt 30-39-årige mænd med dansk oprindelse er der 63 pct., som ligger i den øverste indkomsthaldel (dvs. de fem øverste deciler). Det er mere end en dobbelt så høj andel som for mandlige ikke-vestlige indvandrere. Kun en tiendedel af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er placeret i den øverste indkomsthaldel.

Figur 2.1. Andel 30-39-årige i øverste indkomsthvalvdel. 2007

2.4. Indkomstdeciler for 40-49-årige

70 pct. af mandlige 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere i nederste indkomsthvalvdel

40-49-årige mænd med dansk oprindelse har en indkomstfordeling, som næsten er et spejlbillede af indkomstfordelingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Mens 70 pct. af mændene med dansk oprindelse befinder sig i den øverste indkomsthvalvdel, er der 70 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere, som befinder sig i den nederste indkomsthvalvdel.

Tabel 2.5. 40-49-årige fordelt efter indkomstdecil. 2007

	Indkomstdeciler										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 alt	
	pct.										
Mænd, i alt	7	6	6	7	8	10	11	13	15	18	100
Personer med dansk oprindelse	6	5	5	6	8	10	11	13	16	20	100
Indvandrere fra vestlige lande	18	7	6	8	8	8	9	10	11	16	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	19	20	12	10	9	8	7	7	5	4	100
Efterkommere fra vestlige lande	7	6	6	7	7	9	8	10	15	23	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kvinder, i alt	7	9	11	12	12	12	11	10	9	6	100
Personer med dansk oprindelse	6	8	11	12	12	12	12	11	9	6	100
Indvandrere fra vestlige lande	19	11	11	10	9	9	8	8	7	8	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	27	21	17	12	7	5	4	3	2	1	100
Efterkommere fra vestlige lande	8	8	11	9	10	10	11	10	11	11	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Meget få efterkommere over 40 år

Der er så få ikke-vestlige efterkommere over 40 år, at deres fordeling på indkomstdeciler ikke er medtaget i tabellerne for aldersgrupperne 40-49 år, 50-59 år og 60-64 år.

2.5. Indkomstdeciler for 50-59-årige

Mange 50-59-årige mænd med dansk oprindelse i øverste indkomstdecil

50-59-årige er ofte på toppen af deres arbejdsmæssige karriere, og for personer med dansk oprindelse afspejler det sig i en indkomstfordeling med høje andele i de højeste indkomstdeciler. Det gælder især for mændene, mens kvinderne med dansk oprindelse har en meget lige indkomstfordeling, der med undtagelse af det højeste og laveste decil, har stort set lige høje andele i hvert indkomstdecil.

Tabel 2.6. 50-59-årige fordelt efter indkomstdecil. 2007

	Indkomstdeciler										I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	pct.										
Mænd, i alt	6	6	7	7	8	9	10	13	16	20	100
Personer med dansk oprindelse	5	5	6	7	8	9	11	13	16	21	100
Indvandrere fra vestlige lande	14	8	8	8	8	8	9	10	12	16	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	20	24	14	9	7	7	6	5	4	4	100
Efterkommere fra vestlige lande	10	7	8	6	8	6	9	11	13	23	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kvinder, i alt	8	9	12	12	11	11	11	10	10	7	100
Personer med dansk oprindelse	7	9	12	12	11	11	11	11	10	7	100
Indvandrere fra vestlige lande	17	11	12	10	9	9	9	8	8	7	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	35	23	15	9	5	4	3	3	2	1	100
Efterkommere fra vestlige lande	12	9	8	9	8	10	11	10	10	12	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

50-59-årige ikke-vestlige indvandrere har ikke højere indkomster end andre aldersgrupper

De 50-59-årige ikke-vestlige indvandreres indkomstfordeling adskiller sig derimod ikke væsentlig fra indkomstfordelingen for de yngre aldersgrupper med ikke-vestlige indvandrere. Det samme mønster med høje andele i de lave deciler og støt faldende andele fra decil til decil gør sig gældende her.

2.6. Indkomstdeciler for 60-64-årige

60-64-årige sammensat af erhvervsaktive og tilbagetrukne

60-64-årige er en sammensat gruppe, som både indeholder mange beskæftigede med høj anciennitet og tilbagetrukne på efterløn. Blandt kvinder med dansk oprindelse er der tydeligt højere andele i de laveste indkomstdeciler, og tendensen er støt faldende fra 2. decil til 10. decil. Kvinder trækker sig ofte tidligere tilbage end mænd og går i højere grad på efterløn. Derfor er der større forskel på indkomstfordelingen mellem 50-59-årige og 60-64-årige for kvinder med dansk oprindelse end for mænd.

Meget få 60-64-årige ikke-vestlige indvandrere i de højeste deciler

Blandt de ikke-vestlige indvandrere i alderen 60-64 år er henholdsvis 74 pct. af mændene og 84 pct. af kvinderne placeret i de tre laveste indkomstdeciler, mens kun henholdsvis 9 pct. og 3 pct. er placeret i de tre højeste deciler.

Tabel 2.7. 60-64-årige fordelt efter indkomstdecil. 2007

	Indkomstdeciler										I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	pct.										
Mænd, i alt	5	13	10	9	8	7	8	9	12	19	100
Personer med dansk oprindelse	5	12	10	9	8	7	8	10	13	19	100
Indvandrere fra vestlige lande	13	17	10	8	7	6	6	6	10	16	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	21	40	13	6	4	3	3	3	3	3	100
Efterkommere fra vestlige lande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kvinder, i alt	13	24	14	10	8	7	6	6	6	5	100
Personer med dansk oprindelse	13	24	14	11	8	7	6	6	6	5	100
Indvandrere fra vestlige lande	19	20	13	9	7	6	6	6	7	7	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	44	28	12	5	3	2	2	1	1	1	100
Efterkommere fra vestlige lande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Meget få 60-64-årige efterkommere

Hverken vestlige eller ikke-vestlige efterkommere er vist i tabellen med 60-64-årige, da der i begge tilfælde er meget få efterkommere i denne aldersgruppe.

2.7. Indkomstdeciler og opholdstid i Danmark

Opholdstid påvirker også indkomst

Opholdstid i Danmark er en faktor, som har stor positiv indflydelse på graden af indvandreres integration på arbejdsmarkedet. Fordelingen på indkomstdeciler er således også påvirket af, hvor længe indvandrerne har været i Danmark.

Fokus på 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere

Sammenhængen mellem opholdstid og indkomstdeciler vil i dette afsnit blive illustreret med 40-49-årige som eksempel. De 40-49-åriges andel af hele gruppen af 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere er for mændenes vedkommende 34 pct. og for kvinderne 29 pct.

Lave indkomster, når opholdstid er under 3 år

40-49-årige ikke-vestlige indvandrere, som har opholdt sig i Danmark i mindre end 3 år er stærkt overrepræsenterede i de laveste indkomstdeciler. Særligt er andelen i 1. indkomstdecil høj med henholdsvis 47 pct. for mændene og 71 pct. for kvinderne. For dem med en opholdstid mellem 3 og 7 år er de tilsvarende andele i 1. decil 25 pct. for mændene og 46 pct. for kvinderne. Den positive sammenhæng mellem opholdstid og indkomst fortsætter for alle de betragtede fire grupper af opholdstid, om end der for mændenes vedkommende kun er lille forskel mellem dem, der har en opholdstid mellem 7 og 10 år, og dem, der har en opholdstid i Danmark på mindst 10 år.

Store forskelle mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere

De 40-49-årige vestlige indvandreres indkomst er også stigende med opholdstid blandt både mænd og kvinder. For alle niveauer af opholdstid er andelen af vestlige indvandrere, som ligger i den øverste indkomsthaldel, betydeligt højere end andelen af ikke-vestlige indvan-

drere i højeste indkomsthaldel. Især blandt kvinderne er forskellene store.

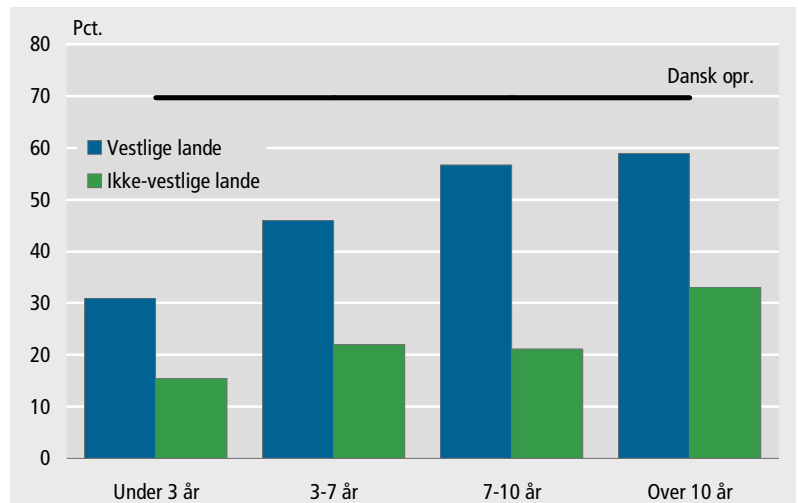
Tabel 2.8. 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter indkomstdeciler og opholdstid i Danmark. 2007

Opholdstid	Indkomstdeciler										I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	pct.										
Mænd, i alt	19	20	12	10	9	8	7	7	5	4	100
Under 3 år	47	15	8	9	5	4	4	2	3	2	100
3-7 år	25	19	14	12	8	6	6	4	3	3	100
7-10 år	22	24	13	11	9	6	5	4	3	3	100
Mindst 10 år	18	19	12	9	9	8	8	7	6	4	100
Kvinder, i alt	27	21	17	12	7	5	4	3	2	1	100
Under 3 år	71	13	6	5	2	1	1	0	0	0	100
3-7 år	46	19	13	9	4	3	2	1	1	1	100
7-10 år	33	23	18	9	5	3	3	2	2	1	100
Mindst 10 år	22	21	18	13	8	6	4	3	2	2	100

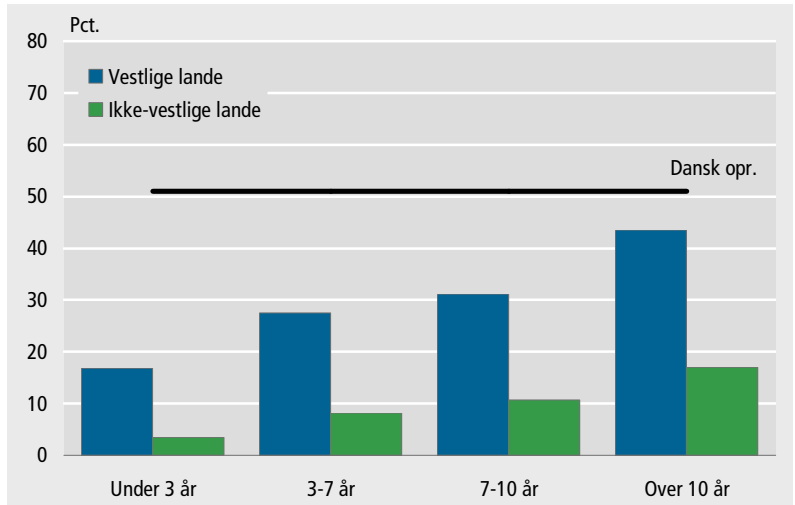
Vestlige indvandrere har klart højere andele i øvre indkomsthaldel end ikke-vestlige

De 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere, som har været i Danmark i mindst 10 år, har kun en svagt højere andel i den øvre indkomsthaldel end vestlige indvandrere med en opholdstid under 3 år. Både blandt vestlige indvandrere med en opholdstid mellem 3 og 7 år og en opholdstid mellem 7 og 10 år er der en markant højere andel i øverste indkomsthaldel end blandt ikke-vestlige indvandrere med en opholdstid på 10 år eller mere.

Figur 2.2. Andel 40-49-årige mandlige indvandrere i øverste indkomsthaldel fordelt efter opholdstid i Danmark. 2007

Figur 2.3. **Andel 40-49-årige kvindelige indvandrere i øverste indkomsthælvdelt efter opholdstid i Danmark. 2007**

2.8. Indkomstspredning blandt 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere

Fokus på 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere er en ung gruppe, hvor omkring 19 ud af 20 er under 30 år. De 30-39-årige udgør således en lille del af alle ikke-vestlige efterkommere, som også er skævt fordelt. Dvs. der er flere 30-årige end 31-årige, flere 31-årige end 32-årige osv.

Indkomstforskelle blandt ikke-vestlige efterkommere

Hovedformålet med dette afsnit er at belyse indkomstforskelle blandt de 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere. Hvilke karakteristika har de personer, som klarer sig godt indkomstmæssigt sammenlignet med dem, der klarer sig mindre godt?

30 pct. af mændene i de laveste to deciler

Som det fremgik af afsnittet om 30-39-årige er ikke-vestlige efterkommere overrepræsenteret i de laveste indkomstdeciler. Henholdsvis 30 pct. af mændene og 35 pct. af kvinderne har et indkomstniveau, der placerer dem i de to laveste deciler, mens 17 pct. af mændene og 6 pct. af kvinderne er placeret i de to højeste deciler.

29 pct. har en lang videregående uddannelse blandt personer i de to højeste deciler

Det er tydeligt, at uddannelsesniveaet er højere blandt de ikke-vestlige efterkommere, der ligger i de to højeste indkomstdeciler sammenlignet med dem, der ligger i de to laveste deciler. Der er 29 pct., som har en lang videregående uddannelse blandt de ikke-vestlige efterkommere i 9.-10. decil, mens det kun gælder 2 pct. af dem, der ligger i 1.-2. decil. Her er der til gengæld hele 54 pct., som kun har en grundskoleuddannelse. Det er der 19 pct. blandt de ikke-vestlige efterkommere i 9.-10. decil, som har. De har trods et lavt uddannelsesniveau formået at klare sig godt indkomstmæssigt.

Tabel 2.9. 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere i udvalgte decilgrupper fordelt efter uddannelse. 2007

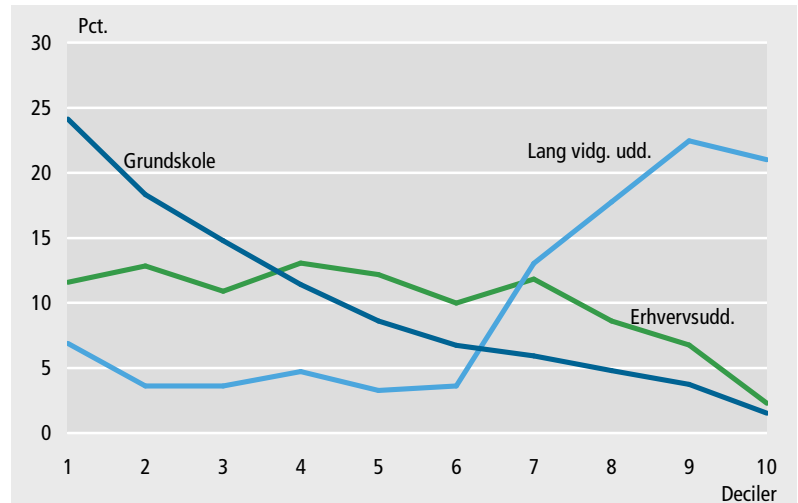
	1. - 2. decil		9. - 10. decil	
	antal personer	pct.	antal personer	pct.
I alt	1 179	407	100	100
Grundskole	637	79	54	19
Gymnasiale udd.	169	28	14	7
Erhvervsudd.	213	79	18	19
Kort videregående udd.	45	33	4	8
Mellemlang videregående udd.	45	57	4	14
Bachelor	41	11	3	3
Lang videregående udd.	29	120	2	29

Kun 5 pct. af personer med grundskole som højeste uddannelse er i de to højeste deciler

Det hører dog til undtagelserne, at personer, som kun har afsluttet en grundskoleuddannelse, har høje indkomster. De 79 ikke-vestlige efterkommere, som ligger i 9.-10. indkomstdecil og har en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte, udgør således kun omkring 5 pct. af dem, der har en grundskole som uddannelsesniveau, mens hele 42 pct. ligger i de to laveste indkomstdeciler.

Figur 2.4.

Andele i indkomstdeciler for 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere med udvalgte uddannelsesniveauer. 2007

43 pct. af personer med lang videregående uddannelse er i de to højeste deciler

Der vil altid være undtagelser, der bryder den generelle sammenhæng mellem uddannelsesniveau og indkomst. Sammenhængen er dog meget klar, og blandt de ikke-vestlige efterkommere med en lang videregående uddannelse, er der kun 11 pct. i de to laveste indkomstdeciler, mens hele 43 pct. er i de to højeste. Indkomstfordelingen for dem med lange videregående uddannelser er altså nærmest et spejlvendt billede af indkomstfordelingen for dem, der kun har en grundskoleuddannelse. Med til historien hører dog, at 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere med grundskole som højeste fuldførte er en gruppe, der er mere end fem gange større end 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere med lange videregående uddannelser.

Tabel 2.10. 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere i udvalgte decilgrupper fordelt efter socioøkonomisk status. 2007

	1. - 2. decil		9. - 10. decil	
	antal personer	pct.	antal personer	pct.
I alt	1 179	407	100	100
Selvstændige	116	38	10	9
Lønmodtagere på højt niveau	23	147	2	36
Lønmodtagere på mellemniveau	26	77	2	19
Lønmodtagere på grundniveau	120	75	10	18
Øvrige lønmodtagere	108	64	9	16
Arbejdsløse	131	1	11	0
Sygedagpenge, orlov mv.	128	0	11	0
Under uddannelse	75	0	6	0
Førtidspensionister	60	1	5	0
Kontanthjælpsmodtagere	183	0	16	0
Andre	209	4	18	1

Anm.: Socioøkonomisk status i året er taget fra indkomststatistikken.

Kun en tredjedel beskæftigede blandt personer i de to laveste deciler

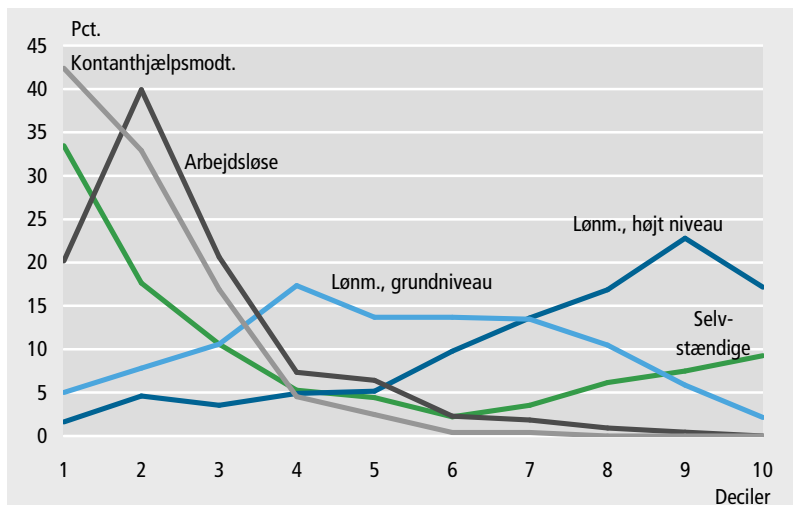
Der er ikke overraskende en meget klar sammenhæng mellem socioøkonomisk status og indkomstdecil. I de to laveste indkomstdeciler er der således kun 33 pct., som var enten lønmodtagere eller selvstændige. Den tilsvarende andel er 99 pct., når indkomstgruppen er 9.- 10. decil.

Stort set ingen personer uden arbejde i de højeste deciler

Blandt arbejdsløse, personer på sygedagpenge, førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere eller personer under uddannelse er der stort set ingen i de to højeste indkomstdeciler, mens de tilsammen udgør omkring halvdelen i 1.-2. decil.

Figur 2.5.

Andele i indkomstdeciler for 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere med udvalgte niveauer af socioøkonomisk status. 2007

Anm.: Socioøkonomisk status i året er taget fra indkomststatistikken.

Selvstændige har mange i både høje og lave deciler

Med en andel på 10 pct. er der også relativt mange selvstændige i de to laveste deciler. Til gengæld er der en næsten lige så stor andel af selvstændige i de to højeste deciler.

De er dog stærkt overrepræsenteret i de laveste deciler

Selvstændige er dog en gruppe, som er stærkt overrepræsenteret i de lavere indkomstdeciler. Det fremgår af figuren på forrige side. Der er således mere end halvdelen af de selvstændige, som er placeret i de to laveste deciler. Det fremgår dog også, at selvstændige har relativt høje andele i de to højeste deciler. Rangordnet efter andelenes størrelse er 1. - 3. decil de tre største deciler for selvstændige, men på 4. og 5. pladsen findes henholdsvis 10. og 9. decil.

Arbejdsløse har højere indkomster end kontanthjælpsmodtagere

De selvstændiges fordeling på de 10 deciler er atypisk, når man sammenligner med de øvrige grupper. Lønmodtagere på grundniveau har således lave andele både i de laveste og højeste deciler og højere andele i 3. - 8. decil. Lønmodtagere på højt niveau har meget lave andele i de laveste deciler og høje andele i 6. - 10. decil. Blandt kontanthjælpsmodtagere er der tale om støt faldende andele fra 1. - 10. decil. Tendensen blandt arbejdsløse er stort set den samme. Dog med en lille forskydning mod højere indkomster sammenlignet med kontanthjælpsmodtagerne. Det afspejler, at mange arbejdsløse er dagpengemodtagere, hvilket typisk indebærer en højere understøttelse end kontanthjælp.

Tabel 2.11.

30-39-årige ikke-vestlige efterkommere fra udvalgte oprindelseslande fordelt efter indkomstdeciler. 2007

	Indkomstdeciler										Antal personer	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		I alt
	pct.											
Mænd												
Jugoslavien	19	11	7	7	9	12	11	10	10	4	100	353
Tyrkiet	17	13	10	11	11	8	11	9	7	3	100	453
Pakistan	17	10	8	6	7	8	10	12	13	10	100	525
Kvinder												
Jugoslavien	10	12	13	17	13	9	11	6	6	2	100	385
Tyrkiet	14	19	17	17	10	10	7	4	2	0	100	453
Pakistan	24	20	15	9	9	5	8	5	3	2	100	488

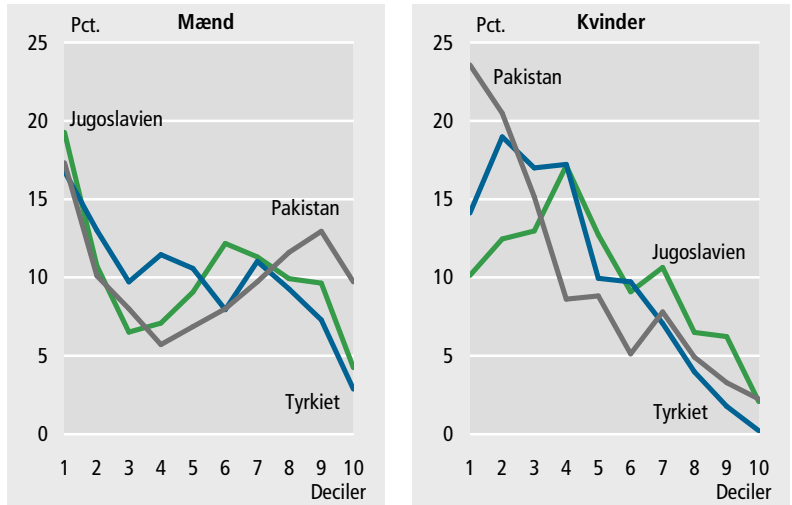
Oprindelsesland ofte Jugoslavien, Tyrkiet eller Pakistan

Ikke-vestlige efterkommere i aldersgruppen 30-39-årige er stærkt domineret af efterkommere fra Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan. Efterkommere med oprindelse i ét af de tre lande udgør således 72 pct. af de 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere.

Kønsmæssige største blandt de pakistanske efterkommere

Efterkommere med pakistansk oprindelse har de største kønsmæssige forskelle i indkomstfordelingen. Her er fx 44 pct. af kvinderne i de to første deciler, mens det kun gælder 27 pct. af mændene. Derimod er der 23 pct. af mændene i de to højeste deciler mod kun 5 pct. af kvinderne. Sammenlignet med alle 25-64-årige i den danske befolkning, hvor der pr. definition er 20 pct. i de to højeste indkomstdeciler, er 30-39-årige mandlige efterkommere med pakistansk oprindelse således overrepræsenteret i de højeste indkomstdeciler.

Figur 2.6. 30-39-årige ikke-vestlige efterkommere fra udvalgte oprindelseslande fordelt efter indkomstdeciler. 2007

Indkomstforskelle mellem kønnene mindre blandt tyrkiske og jugoslaviske efterkommere

Både jugoslaviske og tyrkiske efterkommere har større kønsmæssig lighed i deres indkomstfordelinger. Blandt de jugoslaviske efterkommere har mændene faktisk en højere andel i de to laveste deciler (30 pct.) end kvinderne (22 pct.). Mændene har dog også blandt jugoslaviske efterkommere en højere andel i de to højeste deciler - 14 pct. mod kvindernes 8 pct.

Dog klart flere mænd i de højeste deciler blandt tyrkiske efterkommere

Blandt de tyrkiske efterkommere er der med henholdsvis 30 pct. af mændene og 33 pct. af kvinderne næsten lige store andele i de to laveste deciler, mens der er en klart større andel mænd end kvinder i de to højeste deciler - 10 pct. mod 2 pct.

2.9. Indkomstspredning blandt 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere

Fokus på 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere

Som det fremgik af afsnittet om 40-49-åriges indkomstfordeling, er de ikke-vestlige indvandrere kraftigt overrepræsenterede i de laveste indkomstdeciler. Der er således henholdsvis 39 pct. af mændene og 48 pct. af kvinderne, der befinder sig i 1.-2. decil, mens kun 9 pct. af mændene og 3 pct. af kvinderne er i 9.-10. decil.

Kun 24 pct. i beskæftigelse blandt personer i de to laveste deciler

Blandt alle de 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere, som indkomstmæssigt hører til i de to laveste deciler, er der kun 24 pct., som er i beskæftigelse, mens mere end halvdelen er enten kontanthjælpsmodtagere, førtidspensionister eller arbejdsløse. Til sammenligning er der kun 3 pct., som ikke er i beskæftigelse blandt dem i 9.-10. decil. Lidt over en tredjedel af de 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere i de to øverste deciler er lønmodtagere på højt niveau.

Tabel 2.12. 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere i udvalgte decilgrupper fordelt efter socioøkonomisk status. 2007

	1. - 2. decil	9. - 10. decil	1. - 2. decil	9. - 10. decil
	antal personer		pct.	
I alt	22 361	3 346	100	100
Selvstændige	2 003	390	9	12
Lønmodtagere på højt niveau	69	1 145	0	34
Lønmodtagere på mellemniveau	108	422	0	13
Lønmodtagere på grundniveau	951	675	4	20
Øvrige lønmodtagere	2 369	644	11	19
Arbejdsløse	1 899	17	8	1
Sygedagpenge, orlov mv.	1 359	3	6	0
Under uddannelse	222	1	1	0
Førtidspensionister	3 752	17	17	1
Kontanthjælpsmodtagere	6 361	12	28	0
Andre	3 268	20	15	1

Anm.: Socioøkonomisk status i året er taget fra indkomststatistikken.

20 pct. af personer i de to højeste deciler har afsluttet lang videregående uddannelse i Danmark

Hovedparten af de 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere i Danmark er kommet hertil som voksne. De er derfor ikke vokset op med det danske uddannelsessystem, og i de fleste tilfælde har de heller ikke afsluttet en uddannelse i Danmark. Blandt de 22.361 i de to laveste deciler er der tale om hele 89 pct., som står med uoplyst uddannelse. Det gælder til sammenligning kun 45 pct. af de 3.346 i de øverste indkomstdeciler. Blandt dem har hele 20 pct. afsluttet en lang videregående uddannelse i Danmark.

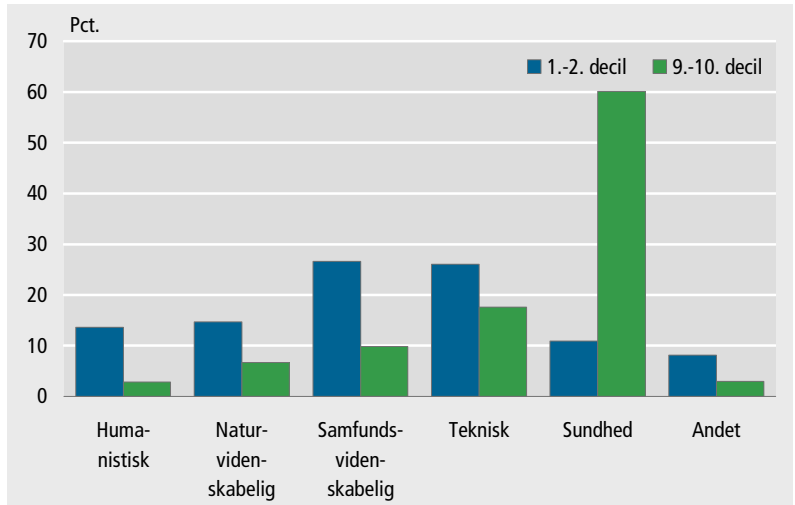
Tabel 2.13. 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere i udvalgte decilgrupper fordelt efter uddannelse. 2007

	1. - 2. decil	9. - 10. decil	1. - 2. decil	9. - 10. decil
	antal personer		pct.	
I alt	22 361	3 346	100	100
Grundskole	716	182	3	5
Gymnasiale udd.	155	44	1	1
Erhvervsudd.	881	392	4	12
Kort videregående udd.	193	121	1	4
Mellemlang videregående udd.	260	425	1	13
Bachelor	46	19	0	1
Lang videregående udd.	196	664	1	20
Uoplyst	19 914	1 499	89	45

Højtuddannede indenfor det sundhedsfaglige område klarer sig godt indkomstmæssigt

Der er lidt over tre gange så mange med lange videregående uddannelser, der ligger i de to øverste deciler som i de to nederste. Der kan være mange grunde til at nogle indvandrere med lange videregående uddannelser klarer sig bedre end andre. En væsentlig årsag kan være uddannelsens fagområde. I hvert fald viser det sig, at der blandt personerne i de to højeste deciler er 60 pct., som har en lang videregående uddannelse inden for det sundhedsfaglige område. Den tilsvarende andel er kun 11 pct. blandt personerne i de to laveste deciler. Uddannelsen til læge (cand.med.) er den klart dominerende lange videregående uddannelse inden for sundhed.

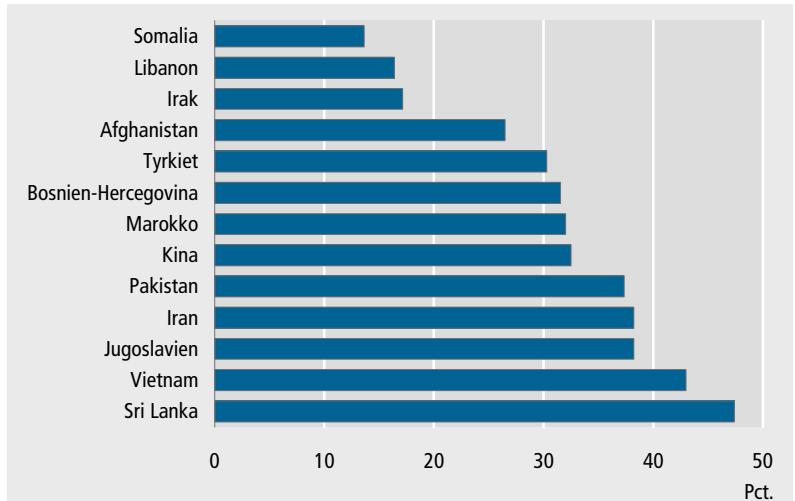
Figur 2.7. 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere med lange videregående uddannelser fordelt efter fagområde. 2007

Få indvandrere fra Irak, Libanon og Somalia i øverste indkomsthaldel

Der er store indkomstforskelle mellem indvandrere fra forskellige ikke-vestlige oprindelseslande. Blandt de 40-49-årige mænd er der fx 47 pct. med oprindelse i Sri Lanka, som ligger i den øverste indkomsthaldel. Den tilsvarende andel er kun 17, 16 og 14 pct. blandt indvandrere med oprindelse i Irak, Libanon og Somalia.

Figur 2.8. Andel 40-49-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere i øverste indkomsthaldel. 2007

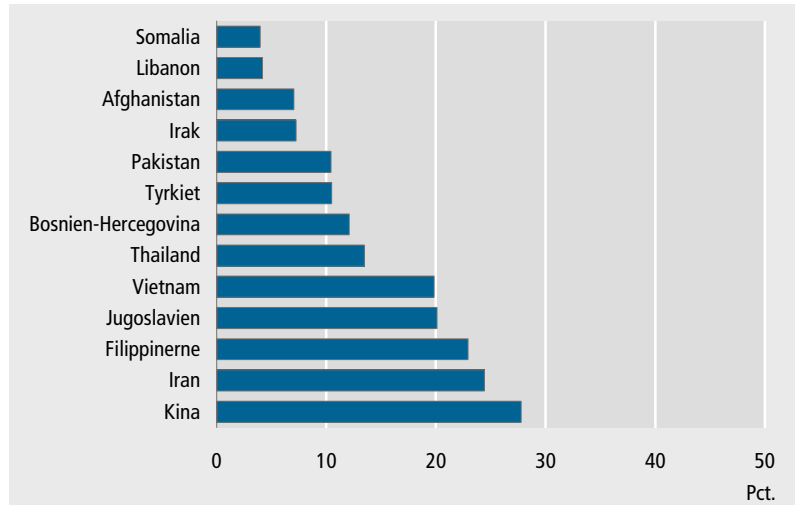

Blandt kvinder fra Somalia og Libanon er under 5 pct. i øvre indkomsthaldel

Også blandt kvinderne er andelen i øverste indkomsthaldel lav for indvandrere med oprindelse i Irak, Afghanistan, Libanon og Somalia. For kvindelige indvandrere med oprindelse i Libanon og Somalia er andelen i begge tilfælde under 5 pct. Til sammenligning er der fx 28 pct. af kvinderne med kinesisk oprindelse og 24 pct. af kvinderne med iransk oprindelse, som hører til i den øverste indkomsthaldel.

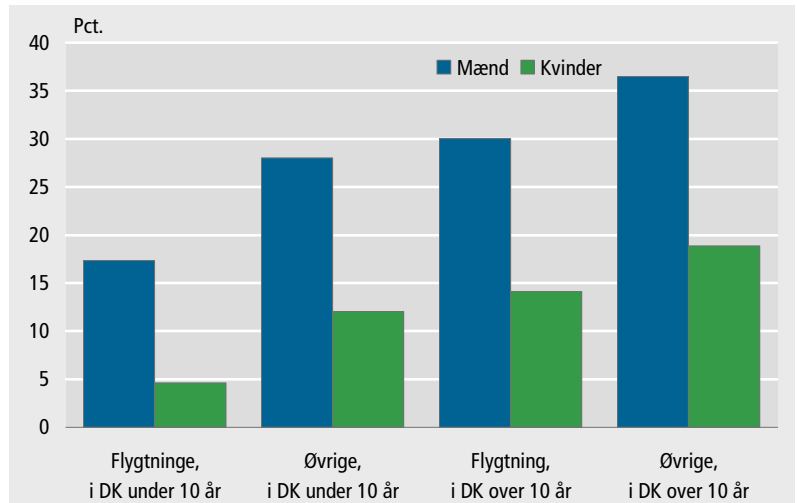
Figur 2.9. **Andel 40-49-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere i øverste indkomsthælvd. 2007**

Indkomstforskelle mellem oprindelseslande afspejler forskelle i beskæftigelse

Forskellene mellem indvandrere fra forskellige lande afspejler hovedsageligt forskelle i beskæftigelse. Disse forskelle kan igen skyldes forskelle i opholdsgrundlag eller opholdstid i Danmark. En simpel gruppering af indvandrerne efter, om de er kommet til Danmark som flygtninge eller ej og i deres opholdstid efter, om de har været her mindst 10 år eller mindre end 10 år, viser, at flygtninge overordnet har lavere indkomster end indvandrere med andre opholdsgrundlag.

Figur 2.10. **Andel i øverste indkomsthælvd blandt 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter opholdsgrundlag og opholdstid i Danmark. 2007**

Flygtninge har lavere indkomster end andre indvandrere

Blandt mandlige indvandrere med en opholdstid under 10 år og et opholdsgrundlag som flygtning er der fx 17 pct., som ligger i den øverste indkomsthælvd. Den tilsvarende andel er 28 pct., når opholdsgrundla-

get ikke er flygtning. Den samme tendens gør sig gældende for både mænd og kvinder.

Flygtninge med en opholdstid over 10 år har dog højere andele i øverste indkomsthælvdelen end indvandrere med andet opholdsgrundlag, som har en opholdstid på under 10 år.

3. Arbejdsmarked

Sammenfatning

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er steget kraftigt i løbet af de sidste ti år. Med beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 63 pct. for mændene og 50 pct. for kvinderne i 2008 er niveauerne dog fortsat klart under niveauerne for personer med dansk oprindelse, som var 82 pct. for mændene og 77 pct. for kvinderne.

Ikke-vestlige efterkommere har generelt højere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige indvandrere, og blandt ikke-vestlige efterkommere er forskellen mellem mænd og kvinder ikke større end blandt personer med dansk oprindelse.

Forskellen på beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særligt stor blandt 50-59-årige.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Beskæftigelsesfrekvenserne er meget lave blandt indvandrere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon. Forskellene mellem mænd og kvinder er også meget store blandt indvandrere fra disse lande. Næsten alle indvandrere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon er flygtninge.

Indvandreres opholdstid i Danmark har indflydelse på deres beskæftigelsesfrekvens. Især indvandrere med kortere ophold end 3 år har lav beskæftigelse.

Blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er i beskæftigelse, er der en større andel, der arbejder som selvstændige sammenlignet med personer med dansk oprindelse. For indvandrere fra Pakistan og Libanon er andelen af selvstændige henholdsvis 17 pct. og 14 pct., hvilket i begge tilfælde er mere end dobbelt så højt som for personer med dansk oprindelse.

De 40-49-årige selvstændige er kendetegnet ved at have både høje andele i de laveste og i de højeste indkomstdeciler. Andelen i de laveste deciler er dog klart højest blandt de ikke-vestlige indvandrere. Blandt dem er 57 pct. af de selvstændige placeret i de to laveste deciler.

3.1. Beskæftigelsesudvikling 1981-2008

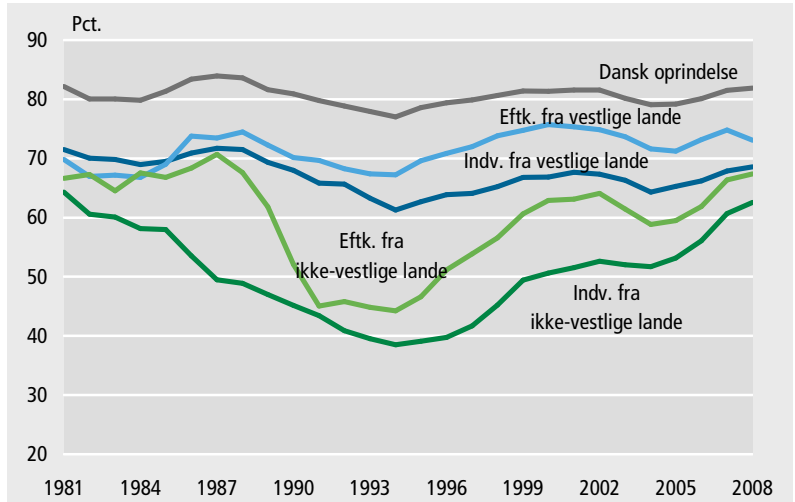
Stigende beskæftigelse for ikke-vestlige indvandrere

I løbet af de sidste ti år har beskæftigelsen for især ikke-vestlige indvandrere været kraftigt stigende. I den betragtede periodes sidste år 2008 ligger beskæftigelsesfrekvensen for ikke-vestlige indvandrere dog fortsat væsentligt under niveauet for personer med dansk oprindelse. Forskellen er 19 procentpoint blandt mændene og 27 procentpoint blandt kvinderne.

Seneste tal fra 1. januar 2008

Kilden til beskæftigelsestallene er den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), og for periodens sidste år er beskæftigelsen opgjort den sidste uge i november 2007 for befolkningen 1. januar 2008. Tallene er derfor ikke påvirket af den efterfølgende afmatning i dansk økonomi med faldende beskæftigelse og stigende arbejdsløshed.

Figur 3.1. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige mænd. 1981-2008**

Udvikling i beskæftigelse siden 1981

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mænd med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk siden 1981. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturelle forhold.

Vestlige indvandrere følger kurve for personer med dansk oprindelse

Beskæftigelsesfrekvensen for mandlige vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 10-15 procentpoint lavere end mænd med dansk oprindelse. Kurven følger det samme bevægelsesmønster med stigninger i gode tider og fald i dårlige tider.

Gruppen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1981 ...

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1981 til 2008, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en gruppe, som har ændret sig meget siden 1981. Ikke mindst antalsmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der var således omkring fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2008 som i 1981.

... både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Afghanistan og Irak i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der været tale om familiesammenføringer.

Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1981 til 1996

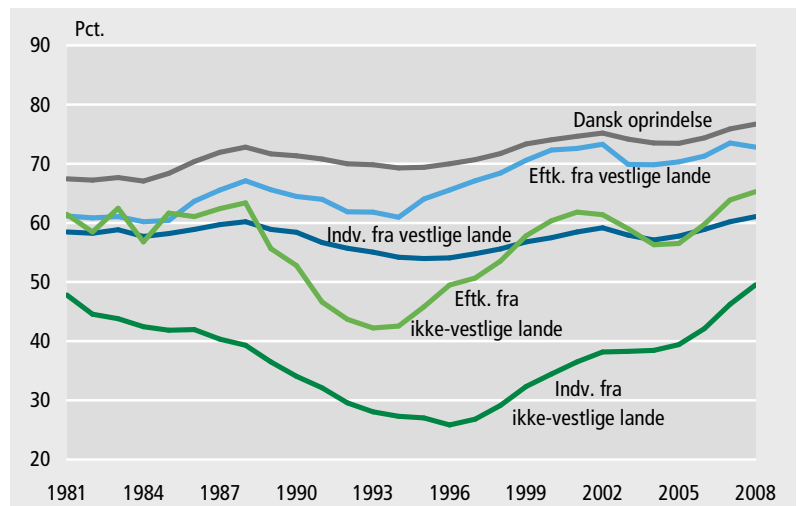
Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens, hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1981 og frem til 1996, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt dramatisk, kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring, hvilket betød, at den gennemsnitlige op-

holdtid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervmæssigt var meget anderledes end Danmark, mens indvandrere tidligere først og fremmest var kommet for at arbejde i Danmark.

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1997

I 1981 var der en forskel på 18 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1996 steg denne forskel til 40 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2008 er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande steget fra 40 pct. til 63 pct. Dermed er forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere blevet indsnævret kraftigt i løbet af de sidste 10 år. Den udgør nu 19 procentpoint.

Figur 3.2. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige kvinder. 1981-2008**

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige kvinder med dansk oprindelse har været stigende siden 1981 og er med 77 pct. omkring 9 procentpoint højere i 2008 end i 1981. Ligesom de mandlige ikke-vestlige indvandrere har beskæftigelsesfrekvensen for kvinderne efter et fald fra 1981 til 1996 været stigende siden 1997. Stigningen de sidste ti år har været endnu kraftigere for kvinder, og med et niveau i 2008 tæt på 50 pct. er der tale om næsten en fordobling siden 1996.

De ikke-vestlige efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser har et forløb i perioden, der minder om forløbet for ikke-vestlige indvandrere. Det er dog værd at bemærke, at kønsforskellen her er meget lille.

De ikke-vestlige efterkommere er sammenlignet med de øvrige befolkningsgrupper meget unge. Langt hovedparten af de 16-64-årige er således under 30 år. Deres beskæftigelsesfrekvenser er derfor ikke umiddelbart sammenlignelige med de andre grupper, da der er store forskelle i beskæftigelsen mellem personer på de forskellige alderstrin blandt de 16-64-årige.

3.2. Beskæftigelse, alder og køn

Største kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere

For alle herkomststyper gælder det, at mænd har højere beskæftigelsesfrekvenser end kvinder. Blandt 16-64-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 81,9 pct. af mændene og 76,8 pct. af kvinderne i beskæftigelse. Blandt vestlige indvandrere var de tilsvarende tal 68,6 pct. for mænd og 61,1 pct. for kvinder. Det er blandt de ikke-vestlige indvandrere, at de største kønsforskelle i beskæftigelse findes. For ikke-vestlige indvandrere var 62,5 pct. af mændene i beskæftigelse mod kun 49,4 pct. af kvinderne.

Tabel 3.1. Arbejdsmarkedsstatus for 16-64-årige mænd. 2008

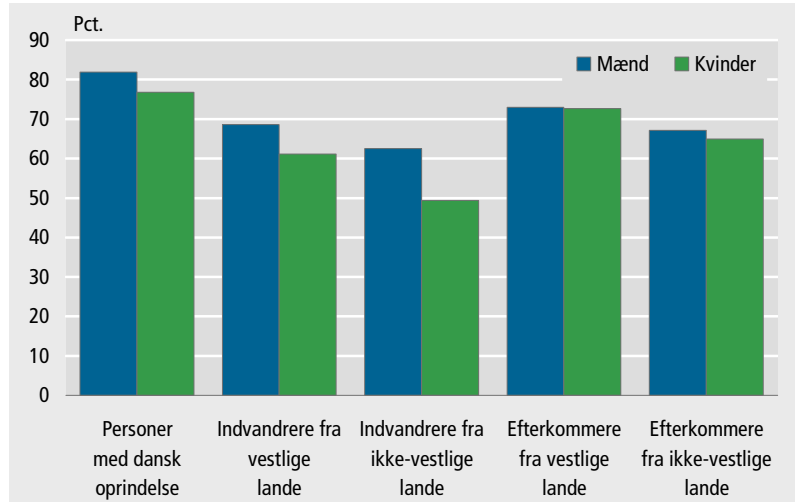
	Beskæftigede	Arbejdsløse	Uden for arbejdsstyrken	I alt
I alt	1 433 032	28 340	325 549	1 786 921
Indvandrere fra vestlige lande	39 427	829	17 202	57 458
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	64 692	4 710	34 032	103 434
Efterkommere fra vestlige lande	3 008	86	1 027	4 121
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	9 298	466	4 085	13 849
Personer med dansk oprindelse	1 316 607	22 249	269 203	1 608 059

Tabel 3.2. Arbejdsmarkedsstatus for 16-64-årige kvinder. 2008

	Beskæftigede	Arbejdsløse	Uden for arbejdsstyrken	I alt
I alt	1 308 117	31 506	415 767	1 755 390
Indvandrere fra vestlige lande	34 765	1 007	21 096	56 868
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	52 106	5 150	48 121	105 377
Efterkommere fra vestlige lande	2 639	72	922	3 633
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	8 664	427	4 249	13 340
Personer med dansk oprindelse	1 209 943	24 850	341 379	1 576 172

Mindst forskel blandt efterkommere

Det er efterkommere, som viser de allermindste kønsforskelle i beskæftigelse. For 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere var forskellen kun på 2,3 procentpoint, idet henholdsvis 67,1 pct. af mændene og 64,9 pct. af kvinderne var i beskæftigelse.

Figur 3.3. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2008**

Sammenhæng mellem alder og beskæftigelse

Uanset herkomst er der en naturlig sammenhæng mellem beskæftigelse og alder. Beskæftigelsesfrekvenserne er således lavere i de yngre og ældre aldersgrupper pga. henholdsvis uddannelse og tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Tabel 3.3. **Beskæftigelsesfrekvenser for mænd. 2008**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-årige	69	63	73	67	82
16-24-årige	43	63	57	63	72
25-29-årige	61	71	75	76	87
30-39-årige	79	70	85	75	91
40-49-årige	82	63	84	-	90
50-59-årige	76	50	74	-	85
60-64-årige	48	23	-	-	53

Anm.: Tallene er ikke angivet i de tilfælde, hvor der er under 200 personer i den pågældende befolkningsgruppe.

Lav beskæftigelse hos 50-59-årige ikke-vestlige indvandrere

Det er dog værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere viser en stigende tendens med alderen. For både mænd og kvinder er den størst for aldersgruppen 50-59-årige, hvor mænd med dansk oprindelse havde en beskæftigelsesfrekvens, som var 35 procentpoint højere end mandlige ikke-vestlige indvandreres. Hos kvinderne var forskellen 42 procentpoint.

Tabel 3.4. **Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder. 2008**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-årige	61	49	73	65	77
16-24-årige	37	51	63	62	71
25-29-årige	58	48	69	70	82
30-39-årige	72	53	81	69	87
40-49-årige	76	54	82	-	87
50-59-årige	72	39	78	-	81
60-64-årige	37	14	-	-	34

Anm.: Tallene er ikke angivet i de tilfælde, hvor der er under 200 personer i den pågældende befolkningsgruppe.

3.3. Beskæftigelse, oprindelsesland og opholdstid i Danmark

Oprindelseslande og beskæftigelse

Ikke-vestlige indvandrere er i virkeligheden en meget sammensat gruppe, som dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Oprindelseslandet har stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark.

Store forskelle i beskæftigelse mellem de enkelte ikke-vestlige lande

Forskellene mellem de enkelte oprindelseslande er især bemærkelsesværdige blandt de ikke-vestlige lande. Indvandrere med oprindelse i Thailand, Vietnam, og Sri Lanka ligger i top med beskæftigelsesfrekvenser omkring 70 pct. Bunden udgøres af indvandrere med oprindelse i Irak, Libanon og Somalia, som har beskæftigelsesfrekvenser mellem 39 pct. (Libanon) og 41 pct. (Somalia og Irak).

Meget store kønsforskelle for Irak, Libanon og Somalia

Det er kendetegnende for indvandrere fra landene med de laveste beskæftigelsesfrekvenser, at kønsforskellene er meget store. Både for indvandrere fra Irak, Libanon og Somalia gælder det, at mænd har betydeligt højere beskæftigelsesfrekvenser end kvinder. Blandt mandlige indvandrere fra Libanon er der eksempelvis 50 pct. beskæftigede, mens den samme andel kun er 26 pct. for kvinderne.

Thailand og Kina har laveste kønsforskelle

Også blandt indvandrere med oprindelse i Pakistan og Afghanistan er der store kønsforskelle i beskæftigelsesfrekvenserne. Kønsforskellene er lavest blandt indvandrere fra Thailand og Kina.

Tabel 3.5. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2008**

	Antal personer			Beskæftigelses-frekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvin-der	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere, vestlige lande	57 458	56 868	114 326	69	61	65
Heraf:						
Norge	4 106	6 919	11 025	65	63	64
Polen	8 118	8 387	16 505	74	68	71
Sverige	4 194	6 289	10 483	72	68	70
Tyskland	9 512	8 451	17 963	69	61	65
Indvandrere, ikke-vestlige lande	103 434	105 377	208 811	63	49	56
Heraf:						
Afghanistan	3 856	3 290	7 146	65	41	54
Bosnien-Hercegovina	7 940	7 736	15 676	62	55	59
Filippinerne	843	4 989	5 832	74	50	54
Indien	2 457	1 411	3 868	64	47	58
Irak	9 728	7 526	17 254	49	30	41
Iran	6 341	4 355	10 696	61	53	58
Jugoslavien ¹	5 094	4 940	10 034	62	50	56
Kina	3 105	3 806	6 911	63	62	62
Libanon	6 219	5 127	11 346	50	26	39
Marokko	2 371	2 178	4 549	63	43	53
Pakistan	4 960	4 497	9 457	67	36	52
Somalia	4 659	3 989	8 648	50	30	41
Sri Lanka	3 152	3 045	6 197	76	64	70
Thailand	897	6 016	6 913	68	70	70
Tyrkiet	15 197	13 788	28 985	69	50	60
Vietnam	3 848	4 031	7 879	74	63	69
Efterkommere, vestlige lande	4 121	3 633	7 754	73	73	73
Efterkommere, ikke-vestlige lande	13 849	13 340	27 189	67	65	66
Personer med dansk oprindelse	1 608 059	1 576 172	3 184 231	82	77	79

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

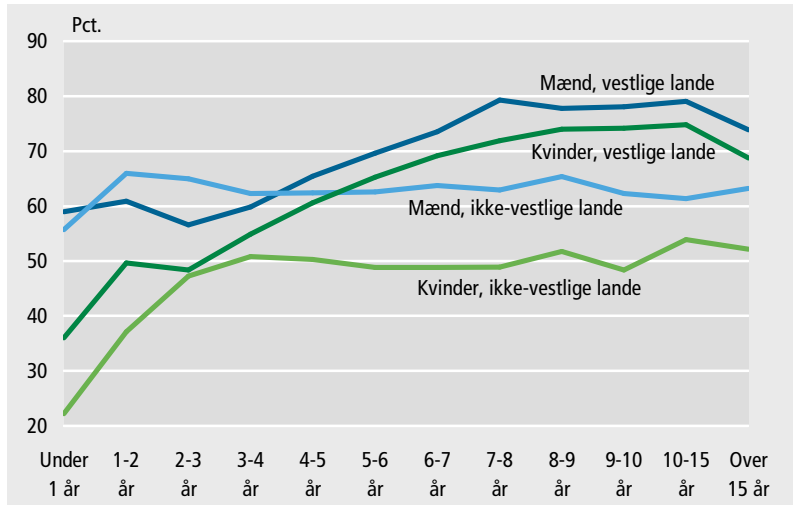
Forskelle mellem lande hænger også sammen med forskelle i opholdstid

Forskellene i beskæftigelsesfrekvenser mellem de enkelte oprindelseslande hænger blandt andet sammen med, at indvandrerne fra de enkelte lande er kommet til Danmark på forskellige tidspunkter. Fx er indvandrere fra Afghanistan og Irak blandt de ikke-vestlige indvandrergrupper i Danmark, som har været her kortest tid. Det er på den baggrund ikke overraskende, at de også har lave beskæftigelsesfrekvenser i forhold til de fleste andre ikke-vestlige indvandrere.

Beskæftigelse stiger med opholdstid

Sammenhængen mellem opholdstid og beskæftigelsesfrekvenser fremgår af figuren på næste side. Særligt for vestlige indvandrere er det tydeligt, at beskæftigelsesfrekvensen stiger med opholdstiden i Danmark. Tendensen er også opadgående for ikke-vestlige indvandrere, men efter en opholdstid på 3 år stagnerer beskæftigelsesfrekvensen. Igen skal man være opmærksom på, at sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere også varierer med opholdstiden. Det giver tabellen på næste side et indtryk af.

Figur 3.4. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere fordelt efter opholdstid i Danmark. 2008**

Tabel 3.6. **16-64-årige indvandrere fordelt efter opholdstid i Danmark. 2008**

	Opholdstid					I alt
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	10-15 år	Over 15 år	
Vestlige lande	36 914	12 220	12 050	12 889	40 253	114 326
Heraf:						
Norge	2 769	1 535	1 255	1 167	4 299	11 025
Polen	7 534	987	865	1 106	6 013	16 505
Sverige	2 374	917	1 037	1 126	5 029	10 483
Tyskland	5 089	1 443	1 739	2 198	7 494	17 963
Ikke-vestlige lande	24 163	18 715	35 528	46 964	83 441	208 811
Heraf:						
Afghanistan	296	1 462	3 871	968	549	7 146
Bosnien-Hercegovina	204	526	692	14 175	79	15 676
Filippinerne	2 157	478	584	753	1 860	5 832
Indien	1 835	402	302	253	1 076	3 868
Irak	612	2 282	7 206	3 805	3 349	17 254
Iran	573	676	1 140	1 372	6 935	10 696
Jugoslavien ¹	115	179	778	3 047	5 915	10 034
Kina	2 311	1 978	1 029	656	937	6 911
Libanon	209	296	743	1 017	9 081	11 346
Marokko	219	196	663	661	2 810	4 549
Pakistan	644	599	1 270	1 209	5 735	9 457
Somalia	156	732	2 167	4 464	1 129	8 648
Sri Lanka	228	208	502	1 196	4 063	6 197
Thailand	1 167	904	1 645	1 406	1 791	6 913
Tyrkiet	1 236	1 138	3 325	3 544	19 742	28 985
Vietnam	384	341	727	949	5 478	7 879

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Indvandrere fra Kina største gruppe med opholdstid under 3 år

Blandt de ikke-vestlige indvandrere i alderen 16 til 64 år, som har været i Danmark i under 3 år, er indvandrere fra Kina den største gruppe. De udgør næsten 10 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere med en opholdstid på under 3 år. Blandt alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere udgør indvandrere fra Kina til sammenligning kun 3 pct. Indvandrere fra Filippinerne og Indien er også stærkt repræsenterede blandt indvandrere med en opholdstid på under 3 år. For filippineres vedkommende er der især tale om kvinder, der kommer til Danmark for at arbejde som au pair.

Tabel 3.7. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere fordelt efter opholdstid i Danmark. 2008

	Opholdstid					I alt
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	10-15 år	Over 15 år	
	pct.					
Vestlige lande	52	62	75	77	71	65
Heraf:						
Norge	44	65	78	77	68	64
Polen	72	66	72	72	70	71
Sverige	59	74	78	79	70	70
Tyskland	53	61	76	73	69	65
Ikke-vestlige lande	46	55	56	58	58	56
Heraf:						
Afghanistan	30	48	56	59	57	54
Bosnien-Hercegovina	48	61	59	59	63	59
Filippinerne	11	63	80	84	80	54
Indien	48	56	73	70	68	58
Irak	23	38	40	39	48	41
Iran	39	52	51	53	62	58
Jugoslavien ¹	42	57	55	57	56	56
Kina	53	61	70	73	73	62
Libanon	33	37	37	33	40	39
Marokko	42	57	55	57	53	53
Pakistan	52	55	52	55	52	52
Somalia	27	37	40	41	44	41
Sri Lanka	42	68	69	72	72	70
Thailand	49	73	74	76	73	70
Tyrkiet	42	65	67	65	58	60
Vietnam	38	68	66	70	71	69

¹ Jugoslavien før opsplittningen.

Også lav beskæftigelse for indvandrere fra Somalia og Libanon efter 10 års ophold

Selv om der tages højde for forskelle i opholdstid, er der ofte store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande. For indvandrere, der har været i Danmark under 3 år, er det især indvandrere fra Somalia, Filippinerne, Irak, Afghanistan og Libanon, der skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Med undtagelse af indvandrere fra Filippinerne, som generelt har høje beskæftigelsesfrekvenser, er det indvandrere fra de samme lande, som også har lave beskæftigelsesfrekvenser efter et længere ophold i landet. Fx var beskæftigelsesfrekvensen kun 33 pct. for indvandrere med oprindelse i Libanon, som har været 10-15 år i Danmark. For indvandrere fra Somalia med 10-15 år i Danmark var kun 41 pct. i beskæftigelse. Til sammenligning har indvandrere fra Filippi-

nerne, Kina og Thailand, som har været i Danmark i 10-15 år, beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 84, 76 og 73 pct.

Mange filippinske indvandrere med kort opholdstid arbejder som au pair

Den lave beskæftigelsesfrekvens for filippinske indvandrere med under 3 års ophold skyldes, at mange filippinske indvandrere med kort opholdstid er kvinder, som er kommet til Danmark for at arbejde som au pair. Au pair tælles ikke med som beskæftigede.

3.4. Selvstændige

Indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige

Beskæftigede indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse var det således kun 5,8 pct., der var selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse var de tilsvarende andele henholdsvis 7,2 pct. og 8,1 pct.

Beskæftigelse som selvstændig mest udbredt blandt mænd

For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgjorde de selvstændiges andel kun 4,3 pct. af alle beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere var den tilsvarende andel 11,2 pct.

Tabel 3.8. **Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2008**

	Selvstændige	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal		pct.
Indvandrere fra vestlige lande	5 317	74 192	7,2
Mænd	3 245	39 427	8,2
Kvinder	2 072	34 765	6,0
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	9 490	116 798	8,1
Mænd	7 225	64 692	11,2
Kvinder	2 265	52 106	4,3
Personer med dansk oprindelse	147 723	2 526 550	5,8
Mænd	103 893	1 316 607	7,9
Kvinder	43 830	1 209 943	3,6

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller.

Gælder også for personer med dansk oprindelse

Også for beskæftigede med dansk oprindelse er andelen af selvstændige mere end dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen er lidt mindre for indvandrere fra vestlige lande, og andelen af selvstændige kvindelige vestlige indvandrere er med 6,0 pct. også højere end de tilsvarende andele for kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere med ikke-vestlig oprindelse.

Især mange selvstændige blandt indvandrere fra Irak og Pakistan ...

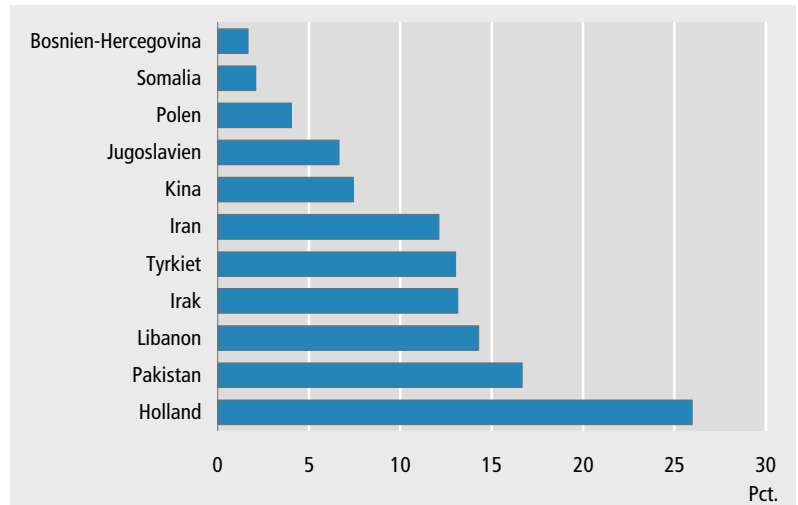
Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrernes oprindelsesland. For indvandrere fra Somalia og Bosnien-Hercegovina, der alle indgår i gruppen af ikke-vestlige lande, var kun 2 pct. af alle beskæftigede selvstændige i 2008. Selvstændige udgjorde derimod 17 pct. af de beskæftigede indvandrere fra Pakistan og 14 pct. for indvandrere fra

Libanon, hvilket i begge tilfælde er mere end dobbelt så højt som personer med dansk oprindelse.

... men indvandrere fra Holland har højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Holland er imidlertid klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Holland var hele 26 pct. selvstændige. De hollandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle sammen beskæftigede inden for landbrug. I alt var der 5.676 indvandrere fra Holland i alderen 16-64 år i Danmark 1. januar 2009.

Figur 3.5. Selvstændiges andel af samlet beskæftigelse for 16-64-årige indvandrere fra udvalgte oprindelseslande. 2008

3.5. Branche

Branchefordeling

I tabellerne på de næste sider er beskæftigede 16-64-årige opdelt på 36 brancher. Tabellerne viser branchefordelingen for begge køn for personer med dansk oprindelse, ikke-vestlige indvandrere og vestlige indvandrere.

36 hovedgrupper

I 36-branchegrupperingen er de 726 enkelte brancher blevet opdelt på 36 hovedgrupper. I sagens natur vil mange af disse hovedgrupper være meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Flere personer med dansk oprindelse i bygge og anlæg og offentlig administration

Bygge- og anlæg er en af de branchegrupper, hvor mænd med dansk oprindelse tydeligt er overrepræsenterede. Mens 12,5 pct. af alle mænd med dansk oprindelse arbejdede inden for denne branchegruppe, var andelen for vestlige og ikke-vestlige indvandrere henholdsvis 8,5 pct. og 3,3 pct. Offentlig administration, forsvar og politi er en anden branchegruppe, som mænd med dansk oprindelse i højere grad arbejder inden for end indvandrere.

Tabel 3.9. **Beskæftigede 16-64-årige mænd fordelt efter branche. 2008**

Branche	Indvandrere fra vestlige lande	Indvandrere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
Alle beskæftigede	39 427	64 692	1 316 607
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	5,9	3,5	3,3
Råstofindvinding	0,4	0,1	0,3
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	3,0	4,2	2,6
Tekstil- og læderindustri	0,3	0,3	0,3
Træ- og papirindustri, trykkerier	1,5	1,3	1,7
Olieraffinaderier mv.	0,1	0,0	0,1
Kemisk industri	0,7	0,6	0,6
Medicinalindustri	0,7	0,4	0,5
Plast-, glas- og betonindustri	1,4	2,2	1,8
Metalindustri	2,5	3,0	2,7
Elektronikindustri	1,1	1,0	0,8
Fremst. af elektrisk udstyr	0,6	0,7	0,5
Maskinindustri	3,2	2,9	3,6
Transportmiddelindustri	0,7	1,0	0,7
Møbel og anden industri mv.	1,7	1,5	1,9
Energiforsyning	0,2	0,1	0,6
Vandforsyning og renovation	0,5	0,5	1,1
Bygge og anlæg	8,5	3,3	12,5
Handel	10,9	14,4	16,6
Transport	6,8	12,7	7,4
Hoteller og restauranter	5,9	12,9	2,1
Forlag, tv og radio	1,7	0,6	1,4
Telekommunikation	0,5	0,4	0,8
It- og informationstjenester	3,1	1,5	2,6
Finansiering og forsikring	2,1	0,9	3,1
Ejendomshandel og udlejning	1,1	0,8	1,6
Rådgivning mv.	3,7	1,5	3,6
Forskning og udvikling	1,1	0,4	0,4
Reklame og øvrig erhvervsservice	1,9	1,5	1,2
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	7,8	12,2	4,1
Offentlig administration, forsvar og politi	1,6	1,4	5,1
Undervisning	7,1	3,3	5,6
Sundhedsvæsen	3,2	2,1	2,0
Sociale institutioner	3,7	3,4	3,5
Kultur og fritid	2,4	1,1	1,4
Andre serviceydelser mv.	2,0	1,6	1,8
Uoplyst aktivitet	0,7	0,7	0,3

*Indvandrere
i højere grad i
hoteller og
restauranter*

Til gengæld er både vestlige og ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftiget inden for branchegrupperne hoteller og restauranter samt rejsebureauer, rengøring og anden operationel service. Især for ikke-vestlige indvandrere fylder disse to branchegrupper meget. Der var således 12,9 pct. af de beskæftigede mandlige ikke-vestlige indvandrere og 7,8 pct. af de kvindelige, der arbejdede inden for hoteller og restauranter. For mænd og kvinder med dansk oprindelse er de tilsvarende andele kun 2,1 pct. og 3,5 pct.

Tabel 3.10. **Beskæftigede 16-64-årige kvinder fordelt efter branche. 2008**

Branche	Indvandrere fra vestlige lande	Indvandrere fra ikke- vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
Alle beskæftigede	39 427	64 692	1 316 607
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	3,3	2,0	1,0
Råstofindvinding	0,1	0,0	0,0
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	1,8	3,4	1,9
Tekstil- og læderindustri	0,3	0,5	0,3
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,6	0,4	0,7
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,3	0,4
Medicinalindustri	1,0	0,6	0,7
Plast-, glas- og betonindustri	0,9	1,2	0,7
Metalindustri	0,6	0,7	0,7
Elektronikindustri	0,9	1,1	0,7
Fremst. af elektrisk udstyr	0,4	0,6	0,3
Maskinindustri	1,1	1,0	1,0
Transportmiddelindustri	0,1	0,3	0,2
Møbel og anden industri mv.	0,9	0,8	0,9
Energiforsyning	0,1	0,1	0,2
Vandforsyning og renovation	0,1	0,2	0,2
Bygge og anlæg	0,8	0,4	1,4
Handel	10,9	11,5	14,1
Transport	3,3	2,3	2,7
Hoteller og restauranter	5,4	7,8	3,5
Forlag, tv og radio	1,1	0,4	1,1
Telekommunikation	0,3	0,2	0,5
It- og informationstjenester	1,4	0,6	0,8
Finansiering og forsikring	2,2	1,3	3,4
Ejendomshandel og udlejning	1,0	0,8	1,1
Rådgivning mv.	3,2	1,3	3,0
Forskning og udvikling	1,0	0,5	0,5
Reklame og øvrig erhvervsservice	1,9	1,5	1,3
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	10,0	18,6	4,6
Offentlig administration, forsvar og politi	2,6	2,5	5,6
Undervisning	10,4	6,8	9,6
Sundhedsvæsen	9,3	6,3	10,1
Sociale institutioner	15,9	19,6	21,6
Kultur og fritid	2,4	1,1	1,7
Andre serviceydelser mv.	3,4	2,9	3,1
Uoplyst aktivitet	0,7	0,5	0,3

Mange ikke-vestlige indvandrere arbejder i rengøringsbranchen

Hele 18,6 pct. af kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige indvandrere arbejde inden for branchegruppen rejsebureauer, rengøring og anden operationel service. De tilsvarende andele er 10,0 pct. for kvindelige vestlige indvandrere og kun 4,6 pct. for kvinder med dansk oprindelse. Hovedårsagen til den store overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her.

Mange vestlige indvandrere i undervisning

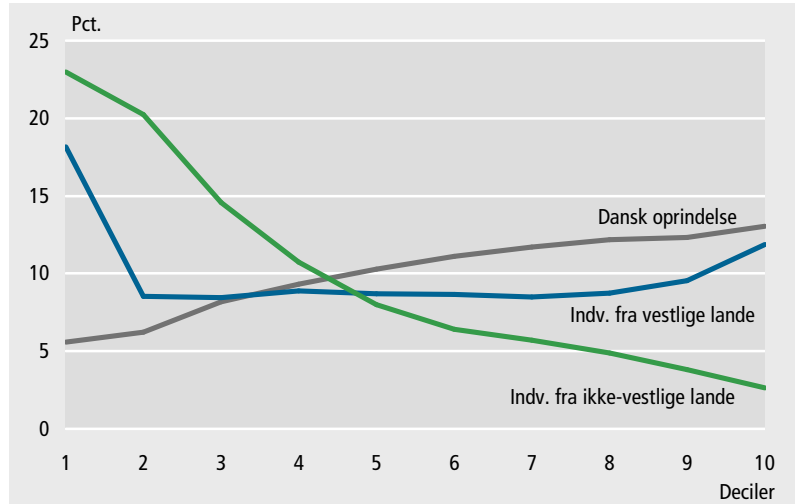
Det er værd at bemærke, at andelen af de vestlige indvandrere, der er beskæftiget inden for undervisning, er højere end for personer med dansk oprindelse. Det gælder både blandt mænd og kvinder.

3.6. Indkomstfordeling for 40-49-årige efter beskæftigelsesniveau

43 pct. af de 40-49-årige ikke-vestlige indvandrere i de to laveste deciler

Der er store indkomstmæssige forskelle mellem 40-49-årige med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere i samme aldersgruppe. Fx er 43 pct. af de ikke-vestlige indvandrere placeret i de to laveste indkomstdeciler. Det gælder kun 12 pct. af de 40-49-årige med dansk oprindelse, som tilsvarende har hele 25 pct. i de to højeste indkomstdeciler. Kun 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen 40-49-årige hører til i enten 9. eller 10. indkomstdecil.

Figur 3.6. 40-49-årige fordelt efter indkomstdeciler. 2007

Lav beskæftigelse for ikke-vestlige indvandrere

De store forskelle skal ses i lyset af, at personer med dansk oprindelse har meget højere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige indvandrere, og at de beskæftigede ikke-vestlige indvandrere er stærkt overrepræsenterede i lavtlønnede job.

Mere ensartet indkomstfordeling for personer på samme beskæftigelsesniveau

Når man kun betragter 40-49-årige på samme beskæftigelsesniveau, får kurverne for de tre herkomstgrupper et langt mere ensartet forløb. Blandt de selvstændige, som har dansk oprindelse eller er vestlige indvandrere, er det karakteristisk, at kurven for indkomstfordelingen over de ti deciler viser et U-formet forløbet. Dvs. der er høje andele i både de laveste og højeste deciler. For de ikke-vestlige indvandrere er kurven nærmere L-formet. Der er meget høje andele af selvstændige i de laveste deciler, som ikke modsvares af tilsvarende høje andele i de højeste deciler.

Tabel 3.11. 40-49-årige fordelt efter herkomst og beskæftigelsesniveau. 2007

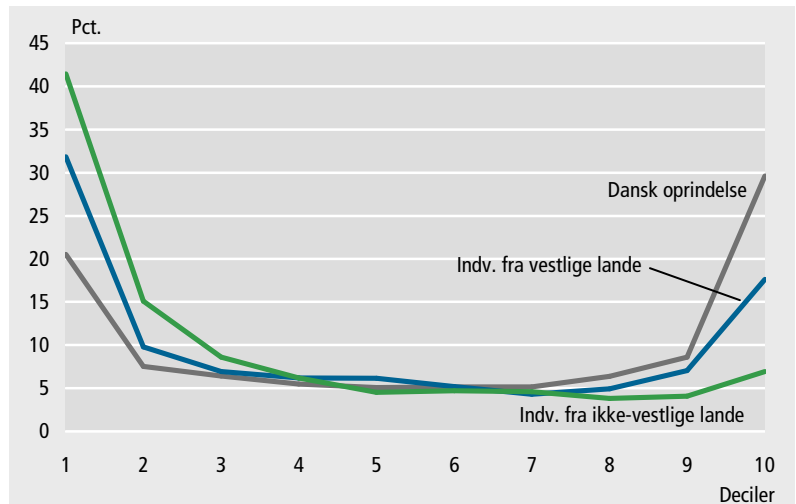
	Indvandrere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	antal personer		
Alle 40-49-årige	20 197	51 741	729 665
	pct.		
Alle 40-49-årige	100,0	100,0	100,0
Selvstændige	9,3	6,9	6,6
Topledere	1,9	0,2	3,2
Lønmodtagere på højt niveau	14,0	4,1	11,4
Lønmodtagere på mellemniveau	12,6	4,5	18,9
Lønmodtagere på grundniveau	20,9	18,9	31,0
Øvrige lønmodtagere	20,0	22,6	16,5
Andet	21,3	42,9	12,4

Anm.: Beskæftigelse er opgjort ud fra socioøkonomisk status i året fra indkomststatistikken.

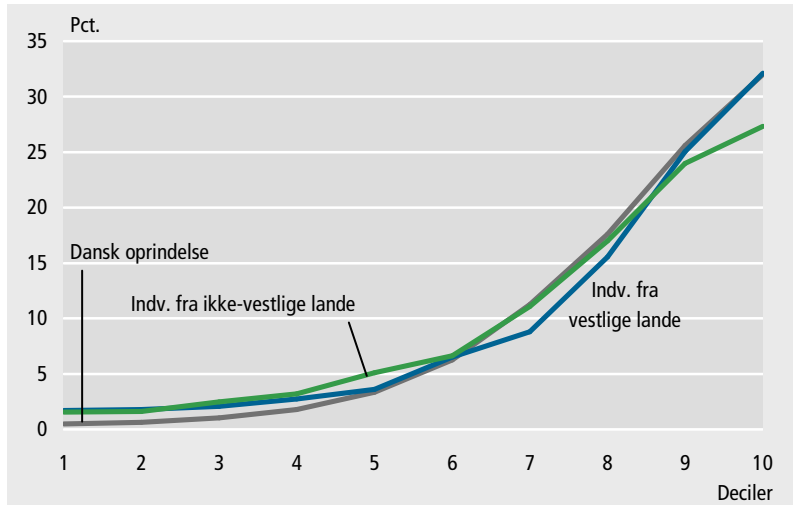
Mange selvstændige i både høje og lave deciler

Sammenlignet med hele gruppen af 40-49-årige er der både blandt personer med dansk oprindelse og vestlige og ikke-vestlige indvandrere en større andel selvstændige i de laveste indkomstdeciler. Andelen er især høj blandt de selvstændige ikke-vestlige indvandrere, hvor 57 pct. tilhører enten 1. eller 2. indkomstdecil.

Figur 3.7. 40-49-årige selvstændige fordelt efter indkomstdeciler. 2007

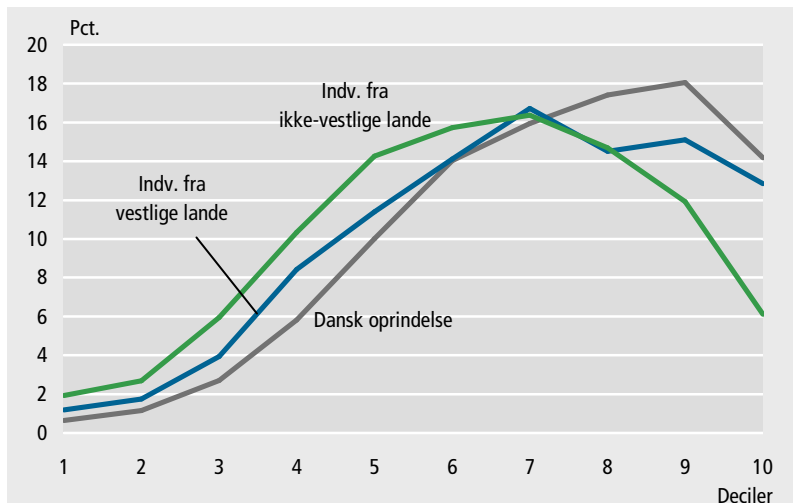
Figur 3.8. 40-49-årige lønmodtagere på højeste niveau fordelt efter indkomstdeciler. 2007

Relativt få ikke-vestlige indvandrere er lønmodtagere på højt niveau

Andelen af lønmodtagere på højt niveau er næsten tre gange højere for personer med dansk oprindelse end for ikke-vestlige indvandrere, men indkomstfordelingen er stort set den samme for lønmodtagere på højt niveau uanset herkomst. De ikke-vestlige indvandrere har dog lidt højere andele i de laveste deciler og lidt lavere andele i de højeste andele sammenlignet med både personer med dansk oprindelse og vestlige indvandrere. Selv for ikke-vestlige indvandrere gælder det dog, at der er flere lønmodtagere på højeste niveau i 10. decil end i de seks laveste deciler tilsammen.

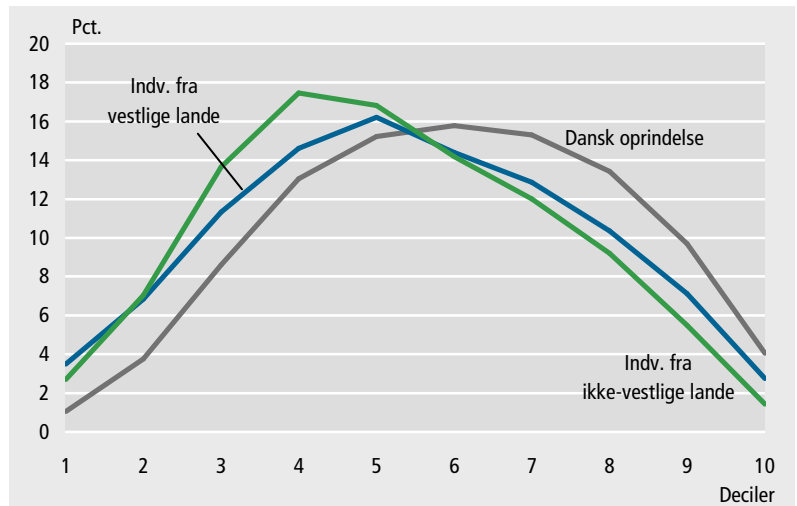
Figur 3.9. 40-49-årige lønmodtagere på mellemniveau fordelt efter indkomstdeciler. 2007

Også blandt lønmodtagere på mellemniveau er indkomstfordelingsfordelingen forholdsvis lige. De ikke-vestlige indvandrere har dog også her

højere andele i de laveste deciler og klart lavere andele i de to højeste deciler sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Figur 3.10. 40-49-årige lønmodtagere på grundniveau fordelt efter indkomstdeciler. 2007

Blandt lønmodtagere på grundniveau har personer med dansk oprindelse højest indkomst

For både personer med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere er det karakteristisk for lønmodtagere på grundniveau, at kurven for deres indkomstfordeling tegner et omvendt U med forholdsvis lave andele i de lave og høje deciler og høje andele i de midterste deciler. Kurverne er dog forskubbet i forhold til hinanden, idet vestlige indvandrere har lidt lavere indkomster end personer med dansk oprindelse, men højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere.

4. Personer uden ordinær beskæftigelse

Sammenfatning

De ikke-vestlige indvandrere er stærkt overrepræsenterede blandt modtagere af dagpenge og kontanthjælp. Blandt de kvindelige kontanthjælpsmodtagere, som ikke er ledige eller i aktivering, udgør ikke-vestlige indvandrere 30,8 pct. De udgør til sammenligning kun 6,0 pct. af alle kvinder mellem 18 og 64 år.

Især blandt indvandrere fra Somalia, Irak og Libanon er der mange kvinder i gruppen af passive kontanthjælpsmodtagere. Blandt de 25-59-årige svarer andelen af fuldtidsmodtagere for alle tre lande til mere end en fjerdedel af befolkningen.

Blandt de 50-59-årige indvandrere fra Libanon er omkring 55 pct. på førtidspension. Andelen af førtidspensionister blandt 50-59-årige er også meget høj blandt indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Irak. Hovedparten af indvandrerne fra både Libanon, Bosnien-Hercegovina og Irak er kommet til Danmark som flygtninge.

Kun 60-64-årige indvandrere med lang opholdstid og beskæftigelse i Danmark har mulighed for efterløn. Det drejer sig især om indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko, som har relativt høje andele af efterlønsmodtagere.

Kun få 60-64-årige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Iran, Irak og Libanon har mulighed for at gå på efterløn. De har til gengæld høje andele på førtidspension. For kvinder fra Bosnien-Hercegovina og Libanon er stort set ingen 60-64-årige på efterløn, mens omkring 80 pct. får førtidspension.

18-30-årige ikke-vestlige mandlige efterkommere er overrepræsenterede blandt dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Blandt kvinderne gælder det i mindre grad og kun blandt de ledige dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere.

Personer uden ordinær beskæftigelse får offentlige ydelser

I dette kapitel ser vi på personer uden ordinær beskæftigelse i året 2008. Det betyder i vores definition personer, som i løbet af 2008 modtog en offentlig overførselsindkomst i et eller andet omfang. For de forskellige herkomstgrupper er der beregnet antal fuldtidsmodtagere for de forskellige ydelsestyper, og hovedformålet med kapitlet er at belyse forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere, hvad angår benyttelsesgraden af ydelserne. Til sidst i kapitlet er der et kort afsnit, der omhandler 18-30-årige personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere.

4.1. Dagpenge og kontanthjælp

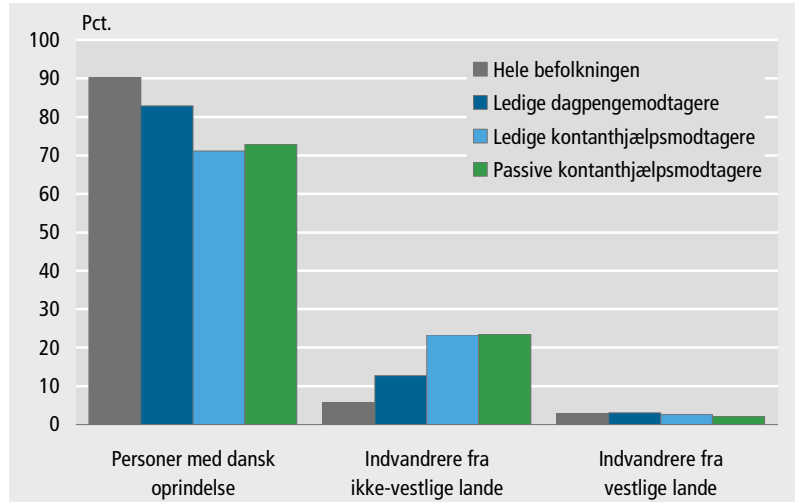
Mange kontanthjælpsmodtagere betragtes ikke som ledige

De ledige dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere udgør tilsammen alle ledige. Ud over de ledige kontanthjælpsmodtagere er der en stor gruppe modtagere af kontanthjælp, som ikke tæller med som ledige. Gruppen omfatter både passive kontanthjælpsmodtagere, som ikke betragtes som arbejdsmarkedsparete samt kontanthjælpsmodtagere i aktivering. Der er omkring fem gange så mange passive kontanthjælpsmodtagere som ledige kontanthjælpsmodtagere.

*Herkomstgruppens
andel af
fuldtidsmodtagere*

I figurene vises for 18-64-årige mænd og kvinder, hvor stor en andel, herkomstgrupperne udgør af hele befolkningen og i søjler ved siden af, hvor stor en andel de udgør af fuldtidsmodtagerne af henholdsvis ledige dagpengemodtagere, ledige kontanthjælpsmodtagere og øvrige kontanthjælpsmodtagere.

Figur 4.1. 18-64-årige mandlige fuldtidsmodtagere af dagpenge og kontanthjælp. 2008

*Ikke-vestlige
indvandrere
overrepræsenterede
blandt dagpenge- og
kontanthjælps-
modtagere*

Det er tydeligt, at ikke-vestlige indvandrere er overrepræsenterede blandt dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Mens de 18-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere udgør 5,8 pct. af alle 18-64-årige, er deres andel 12,7 pct. af de ledige dagpengemodtagere, 23,3 pct. af de ledige kontanthjælpsmodtagere og 23,4 pct. af de øvrige kontanthjælpsmodtagere.

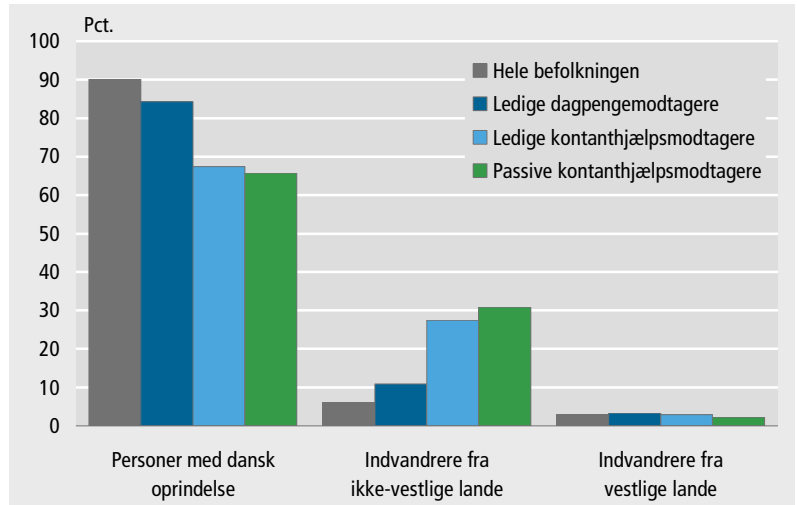
*Vestlige indvandrere
på dagpenge og
kontanthjælp svarer
til andel i befolkning*

Mænd med dansk oprindelse udgør derimod en mindre andel af modtagerne af dagpenge og kontanthjælp sammenlignet med deres andel af befolkningen. De mandlige vestlige indvandreres andel af dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere svarer stort set til deres andel af hele befolkningen.

*Ikke-vestlige
kvindelige
indvandrere udgør
30,8 pct. af
kontanthjælps-
modtagerne*

Det samme mønster gør sig gældende blandt de 18-64-årige kvinder. Sammenlignet med mændene bemærkes det dog, at de ikke-vestlige indvandreres overrepræsentation er endnu større blandt kontanthjælpsmodtagere. De 18-64-årige ikke-vestlige kvindelige indvandrere udgør således henholdsvis 27,4 pct. og 30,8 pct. af alle 18-64-årige kvindelige ledige kontanthjælpsmodtagere og passive kontanthjælpsmodtagere, mens deres andel af hele befolkningen af 18-64-årige kvinder kun er 6,0 pct.

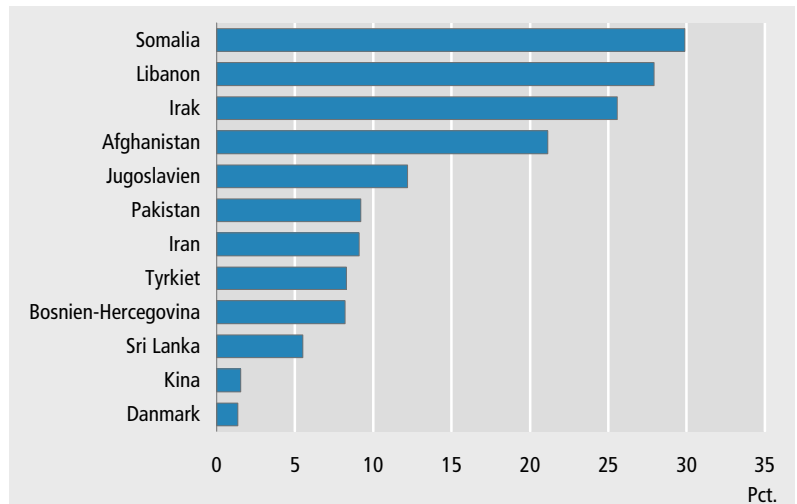
Figur 4.2. 18-64-årige kvindelige fuldtidsmodtagere af dagpenge og kontanthjælp. 2008

Især mange indvandrere fra Somalia, Irak og Libanon på kontanthjælp

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige ikke-vestlige oprindelseslande, hvad angår andelen i gruppen af passive kontanthjælpsmodtagere. Blandt 25-59-årige kvinder fra Somalia, Libanon og Irak udgør de passive kontanthjælpsmodtagere mere end 25 pct. af befolkningen. De tilsvarende andele er under 10 pct. blandt indvandrere fra Tyrkiet, Iran og Pakistan. Andelen er kun 1,5 pct. blandt kinesiske indvandrere, hvilket svarer til niveauet for kvinder med dansk oprindelse.

Figur 4.3. Passive kontanthjælpsmodtageres andel af 25-59-årige kvindelige indvandrere fra udvalgte oprindelseslande. 2008

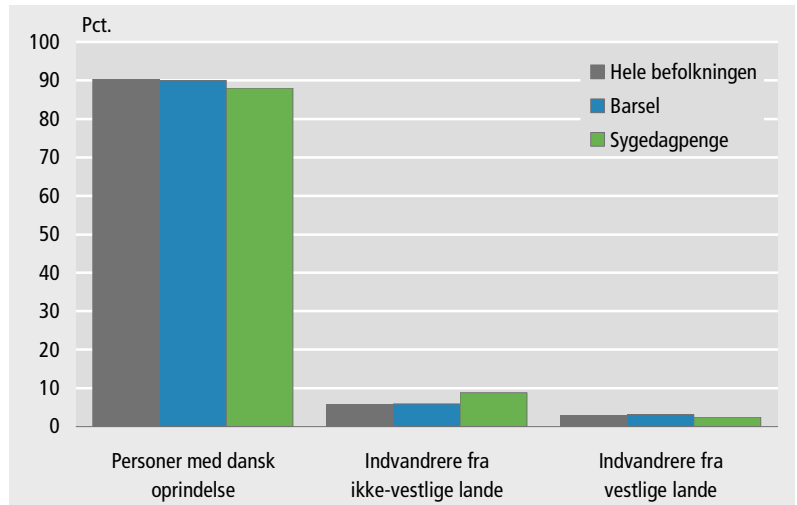

4.2. Sygedagpenge og barsel

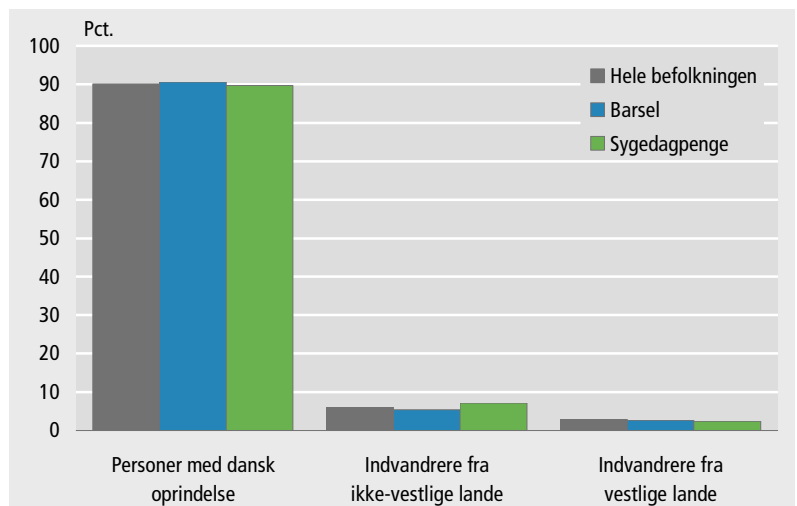
Ikke-vestlige mandlige indvandrere svagt overrepræsenterede blandt sygedagpengemodtagere

Sammenlignet med dagpenge og kontanthjælp er der stort set ingen forskelle mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse, når det gælder syge- og barseldagpenge. De ikke-vestlige indvandrere er dog svagt overrepræsenterede blandt sygedagpengemodtagere. Blandt mændene udgjorde de ikke-vestlige indvandrere således 8,8 pct. af fuldtidsmodtagerne af sygedagpenge, mens deres andel af alle 18-64-årige kun var 5,8 pct. Deres andel af fuldtidsmodtagere af barseldagpenge svarer derimod helt til deres andel af befolkningen.

Figur 4.4. 18-64-årige mandlige fuldtidsmodtagere af barsel og sygedagpenge. 2008

Figur 4.5. 18-64-årige kvindelige fuldtidsmodtagere af barsel og sygedagpenge. 2008

Gælder i mindre grad for kvinderne

De ikke-vestlige kvindelige indvandrere er også svagt overrepræsenterede blandt sygedagpengemodtagere, men i mindre grad end mændene,

og med en andel på 7,2 pct. af sygedagpengemodtagerne mod 6,0 pct. af befolkningen må deres overrepræsentation siges at være meget lille.

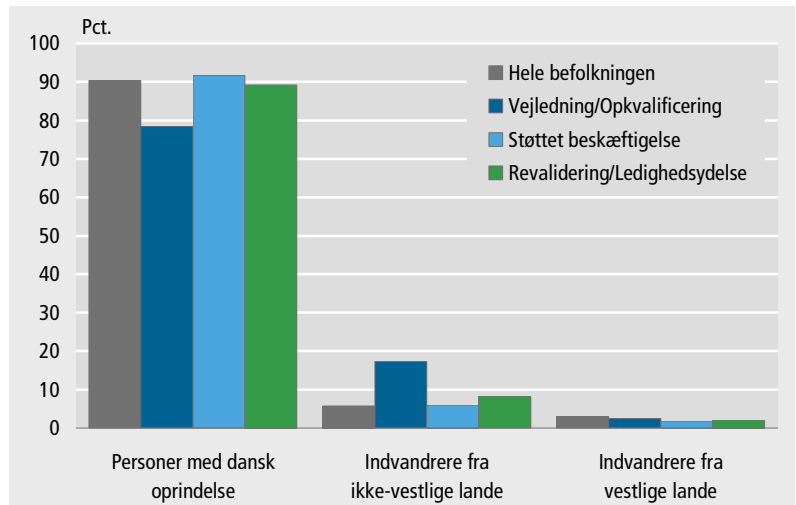
4.3. Støttet beskæftigelse, opkvalificering og revalidering

Støttet beskæftigelse omfatter blandt andet fleksjob

Den altdominerende ordning indenfor støttet beskæftigelse er fleksjob. Derudover er virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud, skånejob, servicejob og voksenlærlinge også inkluderet i støttet beskæftigelse.

Figur 4.6.

18-64-årige mandlige fuldtidsmodtagere af vejledning/opkvalificering, støttet beskæftigelse og revalidering/ledighedsydelse. 2008

Ingen forskelle for støttet beskæftigelse

Både blandt personer med dansk oprindelse og vestlige og ikke-vestlige indvandrere svarer deres andel af fuldtidsmodtagere i støttet beskæftigelse stort set til deres andel af befolkningen. Det gælder for både mænd og kvinder.

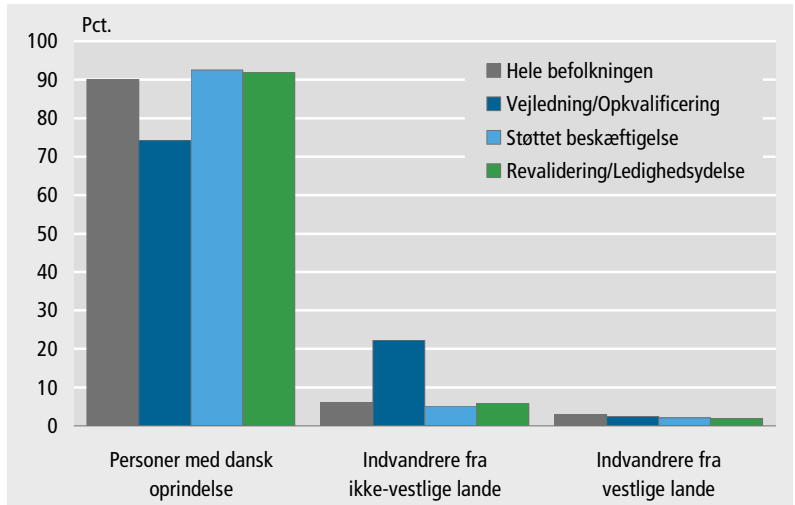
Lidt flere mandlige ikke-vestlige indvandrere på revalidering/ledighedsydelse

De mandlige ikke-vestlige indvandrere har med en andel på 8,2 pct. af alle mandlige fuldtidsmodtagere af revalidering og ledighedsydelse en svag overrepræsentation, idet deres andel af alle mænd i alderen 18 til 64 år er 5,8 pct. De kvindelige ikke-vestlige indvandrere har en andel af modtagere af revalidering og ledighedsydelse, som svarer til deres andel af befolkningen.

Stor overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere blandt modtagere af vejledning og opkvalificering

Derimod er de ikke-vestlige indvandrere stærkt overrepræsenterede blandt fuldtidsmodtagerne af vejledning og opkvalificering. Der er her tale om aktiveringsordninger for arbejdsløse, som både kan være dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Vejledning og opkvalificering kan omfatte vejlednings- og afklaringsforløb, særligt tilrettelagte projekter og uddannelsesforløb, ordinær uddannelse og særligt opkvalificerende forløb.

Figur 4.7. 18-64-årige kvindelige fuldtidsmodtagere af vejledning/opkvalificering, støttet beskæftigelse og revalidering/ledighedsydelse. 2008

Blandt kvinderne er andelen næsten fire gange så høj som for kvinder med dansk oprindelse

Blandt de 18-64-årige mænd udgør de ikke-vestlige indvandrere 17,3 pct. af fuldtidsmodtagerne af vejledning og opkvalificering. Det svarer til en andel, der er tre gange så høj som deres andel af befolkningen. Blandt kvinderne er de ikke-vestlige indvandreres overrepræsentation endnu større, idet de her udgør 22,3 pct. Det svarer til næsten fire gange så mange som deres andel af befolkningen.

4.4. Før tidspension og efterløn

De ikke-vestlige indvandrere udgør blandt mændene 11,4 pct. af alle 18-64-årige fuldtidsmodtagere af førtidspension. Den tilsvarende andel er 7,9 pct. blandt de ikke-vestlige kvindelige indvandrere.

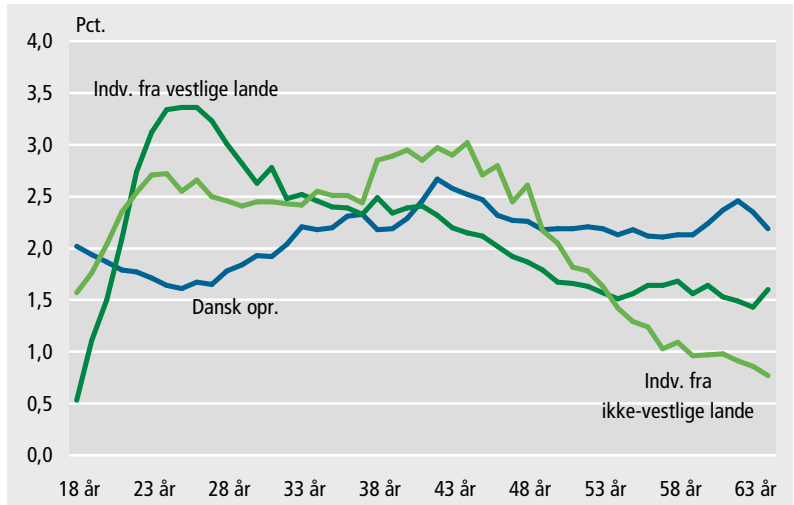
Færre indvandrere over 50 år

Førtidspension er en ordning, hvis benyttelsesgrad i sagens natur er positivt korreleret med alder. Blandt mændene er der således lige så mange 50-59-årige modtagere af førtidspension som 18-49-årige. Det er et forhold man skal være opmærksom på, når man ser på alle 18-64-årige førtidspensionsmodtagere, idet der er betydelige forskelle i befolkningens alderssammensætning blandt personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere.

Flere indvandrere på førtidspension, hvis de havde alderssammensætning som personer med dansk oprindelse

De ikke-vestlige indvandrere har en klart yngre alderssammensætning, og blandt mændene udgør de 50-64-årige kun 18,8 pct. af alle 18-64-årige. Den tilsvarende andel er 33,2 pct. blandt mænd med dansk oprindelse. De ikke-vestlige indvandrere har altså relativt færre personer i de aldersgrupper, hvor førtidspension er mest udbredt, og deres overrepræsentation blandt førtidspensionister ville givetvis være større, hvis de havde en alderssammensætning magen til personer med dansk oprindelse.

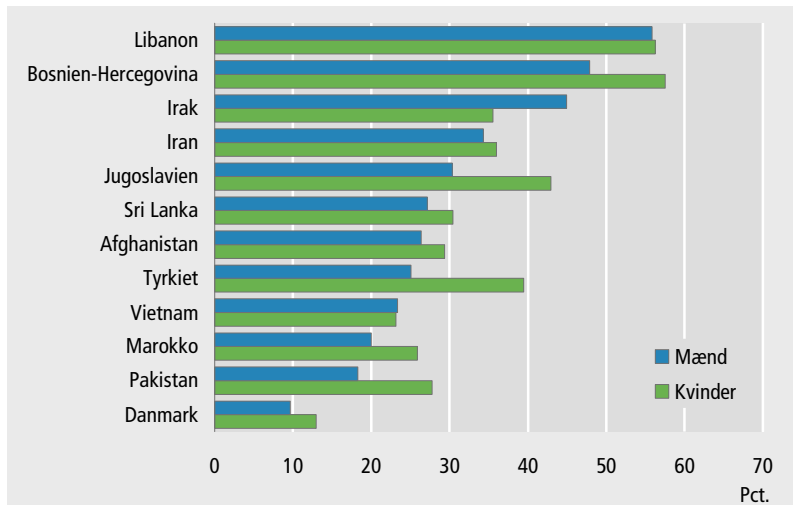
Figur 4.8. Andel af alle 18-64-årige blandt mænd med dansk oprindelse og indvandrere. 2008

Blandt 50-59-årige er andelen på førtidspension meget høj for enkelte grupper af indvandrere

Ser man isoleret på de 50-59-årige indvandrere fra enkelte oprindelseslande, fremgår det tydeligt, at andelen af førtidspensionsmodtagere er meget høj for indvandrere fra bestemte oprindelseslande. Både blandt mænd og kvinder fra Libanon svarer antallet af fuldtidsmodtagere af førtidspension til mere end 55 pct. af den 50-59-årige befolkning. Også indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Irak ligger meget højt. Det er kendetegnende for indvandrere fra alle disse tre lande, at de hovedsageligt består af flygtninge. For indvandrerne fra Libanon drejer det sig især om statsløse palæstinensere.

Figur 4.9. Fuldtidsmodtagere af førtidspension blandt 50-59-årige. 2008

Flere kvinder på førtidspension blandt indvandrere fra gamle indvandringslande

Andelen af førtidspensionister blandt de 50-59-årige er klart højere for kvinder end for mænd blandt indvandrere fra de fire gamle indvandringslande Tyrkiet, Pakistan, Marokko og Jugoslavien. Fuldtidsmodtagerne af førtidspension udgjorde fx 39,4 pct. af 50-59-årige kvindelige tyrkiske indvandrere mod 25,1 pct. af de mandlige.

Flere indvandrere over 50 år medfører flere indvandrere på førtidspension

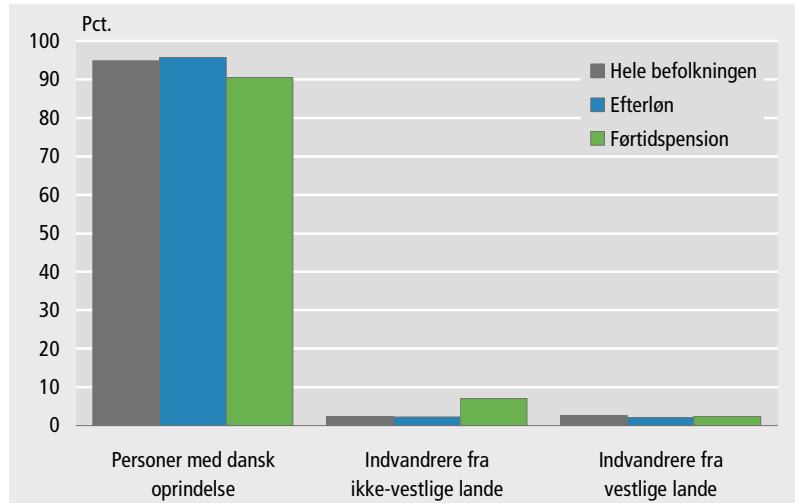
I de kommende år vil der blive flere og flere ikke-vestlige indvandrere i aldersgrupperne over 50 år. Det skyldes ikke ny indvandring, men først og fremmest aldringen af den nuværende befolkning af ikke-vestlige indvandrere. Det er på den baggrund forventeligt, at der antalmæssigt vil komme flere ikke-vestlige indvandrere på førtidspension. Det er en udvikling, som kan foregå uden at andelen angivet i figuren på forrige side behøver at stige.

Efterløn er ikke en mulighed for mange indvandrere

Efterløn er en ordning, som kun er relevant for 60-64-årige. I modsætning til førtidspension er det en eksklusiv ordning, hvor der er stillet nogle anciennitetsmæssige krav til varighed af a-kasse-medlemskab og indbetaling af efterlønsbidrag. Mange indvandrere i alderen 60 til 64 er alene pga. deres begrænsede opholdstid i Danmark ikke i stand til at opfylde disse krav.

Figur 4.10.

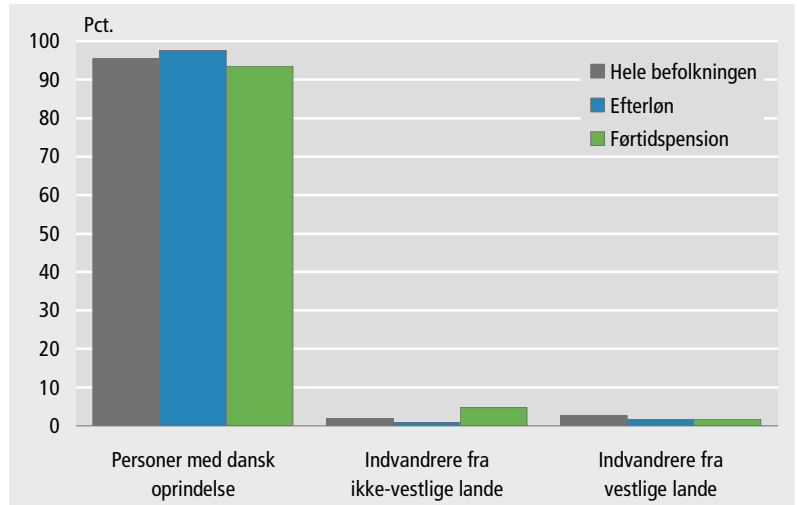
60-64-årige mandlige fuldtidsmodtagere af efterløn og førtidspension. 2008

Derfor er personer med dansk oprindelse overrepræsenterede blandt efterlønsmodtagere

Det er ikke mindst som følge af mange indvandreres begrænsede muligheder for at gå på efterløn, at personer med dansk oprindelse er svagt overrepræsenterede blandt de 60-64-årige fuldtidsmodtagere af efterløn. Blandt mændene udgør de 60-64-årige med dansk oprindelse 94,9 pct. af befolkningen og 95,7 pct. af efterlønsmodtagerne. Blandt kvinderne er overrepræsentationen lidt større, idet de tilsvarende andele her er 95,4 pct. og 97,6 pct.

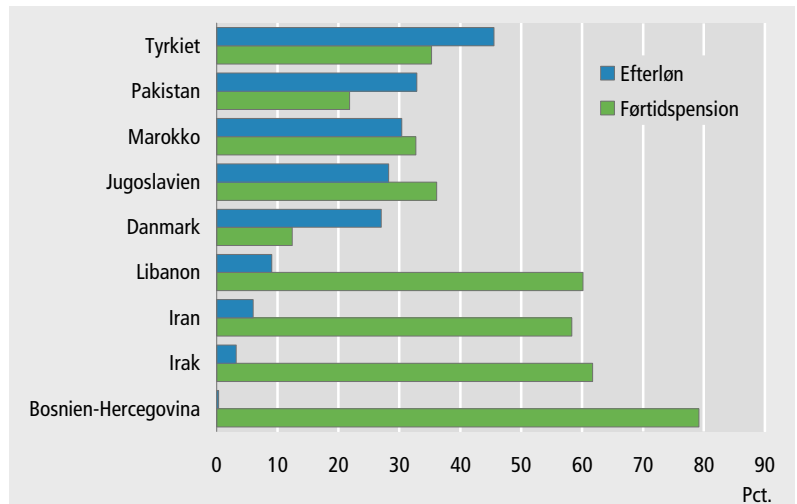
Figur 4.11. 60-64-årige kvindelige fuldtidsmodtagere af efterløn og førtidspension. 2008

Derfor forholdsvis mange 60-64-årige ikke-vestlige indvandrere på førtidspension

Da forholdsvis mange 60-64-årige ikke-vestlige indvandrere ikke har mulighed for at gå på efterløn, er det derfor ikke overraskende, at de er stærkt overrepræsenterede blandt de 60-64-årige fuldtidsmodtagere af førtidspension. Blandt mændene udgør de 7,0 pct. af førtidspensionisterne, mens deres andel af befolkningen er 2,5 pct. Blandt kvinderne er de tilsvarende andele 4,8 pct. og 1,9 pct.

Figur 4.12. Fuldtidsmodtagere af førtidspension og efterløn blandt 60-64-årige mænd. 2008

Dog mange efterlønsmodtagere blandt indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien og Marokko

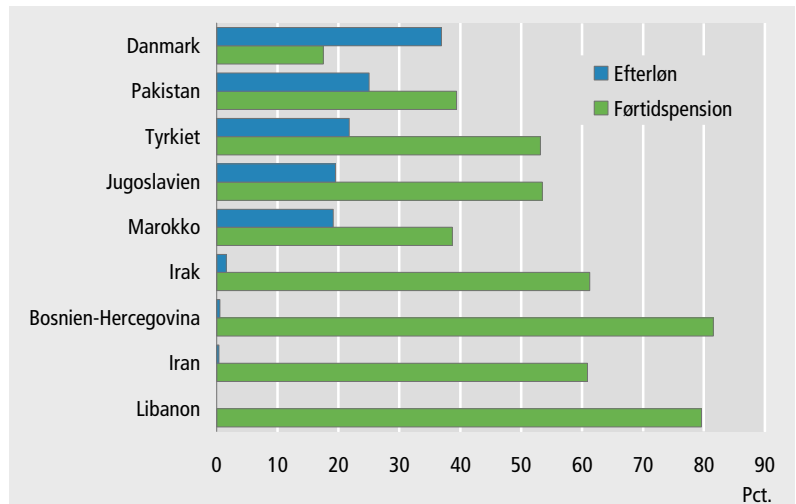
Blandt de 60-64-årige indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan, Marokko og Jugoslavien er der mange, som har været i Danmark i mange år. Mange af dem kom til Danmark helt tilbage i 60'erne og 70'erne. Derfor er der også forholdsvis mange af indvandrerne fra disse fire lande, som har mulighed for at gå på efterløn. Det fremgår af figuren, at andelen af fuldtidsmodtagere af efterløn i forhold til befolkningen faktisk er højere blandt de mandlige indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan, Marokko og Jugoslavien end for 60-64-årige mænd med dansk oprindelse. Det er ikke tilfældet blandt kvinderne, hvilket både skyldes markant lavere beskæftigelse blandt kvindelige indvandrere fra disse lande, og at kvinder med dansk oprindelse i højere grad end mændene går på efterløn.

Til gengæld mange 60-64-årige på førtidspension blandt indvandrere fra Bosnien, Libanon, Iran og Irak

Der er meget få efterlønsmodtagere med oprindelse i Libanon, Iran, Irak og Bosnien-Hercegovina. De har til gengæld alle meget høje andele af førtidspensionister både blandt mænd og kvinder. Der er stort set ingen 60-64-årige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, som opfylder efterlønsordningens anciennitetskrav, da de stort set alle sammen først kom til Danmark midt i 90'erne som flygtninge fra borgerkrigen i det tidligere Jugoslavien.

Figur 4.13.

Fuldtidsmodtagere af førtidspension og efterløn blandt 60-64-årige kvinder. 2008

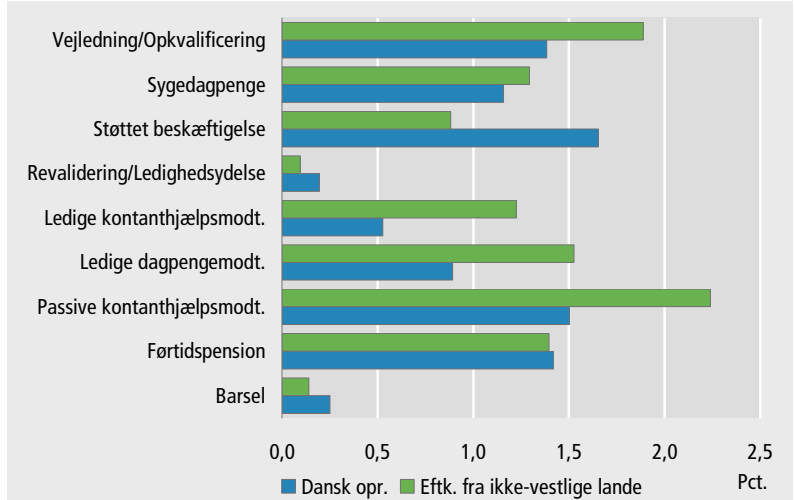

4.5. Efterkommere uden ordinær beskæftigelse

Fokus på 18-30-årige ikke-vestlige efterkommere

Samlet set udgør de ikke-vestlige efterkommere en meget lille andel af fuldtidsmodtagerne på de forskellige ydelser. Det skyldes ikke mindst, at der er meget få ikke-vestlige efterkommere over 30 år. Efterkommerne er derfor ikke blevet nævnt i de foregående afsnit. I dette afsnit fokuserer vi udelukkende på de 18-30-årige med det formål at belyse forskelle mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommeres benyttelsesgrad af de forskellige ydelser.

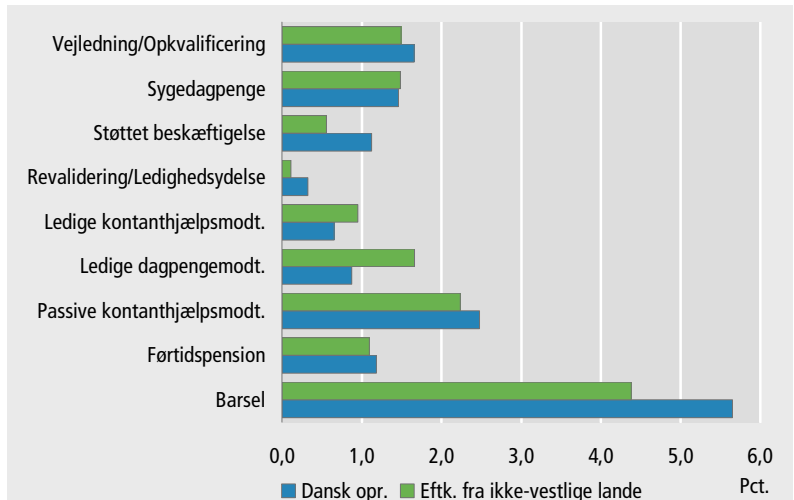
Figur 4.14. **Andel fuldtidsmodtagere af 18-30-årige mænd. 2008**

Flere på kontanthjælp og dagpenge blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere

Blandt de ikke-vestlige mandlige efterkommere udgør andelen af passive kontanthjælpsmodtagere 2,2 pct. af befolkningen. Det er en tydeligt højere andel sammenlignet med mænd med dansk oprindelse, hvor de passive kontanthjælpsmodtagere udgør 1,5 pct. Befolkningens andel af fuldtidsmodtagere er også tydeligt højere blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere, når man ser på ledige kontanthjælps- og dagpengemodtagere og personer i et vejlednings- eller opkvalificeringsforløb. Derimod er der en klart højere andel mænd med dansk oprindelse i støttet beskæftigelse.

Figur 4.15. **Andel fuldtidsmodtagere 18-30-årige kvinder. 2008**

Flere kvinder med dansk oprindelse på barsel

En væsentlig forskel mellem mænd og kvinder blandt de 18-30-årige er, at langt flere kvinder end mænd modtager barseldagpenge. Det drejer sig for de 18-30-årige med dansk oprindelse om 5,7 pct. mod 0,2 pct. for mændene. Blandt de ikke-vestlige kvindelige efterkommere er andelen

med 4,4 pct. lavere end for kvinder med dansk oprindelse. Det kan dog også afspejle forskelle i alderssammensætningen af de 18-30-årige, som for efterkommerne er skubbet mod de yngste alderstrin, hvor fødsels-hyppighederne er lavere.

*Ikke flere kvindelige
ikke-vestlige
efterkommere på
kontanthjælp*

Det er værd at bemærke, at andelen af passive kontanthjælpsmodtagere faktisk er lidt højere blandt de 18-30-årige kvinder med dansk oprindelse end blandt 18-30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Blandt mændene var andelen som nævnt klart højest for de ikke-vestlige efterkommere.

*Og forskel mindre
blandt kvinderne
blandt ledige
kontanthjælps-
modtagere*

Selv om andelen af ledige kontanthjælpsmodtagere også er højere for de ikke-vestlige efterkommere blandt kvinderne, er forskellen betydeligt mindre sammenlignet med mændene. Derimod er der også blandt kvinderne en klart højere andel blandt de ikke-vestlige efterkommere, som er ledige dagpengemodtagere. Andelen er 1,7 pct. for de ikke-vestlige efterkommere mod 0,9 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

*Flere med dansk
oprindelse på støttet
beskæftigelse*

Ligesom blandt mændene er andelen med støttet beskæftigelse næsten dobbelt så høj blandt kvinder med dansk oprindelse som for kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

5. Uddannelse

Sammenfatning

To ud tre indvandrere mellem 16 og 64 år har ikke afsluttet nogen uddannelse i Danmark.

20-29-årige med dansk oprindelse er oftere i gang med en uddannelse end 20-29-årige indvandrere og efterkommere.

20-årige med dansk oprindelse tager oftere erhvervsfaglige uddannelser end indvandrere og efterkommere. Ikke-vestlige indvandrere er derimod oftere på en erhvervs-gymnasial uddannelse, mens de vestlige indvandrere oftere er i gang med en lang videregående uddannelse.

41 pct. af 20-årige ikke-vestlige kvindelige indvandrere er i dag under uddannelse. Den tilsvarende andel var kun 23 pct. i 1999.

Blandt dem, som afsluttede en erhvervskompetencegivende uddannelse i perioden 2004 til 2006, har personer med dansk oprindelse højere beskæftigelsesfrekvens i 2007 end ikke-vestlige indvandrere. Forskellen er omkring 20 procentpoint blandt personer, der afsluttede lange videregående uddannelser.

Blandt dem, der afsluttede erhvervskompetencegivende uddannelser fra 2004 til 2006 og som var lønmodtagere 2007, er der kun små indkomstforskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere. Indvandrere har dog stadig højere andele i de laveste indkomstdeciler for alle uddannelsesniveauer.

Vestlige indvandrere med uddannelser taget i udlandet klarer sig stort set lige så godt indkomstmæssigt som vestlige indvandrere med danske uddannelser. Derimod har ikke-vestlige indvandrere med medbragte uddannelser klart lavere indkomst og beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere med danske uddannelser på samme niveau.

Blandt indvandrere med medbragte lange videregående uddannelser er det personer med en uddannelse inden for fagområdet social og sundhed, som klarer sig bedst indkomstmæssigt. Social og sundhed omfatter blandt andet læger.

5.1. Højeste fuldførte uddannelse

To ud af tre indvandrere har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark

Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark. Det er derfor meget vanskeligt at lave meningsfulde sammenligninger mellem uddannelsesniveau hos indvandrere og personer med dansk oprindelse. Der er i denne sammenhæng ikke den store forskel mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Blandt de 16-64-årige mænd er der 76 pct. af de vestlige og 64 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som ikke har taget nogen uddannelse i Danmark. De tilsvarende andele er for kvinderne 67 pct. for vestlige indvandrere og 69 pct. for de ikke-vestlige. Til sammenligning er der kun 1 pct. med uoplyst uddannelse blandt personer med dansk oprindelse.

*Indvandreres
uddannelse søges
dækket med
spørgeskema-
undersøgelse*

Fundamentet for uddannelsesstatistik i Danmark er indberetninger med cpr-nummer fra alle danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark, og de er derfor dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik.

Der gennemføres jævnligt spørgeskemaundersøgelser blandt nye indvandrere, hvor man forsøger at indhente oplysninger om deres uddannelser taget i hjemlandet. Det er dog langt fra alle indvandrere, som svarer på spørgeskemaerne. Oplysninger om uddannelsesniveau hentet via interview er heller ikke umiddelbart sammenlignelige med de oplysninger vi får fra uddannelsesinstitutionerne. Det er kun i afsnit 5.5 om medbragte uddannelser, at vi bruger oplysningerne fra spørgeskemaundersøgelsen.

Tabel 5.1. Højeste fuldførte uddannelse for de 16-64-årige mænd. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	57 458	103 434	4 121	13 849	1 608 059
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	5	19	30	67	30
Almengymnasial uddannelse	1	2	10	8	5
Erhvervsgymnasial uddannelse	0	1	4	5	3
Erhvervsfaglig uddannelse	6	6	17	9	37
Kort videregående uddannelse	2	2	4	2	6
Mellemlang videregående uddannelse	4	2	7	2	9
Bachelor	1	1	2	1	2
Lang videregående uddannelse	5	3	10	2	7
Uoplyst uddannelse	76	64	16	4	1

Tabel 5.2. Højeste fuldførte uddannelse for de 16-64-årige kvinder. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	56 868	105 377	3 633	13 340	1 576 172
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Grundskole	5	13	28	56	29
Almengymnasial uddannelse	2	3	13	15	7
Erhvervsgymnasial uddannelse	1	1	3	4	3
Erhvervsfaglig uddannelse	8	7	15	12	31
Kort videregående uddannelse	2	1	4	2	4
Mellemlang videregående uddannelse	8	3	12	4	17
Bachelor	2	1	3	2	2
Lang videregående uddannelse	5	2	9	2	6
Uoplyst uddannelse	67	69	13	3	1

Hver syvende af de vestlige efterkommere har uoplyst uddannelse

Efterkommere er født i Danmark. Alligevel er der blandt mændene henholdsvis 16 pct. af de vestlige og 4 pct. af de ikke-vestlige efterkommere i alderen 16-64 år, som ikke har afsluttet en uddannelse i Danmark. Blandt kvinderne er de tilsvarende andele 13 pct. for vestlige efterkommere og 3 pct. for ikke-vestlige. Den forholdsvis høje andel med uoplyst uddannelse blandt vestlige efterkommere kan skyldes, at de i højere grad end de ikke-vestlige tager en uddannelse i forældrenes oprindelsesland.

5.2. Under uddannelse

Unge med dansk oprindelse oftere i gang med uddannelse end indvandrere

Unge med dansk oprindelse er oftere i gang med en uddannelse end unge indvandrere. Blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse er 30 pct. under uddannelse, mens de tilsvarende andele er 20 og 22 pct. blandt henholdsvis vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Der er en større andel efterkommere end indvandrere, som er i gang med en uddannelse. Blandt de 20-29-årige vestlige efterkommere er andelen endda lidt højere end blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Vestlige efterkommere er dog en relativt lille gruppe og udgør kun 14 pct. af alle efterkommere i aldersgruppen 20-29-årige.

Tabel 5.3. Antal 20-29-årige mænd samt andel under uddannelse. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd i alt					
20-29 år	15 167	24 244	1 092	6 291	268 132
20 år	851	2 075	146	1 012	27 578
21 år	1 242	2 297	135	810	27 236
22 år	1 476	2 565	84	672	26 343
23 år	1 708	2 618	90	570	25 327
24 år	1 781	2 482	95	550	24 805
25 år	1 776	2 567	109	536	25 658
26 år	1 747	2 440	101	581	25 524
27 år	1 624	2 385	104	563	27 506
28 år	1 551	2 362	119	544	28 402
29 år	1 411	2 453	109	453	29 753
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	20	22	31	27	30
20 år	30	37	47	41	43
21 år	27	31	47	40	40
22 år	23	26	29	37	38
23 år	22	24	33	29	37
24 år	22	22	33	31	34
25 år	20	21	30	21	31
26 år	18	18	26	18	27
27 år	18	16	21	15	22
28 år	15	14	25	11	17
29 år	12	11	13	9	14

Flere kvindelige efterkommere under uddannelse end mandlige

Med undtagelse af ikke-vestlige indvandrere er der blandt alle herkomstgrupper klart højere andele blandt kvinderne, som er under uddannelse. Fx er 35 pct. af de 20-29-årige ikke-vestlige kvindelige efterkommere under uddannelse, mens det kun gælder 27 pct. af de mandlige. Kønsforskellen er 7 procentpoint blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Her er 37 pct. af kvinderne under uddannelse mod 30 pct. af mændene.

41 pct. af de 20-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Andelen under uddannelse varierer meget mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 20-29-årige, og generelt er andelen faldende med alderen. For mænd med dansk oprindelse er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige. Der er 43 pct. af de 20-årige mænd med dansk oprindelse, som er under uddannelse, mens andelen kun er 14 pct. blandt de 29-årige. Også blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige, idet 41 pct. af de 20-årige er under uddannelse mod kun 9 pct. af de 29-årige.

Tabel 5.4. Antal 20-29-årige kvinder samt andel under uddannelse. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Kvinder i alt					
20-29 år	17 187	25 836	971	6 116	258 484
20 år	1 165	1 827	124	993	25 918
21 år	1 535	2 043	96	793	25 894
22 år	1 768	2 163	100	639	25 508
23 år	2 025	2 362	106	535	24 396
24 år	2 049	2 628	84	494	24 004
25 år	1 917	2 695	103	542	24 714
26 år	1 770	2 858	97	577	24 906
27 år	1 788	3 024	93	574	26 721
28 år	1 673	3 020	84	486	27 678
29 år	1 497	3 216	84	483	28 745
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	27	22	40	35	37
20 år	30	41	42	51	40
21 år	29	35	44	52	49
22 år	31	32	51	48	54
23 år	30	30	44	44	53
24 år	30	26	50	35	48
25 år	29	20	44	27	41
26 år	27	18	41	21	32
27 år	28	15	24	18	25
28 år	21	13	29	15	20
29 år	16	12	25	14	15

Der er dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige

I en sammenligning af uddannelsesniveautet for de uddannelser, som henholdsvis 20-29-årige med dansk oprindelse, 20-29-årige indvandrere og 20-29-årige efterkommere er i gang med, er det relevant at være opmærksom på gruppernes forskellige fordeling på de enkelte alderstrin. Ikke-vestlige efterkommere er fx kendetegnet ved at være unge, og her er antallet på de enkelte alderstrin faldende med alderen.

Der er omkring dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige.

Blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere er forholdet omvendt

Antallet af kvindelige ikke-vestlige indvandrere er derimod stigende fra alderstrin til alderstrin. Der er i alt 3.216 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er 29 år, mens der til sammenligning kun er 1.827 20-årige. De mandlige ikke-vestlige indvandrere er langt mere lige fordelt over de enkelte alderstrin.

Tabel 5.5. 20-årige i gang med uddannelse fordelt efter uddannelsens niveau. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd					
I alt under uddannelse	254	768	69	411	11 965
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	1	3	3	1	0
Almengymnasial	3	10	12	7	7
Erhvervsgymnasial	7	26	18	21	11
Erhvervsfaglig	9	28	23	37	56
Kort videregående	28	10	4	6	3
Mellemlang videregående	19	8	4	8	4
Bachelor	33	15	36	20	19
Lang videregående	0	0	0	0	0
Kvinder					
I alt under uddannelse	353	750	52	502	10 400
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	4	2	0	1
Almengymnasial	3	15	12	8	8
Erhvervsgymnasial	4	16	13	14	10
Erhvervsfaglig	7	21	12	21	36
Kort videregående	30	10	8	8	5
Mellemlang videregående	10	10	17	20	13
Bachelor	45	24	36	29	27
Lang videregående	1	0	0	0	0

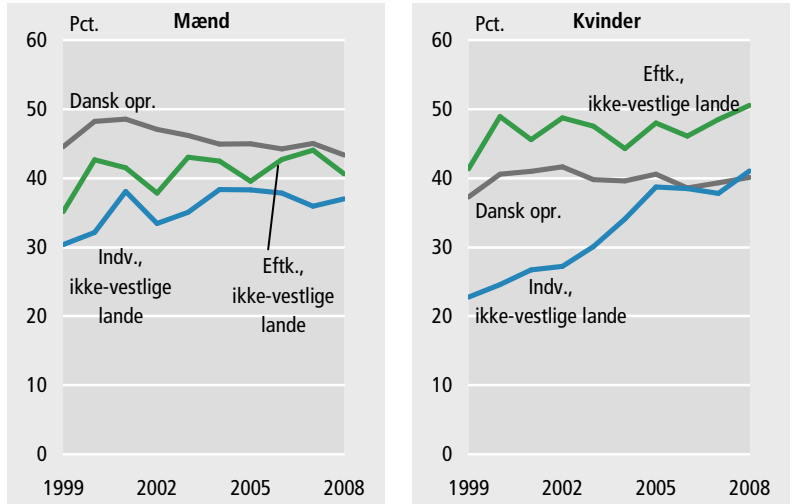
Mænd med dansk oprindelse tager oftere erhvervsfaglige uddannelser

20-årige med dansk oprindelse, som er under uddannelse, er oftere i gang med en erhvervsfaglig uddannelse end indvandrere og efterkommere. Forskellen er mest udtalt blandt mændene, hvor 56 pct. af de 20-årige med dansk oprindelse under uddannelse er i gang med en erhvervsfaglig uddannelse. De tilsvarende andele er 28 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere og 37 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere, som til gengæld har højere andele på erhvervsgymnasiale uddannelser.

Vestlige indvandrere oftere på videregående

De lavere andele af vestlige indvandrere på erhvervsfaglige uddannelser opvejes af højere andele på især korte videregående uddannelser samt bachelordelen af lange videregående uddannelser.

Figur 5.1. Andel 20-årige under uddannelse. 1999-2008

Tabel 5.6. 25-årige i gang med uddannelse fordelt efter uddannelsens niveau. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd					
I alt under uddannelse	357	543	33	112	8 072
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	0	0	0	0
Almengymnasial	1	1	0	0	1
Erhvervsgymnasial	1	4	0	5	2
Erhvervsfaglig	8	14	15	21	17
Kort videregående	7	15	3	5	8
Mellemlang videregående	14	19	24	24	22
Bachelor	15	18	28	17	20
Lang videregående	47	25	24	28	29
Forsker	7	4	6	0	1
Kvinder					
I alt under uddannelse	555	531	45	147	10 203
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	1	0	0	0
Almengymnasial	0	1	0	1	0
Erhvervsgymnasial	1	5	0	1	2
Erhvervsfaglig	5	15	7	18	14
Kort videregående	9	13	4	3	4
Mellemlang videregående	16	18	20	26	36
Bachelor	21	16	31	19	15
Lang videregående	44	28	38	32	29
Forsker	4	3	0	0	0

Andelen af 20-årige ikke-vestlige indvandrere under uddannelse er steget kraftigt de sidste 10 år

I løbet af de sidste 10 år er der sket en kraftig stigning i andelen af 20-årige ikke-vestlige indvandrere, som er under uddannelse. Blandt mændene er 37 pct. således under uddannelse i dag mod 30 pct. i 1999. Stigningen har dog været klart stærkest blandt de kvindelige ikke-vestlige indvandrere, idet 41 pct. er under uddannelse i 2008 mod 23 pct. i 1999.

Korte videregående uddannelser populære blandt ikke-vestlige indvandrere

Der er større andele 25-årige ikke-vestlige indvandrere, som er i gang med korte videregående uddannelser sammenlignet med 25-årige med dansk oprindelse. Til gengæld er der især blandt kvinderne få, som er i gang med mellemlange videregående uddannelser. Mens 36 pct. af de 25-årige kvinder med dansk oprindelse under uddannelse er i gang med en mellemlang videregående uddannelse, drejer det sig kun om 18 pct. af de ikke-vestlige indvandrere. Mellemlange videregående uddannelser omfatter blandt andet uddannelser som folkeskolelærer, sygeplejerske og pædagog.

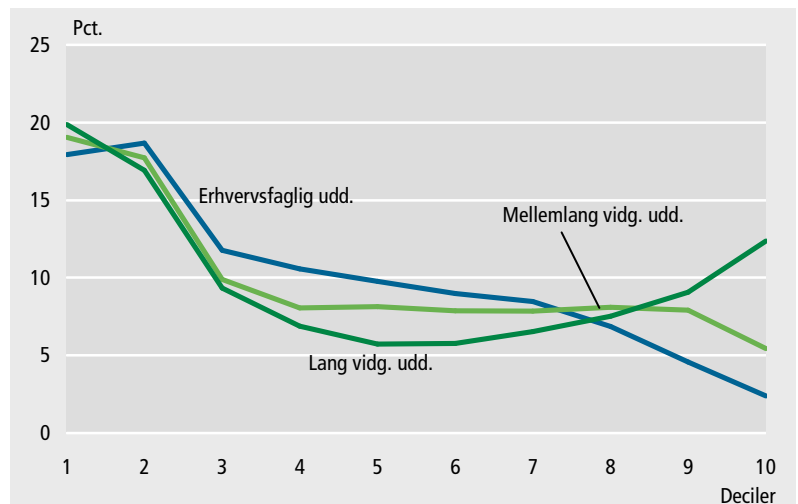
5.3. Uddannelsesniveau og indkomst

Store aldersforskelle mellem herkomstgrupper

Det er vanskeligt at sammenligne personer med dansk oprindelse og indvandrere, hvad angår sammenhængen mellem uddannelsesniveau og indkomst. Det skyldes, at der er store aldersforskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse indenfor aldersgruppen af 25-64-årige. De ikke-vestlige indvandrere er således betydeligt yngre. Det betyder, at deres uddannelse oftere er taget for relativt nylig, og at de overordnet set har mindre anciennitet på arbejdsmarkedet. Det er faktorer, som i sig selv trækker nedad indkomstmæssigt.

Figur 5.2.

25-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter uddannelses- og indkomstniveau. 2007

Positiv sammenhæng mellem indkomst og uddannelsesniveau blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere

Blandt de 25-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere, som har afsluttet henholdsvis erhvervsfaglige, mellemlange videregående og lange videregående uddannelser i Danmark, er det tydeligt, at uddannelsesniveauet spiller en rolle for indkomsten. Indkomstfordelingen er i højere grad skubbet mod de højeste deciler for personer med lange videregående uddannelse. Tilsvarende er der højere andele i de højeste deciler blandt dem med mellemlange videregående uddannelser sammenlignet med dem med erhvervsfaglige uddannelser.

Dog mange i lave deciler for alle uddannelsesniveauer

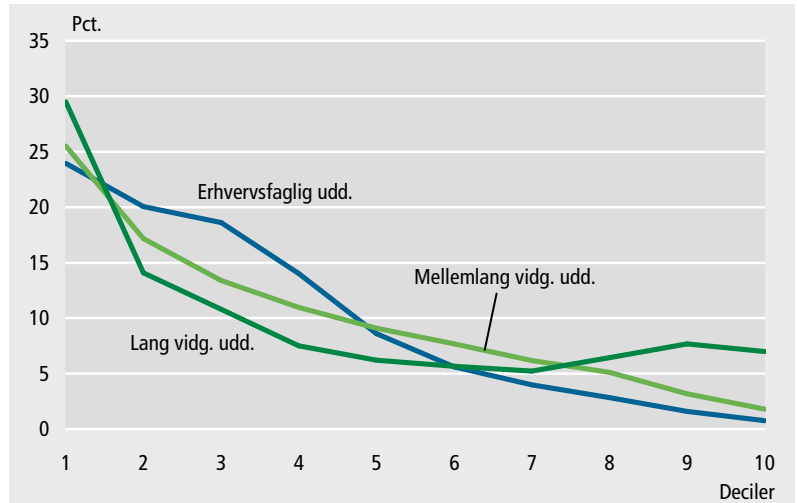
Det bemærkes dog, at der er høje andele i de laveste deciler for alle tre uddannelsesniveauer, og at der stort set ikke er nogen forskel mellem uddannelsesniveauerne, når man betragter 1. til 3. decil.

Indkomster klart lavere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere

Blandt de 25-64-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere gør den samme sammenhæng mellem uddannelsesniveau og indkomst sig gældende. For alle tre grupper er der dog tale om indkomstfordelinger, som er skubbet mod de laveste deciler sammenlignet med mændene.

Figur 5.3.

25-64-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter uddannelses- og indkomstniveau. 2007

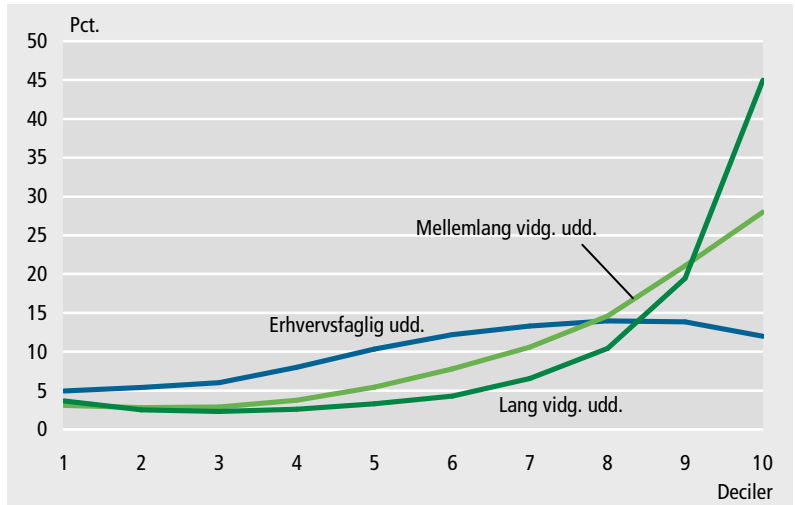

Større forskelle mellem niveauer blandt personer med dansk oprindelse

De tilsvarende figurer for personer med dansk oprindelse viser tydeligere forskelle mellem de tre grupper af uddannelsesniveau. Især blandt kvinderne bemærker man, at de tre kurver har tydeligt forskellige forløb.

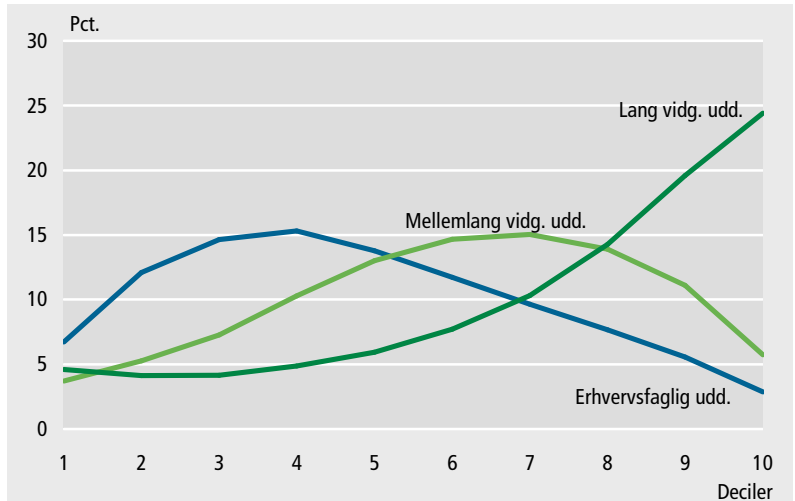
Figur 5.4. 25-64-årige mænd med dansk oprindelse fordelt efter uddannelses- og indkomstniveau. 2007

De store aldersforskelle kan forklare forskelle i indkomst

Som nævnt kan de store aldersforskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse spille en stor rolle som forklarende faktor i forbindelse med de store forskelle mellem indkomstfordelingerne for 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere og 25-64-årige personer med dansk oprindelse med samme uddannelsesniveau.

Figur 5.5. 25-64-årige kvinder med dansk oprindelse fordelt efter uddannelses- og indkomstniveau. 2007

Ideelt skulle der ses på samme uddannelse og uddannelsesår

Det kan yderligere spille en rolle, at der er forskelle i sammensætningen på uddannelser inden for de enkelte uddannelsesniveauer mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere. En sammenligning, der skal belyse forskelle mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse, bør derfor ideelt have som udgangspunkt, at der både er tale om samme uddannelse og uddannelsesår. Da der er forholdsvis

få indvandrere og efterkommere, der årligt afslutter specifikke uddannelser er denne sammenligning imidlertid umulig at udføre med et sikkert datagrundlag.

5.4. Afsluttet uddannelse 2004-2006

Fokus på dem, der afsluttede uddannelse fra 2004-2006

I dette afsnit ser vi på personer, der afsluttede en erhvervskompetencegivende uddannelse i Danmark i perioden 2004 til 2006 og deres indkomstniveau i 2007, hvor kun personer, der var i befolkningen både ved starten og slutningen af 2007 er med.

Tabel 5.7.

Personer med afsluttet uddannelse 2004-2006 efter herkomst, uddannelsesniveau og beskæftigelsesfrekvens i 2007

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
antal personer					
Mænd					
Erhvervsfaglige udd.	662	1 220	46	159	16 065
Kort videregående udd.	223	497	23	63	8 022
Mellemlang videregående udd.	501	564	59	94	13 207
Lang videregående udd.	714	729	66	134	14 763
Kvinder					
Erhvervsfaglige udd.	1064	2 689	56	231	25 401
Kort videregående udd.	344	488	21	71	6 405
Mellemlang videregående udd.	951	1 100	58	217	32 659
Lang videregående udd.	834	777	62	110	17 088
beskæftigelsesfrekvens					
Mænd					
Erhvervsfaglige udd.	78	81	93	91	93
Kort videregående udd.	70	75	83	81	93
Mellemlang videregående udd.	72	76	92	94	96
Lang videregående udd.	75	74	94	94	94
Kvinder					
Erhvervsfaglige udd.	81	80	82	74	90
Kort videregående udd.	72	72	86	79	90
Mellemlang videregående udd.	75	76	91	90	94
Lang videregående udd.	75	72	87	86	92

Anm.: Beskæftigelse er opgjort ud fra socioøkonomisk status i året fra indkomststatistikken.

Beskæftigelse opgjort på grundlag af indkomstregister

Af tabellen fremgår både antallet af personer med afsluttet uddannelse i perioden 2004-2006 samt deres beskæftigelsesfrekvens i år 2007. Det er deres socioøkonomiske status i indkomstregisteret, som bestemmer, om de regnes for beskæftigede eller ej.

Store forskelle i beskæftigelse mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere

Mens både mænd og kvinder med dansk oprindelse i alle fire grupper af uddannelsesniveauer har beskæftigelsesfrekvenser på 90 pct. eller derover, ligger niveauet på 81 pct. eller under for både mænd og kvinder i begge indvandrergrupper. Forskellen er særligt stor blandt personer med lange videregående uddannelser. Her var henholdsvis 94 pct. af mændene og 92 pct. af kvinderne med dansk oprindelse i beskæftigelse i 2007, mens det kun gjaldt 74 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere og 72 pct. af de kvindelige. Andelen er med 75 pct. blandt både mandlige og kvindelige vestlige indvandrere ikke meget højere.

Forskelle mindre mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse

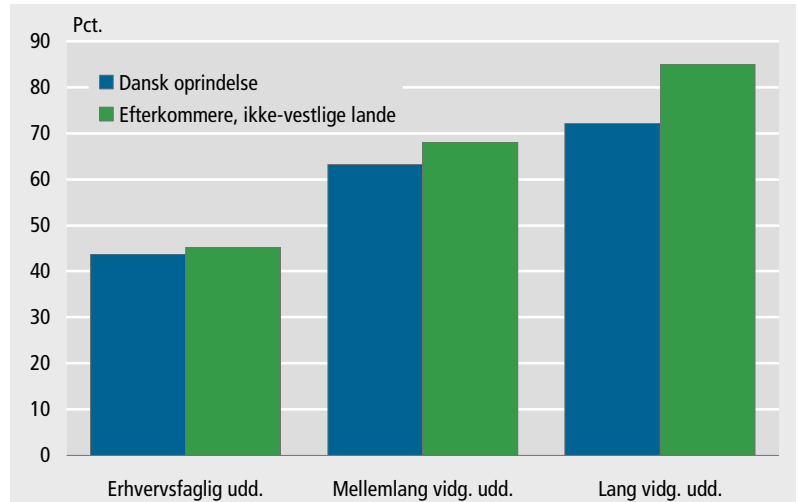
Forskellene i beskæftigelsesfrekvenser er væsentligt mindre mellem personer med dansk oprindelse og efterkommere. Her skal man dog være opmærksom på, at kun meget få efterkommere afsluttede en uddannelse fra 2004 til 2006, hvilket gør, at de udregnede beskæftigelsesfrekvenser ikke nødvendigvis repræsenterer en generel tendens. Det gælder særligt tallene for vestlige efterkommere, hvor der for alle fire grupper af uddannelsesniveauer var under 100 personer, der afsluttede en uddannelse mellem 2004 og 2006.

Flere ikke-vestlige efterkommere i øvre indkomsthaldel end personer med dansk oprindelse

Der er meget små forskelle i beskæftigelsesfrekvenser mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Der er dog ingen tilfælde, hvor de ikke-vestlige efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser. Alligevel er der blandt mænd med erhvervsfaglige, mellem-lange videregående og lange videregående uddannelser i alle tre tilfælde en højere andel ikke-vestlige efterkommere i den øverste indkomsthaldel end mænd med dansk oprindelse.

Figur 5.6.

Andel mænd i øverste indkomsthaldel 2007 blandt uddannede 2004-2006

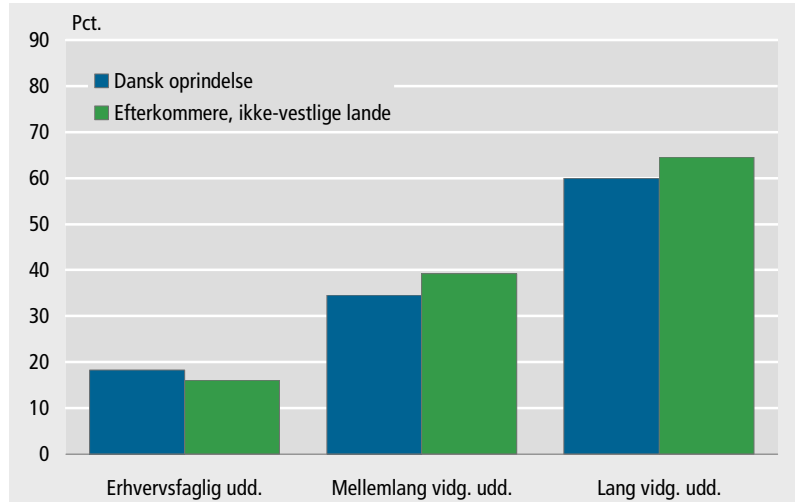

Læger og ingeniører fylder meget blandt de højtuddannede mandlige ikke-vestlige efterkommere

Især bemærkes den relativt store forskel blandt mænd med lange videregående uddannelser fra 2004-2006. Her er der 72 pct. af mændene med dansk oprindelse i øverste indkomsthaldel, mens det gælder hele 85 pct. af de ikke-vestlige efterkommere. Her spiller det givetvis en rolle, at sammensætningen på uddannelser er forskellig i de to grupper. Blandt de 134 mandlige ikke-vestlige efterkommere var der således hele

45 pct., som afsluttede en uddannelse som enten ingeniør eller læge. Den tilsvarende andel er 20 pct. blandt mændene med dansk oprindelse, som afsluttede en uddannelse i perioden 2004-2006.

Figur 5.7. **Andel kvinder i øverste indkomsthaldel blandt uddannede 2004-2006**

Også flere højtuddannede kvindelige ikke-vestlige efterkommere i øvre indkomsthaldel

Også blandt kvinder med mellemlange og lange videregående uddannelser er andelen i øverste indkomsthaldel højere blandt de ikke-vestlige efterkommere end kvinder med dansk oprindelse. Derimod er andelen i øverste indkomsthaldel højest blandt kvinder med dansk oprindelse blandt kvinderne, der afsluttede en erhvervsfaglig uddannelse mellem 2004 og 2006. Det er også her, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens er størst, idet kun 74 pct. af de kvindelige ikke-vestlige efterkommere var beskæftigede mod 90 pct. af kvinderne med dansk oprindelse.

Efterkommere, der tager uddannelser, klarer sig godt

Det tyder altså på, at de ikke-vestlige efterkommere, som afslutter erhvervskompetencegivende uddannelser, generelt klarer sig godt på det danske arbejdsmarked.

Fokus på indvandrere i det følgende

I de følgende sammenligninger af indkomstniveau for lønmodtagere vil fokus være rettet mod indvandrere og personer med dansk oprindelse.

Kun lønmodtagere i 2007 medtaget

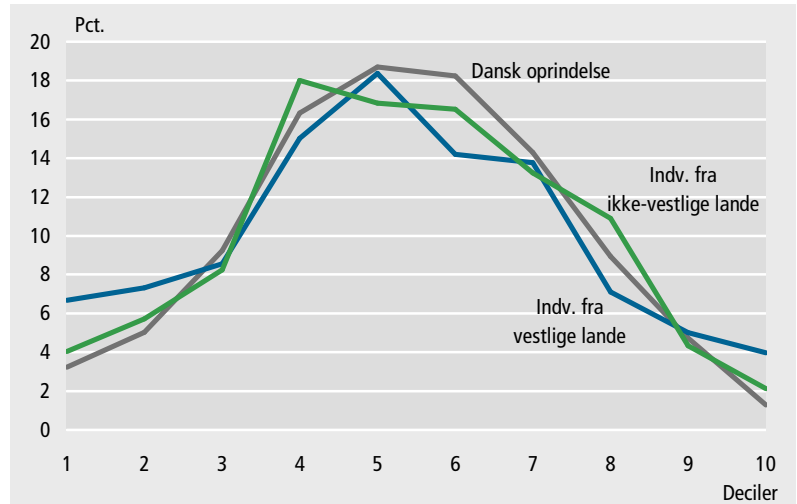
I sammenligningerne af indkomstniveau har vi valgt kun at medtage personer, der havde en socioøkonomisk status som lønmodtagere i 2007. Der er som nævnt store forskelle i beskæftigelsesfrekvenser mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse, som viser, at indvandrere har sværere ved at finde beskæftigelse, når de har afsluttet en uddannelse.

Ellers store forskelle i indkomst som følge af forskelle i beskæftigelse

At så mange flere indvandrere ikke er beskæftigede har den sikre konsekvens, at indkomstfordelingen vil være skubbet mod de lavere deciler sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Ved at fokusere på dem, der har været beskæftigede som lønmodtagere i 2007, kan vi derimod få et billede af, om der også er indkomstforskelle mellem ind-

vandrere og personer med dansk oprindelse blandt dem, der kommer i beskæftigelse efter en afsluttet uddannelse.

Figur 5.8. **Mænd med erhvervsfaglig uddannelse fra 2004-2006, som var lønmodtagere i 2007 efter herkomst og indkomstniveau i 2007**

Blandt mændene, der afsluttede erhvervsfaglige uddannelser mellem 2004 og 2006 og var lønmodtagere i 2007, er de indkomstmæssige forskelle mellem herkomstgrupperne små.

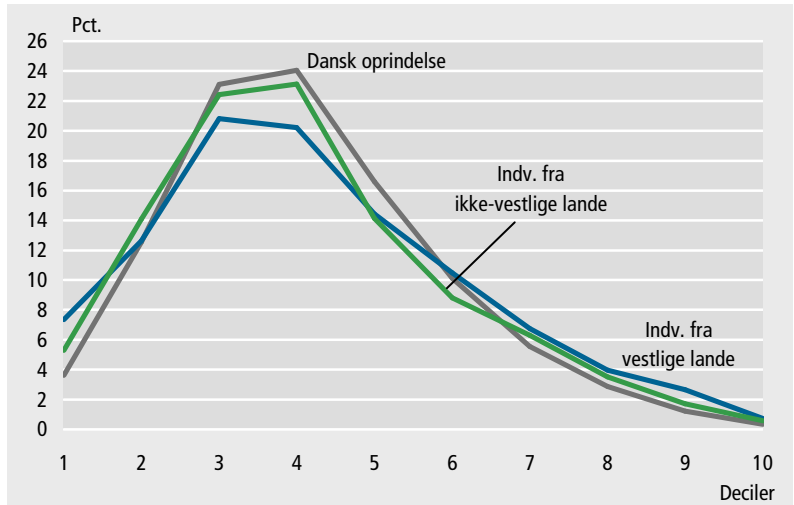
Stort set lige mange i øvre indkomsthaldel blandt mænd med erhvervsfaglige uddannelser fra 2004-2006

Det bemærkes, at kurverne har et noget mere uensartet forløb for vestlige og ikke-vestlige indvandrere end for mænd med dansk oprindelse. De større udsving blandt indvandrerne afspejler, at grupperne antalsmæssigt er forholdsvis små, hvilket giver mere usikkerhed. Der var i alt 48 pct. af mændene med dansk oprindelse, som befandt sig i den øvre indkomsthaldel. De tilsvarende andele er 44 pct. blandt vestlige indvandrere og 47 pct. blandt ikke-vestlige.

SOSU-uddannelser fylder meget blandt kvinder med erhvervsfaglige uddannelser

Forskellene i indkomstniveau mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere, som afsluttede erhvervsfaglige uddannelser mellem 2004 og 2006 er endnu mindre blandt kvinderne, som var lønmodtagere i 2007, end mændene. Det afspejler blandt andet, at uddannelserne som social- og sundhedsassistent og social- og sundhedshjælper fylder meget blandt kvinder med erhvervsfaglige uddannelser - både blandt kvinder med dansk oprindelse og blandt kvindelige indvandrere. Social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere udgør således 39 pct. af kvinderne med dansk oprindelse, der afsluttede en erhvervsfaglig uddannelse mellem 2004 og 2006. Blandt de ikke-vestlige indvandrere er andelen 49 pct.

Figur 5.9. Kvinder med erhvervsfaglig uddannelse fra 2004-2006, som var lønmodtagere i 2007 efter herkomst og indkomstniveau i 2007

Giver en ensartet indkomstfordeling

Social- og sundhedsassistenter har typisk let ved at finde beskæftigelse efter endt uddannelse. Der er i langt de fleste tilfælde tale om offentlig beskæftigelse med lønvilkår, som følger faste rammer, og kurvernes meget ens forløb blandt de kvindelige lønmodtagere, som afsluttede erhvervsfaglige uddannelser fra 2004 til 2006, afspejler i høj grad, at social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere udgør så store andele af gruppen.

Omkring hver femte i øvre indkomsthaldel

Andelen i højeste indkomsthaldel er henholdsvis 25 pct. for de kvindelige vestlige indvandrere, 21 pct. for de ikke-vestlige og 20 pct. for kvinder med dansk oprindelse, hvilket illustrerer den ret store lighed i indkomst mellem herkomstgrupperne blandt kvinder, der afsluttede erhvervsfaglige uddannelser mellem 2004 og 2006 og som var lønmodtagere i 2007.

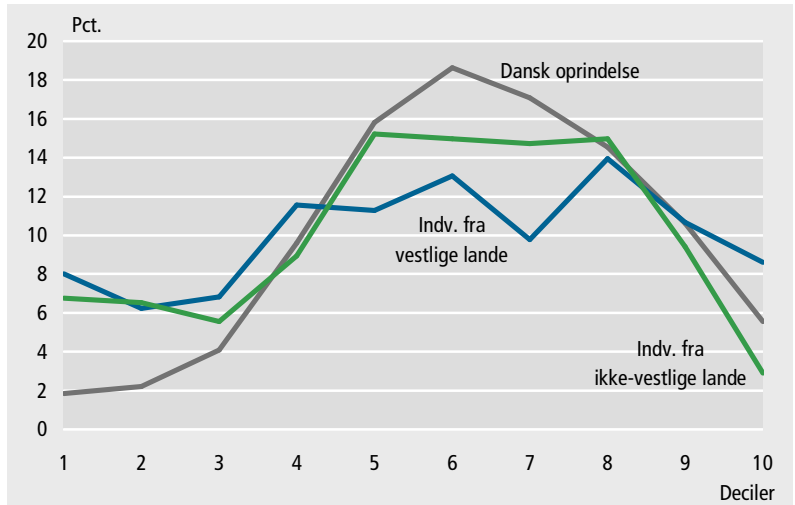
Større ulighed blandt personer med mellemlange videregående uddannelser

Der er tydeligt større ulighed, når man ser på indkomstfordelingen for personer, der afsluttede mellemlange videregående uddannelser mellem 2004 og 2006 og som var lønmodtagere i 2007. Især bemærkes det, at der er forholdsvis høje andele af både vestlige og ikke-vestlige indvandrere, som er placeret i de laveste indkomstdeciler.

Klart flest mænd med dansk oprindelse i øvre indkomsthaldel

I alt var 66 pct. af mændene med dansk oprindelse med en mellemlang videregående uddannelse fra 2004-2006 og lønmodtagerjob i 2007 placeret i den øvre indkomsthaldel. De tilsvarende andele er 56 pct. for de vestlige indvandrere og 57 pct. for de ikke-vestlige.

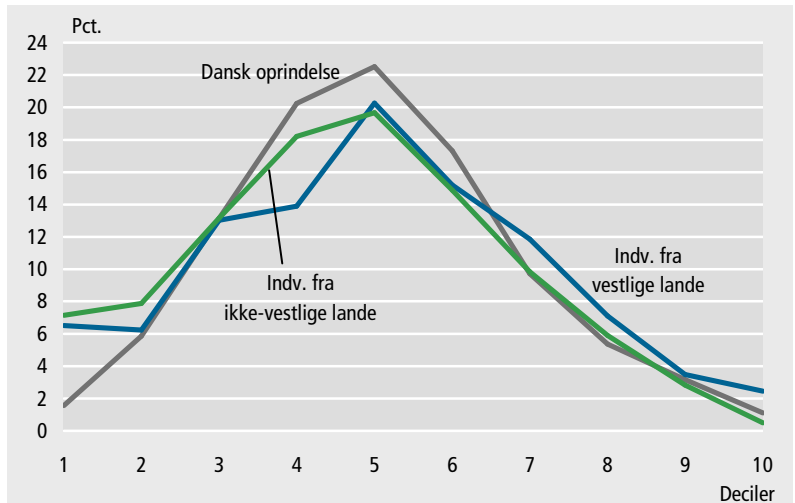
Figur 5.10. Mænd med mellemlang videregående uddannelse fra 2004-2006, som var lønmodtagere i 2007 efter herkomst og indkomstniveau i 2007

Relativt høje andele i laveste deciler blandt indvandrere

Også blandt kvinderne med mellemlange videregående uddannelser fra 2004-2006 og lønmodtagerjob i 2007 er der forholdsvis høje andele i laveste indkomstdecil blandt de to indvandrergrupper. Overordnet set er der dog tale om en mere ligelig indkomstfordeling sammenlignet med mændene. Andelen i øverste indkomsthelvdel er 37 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse, 40 pct. for vestlige indvandrere og 34 pct. for ikke-vestlige indvandrere.

Figur 5.11. Kvinder med mellemlang videregående uddannelse fra 2004-2006, som var lønmodtagere i 2007 efter herkomst og indkomstniveau i 2007

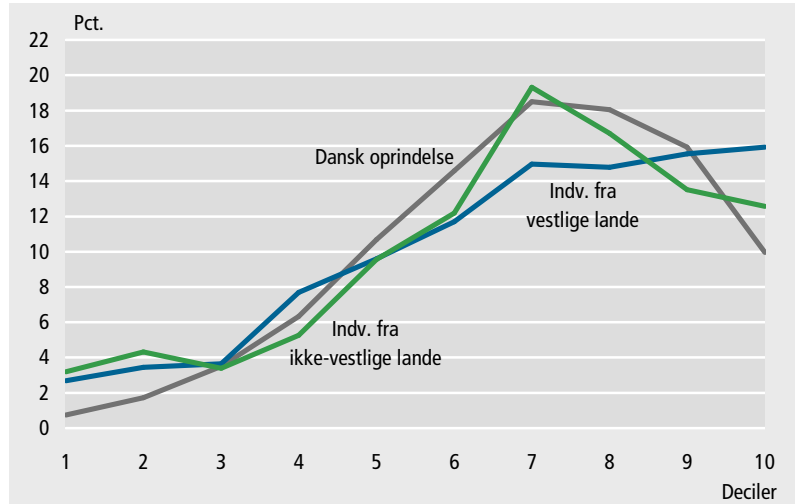

Gælder både for mellemlange og lange videregående uddannelser

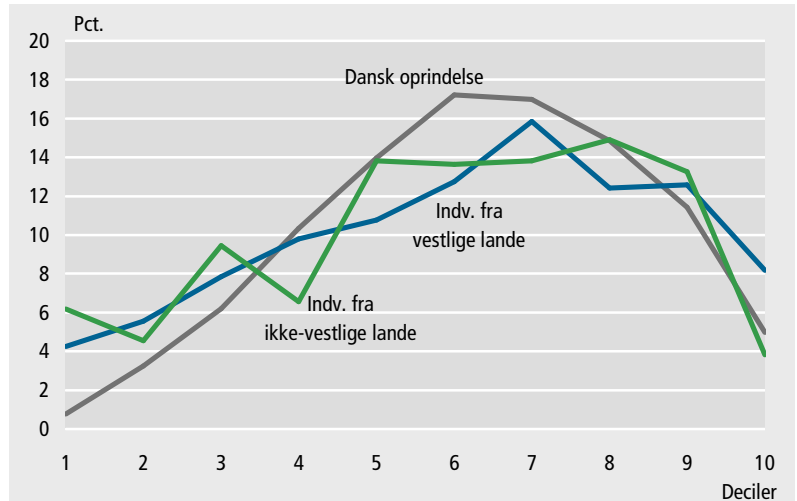
Samme tendens til overrepræsentation i de laveste indkomstdeciler blandt indvandrere kan ses i figurene for personer, der afsluttede lange videregående uddannelser fra 2004 til 2006, og som var lønmodtagere i 2007. Det bemærkes dog også, at både mandlige vestlige indvandrere

og ikke-vestlige indvandrere har en højere andel i 10. decil end mænd med dansk oprindelse. I alt er der 77 pct. af mændene med dansk oprindelse, som hører til i højeste indkomsthaldel. De tilsvarende andele er 73 pct. blandt vestlige indvandrere og 74 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere.

Figur 5.12. Mænd med lang videregående uddannelse fra 2004-2006, som var lønmodtagere i 2007 efter herkomst og indkomsthaldel i 2007

Figur 5.13. Kvinder med lang videregående uddannelse fra 2004-2006, som var lønmodtagere i 2007 efter herkomst og indkomsthaldel i 2007

Flest kvinder med dansk oprindelse i øvre indkomsthaldel

Blandt kvinderne med afsluttede lange videregående uddannelser i 2004-2006 og lønmodtagerjob 2007 er henholdsvis 62 pct. af de vestlige indvandrere og 59 pct. af de ikke-vestlige placeret i den øverste indkomsthaldel. Blandt kvinder med dansk oprindelse er andelen 65 pct.

5.5. Medbragt uddannelse

Indvandrere spurgt om medbragt uddannelse

Indvandrere er som nævnt meget dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik, da meget få af dem har afsluttet en uddannelse i Danmark. For at belyse i hvor stort omfang indvandrere kommer til Danmark med en uddannelse taget i hjemlandet eller et andet sted, er der gennemført en omfattende spørgeskemaundersøgelse. I modsætning til den normale danske uddannelsesstatistik, som er baseret på indberetninger fra uddannelsesinstitutioner, er det i spørgeskemaundersøgelsen personernes egen beskrivelse af deres uddannelse, der bestemmer niveauet.

Spørgeskemaundersøgelse

Alle indvandrere, som har gået på sprogskolerne er dækket, da de besvarer skemaet på skolerne. Efterfølgende udsendes spørgeskema til de indvandrere, som ikke har svaret på skemaet via sprogskolerne, og som er 18 år eller derover og har været i Danmark i mindst et kalenderår, og som ikke har eller ikke er i gang med en dansk uddannelse på udtrækstidspunktet.

Spørgeskemaundersøgelserne dækker personer, der er indvandret til Danmark til og med 2004. Danmarks Statistik er i gang med at indsamle oplysninger for indvandrede i 2005 og 2006. I dette afsnit er omdrejningspunktet befolkningen 1. januar 2008, og der er altså per definition ingen oplysninger om medbragt uddannelse for indvandrede i årene 2005, 2006 og 2007.

Tabel 5.8.

Indvandrere med medbragt uddannelse. 2008

	Medbragt uddannelse	Indvandrere i alt	Andel med oplyst medbragt uddannelse
	antal personer		pct.
Vestlige lande, i alt	30 263	133 843	23
18-24 år	355	17 551	2
25-29 år	1 867	16 754	11
30-39 år	7 595	26 269	29
40-49 år	8 100	22 314	36
50-59 år	7 551	20 521	37
60-64 år	3 058	9 758	31
65 år og derover	1 737	20 676	8
Ikke-vestlige lande, i alt	65 594	215 853	30
18-24 år	1 124	29 751	4
25-29 år	5 422	27 020	20
30-39 år	21 429	59 008	36
40-49 år	21 620	52 741	41
50-59 år	11 589	26 883	43
60-64 år	2 965	7 720	38
65 år og derover	1 445	12 730	11

Oplysninger om medbragt uddannelse for 30 pct. af de ikke-vestlige indvandrere

Blandt indvandrere, der var fyldt 18 år 1. januar 2008, har 30 pct. af de ikke-vestlige og 23 pct. af de vestlige svaret i spørgeskemaundersøgelsen. Det svarer i antal personer til 95.857. Det er hovedsageligt blandt indvandrere i alderen 30 til 64 år, at der er relativt mange, som har givet oplysninger om deres medbragte uddannelse. Andelen med oplysninger om medbragt uddannelse er højest blandt de 50-59-årige, hvor

henholdsvis 37 pct. af de vestlige og 43 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen.

Flygtninge overrepræsenteret i undersøgelsen

De 25-64-årige indvandrere kan opdeles i flygtninge og øvrige indvandrere. Flygtninge udgør 27 pct. af indvandrere i Danmark, mens de udgør 35 pct. indvandlerne, som har svaret i undersøgelsen. Denne overrepræsentation af flygtninge skyldes først og fremmest, at flygtninge generelt har længere opholdstid i Danmark end øvrige indvandrere. Der er kun kommet få flygtninge til Danmark i de seneste år, og i modsætning til øvrige indvandrere, er der derfor kun få flygtninge, som ikke indgår i undersøgelsen, fordi den kun dækker indvandrere, som kom til Danmark før 2005.

Indvandrere med medbragt uddannelse har højere opholdstid

De personer, som har givet oplysninger om medbragt uddannelse, har overordnet set en længere opholdstid i Danmark end øvrige indvandrere. Det skal man være opmærksom på, da der normalt er en positiv sammenhæng mellem opholdstid og deltagelse på arbejdsmarkedet. At indvandrere med en opholdstid under 3 år per definition ikke har givet oplysninger om medbragt uddannelse, bør således være et forhold, som trækker beskæftigelsesfrekvensen op for indvandrere med medbragt uddannelse.

Beskæftigelse og indkomstforhold

Medbragte uddannelser giver oftere beskæftigelse for vestlige indvandrere

Der er meget store forskelle mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere med medbragte erhvervskompetencegivende uddannelser, når det gælder andelen, som er i beskæftigelse. Blandt mændene er 82 pct. af de vestlige indvandrere således beskæftigede mod kun 62 pct. af de ikke-vestlige indvandrere. De tilsvarende beskæftigelsesfrekvenser blandt kvinderne er 75 pct. for de vestlige og 58 pct. for de ikke-vestlige indvandrere.

Tabel 5.9.

25-64-årige indvandrere med medbragt erhvervskompetencegivende uddannelse. 2008

	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande
	antal		pct.	
Mænd				
I alt	9 944	15 439	100	100
Beskæftigede	8 146	9 510	82	62
Ikke beskæftigede	1 798	5 929	18	38
Kvinder				
I alt	11 430	15 608	100	100
Beskæftigede	8 544	9 113	75	58
Ikke beskæftigede	2 886	6 495	25	42

Anm.: Beskæftigelse er opgjort ud fra socioøkonomisk status i året fra indkomststatistikken.

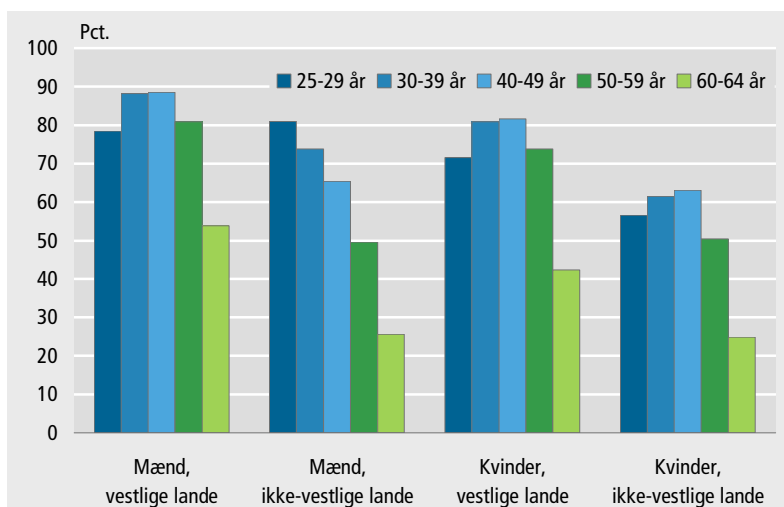
Erhvervskompetence-givende uddannelser

Alle uddannelser på uddannelsesniveauer fra erhvervsfaglig og opefter betragtes som erhvervskompetencegivende. Det er kun uddannelsesniveauerne med grundskole og gymnasiale uddannelser, der ikke er i gruppen af erhvervskompetencegivende uddannelser.

25-29-årige mænd er en undtagelse

Generelt er der også store forskelle mellem vestlige og ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser, når man ser på de fem aldersgrupper, som de 25-64-årige er delt op i. De 25-29-årige mænd udgør dog en undtagelse. Blandt de 25-29-årige ikke-vestlige indvandrere med en medbragt erhvervskompetencegivende uddannelse er beskæftigelsesfrekvensen således 81 pct. Den tilsvarende andel er 78 pct. blandt de vestlige indvandrere.

Figur 5.14. **Andel beskæftigede blandt 25-64-årige indvandrere med erhvervskompetencegivende medbragt uddannelse. 2008**

Især store forskelle mellem vestlige og ikke-vestlige blandt indvandrere over 50 år

For alle øvrige grupper har de vestlige indvandrere klart højere beskæftigelsesfrekvenser end de ikke-vestlige. Blandt mændene er forskellene særligt store blandt de 50-59-årige og 60-64-årige, hvor andelen i beskæftigelse er henholdsvis 31 og 28 procentpoint højere for de vestlige indvandrere end de ikke-vestlige.

25-64-årige opdeles i fire uddannelsesgrupper

I det følgende ser vi nærmere på de 25-64-årige indvandreres placering i indkomstdeciler. Indvandrerne er opdelt i fire uddannelsesgrupper: 1) medbragt uddannelse, som omfatter personer med en udenlandsk erhvervskompetencegivende uddannelse, 2) Medbragt og dansk uddannelse, som omfatter personer, der både har en udenlandsk og en dansk erhvervskompetencegivende uddannelse, 3) Dansk uddannelse, som omfatter personer, der har en dansk erhvervskompetencegivende uddannelse, men ikke nogen kendt udenlandsk og 4) Ingen erhvervskompetencegivende uddannelse, som omfatter personer, der hverken har en kendt dansk eller udenlandsk erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tabel 5.10. 25-64-årige indvandrere fordelt efter uddannelsesniveau. 2008

	Mænd		Kvinder	
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande
I alt	41 267	81 084	42 106	84 105
Erhvervskompetencegivende uddannelse				
Medbragt uddannelse	8 853	13 667	8 854	12 263
Medbragt og dansk uddannelse	1 091	1 772	2 576	3 345
Dansk uddannelse	8 142	10 209	10 473	8 693
Ingen erhvervskompetencegivende uddannelse	23 181	55 436	20 203	59 804

Indvandrere uden kendt erhvervsuddannelse er største gruppe

Blandt de fire grupper er gruppen uden nogen kendt erhvervskompetencegivende uddannelse klart størst. Den udgør for de vestlige indvandreres vedkommende 52 pct. af de 25-64-årige og for de ikke-vestlige 70 pct.

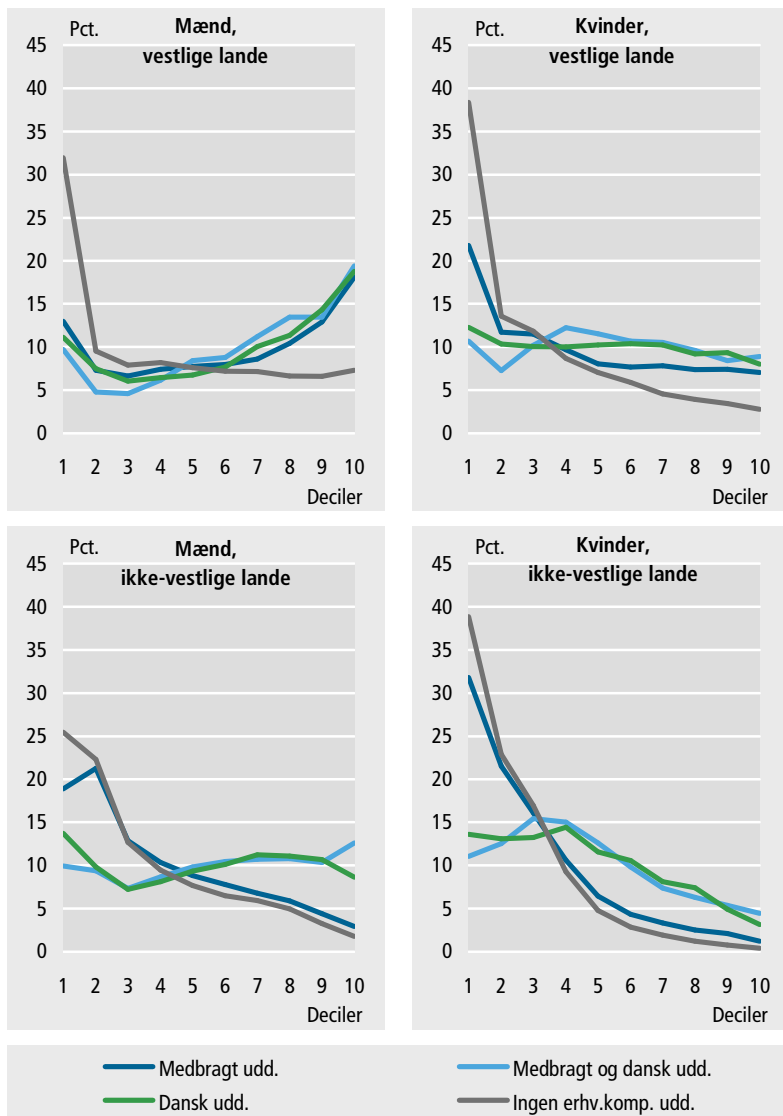
Indkomstforskel mellem medbragt og dansk uddannelse lille blandt vestlige indvandrere ...

Figurene viser en tydelig forskel mellem de vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Mens indkomstfordelingen for vestlige indvandrere med medbragt uddannelse har et forløb, der - især for mændene - ligger meget tæt på forløbet for vestlige indvandrere med danske uddannelser, så har de ikke-vestlige indvandrere med medbragt uddannelse en indkomstfordeling, som er næsten identisk med forløbet for de ikke-vestlige indvandrere uden en kendt erhvervskompetencegivende uddannelse.

... mens indkomster er klart lavere for ikke-vestlige med medbragte uddannelser

Blandt de 25-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere med en medbragt erhvervskompetencegivende uddannelse er der fx 40 pct., som er placeret i de to laveste indkomstdeciler. Det er en andel, som er dobbelt så høj sammenlignet med mandlige vestlige indvandrere. Andelen i to laveste indkomstdeciler er for de øvrige grupper af mandlige ikke-vestlige indvandrere 47 pct. for personer uden erhvervskompetencegivende uddannelse, 27 pct. for personer med en dansk uddannelse og 24 pct. for personer med både en dansk og en medbragt erhvervskompetencegivende uddannelse.

Figur 5.15. 25-64-årige indvandrere fordelt efter indkomstdecil. 2007

De lavere beskæftigelsesfrekvenser blandt ikke-vestlige indvandrere med medbragte uddannelser er en væsentlig årsag til deres lavere indkomster.

Lange videregående medbragte uddannelser

Lang videregående medbragt uddannelse mest værdifuld for vestlige indvandrere

Der er i alt henholdsvis 3.633 vestlige indvandrere og 3.706 ikke-vestlige indvandrere i Danmark, som har en medbragt lang videregående uddannelse. Selv om der er stort set lige mange fra de to grupper, klarer de sig meget forskelligt. Blandt mændene er 84 pct. af de vestlige indvandrere beskæftigede, mens det kun gælder 63 pct. af ikke-vestlige.

Forskellen er lidt mindre blandt kvinderne, idet 76 pct. af de vestlige indvandrere her er beskæftigede mod 63 pct. af de ikke-vestlige.

Tabel 5.11. 25-64-årige indvandrere med lang videregående medbragt uddannelse fordelt efter beskæftigelsesniveau. 2008

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande	
	antal	pct.	antal	pct.
Mænd				
I alt	1 849	2 029	100	100
Selvstændige	117	125	6	6
Topledere og lønmodtagere højt niveau	970	449	52	22
Lønmodtagere på mellemniveau	148	100	8	5
Lønmodtagere på grundniveau	89	292	5	14
Øvrige lønmodtagere	223	313	12	15
Ikke beskæftigede	302	750	16	37
Kvinder				
I alt	1 784	1 677	100	100
Selvstændige	119	57	7	3
Topledere og lønmodtagere højt niveau	693	365	39	22
Lønmodtagere på mellemniveau	204	161	11	10
Lønmodtagere på grundniveau	148	267	8	16
Øvrige lønmodtagere	190	203	11	12
Ikke beskæftigede	430	624	24	37

Anm.: Beskæftigelse er opgjort ud fra socioøkonomisk status i året fra indkomststatistikken.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere beskæftiget på højt niveau

Ud over forskellen i beskæftigelsesfrekvens bemærker man også de store forskelle i de niveauer, som de er beskæftigede på. Blandt de mandlige vestlige indvandrere med en medbragt lang videregående uddannelse er der således hele 52 pct., som er beskæftigede som enten topleder eller lønmodtager på højeste niveau. Den tilsvarende andel er kun 22 pct. blandt de ikke-vestlige indvandrere. Igen er forskellen mindre blandt kvinderne, idet der her er 39 pct. af de vestlige indvandrere, som er beskæftigede som topleder eller lønmodtager på højeste niveau, mens andelen for de ikke-vestlige kvindelige indvandrere er 22 pct. ligesom for mændene.

Tabel 5.12. 25-64-årige indvandrere med lang videregående uddannelse. 2008

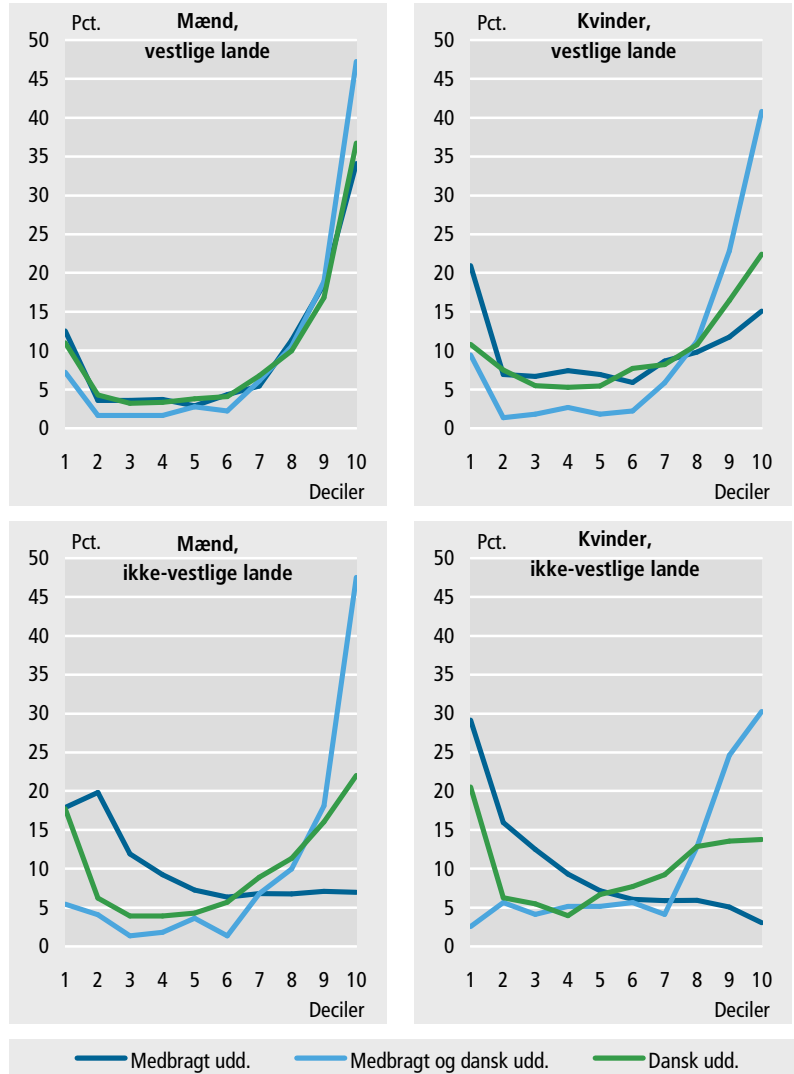
	Mænd		Kvinder	
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande
I alt	5 184	5 396	4 537	3 875
Medbragt uddannelse	1 669	1 808	1 561	1 482
Medbragt og dansk uddannelse	180	221	223	195
Dansk uddannelse	3 335	3 367	2 753	2 198

Blandt de 25-64-årige indvandrere, som har en lang videregående uddannelse står henholdsvis 63 pct. af de vestlige indvandrere og 57 pct. af de ikke-vestlige kun registreret med en dansk uddannelse.

Stort set ingen forskel mellem dansk og medbragt uddannelse for mandlige vestlige indvandrere

For de mandlige vestlige indvandrere er der stort set ingen forskel på indkomstfordelingen mellem dem, der har en medbragt uddannelse og dem, der har en dansk uddannelse, mens dem der har begge dele, har en indkomstfordeling, som er svagt forskubbet mod de højeste deciler. For alle de øvrige grupper skiller gruppen af personer, der har både en medbragt og en dansk lang videregående uddannelse sig klart ud som gruppen med de højeste indkomster.

Figur 5.16. 25-64-årige indvandrere med lang videregående medbragt uddannelse fordelt efter indkomstdecil. 2007

Højere indkomst for dansk uddannelse end medbragt blandt ikke-vestlige indvandrere

Det er især blandt de ikke-vestlige indvandrere, at der er betydelige forskelle mellem personer med en medbragt uddannelse og personer med en dansk uddannelse. Blandt de mandlige ikke-vestlige indvandrere er der fx 38 pct. i de to højeste deciler, når der er tale om en dansk uddannelse, mens den tilsvarende andel kun er 14 pct., når der er tale

om en medbragt uddannelse. Forskellene er også store blandt de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande. Her var andelen i de to højeste indkomstdeciler henholdsvis 8 pct. for dem med medbragt uddannelse og 27 pct. for dem med en dansk uddannelse.

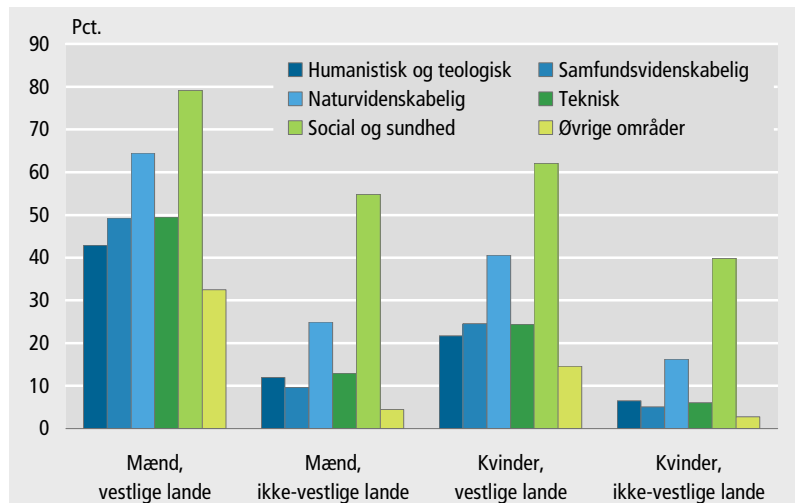
Tabel 5.13. 25-64-årige indvandrere med lang videregående medbragt uddannelse fordelt efter fagområde. 2008

	Mænd		Kvinder	
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande
I alt	1 849	2 029	1 784	1 677
Humanistisk og teologisk	377	267	456	306
Samfundsvidenskabelig	290	353	367	396
Naturvidenskabelig	512	397	364	333
Teknisk	335	501	123	166
Social og sundhed	187	290	261	296
Øvrige områder	148	221	213	180

Medbragt uddannelse inden for social og sundhed giver højest indkomst ...

De lange videregående medbragte uddannelser kan opdeles i seks forskellige fagområder. Fagområdet for den medbragte uddannelse har stor betydning for, hvordan indvandrerne klarer sig indkomstmæssigt. Det gælder især for de ikke-vestlige indvandrere. Fx er der 55 pct. i de to øverste indkomstdeciler blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere med en uddannelse indenfor social- og sundhedsområdet. Det er omkring 30 procentpoint mere sammenlignet med mandlige ikke-vestlige indvandrere med en uddannelse inden for det tekniske fagområde, som er faggruppen med den næsthøjeste andel i de to øverste indkomstdeciler.

Figur 5.17. Andel i 9. og 10. indkomstdecil blandt 25-64-årige indvandrere med lang videregående medbragt uddannelse fordelt efter fagområde. 2007

... afspejler at mange i den gruppe er læger

Indvandrere med en medbragt lang videregående uddannelse indenfor social- og sundhedsområdet har klart højest andel i de to øverste indkomstdeciler sammenlignet med de øvrige fagområder for både mænd

og kvinder fra både vestlige og ikke-vestlige lande. Social- og sundhedsområdet omfatter blandt andet læger, og det er ikke mindst på den baggrund, at de højere indkomster skal ses.

Mellemlange videregående medbragte uddannelser

Lignende forskelle mellem vestlige og ikke-vestlige for mellemlange videregående uddannelser

Blandt de 25-64-årige mandlige indvandrere med medbragte mellemlange videregående uddannelser er beskæftigelsesfrekvensen 82 pct. for de vestlige og 62 pct. for de ikke-vestlige. Blandt kvinderne er de tilsvarende beskæftigelsesfrekvenser 77 pct. for de vestlige og 60 pct. for de ikke-vestlige indvandrere. Vestlige indvandrere med mellemlange videregående uddannelser taget i udlandet har altså klart højere beskæftigelsesfrekvenser end de ikke-vestlige, og forskellen er af omfang lige så stor som blandt indvandrere med medbragte lange videregående uddannelser.

Tabel 5.14. 25-64-årige indvandrere med mellemlang videregående medbragt uddannelse fordelt efter beskæftigelsesniveau. 2008

	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande
	antal		pct.	
Mænd				
I alt	1 671	2 643	100	100
Selvstændige	165	187	10	7
Topledere og lønmodtagere højt niveau	474	280	28	11
Lønmodtagere på mellemniveau	267	149	16	6
Lønmodtagere på grundniveau	191	516	11	20
Øvrige lønmodtagere	276	500	17	19
Ikke beskæftigede	298	1 011	18	38
Kvinder				
I alt	2 558	3 253	100	100
Selvstændige	189	121	7	4
Topledere og lønmodtagere højt niveau	604	285	24	9
Lønmodtagere på mellemniveau	567	363	22	11
Lønmodtagere på grundniveau	325	660	13	20
Øvrige lønmodtagere	290	531	11	16
Ikke beskæftigede	583	1 293	23	40

Anm.: Beskæftigelse er opgjort ud fra socioøkonomisk status i året fra indkomststatistikken.

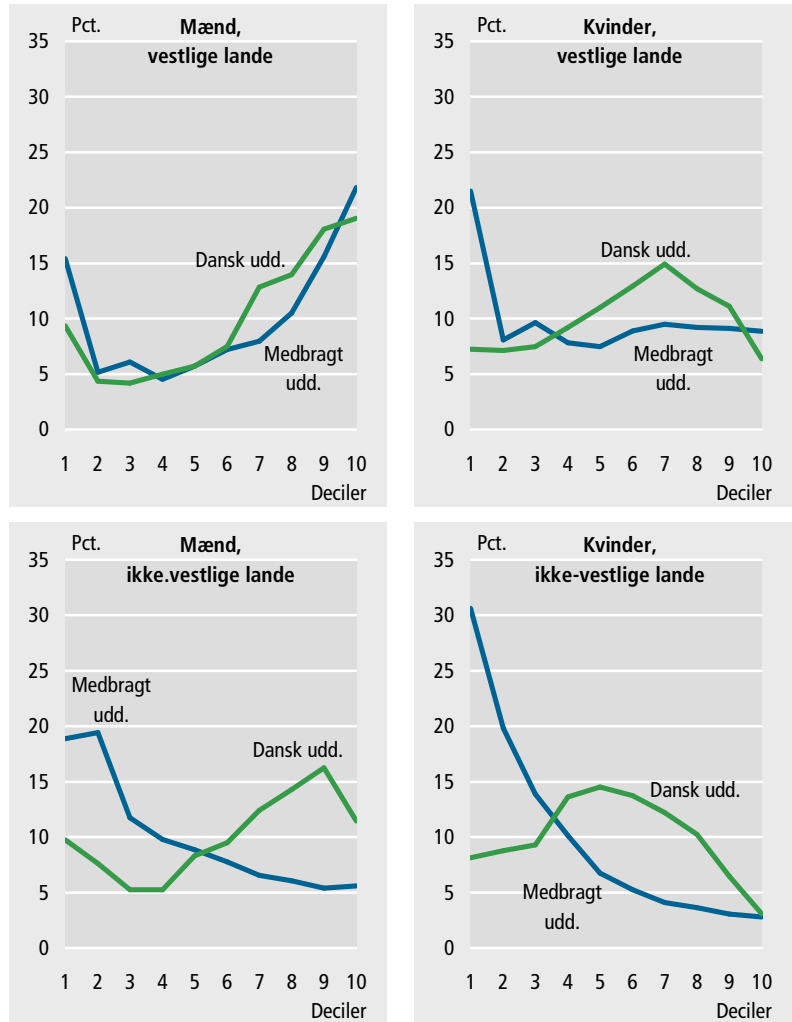
Kun 20 pct. af de ikke-vestlige kvinder beskæftiget på højt eller mellemniveau

Ud over de store forskelle i beskæftigelsesfrekvenser har vestlige indvandrere også oftere beskæftigelse på højere niveau end ikke-vestlige indvandrere. Blandt kvinderne med medbragte mellemlange videregående uddannelser var der fx 46 pct. af de vestlige indvandrere, som var beskæftigede som enten topleder, lønmodtager på højt niveau eller lønmodtager på mellemniveau. Den tilsvarende andel var kun 20 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige indvandrere. Denne forskel på 26 procentpoint er klart højere end forskellen på 17 procentpoint mellem de to grupperes beskæftigelsesfrekvens.

Indkomstforskelle er små mellem dansk og medbragt uddannelse blandt mandlige vestlige indvandrere ...

Blandt mandlige vestlige indvandrere med mellemlange videregående uddannelser er indkomstforskellene forholdsvis små mellem dem, der har en medbragt uddannelse og dem, der har en dansk uddannelse. De kvindelige vestlige indvandrere med medbragt uddannelse har derimod en indkomstfordeling, som er skubbet mod de lavere deciler sammenlignet med kvinder med en dansk uddannelse.

Figur 5.18. 25-64-årige indvandrere med mellemlang videregående uddannelse fordelt efter indkomstdeciler. 2007

... mens medbragt uddannelser er klart ringere for ikke-vestlige indvandrere

Det er dog især blandt de ikke-vestlige indvandrere, at forskellene er meget store. Fx er der 69 pct. af mændene med en medbragt uddannelse, der hører til i den laveste indkomsthælvd. Den tilsvarende andel er kun 36 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere med en dansk mellemlang videregående uddannelse. Blandt kvinderne er der hele 81 pct. af dem med en medbragt uddannelse, som befinder sig i den laveste indkomsthælvd, mens det gælder 54 pct. af dem, som har taget en dansk uddannelse.

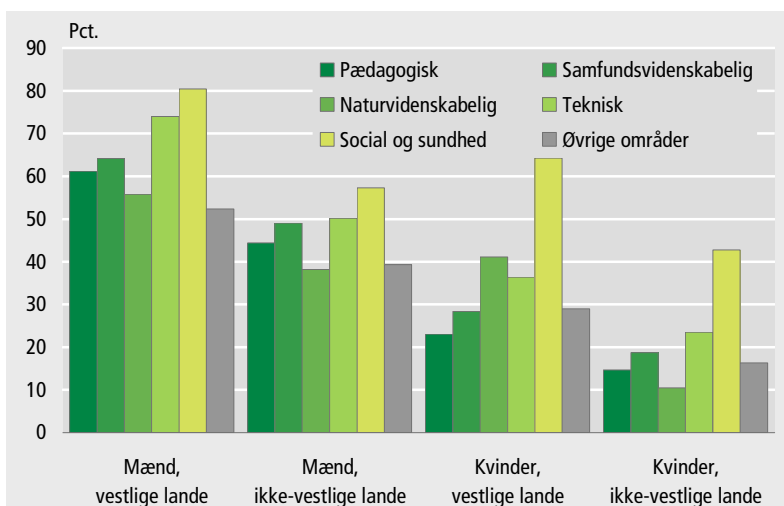
Tabel 5.15. 25-64-årige indvandrere med mellemlang videregående medbragt uddannelse fordelt efter fagområde. 2008

	Mænd		Kvinder	
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande
I alt	1 671	2 643	2 558	3 253
Pædagogisk	232	382	804	1 092
Formidling og erhvervsprog	237	254	410	469
Samfundsvidenskabelig	355	610	491	739
Teknisk	427	668	227	345
Social og sundhed	102	165	405	367
Øvrige områder	318	564	221	241

Social og sundhed giver højst indkomst - især blandt kvinder

Ligesom for de lange videregående uddannelser kan de medbragte mellemlange videregående uddannelser opdeles i fagområder. For begge køn og både vestlige og ikke-vestlige indvandrere er det personer med en uddannelse inden for fagområdet social og sundhed, som har den højeste andel i øverste indkomsthaldel. Især blandt kvinderne skiller social og sundhed sig ud. Fx var der 43 pct. af de ikke-vestlige kvindelige indvandrere med en medbragt mellemlang videregående uddannelse inden for social og sundhed, der lå i den øverste indkomsthaldel. De tilsvarende andele ligger mellem 10 og 23 pct. for kvinder med uddannelser inden for de fem andre fagområder.

Figur 5.19. Andel i øverste indkomsthaldel blandt 25-64-årige indvandrere med medbragt mellemlang videregående uddannelse. 2007

Der er dog tale om et lille fagområde - især for mænd

Social og sundhed er det mindste fagområde blandt de mandlige indvandrere med medbragte mellemlange videregående uddannelser. Området fylder lidt mere blandt de kvindelige indvandrere. Også her er det dog kun fagområderne teknisk og øvrige områder, som omfatter færre personer end kvinder med en uddannelse inden for social og sundhed.

*Mange kvinder inden
for social og sundhed
er sygeplejersker*

Mellemlange videregående medbragte uddannelser inden for social og sundhed omfatter blandt andet sygeplejersker. At kvinder med en uddannelse inden for dette område indkomstmæssigt klarer sig bedst, skal ses i lyset af de gode beskæftigelsesmuligheder for sygeplejersker i Danmark. Samtidig er uddannelsen som sygeplejerske en type uddannelse, som forholdsvis enkelt kan overføres fra land til land. Det er langt fra tilfældet for alle uddannelser.

6. Kriminalitet

Sammenfatning

86 pct. af al kriminalitet bliver begået af personer med dansk oprindelse. Indvandrere og efterkommere står for henholdsvis 11 og 3 pct. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande udgør 82 pct. af alle dømte indvandrere og efterkommere.

Uanset herkomst er kriminalitet klart mest udbredt blandt mænd, som samlet udgør otte ud af ti dømte for kriminalitet. Kriminalitetshyppighederne er generelt højest for personer under 40 år. Mandlige efterkommere i alderen 20-29 år skiller sig særligt ud med en dobbelt så høj kriminalitetshyppighed som mandlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse i den samme aldersgruppe. 20-29-årige mænd med oprindelse i et vestligt land har til gengæld en kriminalitetshyppighed, der ligger under niveauet for unge mænd med dansk oprindelse.

Overtrædelser af færdselsloven er den klart mest almindelige form for kriminalitet for alle herkomstgrupper. Volds- og ejendomsforbrydelser, der hører under straffelovs-overtrædelser, er relativt mere udbredt blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere - og især blandt personer med flygtningebaggrund - end blandt personer med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er yngre end personer med dansk oprindelse, og de har ofte lavere socioøkonomisk status. Det er forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer efter alder viser, at kriminaliteten i 2008 var 68 pct. højere blandt mænd med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Når der yderligere standardiseres for socioøkonomisk status reduceres kriminaliteten til at være 46 pct. højere.

Det samlede kriminalitetsindeks for alle mandlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på 146 dækker over, at der er store forskelle mellem indvandrere og efterkommere. De mandlige indvandreres indeks er således 133, mens efterkommernes er 217. Det samlede indeks er klart tættere på indvandrernes indeks, da indvandrere udgør næsten 87 pct. af den samlede gruppe

Efterkommernes andel af alle ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er imidlertid stigende - især for de yngre grupper. Da efterkommere har et højere kriminalitetsindeks end indvandrere, vil deres stigende andele af befolkningen i sig selv påvirke kriminalitetsindekset for hele gruppen af indvandrere og efterkommere i opadgående retning.

Mænd med oprindelse i Libanon, der for to tredjedele vedkommende er statsløse palæstinensere, har med 227 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande. Mænd fra Jugoslavien, Pakistan, Marokko og Tyrkiet har lignende høje indeks. Den laveste kriminalitet har mænd fra USA og Kina.

6.1. Samlet kriminalitet

Herkomst

11 pct. af al kriminalitet begås af indvandrere

I alt blev 131.400 personer i alderen 15-79 år kendt skyldige i en strafferetlig afgørelse i 2008. Heraf udgjorde personer med dansk oprindelse 86 pct., indvandrere 11 pct. og efterkommere 3 pct.

Fire ud af fem kriminelle er mænd

Uanset herkomst er mændene klart i overtal blandt personer med en strafferetlig afgørelse. De udgjorde 83 pct. blandt indvandrere, 86 pct. blandt efterkommere og 78 pct. blandt personer med dansk oprindelse.

Figur 6.1. Skyldige i kriminalitet. 2008

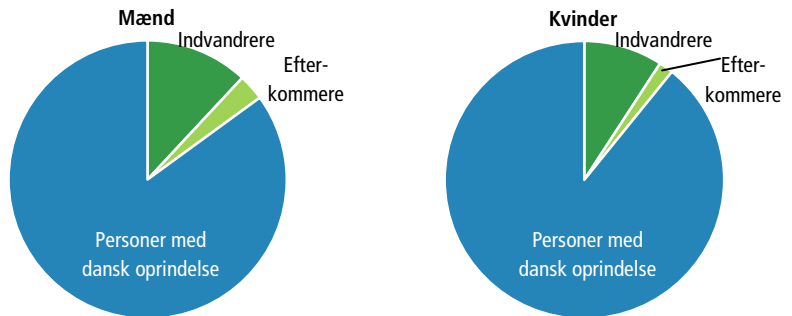

Table 6.1. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2008

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	12 256	3 088	87 837	103 181
15-19 år	919	968	9 160	11 047
20-29 år	3 723	1 569	21 797	27 089
30-39 år	3 143	465	19 545	23 153
40-49 år	2 829	44	18 875	21 748
50-59 år	1 148	27	10 749	11 924
60-69 år	421	12	6 278	6 711
70-79 år	73	3	1 433	1 509
Kvinder i alt	2 596	484	25 139	28 219
15-19 år	131	142	1 802	2 075
20-29 år	609	229	4 581	5 419
30-39 år	825	88	6 037	6 950
40-49 år	606	19	6 721	7 346
50-59 år	281	2	3 479	3 762
60-69 år	114	3	1 963	2 080
70-79 år	30	1	556	587

Flest kriminelle blandt unge

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Blandt unge mænd i alderen 20-29 år blev 9 pct. fundet skyldig i mindst et forhold i 2008. Til sammenligning var det fx kun 3 pct. af de 50-59-årige.

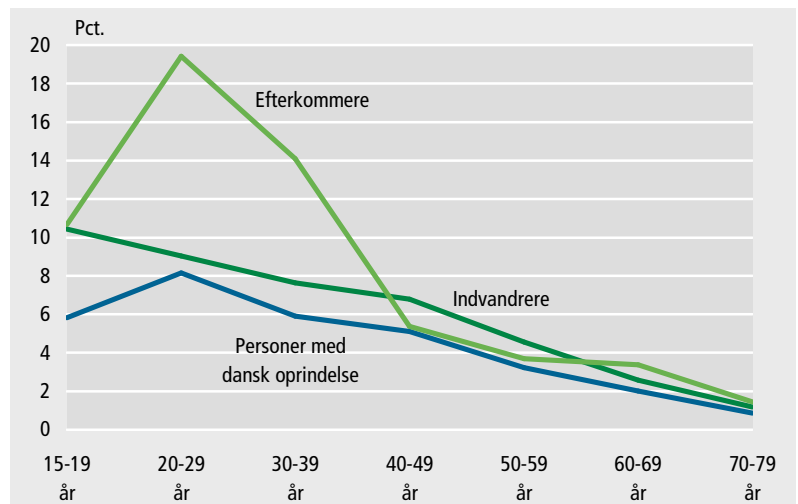
Flere unge efterkommere bliver kendt skyldige

Hvis antallet af kriminelle i de enkelte aldersgrupper sættes i relation til befolkningen i de tilsvarende aldersgrupper viser det sig, at der generelt er en større andel af indvandrere og efterkommere end af personer med dansk oprindelse, der er dømt for kriminalitet. I de yngre aldersgrupper finder man de største forskelle. Fx blev 19 pct. af de 20-29-årige mandlige efterkommere fundet skyldige i et eller flere forhold i 2008. For indvandrere og personer med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 9 og 8 pct.

Tabel 6.2. Samlet kriminalitetshyppighed. 2008

	Mænd				Kvinder			
	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
	pct.							
15-19 år	10,4	10,7	5,8	6,3	1,6	1,6	1,2	1,2
20-29 år	9,0	19,4	8,2	8,6	1,4	3,0	1,8	1,8
30-39 år	7,6	14,1	5,9	6,2	1,8	2,8	1,9	1,9
40-49 år	6,8	5,4	5,1	5,3	1,6	2,4	1,9	1,8
50-59 år	4,6	3,7	3,2	3,3	1,2	0,3	1,0	1,1
60-69 år	2,6	3,4	2,0	2,0	0,7	1,0	0,6	0,6
70-79 år	1,2	1,4	0,9	0,9	0,3	0,4	0,3	0,3

Figur 6.2. Kriminalitetshyppighed for mænd. 2008

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest kriminelle fra ikke-vestlige lande

Indvandrere og efterkommere dømt for kriminalitet kommer især fra ikke-vestlige lande. I 2008 udgjorde de 82 pct. af alle kriminelle med anden oprindelse end dansk.

Mænd fra ikke-vestlige lande mest kriminelle

Mænd med oprindelse i ikke-vestlige lande er i alle aldre - undtagen de 70-79-årige - oftere kriminelle end både mænd med oprindelse i vestlige lande og mænd med dansk oprindelse. Særlig udtalt er det i aldersgruppen 20-29 år, hvor knap 15 pct. af mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land er kendt skyldige i kriminalitet mod mindre end 9 pct. af alle 20-29-årige mænd.

Tabel 6.3. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2008

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			Personer med dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt		
Mænd i alt	2 204	285	2 489	10 052	2 803	12 855	87 837	103 181
15-19 år	99	51	150	820	917	1 737	9 160	11 047
20-29 år	502	96	598	3 221	1 473	4 694	21 797	27 089
30-39 år	537	62	599	2 606	403	3 009	19 545	23 153
40-49 år	527	38	565	2 302	6	2 308	18 875	21 748
50-59 år	322	24	346	826	3	829	10 749	11 924
60-69 år	176	11	187	245	1	246	6 278	6 711
70-79 år	41	3	44	32	-	32	1 433	1 509
Kvinder i alt	786	67	853	1 810	417	2 227	25 139	28 219
15-19 år	18	14	32	113	128	241	1 802	2 075
20-29 år	156	18	174	453	211	664	4 581	5 419
30-39 år	185	13	198	640	75	715	6 037	6 950
40-49 år	212	16	228	394	3	397	6 721	7 346
50-59 år	127	2	129	154	-	154	3 479	3 762
60-69 år	71	3	74	43	-	43	1 963	2 080
70-79 år	17	1	18	13	-	13	556	587

Tabel 6.4. Samlet kriminalitetshyppighed. 2008

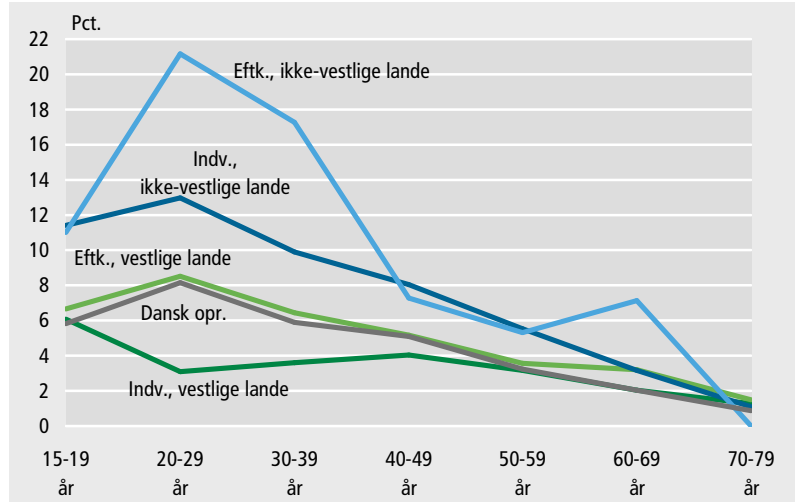
	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			Personer med dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt		
	pct.							
Mænd								
15-19 år	6,1	6,7	6,3	11,4	11,0	11,2	5,8	6,3
20-29 år	3,1	8,5	3,4	13,0	21,2	14,8	8,2	8,6
30-39 år	3,6	6,4	3,8	9,9	17,3	10,5	5,9	6,2
40-49 år	4,0	5,1	4,1	8,0	7,3	8,0	5,1	5,3
50-59 år	3,2	3,6	3,2	5,5	5,3	5,5	3,2	3,3
60-69 år	2,0	3,2	2,1	3,2	7,1	3,2	2,0	2,0
70-79 år	1,3	1,5	1,3	1,1	0,0	1,1	0,9	0,9
Kvinder								
15-19 år	1,0	1,9	1,3	1,8	1,6	1,7	1,2	1,2
20-29 år	0,9	1,8	0,9	1,8	3,2	2,0	1,8	1,8
30-39 år	1,4	1,6	1,4	2,0	3,2	2,0	1,9	1,9
40-49 år	2,0	2,4	2,0	1,5	2,9	1,5	1,9	1,8
50-59 år	1,2	0,4	1,2	1,1	0,0	1,1	1,0	1,1
60-69 år	0,8	1,1	0,8	0,7	0,0	0,7	0,6	0,6
70-79 år	0,3	0,4	0,3	0,4	0,0	0,4	0,3	0,3

Indvandrere fra vestlige lande mindst kriminelle

Mænd, der er indvandrere fra vestlige lande, har de laveste kriminalitetshyppigheder af samtlige herkomstgrupper (med undtagelse af de 15-19-årige og de 70-79-årige). Særlig stor er forskellen mellem de fem grupper i aldersgruppen 20-29 år, hvor indvandrere fra vestlige lande har en bemærkelsesværdig lav kriminalitetshyppighed og efterkommere fra ikke-vestlige lande en meget høj hyppighed. Det skal her nævnes, at mange indvandrere fra vestlige lande kun er i landet i en kortere periode og at arbejde eller studier er blandt de vigtigste årsager til deres ophold i Danmark.

Figur 6.3. Kriminalitetshyppighed for mænd. 2008

Opholdsgrundlag

Inddeling efter opholdsgrundlag

Danmarks Statistik har foretaget en inddeling af indvandrere og efterkommere efter deres opholdsgrundlag, dvs. om de har ophold som *flygtninge* eller de har *øvrige opholdsgrundlag*. *Flygtninge* omfatter indvandrere med kendt opholdsgrundlag som flygtning, børn af flygtninge og indvandrere hvis opholdsgrundlaget ikke kendes, men hvor landet, som indvandrerens oprindelse i, er klassificeret som flygtningeland i det år personen er indvandret. Personer med *øvrige opholdsgrundlag* omfatter personer, der har ophold på grund af familiesammenføring, uddannelse eller arbejde.

45 pct. har flygtningebaggrund

Af samtlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der er dømt for kriminalitet, har 45 pct. flygtningebaggrund. Størst er andelen blandt de 15-19-årige, hvor henholdsvis 57 og 55 pct. af de dømte mænd og kvinder har flygtningebaggrund. Det skal ses i sammenhæng med, at det generelt er i de yngre aldersgrupper, at der er den største andel flygtninge blandt indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

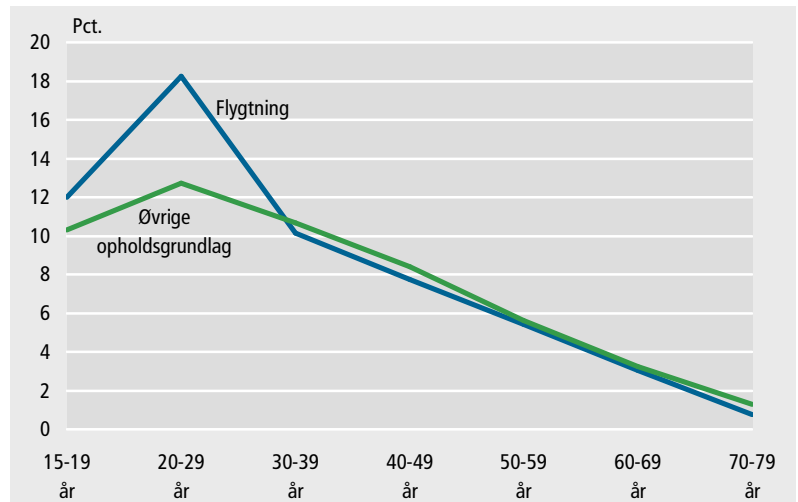
**Tabel 6.5. 15-79-årige skyldige i kriminalitet.
Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2008**

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholds- grundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholds- grundlag	I alt
I alt	5 896	6 959	12 855	855	1 372	2 227
15-19 år	987	750	1 737	133	108	241
20-29 år	2 152	2 542	4 694	259	405	664
30-39 år	1 074	1 935	3 009	238	477	715
40-49 år	1 189	1 119	2 308	149	248	397
50-59 år	418	411	829	58	96	154
60-69 år	68	178	246	11	32	43
70-79 år	8	24	32	7	6	13

**Tabel 6.6. Samlet kriminalitetshyppighed.
Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2008**

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholds- grundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholds- grundlag	I alt
	pct.					
15-19 år	12,0	10,3	11,2	1,8	1,5	1,7
20-29 år	18,2	12,7	14,8	2,5	1,8	2,0
30-39 år	10,2	10,7	10,5	2,1	2,0	2,0
40-49 år	7,7	8,4	8,0	1,4	1,5	1,5
50-59 år	5,4	5,6	5,5	1,1	1,1	1,1
60-69 år	3,0	3,2	3,2	0,6	0,7	0,7
70-79 år	0,7	1,3	1,1	0,5	0,3	0,4

**Figur 6.4. Kriminalitetshyppighed for mænd.
Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2008**

Unge mænd med flygtningebaggrund mest kriminelle

Mænd under 30 år med flygtningebaggrund er i højere grad kriminelle end mænd i samme aldersgruppe, der ikke har flygtningebaggrund. Blandt flygtninge er der fx 18 pct. af de 20-29-årige, der er dømt for kriminalitet, mens det kun gælder for 13 pct. af de 20-29-årige mænd med andet opholdsgrundlag. For mænd over 30 år er mønstret det omvendte; her er der en mindre andel af flygtningene end af personer med andet opholdsgrundlag dømt for kriminalitet.

Oprindelsesland

Flest kriminelle har oprindelse i Tyrkiet

Tyrkiet er det land, som det største antal kriminelle har oprindelse i. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere har oprindelse i. Libanon, Irak og Pakistan er andre lande, som en del kriminelle har oprindelse i. Det skal nævnes, at kun ca. en tredjedel af personer med oprindelse i Libanon har libanesisk statsborgerskab. Hovedparten af resten er statsløse palæstinensere.

Tabel 6.7. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2008

	Mænd	Kvinder	I alt
EU-lande			
Danmark	87 837	25 139	112 976
Tyskland	361	110	471
Polen	468	173	641
Sverige	146	90	236
Storbritannien	246	39	285
Øvrige Europa			
Tyrkiet	2 855	385	3 240
Bosnien-Hercegovina	551	114	665
Norge	186	102	288
Jugoslavien	858	197	1 055
Island	156	45	201
Afrika			
Somalia	752	59	811
Marokko	452	68	520
Amerika			
USA	81	28	109
Asien			
Irak	1 134	133	1 267
Pakistan	991	140	1 131
Libanon	1 295	136	1 431
Iran	688	132	820
Vietnam	258	107	365
Afghanistan	405	64	469
Sri Lanka	264	43	307
Kina	70	40	110
Thailand	72	67	139
Filippinerne	50	33	83

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

Kriminalitetsindeks

Korrektion for alders- sammensætning

Som det er fremgået er kriminalitetshyppigheden højere i de yngre aldersgrupper end i de ældre. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Hvis man ønsker et samlet mål for kriminaliteten i en befolkningsgruppe, er det derfor nødvendigt at korrigere for hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt.

Flygtninge har højest kriminalitetsindeks

Når der korrigeres for alderssammensætningen viser det sig, at mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der har flygtningebaggrund, har et kriminalitetsindeks på 178. Det betyder, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 78 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet er sat til 100. Mænd med flygtningebaggrund, der er selvstændige eller arbejdsløse har lavere kriminalitetsindeks end de tilsvarende grupper blandt mænd fra ikke-vestlige lande med øvrige opholdsgrundlag. Også blandt kvinder er det flygtningene der, med et indeks på 111, har den højeste kriminalitet.

Tabel 6.8. Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige. 2008

	Indvandrere og efterkommere					Personer med dansk oprin- delse	I alt
	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		I alt		
			Flygt- ninge	Øvrige opholds- grundlag			
———— indeks, mænd i alt = 100 ————							
Mænd							
I alt ¹	115	55	152	138	146	98	100
I alt ²	132	63	178	160	168	96	100
Selvstændige	230	125	238	289	271	148	157
Lønmodtagere	120	69	150	146	148	88	91
Arbejdsløse	228	136	220	258	240	175	189
Under uddannelse	140	59	180	145	163	69	77
Pensionist mv.	142	104	160	144	154	95	99
Andre udenf. arb.st	120	40	221	147	177	155	144
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————							
Kvinder							
I alt ¹	89	77	96	91	95	102	100
I alt ²	99	83	111	102	107	100	100
Selvstændige	185	187	204	175	184	175	176
Lønmodtagere	99	87	106	106	106	93	93
Arbejdsløse	146	168	139	146	143	160	157
Under uddannelse	106	53	136	117	126	79	82
Pensionist mv.	109	124	95	108	102	95	96
Andre udenf. arb.st.	83	59	109	84	93	152	153

¹ Standardiseret for alder og socioøkonomisk status.

² Standardiseret for alder.

Flest kriminelle blandt selvstændige, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken

Ud over alder er socioøkonomisk status en faktor, der påvirker kriminalitetshyppigheden for en befolkningsgruppe. Fx har mandlige *selvstændige* og *arbejdsløse* et kriminalitetsindeks, der ligger henholdsvis 57 pct. og 89 pct. over gennemsnittet for alle mænd. Og mænd i gruppen *andre uden for arbejdsstyrken* har et indeks, der ligger 44 pct. over gennemsnittet. En befolkningsgruppes socioøkonomiske sammensætning vil derfor påvirke dens kriminalitetsniveau og i beregningen af et kriminalitetsindeks bør der derfor også korrigeres for den socioøkonomiske status.

Lavest kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande

Når den socioøkonomiske status inddrages, falder kriminalitetsindekset for mænd fra ikke-vestlige lande fra 168 til 146 og indekset for mandlige flygtninge falder fra 178 til 152. For mænd, der har øvrige opholdsgrundlag falder indekset fra 160 til 138. Der er altså stadig forskel på kriminalitetsindekset for mænd med flygtningegrundlag og mænd med øvrige opholdsgrundlag, når der korrigeres for både alder og socioøkonomisk status. Mænd med dansk oprindelse ligger med et indekstal på 98 lidt under det gennemsnitlige kriminalitetsniveau, mens mandlige indvandrere og efterkommere fra vestlige lande har den laveste kriminalitet med et indeks på 55.

Tabel 6.9. Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige. 2008

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————						
Mænd						
I alt ¹	52	102	55	133	217	146
I alt ²	60	104	63	157	221	168
Selvstændige	124	138	125	264	336	271
Lønmodtagere	67	92	69	136	220	148
Arbejdsløse	124	..	136	226	403	240
Under uddannelse	51	95	59	146	185	163
Pensionist mv.	103	123	104	153	185	154
Andre udenf. arb.st.	36	130	40	165	247	177
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————						
Kvinder						
I alt ¹	75	106	77	87	157	95
I alt ²	81	107	83	99	159	107
Selvstændige	177	..	187	179	..	184
Lønmodtagere	87	85	87	95	184	106
Arbejdsløse	160	..	168	138	215	143
Under uddannelse	44	108	53	119	137	126
Pensionist mv.	123	..	124	101	..	102
Andre udenf. arb.st.	58	98	59	89	139	93

¹ Standardiseret for alder og socioøkonomisk status.

² Standardiseret for alder.

Anm.: .. angiver, at der er færre end 10 dømte personer i befolkningsgruppen.

Kvindelige indvandrere og efterkommere har generelt en kriminalitet under gennemsnittet

Når der korrigeres for socioøkonomisk status har kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande et kriminalitetsindeks, der ligger under gennemsnittet for alle kvinder. Særlig markant er det for de kvinder, der ikke er flygtninge, hvor indekset er på 91, dvs. at de er 9 pct. mindre kriminelle end gennemsnittet. For kvindelige flygtninge er kriminaliteten med et indeks på 96 lidt højere. Også blandt kvinderne findes den laveste kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande. Her er indekset 77.

Efterkommere højest kriminalitetsindeks

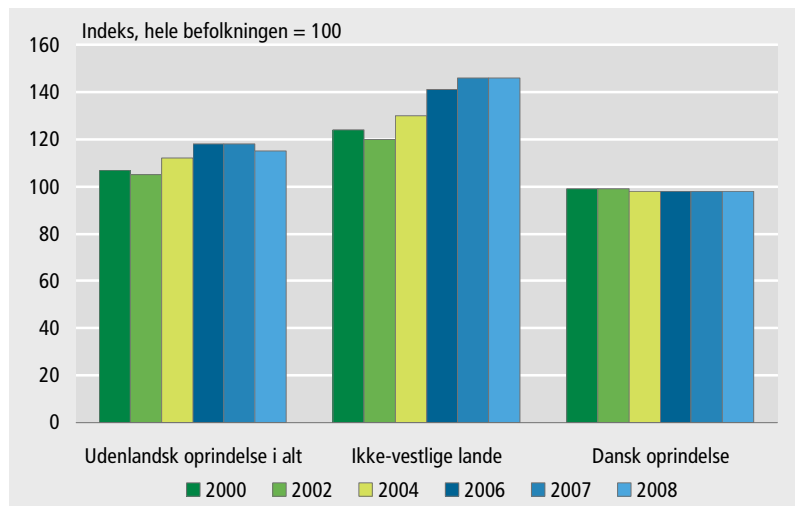
Efterkommere har højere kriminalitetsindeks end indvandrere. Det gælder uanset om oprindelsen er i et vestligt eller et ikke-vestligt land og uanset socioøkonomisk status. Forskellen er særligt stor blandt arbejdsløse mænd med ikke-vestlig oprindelse. Her var kriminalitetsindekset 403 for efterkommere og 226 for indvandrere.

Udvikling 2000-2008

Forskellen på kriminalitetsindeksene for mænd med ikke-vestlig oprindelse og mænd med dansk oprindelse har været stigende i perioden 2000-2007, men er stort set uændret fra 2007 til 2008. I 2000 var indekset for mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land på 124, mens det tilsvarende indeks i 2007 og 2008 i begge år var 146. Indekset for mænd med dansk oprindelse har i hele perioden ligget lige under 100.

Figur 6.5.

**Kriminalitetsindeks for mænd.
Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2000-2008**

Kriminalitetsindeks kan beregnes for indvandrere og efterkommere separat

Indvandrere og efterkommere er traditionelt blevet behandlet som en samlet gruppe ved udregning af kriminalitetsindeks. Det hænger ikke mindst sammen med, at efterkommere var en relativt lille gruppe, da man sin tid begyndte at beregne indeksene. Som det er fremgået af tabellen på næste side, kan indeksene imidlertid godt beregnes for indvandrere og efterkommere separat, og det kan ses, at det samlede kriminalitetsindeks for alle med ikke-vestlig oprindelse dækker over store forskelle mellem indvandrere og efterkommere.

Indeks meget højere for efterkommere end indvandrere

For 2008 er det samlede kriminalitetsindeks for alle med ikke-vestlig oprindelse 146, mens ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har kriminalitetsindeks på henholdsvis 133 og 217. Det samlede indeks ligger klart tættest på indekset for indvandrere, da indvandrere udgør næsten 87 pct. af alle 15-79 med ikke-vestlig oprindelse.

Tabel 6.10.

Kriminalitetsindeks for mænd fra ikke-vestlige lande. Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2006-2008

	Indvandrere	Efterkommere	I alt
	———— indeks, alle mænd = 100 ————		
2006	134	214	141
2007	136	208	146
2008	133	217	146

Efterkommeres andel af indvandrere og efterkommere stiger ...

Efterkommernes andel af alle indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse har imidlertid været stærkt stigende siden 2002. Stigningen har været særligt kraftig for de unge aldersgrupper, hvor kriminalitet er mest udbredt. Fx udgjorde efterkommere 53 pct. af de 15-19-årige i 2009, mens andelen kun var 29 pct. i 2002. For de 20-29-årige er 21 pct. i dag efterkommere mod 18 pct. i 2002.

... kan i sig selv give højere samlet indeks på grund af efterkommeres højere kriminalitet

I det samlede kriminalitetsindeks for alle med ikke-vestlig oprindelse skelnes der ikke mellem indvandrere og efterkommere. Efterkommeres betydeligt højere kriminalitetsindeks og deres stigende andel af gruppen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har i sig selv en stigende effekt på det samlede kriminalitetsindeks for indvandrere og efterkommere set under ét. Man kan derfor godt have en situation, hvor det samlede kriminalitetsindeks stiger, mens hverken indvandrernes eller efterkommernes indeks behøver stige. Det samlede kriminalitetsindeks kan stige som følge af en stigende andel efterkommere i befolkningsgruppen alene.

Udvikling i samlet indeks fra 2006 til 2008 skyldes især flere efterkommere i den samlede gruppe

Det samlede kriminalitetsindeks for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande steg fra 141 i 2006 til 146 i 2008 svarende til en stigning på 3,5 pct. I samme periode steg indekset for efterkommere imidlertid kun fra 214 til 217 svarende til en stigning på 1,4 pct., mens indvandrernes indeks faldt fra 134 til 133 svarende til et fald på 0,7 pct. Når det samlede indeks stiger med hele 3,5 pct. afspejler det således hovedsageligt, at efterkommere, som er klart mere kriminelle end indvandrere, udgør en større andel af gruppen i 2008 end i 2006.

Mænd fra EU-lande har lav kriminalitet

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i EU-lande er blandt de mænd, der har den laveste kriminalitet. Når der er korrigeret for både alder og socioøkonomisk status har mænd fra Sverige, Polen, Tyskland og Storbritannien indeks, der ligger mellem 40 og 50 pct. under gennemsnittet for alle mænd. Mænd med oprindelse i Norge og især i Island har højere indeks, men ligger også væsentligt under gennemsnittet.

Mænd fra USA og Kina ligger særlig lavt

Speciel lav kriminalitet har mænd fra Kina og USA med indeks på henholdsvis 34 og 25.

Libanon har det højeste indeks

Mænd med oprindelse i Libanon har det højeste kriminalitetsindeks. Når der alene korrigeres for alderssammensætningen er indekset på 272. Når der yderligere korrigeres for socioøkonomisk status falder indekset, men det er stadig mere end dobbelt så højt som gennemsnittet for alle mænd. Mænd med oprindelse i Pakistan, Marokko, Tyrkiet og Jugoslavien har lignende høje indeks.

Tabel 6.11. Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd. 2008

	Standardiseret for alder	Standardiseret for alder og socioøkonomisk status
———— indeks, alle mænd = 100 ————		
EU-lande		
Danmark	94	98
Tyskland	59	54
Polen	66	57
Sverige	56	51
Storbritannien	66	60
Øvrige Europa		
Tyrkiet	207	188
Bosnien-Hercegovina	113	110
Norge	68	63
Jugoslavien	222	203
Island	80	76
Afrika		
Somalia	238	200
Marokko	222	199
Amerika		
USA	43	34
Asien		
Irak	183	148
Pakistan	208	187
Libanon	272	227
Iran	175	156
Vietnam	91	91
Afghanistan	149	137
Sri Lanka	123	124
Kina	29	25

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

Skyldige og ikke-skyldige

Flere indvandrere og efterkommere bliver kendt ikke-skyldige

Mænd og kvinder med dansk oprindelse med en afgørelse i en kriminalitetssag blev kendt *skyldige* i henholdsvis 95 og 96 pct. af tilfældene. Denne andel er lidt lavere for indvandrere og efterkommere, hvor henholdsvis 91 og 92 pct. af mændene og kvinderne blev kendt skyldige. Særlig lav er andelen for flygtninge fra ikke-vestlige lande, hvor kun 89 pct. af mændene og kvinderne blev kendt skyldige.

Flest får bøde

Blandt de personer, der bliver kendt skyldige, får de allerfleste en *bødestraf*. Det gælder for 84 pct. af mændene og 92 pct. af kvinderne. 7 pct.

af mændene får en *ubetinget frihedsstraf* og yderligere 7 pct. får en *betinget frihedsstraf*.

Tabel 6.12. Skyldige og ikke-skyldige 15-79-årige. 2008

	Indvandrere og efterkommere					Personer med dansk oprindelse	I alt
	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		I alt		
			Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag			
Mænd i alt	16 842	2 645	6 625	7 572	14 197	92 158	109 000
Skyldige	15 344	2 489	5 896	6 959	12 855	87 837	103 181
Ubet. frihedsstraf	1 481	139	701	641	1 342	6 095	7 576
Bet. frihedsstraf	1 225	163	564	498	1 062	6 420	7 645
Bødeafgørelse	12 270	2 132	4462	5 676	10 138	74 069	86 339
Tiltalefrafald	149	19	67	63	130	550	699
Tiltale undladt	56	17	18	21	39	211	267
Anden afgørelse	163	19	84	60	144	492	655
Ikke skyldige	1 498	156	729	613	1 342	4 321	5 819
Påtale opgivet	1 232	133	588	511	1 099	3 528	4 760
Frifindelse	266	23	141	102	243	793	1 059
Kvinder i alt	3 360	904	961	1 495	2 456	26 241	29 601
Skyldige	3 080	853	855	1 372	2 227	25 139	28 219
Ubet. frihedsstraf	70	16	26	28	54	335	405
Bet. frihedsstraf	180	28	71	81	152	1 175	1 355
Bødeafgørelse	2 773	797	735	1 241	1 976	23 258	26 031
Tiltalefrafald	18	3	8	7	15	127	145
Tiltale undladt	24	5	12	7	19	141	165
Anden afgørelse	15	4	3	8	11	103	118
Ikke skyldige	280	51	106	123	229	1 102	1 382
Påtale opgivet	241	41	92	108	200	929	1 170
Frifindelse	39	10	14	15	29	173	212

Personer fra ikke-vestlige lande får oftere en frihedsstraf

Personer fra ikke-vestlige lande, og især personer med flygtningebaggrund, bliver i højere grad idømt frihedsstraf end personer med dansk oprindelse. For mænd med dansk oprindelse var andelen på 14 pct. mens den var 21 pct. for mænd med flygtningebaggrund. En forklaring til dette kan være, at mænd med flygtningebaggrund i højere grad begår overtrædelser af straffelov eller særlove (jf. næste afsnit), som oftere resulterer i frihedsstraf end overtrædelser af færdselsloven.

6.2. Kriminalitetsmønster

Straffelov, særlove, færdselslov

Strafferetslige afgørelser opdeles i tre lovområder: *straffelov, færdselslov og særlove*. Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet sædeligheds-, volds- og ejendomsforbrydelser. Ejendomsforbrydelser er bl.a. indbrud, tyveri og hærværk. Overtrædelser af politiloven og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spiritus- og promillekørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori udgør næsten 90 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet alle bøder på mindst 1.500 kr.

Herkomst

Færdselslovs-overtrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder. I alt 70 pct. af de dømte mænd og 75 pct. af de dømte kvinder har overtrådt *færdselsloven*.

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der blev fundet skyldig i kriminalitet i 2008, havde 72 pct. begået en overtrædelse af *færdselsloven*. De tilsvarende andele er klart mindre blandt indvandrere og efterkommere, som til gengæld har højere andele, der blev fundet skyldige i overtrædelser af *straffelov* eller *særlove*.

Tabel 6.13. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2008

	antal				pct.			
	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd	12 256	3 088	87 837	103 181	100	100	100	100
Straffelov	3 152	1 033	16 203	20 388	26	33	18	20
Færdselslov	7 842	1 783	63 053	72 678	64	58	72	70
Særlove	2 272	743	13 451	16 466	19	24	15	16
Kvinder	2 596	484	25 139	28 219	100	100	100	100
Straffelov	1 019	171	4 467	5 657	39	35	18	20
Færdselslov	1 466	295	19 493	21 254	56	61	78	75
Særlove	158	26	1 490	1 674	6	5	6	6

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Mænd fra vestlige lande har samme kriminalitetsmønster som mænd med dansk oprindelse

Mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i vestlige lande har et kriminalitetsmønster, der ligger meget tæt op ad det for mænd med dansk oprindelse, mens mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land adskiller sig ved i højere grad at overtræde straffeloven og særlovene og i mindre grad færdselsloven.

Tabel 6.14. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2008

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande			Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	antal				pct.			
Mænd	2 489	12 855	87 837	103 181	100	100	100	100
Straffelov	528	3 657	16 203	20 388	21	28	18	20
Færdselslov	1 725	7 900	63 053	72 678	69	61	72	70
Særlove	342	2 673	13 451	16 466	14	21	15	16
Kvinder	853	2 227	25 139	28 219	100	100	100	100
Straffelov	219	971	4 467	5 657	26	44	18	20
Færdselslov	594	1 167	19 493	21 254	70	52	78	75
Særlove	57	127	1 490	1 674	7	6	6	6

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Opholdsgrundlag

Også flygtninge overtræder oftest straffeloven

Særlig udtalt er dette mønster for flygtningenes vedkommende, hvor 34 pct. af de dømte mænd og 53 pct. af de dømte kvinder har overtrådt straffeloven.

Tabel 6.15. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2008

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Straffelov	34	24	28	53	38	44
Færdselslov	56	66	61	43	58	52
Særlove	22	20	21	6	6	6

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Oprindelsesland

Flest mænd med oprindelse i Somalia overtræder straffeloven ...

Af de dømte mænd med oprindelse i Somalia havde 40 pct. overtrådt *straffeloven*. Det er den største andel blandt de undersøgte lande. Det er også blandt de dømte mænd fra Somalia, at der er den største andel, der har overtrådt *særlovene*. Til gengæld ligger Somalia lavest med hensyn til andelen, der har overtrådt *færdselsloven*. De største andele, der har overtrådt *færdselsloven*, findes blandt mænd med oprindelse i Tyskland, Sverige og Tyrkiet, hvor ca. trefjededele af de dømte har overtrådt *færdselsloven*.

Tabel 6.16. 15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet. 2008

	antal				pct.			
	Straffe- lov	Færd- selslov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- selslov	Sær- love	I alt
EU-lande								
Danmark	16 203	63 053	13 451	87 837	18	72	15	100
Tyskland	66	265	37	361	18	73	10	100
Polen	116	310	70	468	25	66	15	100
Sverige	25	106	22	146	17	73	15	100
Storbritannien	45	174	35	246	18	71	14	100
Øvrige Europa								
Tyrkiet	528	2 092	482	2 855	18	73	17	100
Bosnien-Hercegovina	179	328	90	551	32	60	16	100
Norge	38	128	26	186	20	69	14	100
Jugoslavien	251	567	143	858	29	66	17	100
Island	35	100	29	156	22	64	19	100
Afrika								
Somalia	302	215	334	752	40	29	44	100
Marokko	161	226	140	452	36	50	31	100
Asien								
Irak	359	704	204	1 134	32	62	18	100
Pakistan	209	675	212	991	21	68	21	100
Libanon	440	766	314	1 295	34	59	24	100
Iran	211	398	146	688	31	58	21	100
Vietnam	78	160	29	258	30	62	11	100
Afghanistan	120	258	50	405	30	64	12	100
Sri Lanka	63	187	38	264	24	71	14	100

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte mænd. Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

... og flest kvinder med oprindelse i Vietnam

Af de i alt 107 dømte kvinder med oprindelse i Vietnam er de 67 dømt for overtrædelse af *straffeloven*. Det svarer til 63 pct. og er den største andel blandt kvinder fra de viste oprindelseslande. Også for kvinderne er det blandt de dømte med oprindelse i Tyskland og Tyrkiet, at der er flest, der har overtrådt *færdselsloven*.

Tabel 6.17. 15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet. 2008

	Straffe- lov	Færd- selslov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- selslov	Sær- love	I alt
	antal				pct.			
EU-lande								
Danmark	4 467	19 493	1 490	25 139	18	78	6	100
Polen	55	110	10	173	32	64	6	100
Tyskland	20	83	9	110	18	75	8	100
Øvrige Europa								
Jugoslavien	101	93	7	197	51	47	4	100
Tyrkiet	77	300	11	385	20	78	3	100
Asien								
Irak	61	68	6	133	46	51	5	100
Iran	58	62	14	132	44	47	11	100
Libanon	68	67	4	136	50	49	3	100
Pakistan	48	87	7	140	34	62	5	100
Vietnam	67	35	6	107	63	33	6	100

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte kvinder. Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Kriminalitetsindeks

Mandlige flygtninge har højest indeks for straffelovs-overtrædelser

Mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har - uanset overtrædelsens art - generelt kriminalitetsindeks, der ligger omkring 50 pct. over gennemsnittet for alle mænd. For *straffelovs-overtrædelser* ligger mænd med flygtningebaggrund højest med et indeks på 176. Til gengæld har denne gruppe et lidt lavere indeks for *færdelseslovs-overtrædelser* end mænd med øvrige opholdsgrundlag.

Mere sammensat billede for kvinderne

For kvinder er der ikke et lignende klart billede. For både *færdelseslovs-overtrædelser* og *overtrædelser af særlovene* er kvindelige indvandrere og efterkommere fra både vestlige og ikke-vestlige lande faktisk i mindre grad kriminelle end kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 6.18. **Kriminalitetsindeks. Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2008**

	Indvandrere og efterkommere				Personer med dansk oprindelse	I alt
	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande			
			Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag		
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd	115	55	152	138	146	98
Straffelov	113	42	176	121	149	97
Færdselslov	118	62	142	149	147	98
Særlove	108	36	163	131	147	98
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder	89	77	96	91	95	102
Straffelov	122	77	165	122	140	95
Færdselslov	77	78	67	81	77	103
Særlove	65	66	59	64	64	107

Efterkommere højst kriminalitetsindeks for alle typer kriminalitet

Uanset kriminalitetstype har efterkommere højere kriminalitetsindeks end indvandrere. Det gælder både for efterkommere med oprindelse i vestlige lande og i ikke-vestlige lande. Fx har mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande kriminalitetsindeks, der er mere end dobbelt så høje som gennemsnittet for alle mænd, mens mandlige indvandrere har indeks, der kun ligger ca. en tredjedel over gennemsnittet.

Tabel 6.19. **Kriminalitetsindeks for indvandrere og efterkommere. Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2008**

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd	52	102	55	133	217	146
Straffelov	38	107	42	132	228	149
Færdselslov	60	93	62	136	219	147
Særlove	30	126	36	129	249	147
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder	75	106	77	87	157	102
Straffelov	74	138	77	139	146	95
Færdselslov	76	98	78	67	172	103
Særlove	63	..	66	60	97	107

Mænd fra Marokko overtræder oftest straffeloven

Uanset overtrædelsens art har mænd fra de udvalgte EU-lande og fra Norge og Island kriminalitetsindeks, der ligger væsentligt under gennemsnittet for alle mænd. Blandt særligt lave indeks kan nævnes særlovsovertrædelser blandt mænd med oprindelse i Polen og Tyskland og overtrædelser af straffeloven for mænd med oprindelse i Tyskland.

Mænd fra Marokko har de højeste indeks vedr. overtrædelser af både straffeloven og særlovene.

Tabel 6.20. **Kriminalitetsindeks for mænd.
Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2008**

	Straffelov	Færdsekslov	Særlove	I alt
———— indeks, alle mænd = 100 ————				
EU-lande				
Danmark	98	98	99	98
Tyskland	40	62	35	54
Polen	49	65	42	57
Sverige	40	57	49	51
Storbritannien	47	65	56	60
Øvrige Europa				
Tyrkiet	138	215	165	188
Bosnien-Hercegovina	151	102	110	110
Norge	51	74	50	63
Jugoslavien	233	210	195	203
Island	63	98	72	76
Afrika				
Somalia	256	105	411	200
Marokko	272	157	351	199
Asien				
Irak	156	159	125	148
Pakistan	160	201	202	187
Libanon	251	235	265	227
Iran	193	144	178	156
Vietnam	126	87	71	91
Afghanistan	150	148	96	137
Sri Lanka	137	132	131	124

Anm.: Udvalgt af oprindelseslande med mindst 100 dømte mænd.

6.3. Straffelovsovertrædelser

Typer af straffelovsovertrædelser

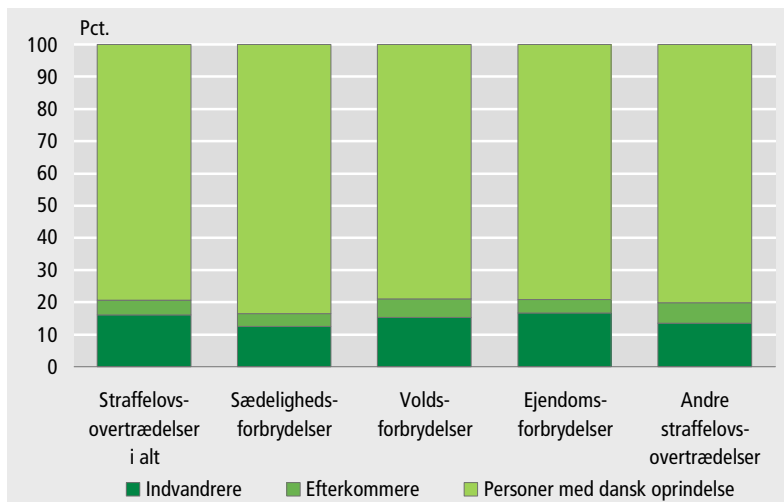
Overtrædelser af straffeloven omfatter sædelighedsforbrydelser, voldsforbrydelser, ejendomsforbrydelser og andre straffelovsovertrædelser som salg eller smugling af narkotika og forbrydelser mod offentlig myndighed. Ejendomsforbrydelserne omfatter bl.a. indbrud og tyveri og udgør med 66 pct. langt den største gruppe af straffelovsovertrædelser. Voldsforbrydelserne udgør 27 pct.

Herkomst

Fire ud af fem straffelovsovertrædelser begås af personer med dansk oprindelse

I 2008 blev 26.045 personer fundet skyldige i overtrædelse af straffeloven. Af disse havde 79 pct. dansk oprindelse, 16 pct. var indvandrere og 5 pct. var efterkommere. Dette mønster gælder uanset overtrædelsens art, dog med den undtagelse, at personer med dansk oprindelse udgjorde 84 pct. af de personer, der blev dømt for en sædelighedsforbrydelse.

Figur 6.6. Skyldige i straffelovsovertrædelser. 2008

Størst andel mænd blandt efterkommerne

Generelt udgør mændene 78 pct. af alle dømte for straffelovsovertrædelser. Størst er andelen blandt efterkommerne, hvor mændene udgør 86 pct. og lavest blandt indvandrerne, hvor de udgør 76 pct.

Størst andel kvinder blandt dømte for ejendomsforbrydelser

Kvindernes andel af de dømte er størst for ejendomsforbrydelserne, hvor de udgør 27 pct. Blandt indvandrerne er andelen på 32 pct., blandt efterkommerne på 18 pct. og blandt personer med dansk oprindelse 27 pct.

Tabel 6.21. 15-79-årige skyldige i straffelovsovertrædelser. 2008

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	3 152	1 033	16 203	20 388
Sædelighedsforbrydelser	72	23	493	588
Voldsforbrydelser	1 001	375	5 029	6 405
Ejendomsforbrydelser	1 919	575	9 766	12 260
Andre straffelovsovertr.	293	141	1 644	2 078
Kvinder i alt	1 019	171	4 467	5 657
Sædelighedsforbrydelser	4	-	12	16
Voldsforbrydelser	91	33	619	743
Ejendomsforbrydelser	896	129	3 586	4 611
Andre straffelovsovertr.	40	14	332	386

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest fra ikke-vestlige lande overtræder straffeloven

87 pct. af de mandlige og 82 pct. af de kvindelige indvandrere og efterkommere, der overtrådte straffeloven i 2008, havde oprindelse i et ikke-vestligt land.

Tabel 6.22. 15-79-årige skyldige i straffelovsovertrædelser. 2008

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Mænd i alt	528	3 657	16 203	20 388
Sædelighedsforbrydelser	19	76	493	588
Voldsforbrydelser	145	1 231	5 029	6 405
Ejendomsforbrydelser	345	2 149	9 766	12 260
Andre straffelovsovertr.	34	400	1 644	2 078
Kvinder i alt	219	971	4 467	5 657
Sædelighedsforbrydelser	1	3	12	16
Voldsforbrydelser	22	102	619	743
Ejendomsforbrydelser	185	840	3 586	4 611
Andre straffelovsovertr.	14	40	332	386

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Opholdsgrundlag

53 pct. har flygtningebaggrund

Af de i alt 4.628 indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der blev dømt for overtrædelse af straffeloven i 2008 havde de 53 pct. flygtningebaggrund. Dette gælder for alle typer af overtrædelser af straffeloven bortset fra *andre straffelovsovertrædelser*, hvor personer med flygtningebaggrund kun udgjorde 48 pct. af de dømte.

Tabel 6.23. 15-79-årige skyldige i straffelovsovertrædelser. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2008

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
I alt	1 997	1 660	3 657	456	515	971
Sædelighedsforbrydelser	41	35	76	1	2	3
Voldsforbrydelser	661	570	1 231	54	48	102
Ejendomsforbrydelser	1 202	947	2 149	389	451	840
Andre straffelovsovertr.	192	208	400	20	20	40

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Oprindelsesland

Flest dømte fra Tyrkiet og Libanon

Når der ses bort fra mænd med dansk oprindelse er der flest mænd med oprindelse i Tyrkiet og Libanon, der er dømt for overtrædelse af straffeloven. Henholdsvis 48 og 61 pct. af de dømte mænd fra de to lande er dømt for ejendomsforbrydelser og 44 henholdsvis 30 pct. for voldsforbrydelser.

Tabel 6.24. 15-79-årige mænd skyldige i straffelovsovertrædelser. 2008

	Sædeligheds- forbrydelser	Volds- forbrydelser	Ejendoms- forbrydelser	Andre straf- felovs-over- trædelser	I alt
EU-lande					
Danmark	493	5 029	9 766	1644	16 203
Polen	2	36	72	9	116
Øvrige Europa					
Tyrkiet	16	233	256	60	528
Bosnien-Hercegovina	1	47	128	9	179
Jugoslavien	5	89	148	20	251
Afrika					
Somalia	15	96	194	16	302
Marokko	2	51	97	24	161
Asien					
Irak	6	142	191	41	359
Pakistan	2	61	119	35	209
Libanon	11	134	270	60	440
Iran	1	55	132	27	211
Afghanistan	3	52	58	9	120

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 mænd dømt for overtrædelse af straffeloven. Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser

Flygtninge har højest kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser

Når der korrigeres for både den aldersmæssige sammensætning og for den socioøkonomiske status har personer med flygtningebaggrund det højeste indeks for straffelovsovertrædelser. Det gælder både for mænd og kvinder. Det højeste indeks for mænd i denne befolkningsgruppe findes med hensyn til *voldsforbrydelser*, hvor det ligger næsten dobbelt så højt som for gennemsnittet af befolkningen. For nogle typer af straffelovsovertrædelser er antallet af dømte så lille, at der ikke med tilstrækkelig statistisk sikkerhed kan beregnes et kriminalitetsindeks. For mændene gælder det for *sædelighedsforbrydelser* og for kvinderne gælder det for alle typer af straffelovsovertrædelser, bortset fra *ejendomsforbrydelser*.

Tabel 6.25. Indeks for straffelovsovertrædelser for 15-79-årige. Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2008

	Indvandrere og efterkommere					Personer med dansk oprindelse	I alt
	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		I alt		
			Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag			
———— indeks, mænd i alt = 100 ————							
Mænd							
I alt	113	42	176	121	149	97	100
Voldsforbrydelser	121	38	193	134	163	95	100
Ejendomsforbrydelser	110	45	170	113	142	98	100
Andre str.lovsovertr.	101	22	151	131	145	100	100
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————							
Kvinder							
I alt	122	77	165	122	140	95	100
Ejendomsforbrydelser	129	80	175	132	149	94	100

Efterkommere fra ikke-vestlige lande har de højeste kriminalitetsindeks

Uanset om der er tale om *voldsforbrydelser*, *ejendomsforbrydelser* eller *andre straffelovsovertrædelser* har mandlige efterkommere med oprindelse i et ikke-vestligt land det højeste kriminalitetsindeks. Fx begår de ejendomsforbrydelser dobbelt så ofte som gennemsnittet af den mandlige befolkning og voldsforbrydelser 2,7 gange så ofte.

Tabel 6.26. Indeks for straffelovsovertrædelser for indvandrere og efterkommere. Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2008

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt
———— indeks, mænd i alt = 100 ————						
Mænd						
I alt	38	107	42	132	228	149
Voldsforbrydelser	34	115	38	141	267	163
Ejendomsforbrydelser	42	102	45	130	199	142
Andre str.lovsovertr.	18	..	22	113	347	145
———— indeks, kvinder i alt = 100 ————						
Kvinder						
I alt	74	138	77	139	146	140
Ejendomsforbrydelser	78	111	80	149	147	149

Anm.: .. angiver, at der er færre end 10 dømte personer i befolkningsgruppen.

Mænd fra Jugoslavien Somalia og Marokko har højest indeks for voldsforbrydelser

Både når det gælder voldsforbrydelser og ejendomsforbrydelser har mænd med oprindelse i Marokko, Somalia, Libanon og Jugoslavien de højeste kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser. Med et niveau på ca. det tredobbelte af gennemsnittet for alle mænd er indeksene for voldskriminalitet særligt høje for mænd med oprindelse i Jugoslavien Somalia og Marokko.

Tabel 6.27. Indeks for straffelovsovertrædelser for 15-79-årige mænd. Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2008

	Voldsforbrydelser	Ejendomsforbrydelser	Andre straffelovsovertrædelser	Straffelovsovertrædelser i alt
————— indeks, alle mænd = 100 —————				
EU-lande				
Danmark	96	99	100	98
Polen	51	51	..	49
Øvrige Europa				
Tyrkiet	200	112	154	138
Bosnien-Hercegovina	143	175	..	151
Jugoslavien	290	220	219	233
Afrika				
Somalia	286	263	199	256
Marokko	313	272	477	272
Asien				
Irak	203	139	214	156
Pakistan	170	144	302	160
Libanon	258	243	419	251
Iran	188	194	280	193
Afghanistan	215	141	..	150

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 mænd dømt for overtrædelse af straffeloven.
Anm.: .. angiver, at der er færre end 10 mænd dømt fra landet for den pågældende forbrydelse.

Overtrædelsens art

Blufærdighedskrænkelser er den hyppigste sædelighedsforbrydelse

I tabel 6.28 er de fire typer af straffelovsovertrædelser yderligere opdelt på undergrupper. *Sædelighedsforbrydelser* udgør i alt kun tre pct. af alle straffelovsovertrædelserne og det samlede antal dømte mænd med anden oprindelse end dansk udgør mindre end 100 personer. Dette begrænsede antal personer giver ikke mulighed for konklusioner om forskelle i sædelighedskriminaliteten mellem de forskellige befolkningsgrupper. Generelt er *blufærdighedskrænkelser* den sædelighedsforbrydelse, som flest mænd er blevet dømt for. I alt drejer det sig om 38 pct. af de dømte.

Flest dømmes for simpel vold

Simpel vold er den hyppigste lovovertrædelse blandt voldsforbrydelserne. Blandt mændene er 58 pct. dømt skyldige i *simpel vold*, 13 pct. i *alvorligere vold* og 15 pct. i *vold o.l. mod offentlig myndighed*.

Indvandrere og efterkommere lidt oftere dømt for alvorlig vold

Det generelle mønster er ens for indvandrere, efterkommere og mænd med dansk oprindelse, men der er en lidt større andel af de mandlige indvandrere og efterkommere, der er dømt for *alvorlig vold* og en lidt mindre andel, der er dømt for *simpel vold*.

Flygtninge udgør over halvdelen af de voldsdømte mænd fra ikke-vestlige lande

Lidt over halvdelen - 54 pct. - af de mænd fra ikke-vestlige lande, der er dømt for volds-kriminalitet, er flygtninge. Mønsteret er det samme for alle de viste typer af voldsforbrydelser. Det tilsvarende billede gør sig gældende for kvindernes vedkommende.

15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet. 2008

	Indvandrere og efterkommere					Personer med dansk oprindelse	I alt
	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		I alt		
			Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag			
Straffelovsovertr. i alt	4 185	528	1 997	1 660	3 657	16 203	203 88
Sædelighedsforbrydelser	95	19	41	35	76	493	588
Heraf:							
Voldtægt	21	-	10	11	21	41	62
Hetero/homosek. sæd.forb.	23	7	9	7	16	129	152
Blufærdighedskrænkelse	43	7	19	17	36	179	222
Voldsforbrydelser	1 376	145	661	570	1 231	5 029	6 405
Heraf:							
Vold o.l. mod off. mynd.	212	21	103	88	191	774	986
Simpel vold	774	81	377	316	693	2 970	3 744
Alvorligere vold	197	21	93	83	176	636	833
Trusler	144	12	70	62	132	467	611
Ejendomsforbrydelser	2 494	345	1 202	947	2 149	9 766	12 260
Heraf:							
Indbrud	250	26	127	97	224	1 046	1 296
Butikstyverier	791	175	348	268	616	2 657	3 448
Andre tyverier	614	64	314	236	550	2 565	3 179
Bedrageri	88	7	41	40	81	407	495
Hæleri	132	14	70	48	118	429	561
Røveri	207	12	129	66	195	400	607
Hærværk	184	34	80	70	150	1 423	1 607
Andre straffelovsovertr.	434	34	192	208	400	1 644	2 078
Heraf:							
Forbr. mod off. myndighed	122	6	55	61	116	405	527
Falsk forklaring	114	3	51	60	111	291	405
Salg af narkotika	64	9	28	27	55	368	432
Smugling af narkotika	27	3	7	17	24	71	98
Freds- og æreskrænkelse	43	3	28	12	40	261	304

Halvdelen af de dømte for ejendomsforbrydelser har begået tyveri

Tyveri er langt den hyppigste lovovertrædelse blandt ejendomsforbrydelserne. Det gælder uanset herkomst og opholdsgrundlag. Blandt mændene er 28 pct. dømt skyldige i *butikstyveri* og yderligere 26 pct. i *andre tyverier*. For kvinderne er det fire ud af fem, der er dømt for en eller anden form for tyveri. Mænd med flygtningebaggrund er i højere grad dømt for *røveri* end gennemsnittet af alle mænd. Til gengæld er der blandt disse mænd en mindre andel, der er dømt for *hærværk*.

Forbrydelse mod offentlig myndighed udgør en fjerdedel af andre straffelovsovertrædelser

En fjerdedel af de mænd, der er dømt for *andre straffelovsovertrædelser* er dømt for *forbrydelse mod offentlig myndighed*. En tilsvarende andel er dømt for *Salg af narkotika* og *smugling af narkotika* tilsammen. Størst er andelen blandt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, hvor det gælder for 35 pct.

Tabel 6.29. 15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet. 2008

	Indvandrere og efterkommere				Personer med dansk oprindelse	I alt	
	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande				
			Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag			
Straffelovsovertr. i alt	1 190	219	456	515	971	4 467	5 657
Sædelighedsforbrydelser	4	1	1	2	3	12	16
Voldsforbrydelser	124	22	54	48	102	619	743
Heraf:							
Vold o.l. mod off. mynd.	25	7	9	9	18	116	141
Simpel vold	72	9	32	31	63	352	424
Alvorligere vold	14	2	7	5	12	82	96
Trusler	11	3	5	3	8	54	65
Ejendomsforbrydelser	1 025	185	389	451	840	3 586	4 611
Heraf:							
Indbrud	2	-	-	2	2	48	50
Butikstyverier	798	157	301	340	641	2 440	3 238
Andre tyverier	82	8	35	39	74	436	518
Bedrageri	47	5	19	23	42	164	211
Hæleri	10	2	5	3	8	48	58
Røveri	3	-	2	1	3	27	30
Hærværk	19	6	6	7	13	147	166
Andre straffelovsovertr.	54	14	20	20	40	332	386

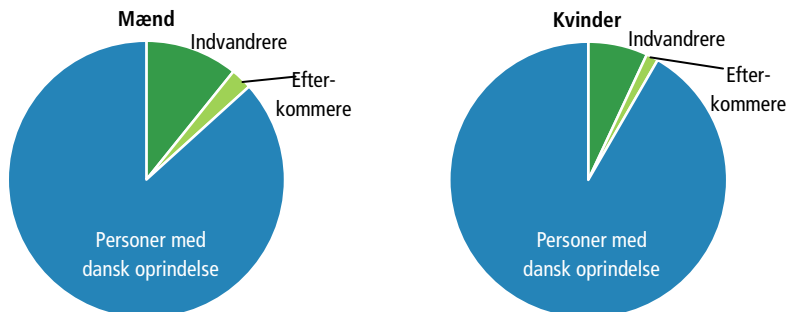
6.4. Færdselslovsovertrædelser

Typen af færdselslovsovertrædelser

Overtrædelser af færdselsloven opdeles i færdselsuheld med spiritus, spiritus- og promillekørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt, der især vedrører overtrædelser af hastighedsbestemmelserne. Sidstnævnte restkategori indeholder 87 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet alle bøder på mindst 1.500 kr.

Herkomst

Figur 6.7. Skyldige i færdselslovsovertrædelser. 2008

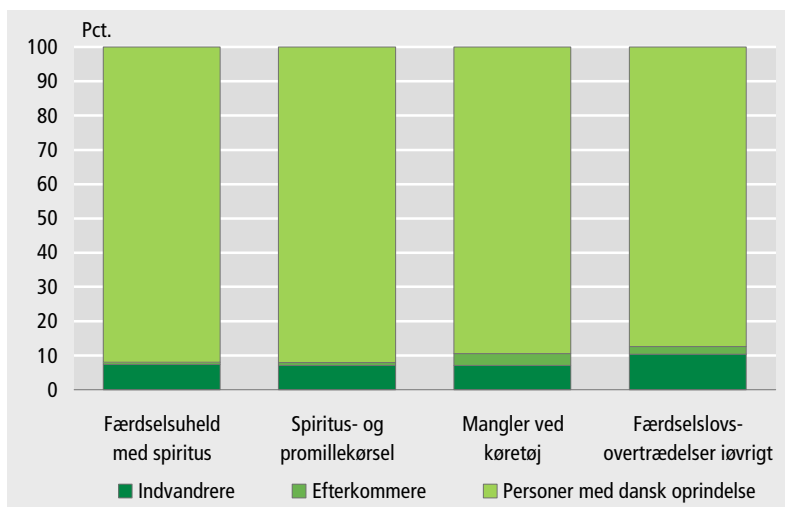
Ni ud af ti færdselslovs-overtrædelser begås af personer med dansk oprindelse

Næsten 94.000 personer blev i 2008 dømt for overtrædelse af færdselsloven. Personer med dansk oprindelse udgjorde 88 pct., indvandrere 10 pct. og efterkommere 2 pct. Generelt udgjorde mændene 77 pct. af alle dømte for overtrædelse af færdselsloven. Højest er andelen blandt indvandrere og efterkommere, hvor mændene udgjorde henholdsvis 84 og 86 pct.

Kun få indvandrere og efterkommere dømt for overtrædelser med spiritus involveret

Indvandrerne og efterkommernes andel af de dømte for færdselslovs-overtrædelser er størst for gruppen af *færdselslovs-overtrædelser i øvrigt*. Her udgør de sammenlagt 12 pct. af de dømte. Lavest er andelen blandt dømte for *færdselsuheld med spiritus* og *spiritus- og promillekørsel*, hvor de udgør 8 pct.

Figur 6.8. Skyldige i færdselslovs-overtrædelser. 2008

Tabel 6.30. 15-79-årige skyldige i færdselslovs-overtrædelser. 2008

	Indvan- drere	Efter- kommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt¹	7 842	1 783	63 053	72 678
Færdselsuheld med spiritus	81	7	993	1 081
Spiritus- og promille-kørsel	449	59	5 695	6 203
Mangler ved køretøj	286	149	3 758	4 193
Færdselslovs-overtræd. i øvr.	7 024	1 568	52 602	61 194
Kvinder i alt¹	1 466	295	19 493	21 254
Færdselsuheld med spiritus	11	1	158	170
Spiritus- og promille-kørsel	38	3	640	681
Mangler ved køretøj	34	5	259	298
Færdselslovs-overtræd. i øvr.	1 383	286	18 434	20 103

¹ Inkl. et lille antal personer dømt for *Færdselsuheld uspecificeret*

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest fra ikke-vestlige lande overtræder færdselsloven

82 pct. af de mandlige og 66 pct. af de kvindelige indvandrere og efterkommere, der overtrådte straffeloven i 2008, havde oprindelse i et ikke-vestligt land. Når det drejer sig om *færdselsuheld med spiritus og spiritus- og promillekørsel* er andelen noget lavere.

Tabel 6.31. 15-79-årige skyldige i færdselslovovertrædelser. 2008

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Mænd i alt¹	1 725	7 900	63 053	72 678
Færdselsuheld med spiritus	34	54	993	1 081
Spiritus- og promille-kørsel	168	340	5 695	6 203
Mangler ved køretøj	50	385	3 758	4 193
Færdselslovovertr. i øvr.	1 473	7 119	52 602	61 194
Kvinder i alt¹	594	1 167	19 493	21 254
Færdselsuheld med spiritus	9	3	158	170
Spiritus- og promille-kørsel	23	18	640	681
Mangler ved køretøj	9	30	259	298
Færdselslovovertr. i øvr.	553	1 116	18 434	20 103

¹ Inkl. et lille antal personer dømt for *Færdselsuheld uspecificeret*

Opholdsgrundlag

Fire ud af ti mænd havde flygtningebaggrund

Af de 7.900 mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der blev dømt for overtrædelse af færdselsloven i 2008 havde de 42 pct. flygtningebaggrund. For den tilsvarende gruppe kvinder var andelen kun på 31 pct.

Tabel 6.32. 15-79-årige skyldige i færdselslovovertrædelser. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2008

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
I alt	3 299	4 601	7 900	367	800	1 167
Færdselsuheld med spiritus	17	37	54	-	3	3
Spiritus- og promillekørsel	124	216	340	5	13	18
Mangler ved køretøj	189	196	385	10	20	30
Færdselslovovertrædelser i øvrigt	2 968	4 151	7 119	352	764	1 116

6.5. Særlovsovertrædelser

Typer af særlovs- overtrædelser

Særlovene omfatter en lang række enkeltstående love og dækker så forskellige områder som politiloven (lov om sikring af den offentlige orden), lov om euforiserende stoffer, udlændingeloven, våbenloven, skatte-, told- og afgiftslovene, miljølovene mv. Lovene vist i figur 6.10 omfatter tilsammen 84 pct. af alle dømte for overtrædelse af særlovene.

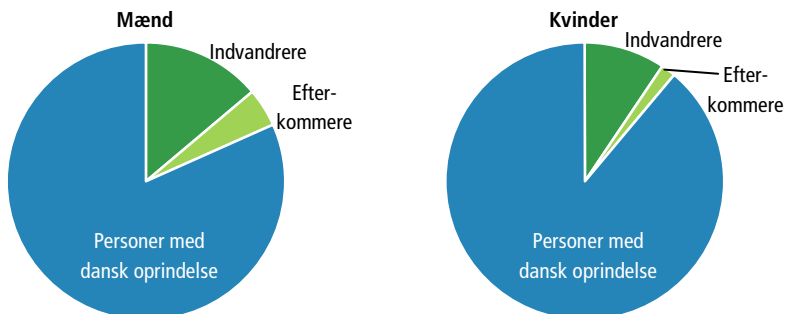
Herkomst

82 pct. af dømte for overtrædelse af særlovene er personer med dansk oprindelse

Over 18.000 personer blev i 2008 dømt for overtrædelse af særlovene. Personer med dansk oprindelse udgjorde 82 pct., indvandrere 13 pct. og efterkommere 4 pct. Mændene udgjorde generelt ni ud af ti af de dømte for overtrædelse af særlovene. Blandt efterkommerne er mændenes andel oppe på 97 pct.

Figur 6.9.

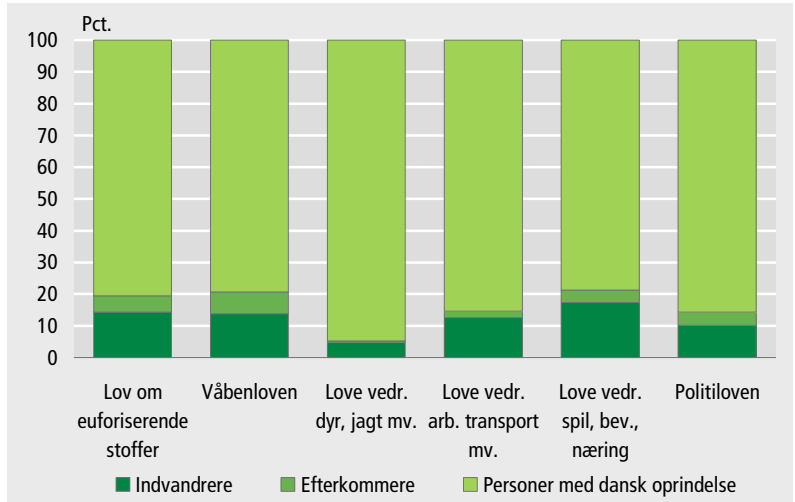
Skyldige i særlovsovertrædelser. 2008

Kun få indvandrere og efterkommere dømt for overtrædelse af love vedr. dyr

Indvandrerne og efterkommerne andel af de dømte for særlovsovertrædelser er størst blandt dømte for overtrædelse af *lov om euforiserende stoffer, våbenloven og love vedr. spil, bevilling og næring*, hvor de udgør ca. en femtedel af de dømte. Blandt de dømte for overtrædelse af *love vedr. dyr og jagt* udgør de kun 5 pct.

Figur 6.10. Skyldige i særlovsovertrædelser. 2008

Flest dømt efter lov om euforiserende stoffer

Ca. halvdelen af de mænd, der er dømt for overtrædelse af særlovene, har overtrådt *lov om euforiserende stoffer*. For kvinderne er andelen lidt lavere - 44 pct.

Tabel 6.33. 15-79-årige skyldige i særlovsovertrædelser. 2008

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	2 272	743	13 451	16 466
Heraf:				
Lov om euforiserende stoffer	1 263	450	6 655	8 368
Våbenloven	253	126	1 424	1 803
Love vedr. dyr, jagt mv.	49	3	1 073	1 125
Love vedr. arbejde, transport mv.	147	22	972	1 141
Politiloven	88	39	755	882
Love vedr. spil, bevilling, næring	80	20	350	450
Kvinder i alt	158	26	1 490	1 674
Heraf:				
Lov om euforiserende stoffer	39	16	679	734
Love vedr. dyr, jagt mv.	22	2	312	336

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest fra ikke-vestlige lande overtræder særlovene

89 pct. af de mandlige og 69 pct. af de kvindelige indvandrere og efterkommere, der overtrådte særlovene i 2008, havde oprindelse i et ikke-vestligt land. Den mest markante afvigelse fra det generelle billede er, at mænd og kvinder med oprindelse i et vestligt land udgør henholdsvis 46 og 50 pct. af de dømte for overtrædelse af *love vedr. dyr og jagt*

Tabel 6.34. 15-79-årige skyldige i særlovsovertrædelser. 2008

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Mænd i alt	342	2 673	13 451	16 466
Heraf:				
Lov om euforiserende stoffer	172	1541	6 655	8 368
Våbenloven	39	340	1 424	1 803
Love vedr. dyr, jagt mv.	24	28	1 073	1 125
Love vedr. arbejde, transport mv.	19	150	972	1 141
Politoloven	20	107	755	882
Love vedr. spil, bevilling, næring	12	88	350	450
Kvinder i alt	57	127	1 490	1 674
Heraf:				
Lov om euforiserende stoffer	13	42	679	734
Love vedr. dyr, jagt mv.	12	12	312	336

Opholdsgrundlag

Halvdelen af de dømte for særlovsovertrædelser har flygtningebaggrund

Af de 2.673 mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der blev dømt for overtrædelse af særlove i 2008 havde de 48 pct. flygtningebaggrund. For den tilsvarende gruppe kvinder var andelen på 38 pct. For mændene var andelen lavest blandt dømte for overtrædelse af love vedr. arbejde og transport, hvor flygtningene kun udgjorde 27 pct.

Tabel 6.35. 15-79-årige skyldige i særlovsovertrædelser. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2008

	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
Mænd i alt	1 289	1 384	2 673
Heraf:			
Lov om euforiserende stoffer	776	765	1541
Våbenloven	180	160	340
Love vedr. dyr, jagt mv.	16	12	28
Love vedr. arbejde, transport mv.	40	110	150
Politoloven	56	51	107
Love vedr. spil, bevilling, næring	34	54	88
Kvinder i alt	48	79	127
Heraf:			
Lov om euforiserende stoffer	15	27	42

DEL 2

7. Børn af efterkommere - definition

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst en forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der var 9.441 børn af efterkommere 1. januar 2009 - heraf havde 88 pct. ikke-vestlig oprindelse.

84 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 20 år, næsten ti gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

Forældrene til børn af efterkommere består for det meste af en indvandrer og en efterkommer. Kun 10 pct. af børnene af efterkommere har to forældre, der begge er efterkommere.

Ofte har forældrene oprindelse i samme land, og for 64 pct. af børnene af efterkommere er begge forældres oprindelsesland enten Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien.

7.1. Definition

Politisk interesse

Projektet om børn af efterkommere er udsprunget af en politisk interesse for statistisk at belyse personer, som er født i Danmark og har forældre, som er efterkommere. Interessen er særlig stor i forbindelse med de personer, der bliver kategoriseret som personer med dansk oprindelse i Danmarks Statistiks definition af herkomst, fordi en af deres forældre er efterkommer med dansk statsborgerskab. Statistisk om børn af efterkommere blev udgivet for første gang i forbindelse med årbogen *Indvandrere i Danmark 2007*.

Børn af efterkommere ikke en del af herkomstdefinition

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere, og i princippet kan efterkommeres børn optræde i alle tre grupper.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst en er efterkommer, og ingen af forældrene har dansk oprindelse. De er opdelt i to grupper, børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst en forælder er efterkommer med dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere har mindst en forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst en er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. 1.

januar 2009 var der 9.441 personer i Danmark, der opfyldte dette krav. Heraf var 8.175 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 1.266 var placeret i kategorien efterkommere.

Der er 9.441 børn af efterkommere

Det er de 9.441 personer, som vi definerer som børn af efterkommere, og vi vil bruge betegnelsen børn af efterkommere-D om de 8.175 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse, mens de 1.266 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, kaldes for børn af efterkommere-E. Forskellen mellem de to grupper er, at den eller de forældre, som er efterkommere i børn af efterkommere-E ikke har dansk statsborgerskab, mens mindst en forælder i børn af efterkommere-D er både efterkommer og har dansk statsborgerskab.

Tabel 7.1. Børn af efterkommere

Mor		Far			
		Indvandrer		Efterkommer	
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger
Indvandrer	Dansk statsborger			D	E
	Udenlandsk statsborger			D	E
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	E
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E

Anm.: Tabellen gælder kun personer født i Danmark. D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

Ingen af forældrene har dansk oprindelse ...

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er mange forskellige forældrekombinationer for personer, der har mindst en forælder, som er efterkommer. For at sikre at børn af efterkommere er en nogenlunde homogen gruppe har vi valgt at afgrænse vores definition af børn af efterkommere til de personer, som er født i Danmark, og som har mindst en forælder, der er efterkommer, og hvor ingen af personens forældre er med dansk oprindelse.

... så alle børn af efterkommere er ikke med ...

Den 1. januar 2009 var der i Danmark 19.874 personer, som havde mindst en forælder, der var efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem var 9.783 personer svarende til 49 pct., hvor forældreparret bestod af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I vores definition af børn af efterkommere vil vi ikke inkludere disse personer, da de har en forælder med dansk oprindelse.

... gælder også de børn, der er født i udlandet

Der findes også en lille gruppe på 645 personer, som er indvandrere, men som samtidig har mindst en forælder, der er efterkommer. Dem vil vi heller ikke medregne til gruppen af børn af efterkommere, da de som indvandrere ikke er født i Danmark.

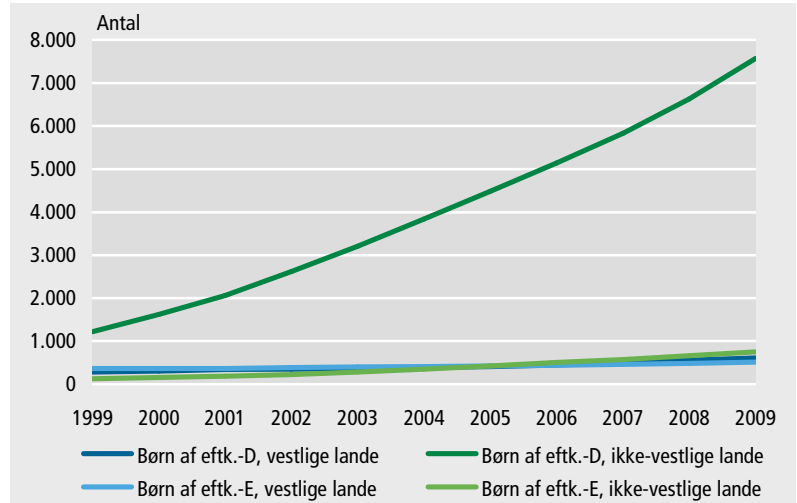
Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab og en

indvandrere. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere, og i begge tilfælde vil personerne blive klassificeret som personer med dansk oprindelse i den normale definition af herkomst. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 7.1. **Udviklingen i antal børn af efterkommere. 1999-2009**

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende ...

Selv om de 9.441 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2009, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste 10 år. I 1999 udgjorde børn af efterkommere således kun 1.990 personer (1.503 i D og 487 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af de sidste 10 år gradvist er blevet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

... men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2009 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er på næste side opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

8.317 ikke-vestlige og 1.124 vestlige børn af efterkommere

Alle de 9.441 børn af efterkommere kan opdeles i 1.124 med vestlig oprindelse og 8.317 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er en nogenlunde ligelig fordeling mellem de to grupper, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes over ti gange så mange i gruppe D.

Tabel 7.2. Børn af efterkommere fordelt efter alder. 2009

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt
I alt	608	516	1 124	7 567	750	8 317
0-4 år	199	95	294	3 840	415	4 255
5-9 år	120	35	155	2 557	190	2 747
10-14 år	82	33	115	949	81	1 030
15-19 år	68	18	86	191	44	235
20-24 år	40	13	53	19	9	28
25-29 år	28	24	52	6	2	8
30-34 år	17	43	60	3	7	10
35-39 år	10	47	57	1	2	3
40-44 år	19	55	74	-	-	-
45-49 år	10	59	69	-	-	-
50-54 år	11	50	61	-	-	-
55-59 år	3	23	26	1	-	1
60 år og dero.	1	21	22	-	-	-

Børn af efterkommere er meget unge

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt meget unge. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 5,5 pct., men blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er 77,8 pct. børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse.

Meget få ikke-vestlige børn af efterkommere er over 30 år

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige efterkommere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mulighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af efterkommere-E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitamenten til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

Indvandring fra ikke-vestlige lande tog først fat i 1960'erne

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et ukendt fænomen før 1960'erne, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efter-

kommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

84 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 8.317 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2009 var kun 14 personer fyldt 30 år, mens 7.002 eller 84 pct. endnu ikke var fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er der kun 40 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

7.2. 0-29-årige børn af efterkommere

Fokus på de 0-29-årige

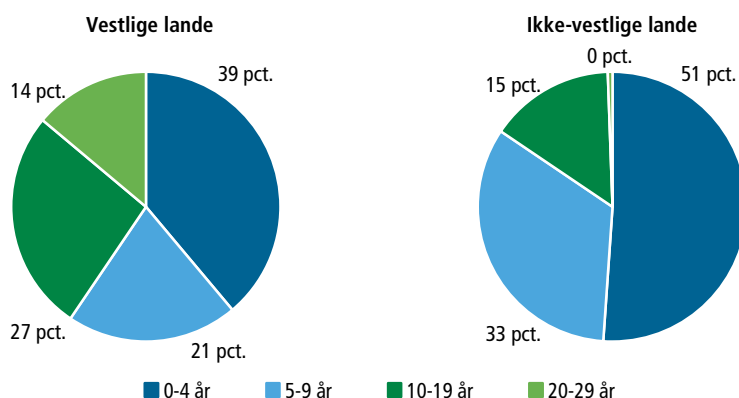
Vi vil i resten af dette kapitel koncentrere os om de børn af efterkommere, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

De 0-29-årige børn af efterkommere kan opdeles i 755 med vestlig oprindelse og 8.303 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set klart yngre end de vestlige, idet 84 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. For de vestlige er andelen af 0-9-årige 59 pct.

Kun 0,4 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere under 30 år er fyldt 20 år, mens de 20-29-årige udgør 14 pct. af de vestlige.

Figur 7.2. 0-29-årige børn af efterkommere. 2009

Geografisk fordeling

Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. Danmarkskortet viser andelen af 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98 kommuner. Da

der er tale om en gruppe, som antalsmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

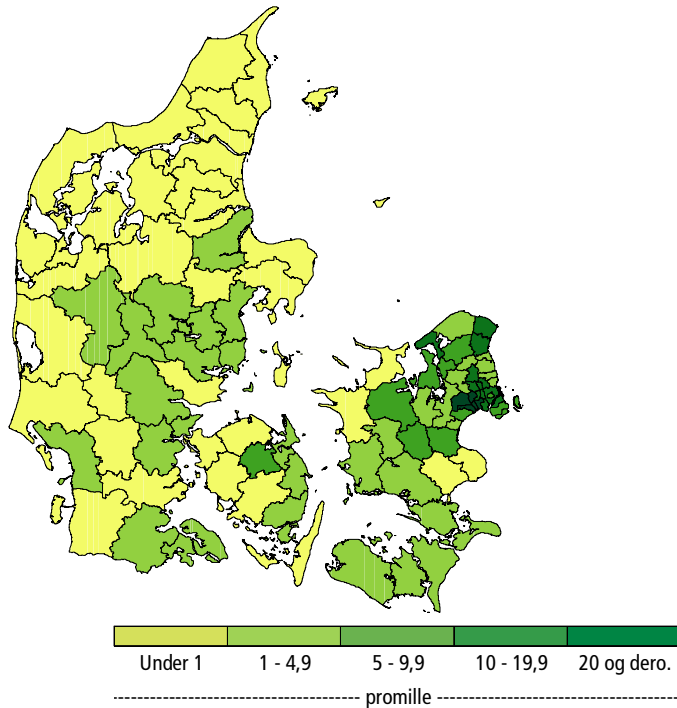
Ishøj har størst andel børn af efterkommere

Ishøj, Brøndby, Albertslund og Høje Taastrup er de fire kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelene er 47 promille i Ishøj, 28 promille i Brøndby, 28 promille i Albertslund og 23 promille i Høje-Taastrup.

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 5 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er der kun tre kommuner (Odense, Fredericia og Århus), hvor andelen er over 3 promille.

Figur 7.3. 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2009

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalsmæssigt er flest. I København findes der således 2.232 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 25 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 10 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 16 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring København, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og

på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

7.3. Forældrenes baggrund

De fleste forældrepar består af en efterkommer og en indvandrer

Af tabellen nedenfor kan det ses, hvordan forældresammensætningen er i de forskellige grupper af 0-29-årige børn af efterkommere. Blandt alle grupperne af børn af efterkommere er det mest almindelige, at forældreparret består af en efterkommer og en indvandrer. I 2009 havde 7.654 ud af 9.058 børn af efterkommere et forældrepar af denne type. Det svarer til 85 pct. For 10 pct. af børnene er begge forældre efterkommere, mens der for de resterende 5 pct. kun er oplysninger om en forælder, som per definition er efterkommer.

Tabel 7.3. 0-29-årige børn af efterkommere. 2009

Forældrenes herkomst	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt
I alt	755	8 303	9 058
Børn af efterkommere-D	537	7 562	8 099
Heraf:			
Begge forældre efterkommere med dansk stb.skab	20	732	752
Begge forældre efterkommere, kun én med dansk stb.skab	6	126	132
En forælder efterkommer med dansk stb.skab og en forælder indvandrer	452	6 361	6 813
En forælder efterkommer med dansk stb.skab og en forælder uoplyst	59	343	402
Børn af efterkommere-E	218	741	959
Heraf:			
Begge forældre efterkommere med udenl. stb.skab	28	18	46
En forælder efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder indvandrer	167	674	841
En forælder efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder uoplyst	23	49	72

Fokus på vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere

I 2009 var der i alt kun 959 børn af efterkommere-E mod 8.099 børn af efterkommere-D. Vi vil i resten af dette kapitel ikke skelne mellem de to grupper D og E, da vi vurderer, at antallet af børn af efterkommere af type E er for lavt til at bære selvstændige undersøgelser. Vores population vil derfor nu bestå af 9.058 børn af efterkommere fordelt på 755 med vestlig oprindelse og 8.303 med ikke-vestlig oprindelse. At opdele børn af efterkommere i vestlig- og ikke-vestlig oprindelse prioriterer vi højere end at skelne mellem type D og E.

Moderens oprindelse bestemmer barnets oprindelse

Som tidligere nævnt er det moderens oprindelse, som bestemmer, om en person bliver defineret som vestlig eller ikke-vestlig. I de tilfælde, hvor moderen har vestlig oprindelse og faderen ikke-vestlig, bliver barnets oprindelse altså vestlig. Omvendt vil barnet til et forældrepar med en ikke-vestlig mor og en vestlig far blive defineret som en person med ikke-vestlig oprindelse. Denne definition gælder, uanset om det er moderen eller faderen, som er efterkommer.

Både far og mor har ikke-vestlig oprindelse i de fleste tilfælde

Blandt de 8.258 børn af efterkommere, hvor moderen har ikke-vestlig oprindelse, er det klart mest almindelige, at også faderen har ikke-vestlig oprindelse. Det var således tilfældet for 7.707 svarende til en andel på 93 pct. Tilsvarende var der kun 202 børn af efterkommere i 2009 med et forældrepar, der bestod af en mor med ikke-vestlig oprindelse og en far med vestlig oprindelse.

Tabel 7.4. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes oprindelseslandegruppe. 2009

Moderens oprindelsesland	Faderens oprindelsesland			
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Uoplyst	I alt
I alt	586	8 045	427	9 058
Vestlige lande	374	296	75	745
Ikke-vestlige lande	202	7 707	349	8 258
Uoplyst	10	42	3	55

Kun 498 har en vestlig og en ikke-vestlig forælder

Lidt over halvdelen af de vestlige børn af efterkommere, der har en mor med vestlig oprindelse, har også en far med vestlig oprindelse. Tilsammen er der 498, som har et forældrepar, hvor den ene har vestlig oprindelse og den anden ikke-vestlig.

Meget ofte oprindelse i samme land

Der er ovenfor ikke skelnet mellem forskellige oprindelseslande inden for grupperne vestlige og ikke-vestlige. I virkeligheden består de forældrepar, hvor begge har oprindelse i enten vestlige eller ikke-vestlige lande, meget ofte af to personer, som har oprindelse i det samme land.

Tabel 7.5. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes oprindelsesland. 2009

Moderens oprindelsesland	Faderens oprindelsesland									I alt
	Nor-den	Øv-rige EU-lande	Øv-rige vest-lige lande	Tyr-kiet	Paki-stan	Jugo-sla-vien (tidl.)	Ma-rokko	Jor-dan	Øv-rige ikke-vest-lige lande	
I alt	157	385	44	3 370	2 065	886	420	204	1 527	9 058
Norden	70	49	2	6	23	30	4	-	70	254
Øvrige EU-lande	40	178	13	32	28	27	23	4	112	457
Øvrige vestlige lande	4	10	8	-	-	2	1	-	9	34
Tyrkiet	3	33	-	3 256	18	15	4	1	157	3 487
Pakistan	2	8	3	1 920	-	-	8	-	152	2 094
Jugoslavien (tidl.) ¹	12	19	2	23	16	632	3	1	249	957
Marokko	-	14	-	2	6	-	366	2	24	414
Jordan	-	-	-	2	-	1	-	156	92	251
Øvrige ikke-vestlige lande	26	74	16	48	54	179	11	40	662	1 110

¹ Omfatter alle, der har oprindelse i det geografiske område, som før 1992 hed Jugoslavien.

*Tyrkisk, pakistansk
og jugoslavisk
oprindelse
dominerer*

Der er 3.256 børn af efterkommere, som har både en mor og far med tyrkisk oprindelse. Det svarer til 36 pct. af alle børn af efterkommere. Blandt alle 9.058 børn af efterkommere har 64 pct. et forældrepar, hvor begge har oprindelse i Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien. Dominansen af Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien blandt forældrene til børn af efterkommere skal ses i lyset af, at der allerede i 1960'erne og 1970'erne kom mange indvandrere til Danmark herfra. Der har derfor været personer i Danmark fra disse lande længe nok til, at de både har kunnet få børn og børnebørn i Danmark, hvor børnene ofte er efterkommere, mens børnebørnene i mange tilfælde bliver til dem, som vi her kalder børn af efterkommere.

*Oftest er moderen
efterkommer og
faderen indvandrer*

En efterkommer og en indvandrer er som allerede nævnt den mest almindelige kombination blandt forældre til børn af efterkommere. Det er i denne forbindelse interessant, at det for ikke-vestlige børn af efterkommere er klart mest udbredt, at moderen er efterkommer, mens faderen er indvandrer. Ud af de 7.035 ikke-vestlige børn af efterkommere, som har forældre, der består af en efterkommer og en indvandrer, er det således moderen, der er efterkommeren i 4.425 tilfælde. Det svarer til en andel på 63 pct.

Tabel 7.6. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes herkomst. 2009

Moderens herkomst	Faderens herkomst			I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Uoplyst	
Vestlige lande				
I alt	306	374	75	755
Indvandrere	-	313	-	313
Efterkommere	306	54	75	435
Uoplyst	-	7	-	7
Ikke-vestlige lande				
I alt	4 425	3 527	351	8 303
Indvandrere	-	2 610	-	2 610
Efterkommere	4 425	876	351	5 652
Uoplyst	-	41	-	41

I dette kapitel har vi defineret og sat tal på børn af efterkommere. I det næste kapitel vil vi koble baggrundsoplysninger på og sammenligne børn af efterkommere med personer med dansk oprindelse, efterkommere og indvandrere, hvor det er relevant.

8. Børn af efterkommere - børnenes forhold

Sammenfatning

Andelen af børn, der bor sammen med begge deres forældre, er stort set den samme for ikke-vestlige børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse. Dermed adskiller ikke-vestlige børn af efterkommere sig fra ikke-vestlige efterkommere, som i højere grad bor sammen med begge forældre.

0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution end 0-5-årige børn med dansk oprindelse. Forskellen er størst for de 0-1-årige børn og mindst for de 4-5-årige.

Der er under 200 børn af efterkommere mellem 18 og 29 år. Det er derfor reelt ikke muligt at konkludere noget om gruppens forhold vedrørende kriminalitet, beskæftigelse og uddannelse.

Børn af efterkommere og definition af herkomst

Børn af efterkommere indgår kun som børn af efterkommere, når vi i dette og følgende afsnit sammenligner dem med personer med dansk oprindelse og efterkommere. Børn af efterkommere er altså blevet udskilt fra kategorierne dansk oprindelse og efterkommere. Derfor svarer antallet af personer med dansk oprindelse og efterkommere, der angives her, ikke til andre offentliggjorte tal for disse grupper.

8.1. Familieforhold

Forældre bosat i Danmark

Personer med dansk oprindelse i alderen 0-24 år havde i henholdsvis 96 og 99 pct. af tilfældene deres far og mor bosat i Danmark i 2009. For ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele 93 og 99 pct., mens henholdsvis 84 pct. og 97 pct. af de vestlige børn af efterkommere havde deres far og mor i Danmark.

Tabel 8.1. 0-24-årige og deres forældre i befolkningen. 2009

	Børn i alt	Andel med far i befolk- ningen	Andel med mor i befolkningen
	antal	pct.	pct.
Dansk oprindelse	1 471 473	96	99
Børn af efterkommere, vestlige lande	703	84	97
Efterkommere, vestlige lande	9 423	86	96
Indvandrere, vestlige lande	28 780	24	35
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	8 295	93	99
Efterkommere, ikke-vestlige lande	96 634	94	99
Indvandrere, ikke-vestlige lande	51 400	59	73

Små forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse

Der er altså ikke den store forskel mellem personer med dansk oprindelse og børn af efterkommere målt på andelen med deres far og mor i Danmark. Også 0-24-årige efterkommere minder meget om personer med dansk oprindelse på dette punkt, men det er kendetegnende, at der

er lidt færre børn af efterkommere og efterkommere, som har deres far i Danmark i forhold til personer med dansk oprindelse.

Færre indvandrere har en far i Danmark

Indvandrere i alderen 0-24 år skiller sig klart ud, idet der her kun var henholdsvis 24 pct. af de vestlige og 59 pct. af de ikke-vestlige, som havde deres far i Danmark.

Tabel 8.2. 0-24-årige fordelt efter bopælsfamilie. 2009

	Bor hos begge forældre	Bor hos enlig mor	Bor hos mor i nyt par	Bor hos enlig far	Bor hos far i nyt par	Udeboende	I alt
Dansk oprindelse	890 703	190 131	99 282	32 427	16 097	242 833	1 471 473
Vestlige lande							
Børn af efterkommere	406	165	43	22	6	61	703
Efterkommere	5 767	1 797	494	193	62	1 110	9 423
Indvandrere	5 451	1 653	1 636	232	205	19 603	28 780
Ikke-vestlige lande							
Børn af efterkommere	6 288	1 593	203	96	36	79	8 295
Efterkommere	67 114	19 231	1 638	1 506	522	6 623	96 634
Indvandrere	17 181	5 619	3 273	1 348	677	23 302	51 400
	pct.						
Dansk oprindelse	61	13	7	2	1	17	100
Vestlige lande							
Børn af efterkommere	58	23	6	3	1	9	100
Efterkommere	61	19	5	2	1	12	100
Indvandrere	19	6	6	1	1	68	100
Ikke-vestlige lande							
Børn af efterkommere	76	19	2	1	0	1	100
Efterkommere	69	20	2	2	1	7	100
Indvandrere	33	11	6	3	1	45	100

Fleere ikke-vestlige børn bor med begge deres forældre ...

Blandt alle med dansk oprindelse i alderen 0-24 år boede 61 pct. sammen med begge deres forældre 1. januar 2009. For børn af efterkommere var de tilsvarende andele henholdsvis 58 pct. for de vestlige og 76 pct. for de ikke-vestlige.

... skyldes især, at de er meget unge

Det spiller her en rolle, at 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er yngre end både vestlige børn af efterkommere og 0-24-årige med dansk oprindelse. Andelen af børn, som bor sammen med begge forældre, falder i takt med barnets alder pga. udvandring, dødsfald og skilsmisser. At ikke-vestlige børn af efterkommere er så ung en gruppe, er derfor også en faktor, som har en positiv effekt på andelen, der bor hos begge deres forældre.

Enlig mor er den næstmest almindelige familietype for børn af efterkommere

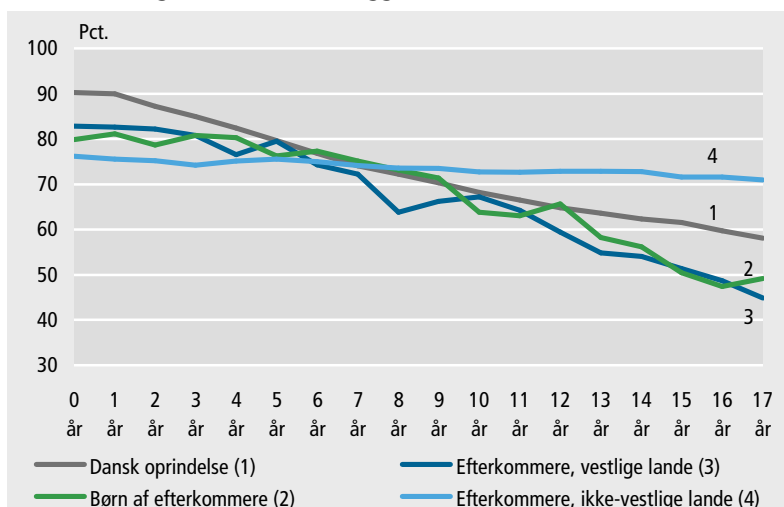
For de børn af efterkommere, der ikke bor sammen med begge deres forældre, er det mest almindelige, at barnet bor sammen med deres enlige mor. Der er 19 pct. af de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere, som bor sammen med deres enlige mor. Den tilsvarende andel for 0-24-årige med dansk oprindelse er 13 pct. Her er der til gengæld 17 pct., som er udeboende. Da 0-24-årige med dansk oprindelse har en ligelig aldersfordeling over de enkelte alderstrin, er der mange

blandt de ældste i gruppen, som vil være flyttet hjemmefra. Som nævnt flere gange er ikke-vestlige børn af efterkommere meget unge, og der er derfor ikke noget mærkeligt i, at kun 1 pct. af dem er udeboende.

Børn med ikke-vestlig baggrund bor i mindre grad med en forælder og dennes nye partner

Når det gælder andelen af børn, der bor sammen med den ene af deres forældre og en ny partner, er det tydeligt, at denne type bopælsfamilie er mindre almindelig blandt børn med ikke-vestlig oprindelse i forhold til børn med vestlig oprindelse. Fx var det kun 2 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere, der boede sammen med deres mor og en anden partner end barnets far. Den tilsvarende andel var 6 pct. for de vestlige børn af efterkommere og 7 pct. for børn med dansk oprindelse. Den samme tendens gør sig gældende, hvis man sammenligner vestlige og ikke-vestlige efterkommere.

Figur 8.1. Andel 0-17-årige, som bor med begge forældre, fordelt efter alder. 2009

Næsten alle små børn bor med begge deres forældre

Næsten alle små børn, som er født i Danmark, bor sammen med begge deres forældre. For 1-årige børn med dansk oprindelse boede 90 pct. sammen med begge forældre, mens andelen for 1-årige børn af efterkommere var 81 pct. Børn af efterkommere er her ikke opdelt i vestlige og ikke-vestlige, da grupperne på de enkelte alderstrin er for små til en sådan opdeling. Blandt 1-årige efterkommere boede henholdsvis 83 pct. af de vestlige og 76 pct. af de ikke-vestlige sammen med begge deres forældre.

Andelen falder med barnets alder ...

Der er en generel negativ sammenhæng mellem barnets alder og andelen af børn, som bor sammen med begge forældre. Det skyldes, at sandsynligheden for, at der i barnets levetid er sket begivenheder, som har skilt forældrene fra hinanden, stiger i takt med barnets alder. En sådan begivenhed kan både være en skilsmisse, et dødsfald eller en udvandring fra Danmark.

... men i mindre grad for ikke-vestlige efterkommere

For alle de fire viste grupper i figuren ovenfor gør den nævnte negative sammenhæng mellem alder og andel af børn, der bor hos begge forældre, sig gældende. Det er dog tydeligt, at ikke-vestlige efterkommere

skiller sig ud, idet andelen af børn, der bor hos begge forældre, her ligger på stort set samme niveau for alle alderstrin. For børn på alle enkelte alderstrin fra 7 til 17 år ligger andelen af børn, der bor hos begge forældre, mellem 71 og 74 pct. for ikke-vestlige efterkommere, hvilket er meget højt sammenlignet med de øvrige tre grupper.

De øvrige grupper viser samme faldende tendens

De tre øvrige grupper minder derimod meget om hinanden. Her er tendensen, at andelen, der bor hos begge forældre, er faldende gennem alle alderstrin fra 0 til 17 år. Kurven er dog mere jævn for børn med dansk oprindelse, og det skyldes, at talgrundlaget er meget større for denne gruppe for alle alderstrin. Kurven falder jævnt for børn med dansk oprindelse indtil 17-års-alderen.

Forskelle i forældres oprindelse kan spille en rolle

Som det tidligere er blevet beskrevet, består forældre til børn af efterkommere hovedsageligt af en efterkommer og en indvandrer, mens forældre til efterkommere typisk vil bestå af to indvandrere med rødder i samme land og kultur. Forældre til efterkommere har derfor en mere ensartet baggrund end forældre til børn af efterkommere, og man kan forestille sig, at det er denne ensartethed i baggrund, som gør, at forældre til efterkommere tilsyneladende i højere grad forbliver sammen sammenlignet med forældre til børn af efterkommere.

Få børn af efterkommere gør tallene usikre

For børn af efterkommere og efterkommere fra vestlige lande er der især for de øverste alderstrin i intervallet 0-17 år forholdsvis få personer. Det giver en større usikkerhed, og kurven får derfor et mere ujævnt forløb. Den overordnede tendens er dog tydeligt faldende for både børn af efterkommere og vestlige efterkommere.

Ingen klare konklusioner

Talgrundlaget er for tyndt til, at man kan drage klare konklusioner, men det tyder faktisk på, at børn af efterkommere har mere tilfælles med børn med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen, som bor hos begge forældre.

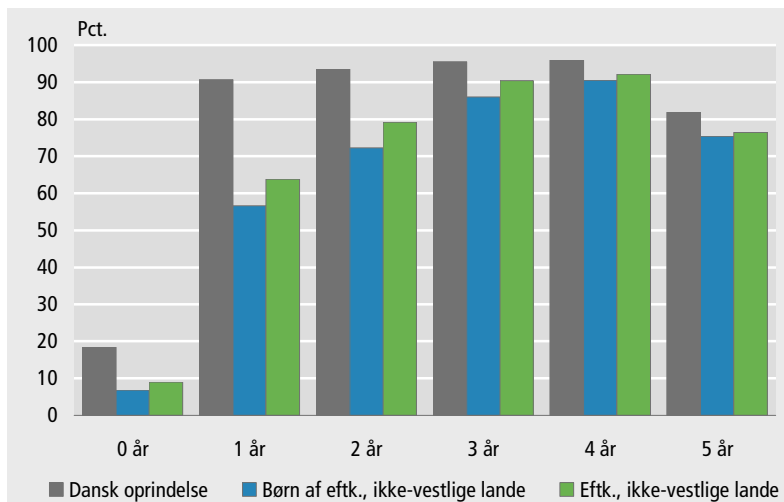
8.2. Daginstitutioner

Fokus på 0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere

Benyttelse af daginstitutioner er et af de få områder, hvor aldersfordelingen af børn af efterkommere gør det muligt at belyse dem nærmere statistisk og sammenligne dem med andre grupper. Vi vil dog koncentrere os om ikke-vestlige børn af efterkommere, da gruppen af 0-5-årige vestlige børn af efterkommere er meget lille.

I figuren på næste side er vist andelen i daginstitution for 0-5-årige for både børn med dansk oprindelse, ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere fordelt på enkelte alderstrin.

Figur 8.2. Andel af 0-5-årige i daginstitution. 2008

Børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution

For alle alderstrin er andelen i dagsinstitution højest for børn med dansk oprindelse. Forskellene er størst på de små alderstrin. Fx er 91 pct. af de 1-årige børn med dansk oprindelse i dagsinstitution mod 57 pct. for ikke-vestlige børn af efterkommere og 64 pct. for ikke-vestlige efterkommere. De tilsvarende andele for 4-årige er 96 pct. for børn med dansk oprindelse, 90 pct. for børn af efterkommere og 92 pct. for efterkommere.

Børn af efterkommere og efterkommere på samme niveau

Der er ikke nogen stor forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere og ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen i daginstitution. På alle alderstrin ligger de ikke-vestlige efterkommere dog en lille smule højere end ikke-vestlige børn af efterkommere. Det tyder på, at ikke-vestlige børn af efterkommere minder mere om ikke-vestlige efterkommere end om børn med dansk oprindelse på dette område.

Ingen kønsforskel i 0-4-åriges brug af daginstitutioner

Både for børn med dansk oprindelse og ikke-vestlige børn af efterkommere er der ikke nogen nævneværdige kønsforskelle for 0-4-årige børn, hvad angår andelen i daginstitution.

Blandt 5-årige er flest drenge i daginstitution på grund af tidlig skolestart hos piger

Der er derimod en reel kønsforskel for de 5-årige. Her er andelen i dagsinstitution for drenge og piger med dansk oprindelse henholdsvis 85 og 78 pct. Denne forskel skyldes, at der er flere piger end drenge, der starter tidligt i skole eller børnehaveklasse, hvorefter de forlader daginstitutionen og i stedet begynder på fritidshjem eller SFO. For de 5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere gør det samme mønster sig gældende, idet andelen i daginstitution her er 77 pct. for drengene og 74 pct. for pigerne.

Tabel 8.3. 0-5-årige i daginstitution. 2008

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Dreng						
Dansk oprindelse	5 629	26 855	28 193	28 602	28 494	25 214
Børn af efterkommere, vestlige lande	6	21	22	17	16	17
Efterkommere, vestlige lande	52	231	263	211	186	171
Indvandrere, vestlige lande	10	57	119	169	170	169
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	41	272	303	319	351	268
Efterkommere, ikke-vestlige lande	203	1 483	1 905	2 180	2 312	2 160
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4	60	131	149	164	149
Piger						
Dansk oprindelse	5 205	25 683	26 866	27 338	27 405	21 926
Børn af efterkommere, vestlige lande	5	20	26	18	17	14
Efterkommere, vestlige lande	51	249	215	186	180	148
Indvandrere, vestlige lande	6	68	113	167	155	155
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	28	239	270	345	294	247
Efterkommere, ikke-vestlige lande	206	1 335	1 822	2 077	2 292	1 959
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6	43	103	131	129	126

Tabel 8.4. Andel 0-5-årige i daginstitution. 2008

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
	pct.					
Dreng						
Dansk oprindelse	19	91	93	95	96	85
Børn af efterkommere, vestlige lande	15	66	63	71	84	85
Efterkommere, vestlige lande	11	73	86	89	89	76
Indvandrere, vestlige lande	11	33	50	66	65	60
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	8	57	74	88	91	77
Efterkommere, ikke-vestlige lande	9	66	80	91	92	78
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4	37	56	65	72	69
Piger						
Dansk oprindelse	18	91	94	96	96	78
Børn af efterkommere, vestlige lande	16	65	84	90	89	74
Efterkommere, vestlige lande	11	71	85	85	90	74
Indvandrere, vestlige lande	8	35	54	67	64	54
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	5	56	70	84	90	74
Efterkommere, ikke-vestlige lande	9	62	78	90	92	75
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7	28	53	68	70	63

8.3. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger

Anbringelser uden for hjemmet og forebyggende foranstaltninger

Det er relativt få børn og unge, der som følge af sociale problemer bliver anbragt uden for hjemmet eller modtager bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Blandt de lidt mere end 1,2 mio. børn 1. januar 2008 var der 18.805, der i løbet af deres liv havde været anbragt uden for hjemmet, mens 29.855 havde modtaget en forebyggende foranstaltning. En forebyggende foranstaltning kan fx bestå i et aflastningsophold

for barnet, en personlig rådgiver eller fast kontaktperson for barnet alene.

Tabel 8.5. 0-17-årige 1. januar 2008, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for eget hjem eller modtaget forebyggende foranstaltninger

	0-6 år	7-11 år	12-14 år	15-17 år	I alt
0-17-årige børn i alt					
Dansk oprindelse	407 452	303 969	192 954	185 180	1 089 555
Børn af efterkommere	5 425	1 781	403	179	7 788
Indvandrere	4 436	7 871	6 996	9 666	28 969
Efterkommere	38 829	26 401	13 400	10 542	89 172
Antal børn, der har været anbragt uden for hjemmet					
Dansk oprindelse	1 856	3 680	4 147	7 217	16 900
Børn af efterkommere	11	20	11	7	49
Indvandrere	13	85	157	485	740
Efterkommere	177	277	265	397	1 116
Antal børn, der har modtaget forebyggende foranstaltning					
Dansk oprindelse	2 245	6 673	6 942	10 660	26 520
Børn af efterkommere	11	22	19	13	65
Indvandrere	17	175	267	723	1 182
Efterkommere	237	547	522	782	2 088

Anm.: Et barn kan indgå både i opgørelsen over anbringelser og over forebyggende ydelser.

Færre børn af efterkommere er anbragt uden for hjemmet ...

Der er kun 49 børn af efterkommere, som har været anbragt uden for hjemmet, mens 65 har modtaget bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Det svarer til henholdsvis 0,6 og 0,8 pct. af alle børn af efterkommere. For børn med dansk oprindelse er andelen henholdsvis 1,6 og 2,4 pct.

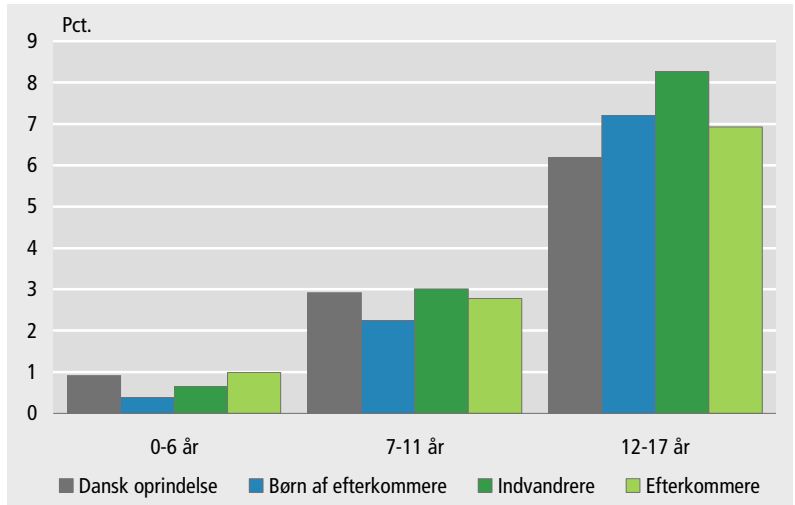
... skyldes især, at børn af efterkommere er meget unge

Den overordnede forskel for alle 0-17-årige skal ses i lyset af, at næsten alle børn af efterkommere er under 12 år. Da både anbringelser og forebyggende foranstaltninger er langt mere udbredt for børn over 12 år end for børn under 12 år, vil aldersfordelingen i sig selv have en reducerende effekt på andelen for børn af efterkommere. Det er på den baggrund ikke overraskende, at børn med dansk oprindelse samlet set har højere andele både af børn anbragt uden for hjemmet og af børn med forebyggende foranstaltninger.

Statistisk usikkerhed er høj for 15-17-årige børn af efterkommere

Under alle omstændigheder er det meget vanskeligt at konkludere noget om forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse, da tallene for børn af efterkommere er meget små. Fx var der kun syv børn af efterkommere i aldersgruppen 15-17 år, der har været anbragt uden for hjemmet svarende til en andel på 3,9 pct., hvilket er samme andel som for børn med dansk oprindelse.

Figur 8.3. 0-17-årige 1. januar 2008, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for eget hjem eller modtaget forebyggende foranstaltninger

Figuren ovenfor viser andelen af børn, som enten har været anbragt uden for hjemmet eller modtaget en forebyggende foranstaltning i løbet af deres liv. Her er anbringelser og forebyggende foranstaltninger altså samlet, hvor de før blev behandlet hver for sig. For at få et lidt større talgrundlag er aldersgrupperne 12-14 år og 15-17 år yderligere blevet slået sammen til en aldersgruppe.

Relativt mange 12-17-årige børn af efterkommere med anbringelser eller forebyggende foranstaltninger

Blandt de 12-17-årige er andelen med anbringelser eller forebyggende foranstaltninger med 8,3 pct. faktisk højest blandt indvandrere. Børn af efterkommere er med 7,2 pct. næsthøjest, mens andelen er 6,9 pct. for efterkommere og 6,2 pct. for børn med dansk oprindelse. I antal personer er der dog kun tale om 42 børn af efterkommere mellem 12 og 17 år, som har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltning, så de beregnede andele er meget følsomme for selv små bevægelser.

8.4. Uddannelse og beskæftigelse

Under 200 børn af efterkommere i alderen 20 til 29 år

At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er et faktum, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt var der 1. januar 2008 kun henholdsvis 110 vestlige og 25 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 20-29-år. Det er indlysende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

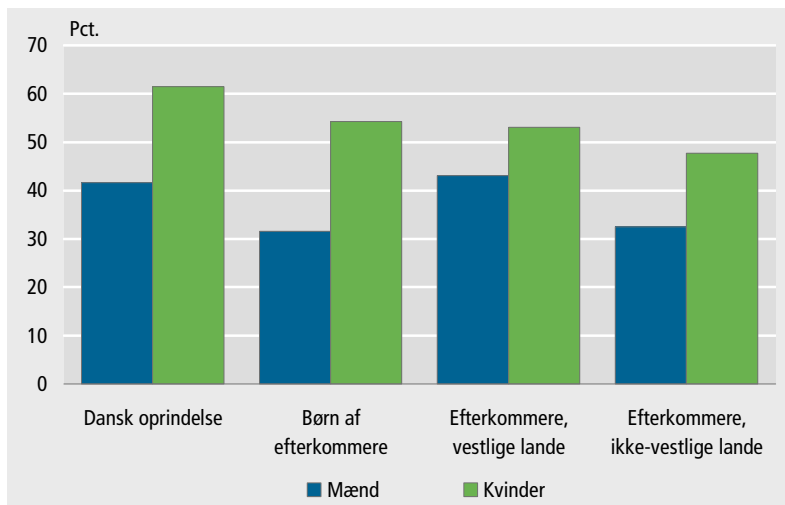
Andel 20-29-årige med gymnasial uddannelse ...

I figuren på næste side er vist andelen med fuldført gymnasial uddannelse for 20-29-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. I figuren er angivet andele for både mænd og kvinder i grupperne dansk oprindelse,

ikke-vestlige efterkommere, vestlige efterkommere og børn af efterkommere. Vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere er altså slået sammen til en gruppe i figuren. Baggrunden for denne sammenlægning er naturligvis de meget få børn af efterkommere, som findes i aldersgruppen 20-29-årige. Andelen af kvinder med en gymnasial uddannelse er højere end andelen af mænd for alle grupper. Det skyldes især, at mange unge mænd tager en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen.

Figur 8.4. Andel 20-29-årige med gymnasial uddannelse. 2008

... lavest for børn af efterkommere og ikke-vestlige efterkommere

Blandt 20-29-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 42 pct. af mændene og 61 pct. af kvinderne afsluttet en gymnasial uddannelse. De vestlige efterkommere ligger med andele på henholdsvis 43 pct. for mændene og 53 pct. for kvinderne tæt på personer med dansk oprindelse. Der er derimod et markant hop ned til både børn af efterkommere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Blandt de 20-29-årige børn af efterkommere var det kun henholdsvis 32 pct. af mændene og 54 pct. af kvinderne, som havde afsluttet en gymnasial uddannelse. Disse andele ligger tæt på andelen for efterkommere fra ikke-vestlige lande.

20-29-årige børn af efterkommere er en meget lille gruppe

Der er så få børn af efterkommere i alderen 20-29 år, at man skal være meget varsom med at drage konklusioner. Det virker umiddelbart lidt mærkeligt, at de 20-29-årige børn af efterkommere minder mere om de ikke-vestlige efterkommere end de vestlige efterkommere, hvad angår andelen med afsluttet gymnasial uddannelse. De vestlige børn af efterkommere er meget stærkt overrepræsenterede blandt de 20-29-årige, så umiddelbart ville man forvente, at de havde mest til fælles med 20-29-årige vestlige efterkommere.

Den statistiske usikkerhed er derfor høj

Usikkerhed som følge af det lave antal børn af efterkommere i alderen 20-29-årige kan være en faktor i denne forbindelse. Det kan dog også spille en rolle, at 20-29-årige børn af efterkommere er yngre end de øvrige grupper af 20-29-årige. De har derfor haft færre år til at afslutte deres gymnasiale eller erhvervsfaglige uddannelse. Selv om de fleste

afslutter deres ungdomsuddannelse omkring 20-års alderen, er der en del, som først får det gjort senere, og 20-29-årige børn af efterkommere er med deres skæve aldersfordeling mere følsomme på det punkt.

Tabel 8.6. 18-29-årige, der er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2008

	I alt	Heraf:		
		Beskæftigede	Beskæftigede og under uddannelse	Under uddannelse
Mænd	380 966	197 606	104 211	34 871
Dansk oprindelse	326 945	172 878	94 332	30 072
Børn af efterkommere, vestlige lande	78	32	20	8
Efterkommere, vestlige lande	1 331	563	345	187
Indvandrere, vestlige lande	16 055	6 834	1 676	1 475
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	34	10	12	5
Efterkommere, ikke-vestlige lande	8 732	3 829	2 382	983
Indvandrere, ikke-vestlige lande	27 791	13 460	5 444	2 141
Kvinder	371 250	163 654	115 023	39 336
Dansk oprindelse	314 335	144 540	104 342	32 952
Børn af efterkommere, vestlige lande	57	21	18	8
Efterkommere, vestlige lande	1 197	472	358	166
Indvandrere, vestlige lande	18 250	6 034	2 570	2 275
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	23	4	12	4
Efterkommere, ikke-vestlige lande	8 408	3 174	2 598	1 190
Indvandrere, ikke-vestlige lande	28 980	9 409	5 125	2 741

Andel 18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse ...

For 18-29-årige er det mest almindelige, at man enten er under uddannelse, i beskæftigelse eller begge dele. Fra et samfundsmæssigt synspunkt er både uddannelse og beskæftigelse positive aktiviteter, som enten har en umiddelbar eller langsigtet positiv effekt på samfundet. Man kan derfor argumentere for, at det blot er vigtigt, at man som 18-29-årig enten er i beskæftigelse eller under uddannelse, og i figuren på næste side skelner vi derfor ikke mellem de to aktiviteter.

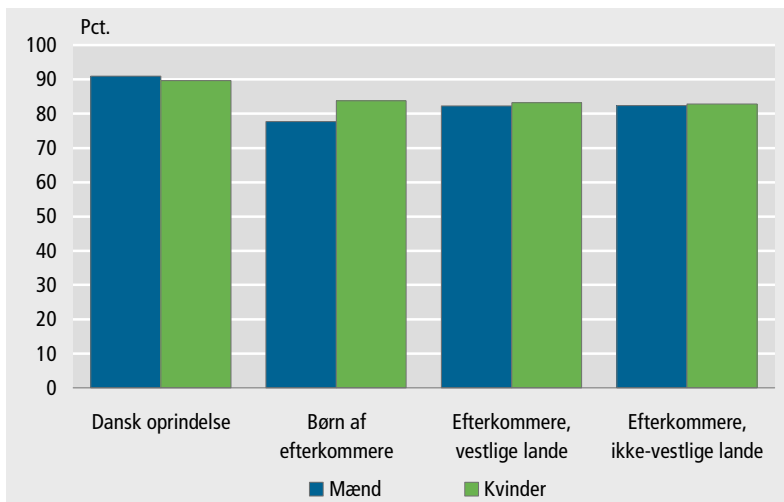
... var for børn af efterkommere 78 pct. for mænd og 84 pct. for kvinder

Det fremgår af figuren, at der blandt 18-29-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 91 pct. af mændene og 90 pct. af kvinderne, der var enten i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere var de tilsvarende andele 78 pct. for mænd og 84 pct. for kvinder. Gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere omfatter i alt kun 192 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom på, at tallene er meget små.

Især for mænd er andelen lav

Andelen af mandlige børn af efterkommere i alderen 18-29 år, som var enten i beskæftigelse eller under uddannelse, ligger på et lidt lavere niveau end andelen for både de mandlige vestlige efterkommere og mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er der næsten ingen forskel på andelen i beskæftigelse eller uddannelse mellem børn af efterkommere, vestlige efterkommere og ikke-vestlige efterkommere.

Figur 8.5. Andel 18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2008

De meget få børn af efterkommere i alderen 18-29 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

8.5. Kriminalitet

91 pct. under kriminel lavalder

Da 91 pct. af alle børn af efterkommere er under 15 år og derfor under den kriminelle lavalder, er det stærkt begrænset, hvad der kan vises af statistik om kriminalitet.

Tabel 8.7. 15-29-årige børn af efterkommere skyldige i kriminalitet. 2008

	15-19 år	20-24 år	25-29 år	I alt
Mænd	10	11	3	24
Vestlige lande	2	7	3	12
Ikke-vestlige lande	8	4	-	12
Kvinder	1	2	-	3
Vestlige lande	-	2	-	2
Ikke-vestlige lande	1	-	-	1

Talgrundlag for statistik om kriminalitet meget tyndt

Blandt 15-29-årige børn af efterkommere 1. januar 2008 var der kun 27 personer, som i 2008 var blevet kendt skyldige i en kriminalitetssag. De 27 personer omfatter 24 mænd og 3 kvinder, og for begge køn gælder det, at der var nogenlunde lige mange med vestlig oprindelse som ikke-vestlig blandt de skyldige.

*Ingen konklusioner
om kriminalitet*

Det talmæssige grundlag for kriminalitet blandt 15-29-årige børn af efterkommere er for tyndt til, at der kan drages nogle konklusioner eller laves yderligere undersøgelser på området.

*Næste kapitel
fokuserer på forældre
til børn af
efterkommere*

Indholdet i dette kapitel har været meget påvirket af, at børn af efterkommere er en meget lille gruppe. Det sætter nogle klare begrænsninger. Det har i særlig grad været tilfældet, når det gælder uddannelse, beskæftigelse og kriminalitet. I næste kapitel retter vi vores opmærksomhed mod forældrene til børn af efterkommere.

9. Børn af efterkommere - forældrenes forhold

Sammenfatning

Forældrene til børn af efterkommere er generelt meget unge. Det gælder især for ikke-vestlige børn af efterkommere, hvor mødre til børn under 25 år i gennemsnit er mere end 10 år yngre end mødre til børn med dansk oprindelse. Den store forskel skyldes først og fremmest, at de ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er meget unge - omkring halvdelen er under 5 år.

Forældrenes unge alder er en af årsagerne til, at der er færre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse end blandt både forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er også i mindre grad beskæftigede. Det gælder især mødrene, hvor næsten halvdelen er uden beskæftigelse. Det kan her spille en rolle, at der er forholdsvis mange helt små børn blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, da der generelt er flere mødre, som er uden for arbejdsmarkedet, mens børnene er små.

Forældrene til børn af efterkommere eller indvandrere

Da hovedparten af børn af efterkommere er små børn, er der meget begrænsede muligheder for at se på uddannelsesniveau og socioøkonomiske forhold for gruppen. Mulighederne er i sagens natur bedre, når det gælder deres forældre, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at forældrene til børn af efterkommere selv er efterkommere eller indvandrere. Man skal derfor være forsigtig med at konkludere for meget om integrationen for børn af efterkommere i det danske samfund ud fra, hvordan deres forældre klarer sig. Det er dog velkendt, at forældres job og uddannelse kan have betydning for, hvordan deres børn klarer sig.

Fokus på forældre til personer under 25 år

Når vi ser på forældrenes forhold, interesserer vi os kun for forældre til personer, som er under 25 år. Da børn af efterkommere stort set alle er under 25 år, er det meget få personer vi vil sortere fra for deres vedkommende.

9.1. Alder

Forældre til børn af efterkommere er unge ...

Når man sammenligner forældre til børn af efterkommere med andre grupper af forældre, er det hele tiden relevant at være opmærksom på, at de i gennemsnit er yngre. Blandt alle forældre til 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere var gennemsnitsalderen for faderen og moderen henholdsvis 33,5 år og 30,5 år. For forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende gennemsnitsaldrer henholdsvis 44,5 år for faderen og 41,9 år for moderen. Forældre til børn med dansk oprindelse er altså i gennemsnit mere end 10 år ældre end forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Også forældre til vestlige børn af efterkommere er forholdsvis unge, men i mindre grad end forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere.

Tabel 9.1. Gennemsnitsalder for forældre til 0-24-årige. 2009

	Fædre	Mødre	Forskel
	år		
I alt	44,4	41,6	2,8
Dansk oprindelse	44,5	41,9	2,6
Børn af efterkommere, vestlige lande	39,4	37,1	2,4
Efterkommere, vestlige lande	43,5	39,8	3,7
Indvandrere, vestlige lande	42,0	39,8	2,2
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	33,5	30,5	2,9
Efterkommere, ikke-vestlige lande	43,3	38,4	4,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	48,5	43,2	5,3

... skyldes at efterkommere generelt er unge

Aldersforskellene er først og fremmest en konsekvens af, at efterkommerne er meget unge. Derfor er de efterkommere, som er blevet forældre også relativt unge, hvorimod forældre til både efterkommere, indvandrere og børn med dansk oprindelse er mere ligeligt fordelt aldersmæssigt. En almindelig familietype, der fx består af et forældrepar med to børn, der begge er over 10 år, er derfor meget ualmindelig blandt børn af efterkommere. Her vil der meget ofte være tale om nye familier med unge forældre og små børn, hvorfor forældrenes gennemsnitsalder også er lavere.

Alder vigtig vedrørende uddannelse og beskæftigelse

Da alder netop har en stor betydning i forbindelse med forhold omkring uddannelse og arbejdsmarkedstilknøytning, er den lave gennemsnitsalder for forældrene til især de ikke-vestlige børn af efterkommere et forhold, man skal være opmærksom på.

9.2. Uddannelse

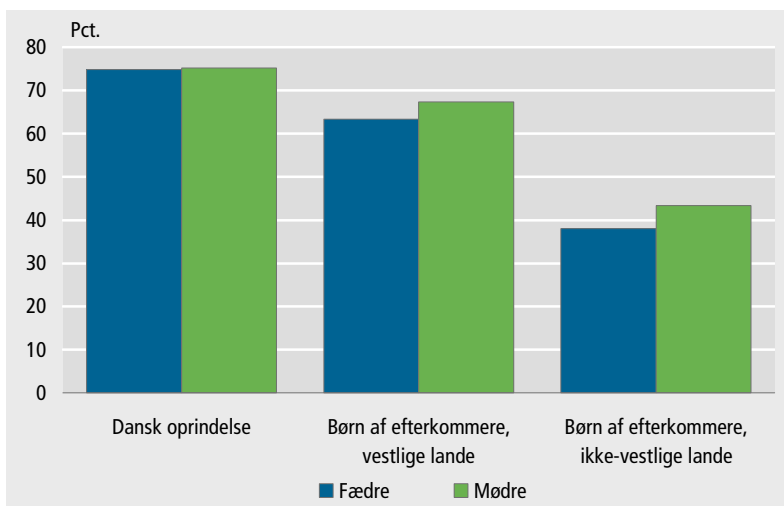
Andele med erhvervs-kompetencegivende uddannelse ...

Figuren på næste side viser andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse blandt henholdsvis forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse og forældrene til 0-24-årige børn af efterkommere. Der er her kun set på forældrenes uddannelse i de tilfælde, hvor forælderen er født i Danmark og også bor i Danmark, da det kun er i de tilfælde, at uddannelsesoplysningerne er af tilstrækkelig kvalitet. Hvis forælderen ikke er født i Danmark eller er en del af befolkningen, indgår vedkommende altså ikke.

... er lave for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

75 pct. af både mødre og fædre til 0-24-årige med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. I forhold til forældrene til børn af efterkommere er disse andele høje. Der er dog store forskelle mellem forældrene til de vestlige og de ikke-vestlige børn af efterkommere. Blandt fædre og mødre til de vestlige børn af efterkommere, havde henholdsvis 63 pct. af fædre og 67 pct. af mødre en erhvervskompetencegivende uddannelse. For forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele kun 38 pct. for fædre og 43 pct. for mødre.

Figur 9.1. **Forældre til 0-24-årige, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2008**

Anm.: Denne figur indeholder kun personer, som findes i befolkningen 1. januar 2008.

0-24-årige vestlige børn af efterkommere er en relativt lille gruppe

De vestlige børn af efterkommere er imidlertid en meget lille gruppe sammenlignet med de ikke-vestlige. Ved opgørelsen af forældrenes uddannelsesniveau indgår kun henholdsvis 360 fædre og 389 mødre til de vestlige børn af efterkommere, mens der indgår henholdsvis 3.475 fædre og 5.080 mødre til de ikke-vestlige. Der indgår flere mødre end fædre i opgørelsen, da det er mest almindeligt, at moderen er født i Danmark, og faderen er indvandrer.

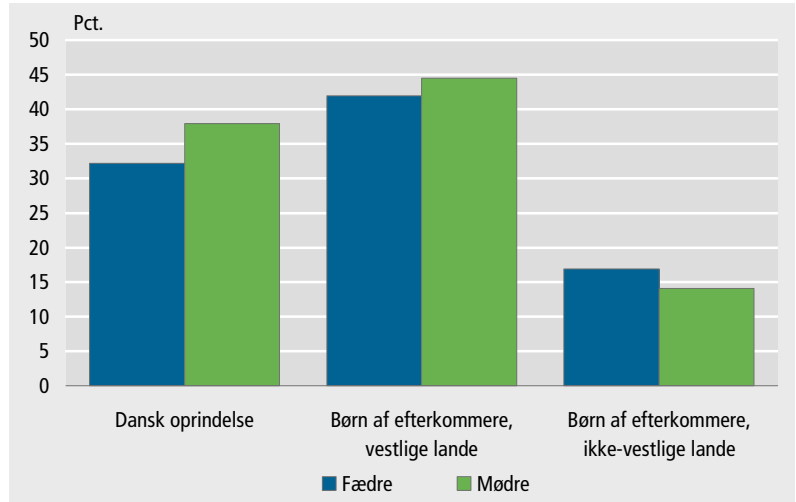
Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er relativt unge

Når man sammenligner uddannelsesniveau for forældrene til de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere med uddannelsesniveaut for de øvrige forældregrupper, har forældrenes alder en betydning. Der vil derfor også være flere blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som endnu ikke har afsluttet deres uddannelse, og de vil derfor stå uden nogen erhvervskompetencegivende uddannelse.

Kun få af dem har afsluttet en videregående uddannelse

Forskellen er endnu mere udtalt, hvis man kun ser på andelen, der har fuldført en videregående uddannelse. Kun henholdsvis 17 pct. af fædrene og 14 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere havde således fuldført en videregående uddannelse. For forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 32 pct. for fædrene og 38 pct. for mødrene. Forældrene til de vestlige børn af efterkommere ligger på samme niveau og har disse tre grupper den højeste andel med videregående uddannelse med henholdsvis 42 pct. for fædrene og 44 pct. for mødrene.

Figur 9.2. Forældre til 0-24-årige, som har en videregående uddannelse. 2008

Anm.: Denne figur indeholder kun personer, som er en del af befolkningen 1. januar 2008.

9.3. Beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvenser for forældrene ...

Figuren på næste side viser beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til både børn med dansk oprindelse, forældre til børn af efterkommere og forældre til efterkommere. De sidste to grupper er desuden opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse har de klart højeste beskæftigelsesfrekvenser, idet henholdsvis 92 pct. af fædrene og 86 pct. af mødrene her var i beskæftigelse.

... ser ens ud for børn af efterkommere og efterkommere fra vestlige lande

Der er stort set ingen forskel på beskæftigelsesfrekvenserne mellem forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til vestlige efterkommere. Blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere var henholdsvis 78 pct. af fædrene og 66 pct. af mødrene i beskæftigelse.

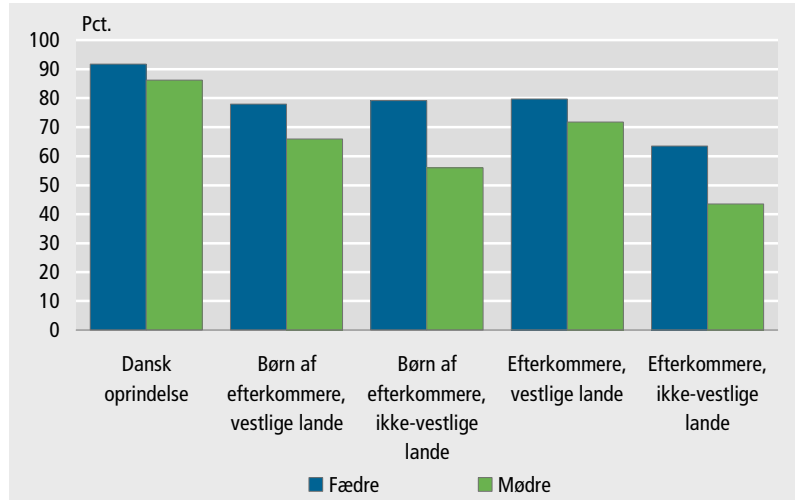
Flere beskæftigede blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Der er til gengæld klare forskelle på beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til de ikke-vestlige børn af efterkommere og forældre til ikke-vestlige efterkommere. 79 pct. af fædrene og 56 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var i beskæftigelse. Af forældrene til de ikke-vestlige efterkommere var kun 64 pct. af fædrene og 44 pct. af mødrene beskæftiget.

Forældre til efterkommere er indvandrere, som generelt har lavere beskæftigelse

Forældrene til efterkommerne er indvandrere. De lave beskæftigelsesfrekvenser for de ikke-vestlige efterkommeres forældre afspejler, at ikke-vestlige indvandrere generelt har væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Det er derfor ikke overraskende, at forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end forældrene til ikke-vestlige efterkommere. Beskæftigelsesfrekvensen for fædre og især mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er dog fortsat betydeligt lavere end blandt forældre til børn med dansk oprindelse.

Figur 9.3. **Beskæftigelsesfrekvens for forældre til 0-24-årige. 2008**

Anm.: Denne figur vedrører kun personer, som findes i befolkningen 1. januar 2008.

Socioøkonomisk status for beskæftigede

I tabellen nedenfor er alle beskæftigede mødre og fædre til 0-24-årige børn opdelt efter fem kategorier af beskæftigelsesniveau og barnets herkomst. Udgangspunktet er befolkningen 1. januar 2008 og beskæftigelsesstatus i november 2007.

Tabel 9.2. **Beskæftigede forældre til 0-24-årige. 2008**

	Beskæftigelsesniveau					Beskæftigede i alt
	Selvstændig	Topleder og mellemøst	Løn. på mellemøst	Løn. på grundniveau	Anden løn.	
	pct.					antal
Fædre						
Dansk oprindelse	10	21	16	32	21	1 283 707
Børn af efterkommere, vestlige lande	15	24	14	22	26	422
Efterkommere, vestlige lande	22	22	10	21	26	6 003
Indvandrere, vestlige lande	17	22	6	20	35	4 431
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	17	6	6	31	40	5 390
Efterkommere, ikke-vestlige lande	18	5	4	34	39	56 126
Indvandrere, ikke-vestlige lande	13	6	3	35	42	14 827
Mødre						
Dansk oprindelse	4	17	28	38	14	1 244 104
Børn af efterkommere, vestlige lande	10	25	18	33	14	415
Efterkommere, vestlige lande	12	19	19	27	22	6 016
Indvandrere, vestlige lande	12	13	12	28	34	5 129
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	3	6	15	46	30	4 024
Efterkommere, ikke-vestlige lande	6	4	9	35	47	40 252
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	5	7	33	51	14 017

Anm.: I kategorien selvstændige indgår også medarbejdende ægtefæller.

Talgrundlag klart større for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Der er henholdsvis 5.390 beskæftigede fædre og 4.024 beskæftigede mødre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere. Selv om forældrene til de vestlige børn af efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser, er der til sammenligning kun 422 beskæftigede fædre og 415 beskæftigede mødre blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere.

Fokus på forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...

I tabellen er angivet tal for de beskæftigede forældre til begge grupper af børn af efterkommere, men på grund af gruppernes omfang vil vi her koncentrere opmærksomheden om de ikke-vestlige.

... hvor fædre ligner fædre til ikke-vestlige efterkommere og indvandrere

Blandt de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere arbejder 17 pct. som selvstændige, 6 pct. er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 6 pct. er lønmodtagere på mellemniveau. Lønmodtagere på grundniveau og restgruppen andre lønmodtagere er de to største kategorier og omfatter henholdsvis 31 pct. og 40 pct. af de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Denne fordeling minder meget om fordelingen af fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Relativt få topledere og lønmodtagere på højt niveau

Sammenlignet med både fædre til børn med dansk oprindelse og fædre til vestlige indvandrere og efterkommere, er der imidlertid store forskelle. Især er det værd at bemærke, at andelen af beskæftigede fædre, som arbejder som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau er på 21 pct. eller mere for alle disse tre grupper.

Mange lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere

De beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere er overrepræsenterede i kategorierne lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere, hvor 71 pct. af de beskæftigede fædre til børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes. Denne overrepræsentation har de tilfælles med beskæftigede fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som samlet har henholdsvis 77 pct. og 73 pct. i disse to kategorier. Til sammenligning er andelen for beskæftigede fædre til børn med dansk oprindelse kun 53 pct.

Forældrenes alder spiller en rolle for beskæftigelsesniveau

Det er også her relevant at være opmærksom på aldersfordelingen, da beskæftigede på højere niveauer er ældre end beskæftigede på lavere niveauer. Da forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere som nævnt er yngre end øvrige grupper af forældre, er det et forhold, der kan være en medvirkende årsag til deres overrepræsentation blandt beskæftigede på lavere niveauer.

Mødre og fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere har samme mønster

Beskæftigelsesmønsteret for mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere minder ligesom for fædre meget om mønsteret for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, mens beskæftigede mødre til børn med dansk oprindelse og vestlige indvandrere og efterkommere generelt er beskæftigede på højere niveauer.

Mødre er i mindre grad beskæftiget og på lavere niveau

For mødre til alle typer af børn gælder det, at de i mindre grad er beskæftigede som selvstændige, topledere eller lønmodtagere på højeste niveau. Det er naturligvis også relevant at nævne, at det for børn med ikke-vestlig baggrund gælder for både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere, at fædre i langt højere grad er beskæftigede end mødre.

9.4. Uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere oftere uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er i mindre grad beskæftigede end forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse. Tabellen på næste side viser, hvilken socioøkonomisk status de forældre har, som ikke er i beskæftigelse. Den socioøkonomiske status stammer fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik og er opgjort november 2007 for befolkningen 1. januar 2008.

Fokus på forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Da der er relativt få forældre til vestlige børn af efterkommere, er tallene usikre og mindre interessante. Sammenligninger er derfor koncentreret om forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Kun få forældre er pensionister

Inden for alle forældregrupper er det relativt få, som har en socioøkonomisk status som pensionist eller tilbagetrukket fra arbejdsstyrken. Det er naturligvis ikke overraskende, da forældre til 0-24-årige altovervejende er væsentligt yngre end de aldersgrupper, man forbinder med tilbagetrækning og pension. Det er derfor også førtidspensionister, der udgør den største gruppe blandt de tilbagetrukne.

Flere arbejdsløse forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...

Flere er arbejdsløse blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Henholdsvis 7 pct. af fædre og 9 pct. af mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere har en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For forældre til børn med dansk oprindelse er andelen kun henholdsvis 1 pct. for fædre og 2 pct. for mødre.

... og 5 pct. af fædrene er midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Blandt fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere, som ikke er beskæftigede eller arbejdsløse, er 5 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 6 pct. er placeret i gruppen andre uden for arbejdsstyrken. Blandt dem, der er midlertidigt uden for arbejdsstyrken, er der stort set udelukkende tale om personer i uddannelsesforanstaltninger eller på sygedagpenge.

Blandt mødrene er 15 pct. midlertidigt uden for ...

Af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere er 35 pct. uden for arbejdsstyrken. Dvs. de er hverken i beskæftigelse eller arbejdsløse. Blandt de 35 pct. er 15 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 19 pct. er i kategorien andre uden for arbejdsstyrken.

... og 4 pct. er på barseldagpenge

Det er værd at bemærke, at 4 pct. af mødrene til de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er på barseldagpenge. Det er sammenlignet med mødre til 0-24-årige med dansk oprindelse en meget høj andel. Denne andel er dog påvirket af den lave alder for ikke-vestlige

børn af efterkommere, idet en forholdsvis stor andel fortsat er under 1 år.

Tabel 9.3. Forældre til 0-24-årige fordelt efter deres socioøkonomiske stilling og barnets herkomst. 2008

	Faderen			Moderen		
	Personer med dansk oprindelse	Børn af efterkommere fra:		Personer med dansk oprindelse	Børn af efterkommere fra:	
		vestlige lande	ikke-vestlige lande		vestlige lande	ikke-vestlige lande
I alt	1 399 452	541	6 806 144	953	629	7 191
Beskæftigede	1 283 707	422	5 390 124	104	415	4 024
Arbejdsløse	15 979	19	484	25 781	23	657
Uden for arbejdsstyrken i alt	99 766	100	932	173 068	191	2 510
Midlertidigt uden for arb.styrk.	19 808	36	357	58 598	41	1 078
- Beskæftiget uden løn	2 611	1	24	6 906	-	44
- Orlov fra ledighed	152	-	10	1 572	4	44
- Uddannelsesforanstaltning	9 147	19	229	23 043	18	412
- Barselspenge	56	1	6	8 078	10	323
- Sygedagpenge	4 669	8	67	9 002	2	162
- Revalidering	1 232	-	3	4 189	-	30
- Introduktionsuddannelse	27	-	9	238	2	45
- Ledighedsydelse	1 488	7	6	4 495	1	6
- Aktivering (kontanthjælp)	426	-	3	1 075	4	12
Tilbagetrækning	6 263	2	-	2 127	1	-
- Efterlønsmodtager	6 263	2	-	2 127	1	-
Pensionister	41 423	9	134	50 910	18	83
- Tjenestemandspension	1 221	-	2	1 040	-	1
- Folkepension	5 512	3	2	436	-	-
- Førtidspensionist	34 690	6	130	49 434	18	82
Andre	32 272	53	441	61 433	131	1 349
- Introduktionsydelse	1	-	-	1	-	7
- Kontanthjælp	9 397	17	147	18 773	41	343
- Børn eller unge under 16 år	-	-	-	2	-	1
- Personer under uddannelse	2 794	10	40	13 422	20	195
- Øvrige	20 080	26	254	29 235	70	803
			pct.			
I alt	100	100	100	100	100	100
Beskæftigede	92	78	79	86	66	56
Arbejdsløse	1	4	7	2	4	9
Uden for arbejdsstyrken i alt	7	18	14	12	30	35
Midlertidigt uden for arb.styrk.	1	7	5	4	7	15
Tilbagetrækning	0	0	0	0	0	0
Pensionister	3	2	2	4	3	1
Andre	2	10	6	4	21	19

Mange mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er hjemmegående

Blandt mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere er kategorien øvrige uden for arbejdsstyrken den største enkelte socioøkonomiske kategori uden for arbejdsstyrken. I alt har 11 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere en mor i kategorien øvrige uden for arbejdsstyrken.

Der er hovedsageligt tale om hjemmegående mødre, som ikke modtager nogen offentlig forsørgelse. Blandt mødre til børn med dansk oprindelse er den samme andel kun 2 pct. Det er nærliggende at antage, at denne forskel først og fremmest er et udslag af kulturelle forskelle. Det kan dog også spille en rolle, at mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere generelt har yngre børn, og forskellen kan derfor også afspejle, at mødre i højere grad er hjemmegående, mens børnene er små.

*Også relativt
flere på
kontanthjælp*

Der er 4,8 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere, som havde kontanthjælp som socioøkonomisk status. Det er også en høj andel sammenlignet med mødre til børn med dansk oprindelse, hvor kun 1,3 pct. befandt sig i denne kategori.

DEL 3

10. Befolkningsfremskrivning af personer med indvandrerbaggrund

---

Sammenfatning

Hele befolkningen forventes at stige med 523.000 personer fra 2009 til 2050. Personer med indvandrerbaggrund tegner sig for 88 pct. af denne stigning.

I fremskrivningen indgår syv befolkningsgrupper. Ud over personer med dansk oprindelse drejer det sig om vestlige indvandrere, ikke-vestlige indvandrere, vestlige efterkommere, ikke-vestlige efterkommere, vestlige børn af efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere. De seks grupper med indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere betragtes som personer med indvandrerbaggrund.

Det er første gang, at der laves en befolkningsfremskrivning, som inddrager børn af efterkommere.

I 2009 udgør personer med ikke-vestlig baggrund 6,6 pct. af befolkningen, hvilket svarer til 361.000 personer. Ifølge fremskrivningen vil denne gruppe vokse til 12,1 pct. af befolkningen i 2050, hvilket svarer til 728.000 personer.

I 2050 vil 16,6 pct. af befolkningen have indvandrerbaggrund mod 9,7 pct. i 2009. Andelen med indvandrerbaggrund i 2050 bliver i stedet 18,7 pct., hvis det antages, at den årlige indvandring af vestlige og ikke-vestlige indvandrere, bliver 25 pct. højere end i det anvendte scenarie og 14,4 pct., hvis den årlige indvandring bliver 25 pct. lavere.

Antallet af vestlige og ikke-vestlige indvandrere vil stige med hhv. 38 og 45 pct. fra 2009 til 2050. De tilsvarende stigningstakster for vestlige og ikke-vestlige efterkommere er hhv. 222 og 134 pct.

Det er dog blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, at stigningstaksten er kraftigst, idet de vil blive 15-doblet fra 2009 til 2050, hvor de forventes at udgøre 121.000 personer.

Blandt personer med dansk oprindelse sker der et meget kraftigt fald i aldersgruppen 40-64-årige og en tilsvarende stor stigning i antallet af personer over 64 år.

Aldersgrupperne 25-39-årige og 40-64-årige, som hovedsageligt består af erhvervsaktive, vil udgøre en mindre del af befolkningen. Samtidig vil personer med indvandrerbaggrund fylde mere i de to grupper.

For de 25-39-årige vil andelen med indvandrerbaggrund være 22,2 pct. i 2050 mod 14,3 pct. i dag. For de 40-64-årige vil andelen med indvandrerbaggrund være 19,7 pct. mod 7,9 pct. i dag.

Personer med indvandrerbaggrund har i øjeblikket lavere beskæftigelsesfrekvenser end personer med dansk oprindelse. Da de i fremtiden vil udgøre stigende andele af de erhvervsaktive aldersgrupper, er det et forhold, som yderligere kan komplicere de forventede fremtidige problemer omkring forsørgerbyrden for de erhvervsaktive.

10.1. Indledning

Projekt om fremskrivninger af personer med indvandrerbaggrund

Danmarks Statistik har med udgangspunkt i finanslovsbevilling for året 2009 gennemført et projekt vedrørende fremskrivning af personer med indvandrerbaggrund. Dette kapitel indeholder hovedresultaterne af dette arbejde samt en beskrivelse af fremskrivningens forudsætninger og antagelser.

Fremskrivninger altid forbundet med usikkerhed

En befolkningsfremskrivning er altid forbundet med usikkerhed, da det ikke kan forudsiges præcist, hvordan fertilitet, dødelighed og vandringer vil udvikle sig i fremtiden. Udgangspunktet er altid de nuværende niveauer, som fremskrives ud fra nogle antagelser om forventet fremtidig udvikling.

Syv befolkningsgrupper med i fremskrivning

I vores fremskrivning af personer med indvandrerbaggrund opererer vi med syv befolkningsgrupper: Personer med dansk oprindelse, vestlige indvandrere, ikke-vestlige indvandrere, vestlige efterkommere, ikke-vestlige efterkommere, vestlige børn af efterkommere samt ikke-vestlige børn af efterkommere.

Seks af grupperne har indvandrerbaggrund

Blandt de syv grupper kan alle grupper med undtagelse af personer med dansk oprindelse siges at have indvandrerbaggrund. Der er mange forhold, som vil påvirke det fremtidige omfang af de seks grupper med indvandrerbaggrund.

Fremtidig indvandring har stor betydning

For det første har omfanget af indvandring stor betydning. Indvandrere påvirker indlysende nok befolkningens bestand af indvandrere. Men flere indvandrere betyder også flere efterkommere i fremtiden, som igen på langt sigt betyder flere børn af efterkommere.

Udvikling i gruppernes fertilitet også vigtig

Fertilitetsudviklingen for grupperne har også stor betydning. Det er også relevant, hvem indvandrere og efterkommere får børn med. Vil indvandrere og efterkommere i stigende grad få børn med personer med dansk oprindelse, vil det have en reducerende virkning på fremtidens antal af efterkommere og børn af efterkommere. Det skyldes, at børn pr. definition får dansk oprindelse, hvis én af deres forældre har dansk oprindelse.

Ikke sammenlignelig med normal fremskrivning

Denne særlige fremskrivning adskiller sig først og fremmest fra Danmark Statistiks normale fremskrivning på grund af inkluderingen af børn af efterkommere. Det giver nogle andre udgangsbefolkninger, hver med sine egne forudsætninger om fertilitet, dødelighed og vandringer. Desuden har vi set nærmere på en række antagelser vedrørende vandringer, der i sagens natur er særligt vigtige i en fremskrivning med fokus på personer med indvandrerbaggrund. Vi har i den forbindelse foretaget nogle justeringer i forhold til tidligere fremskrivninger omkring genindvandring for personer født i Danmark, som nu fremskrives ud fra hyppigheder udregnet i forhold til den relevante befolkning i Danmark. Ændringerne giver efter vores bedste overbevisning mere realistiske niveauer for den fremtidige genindvandring af personer født

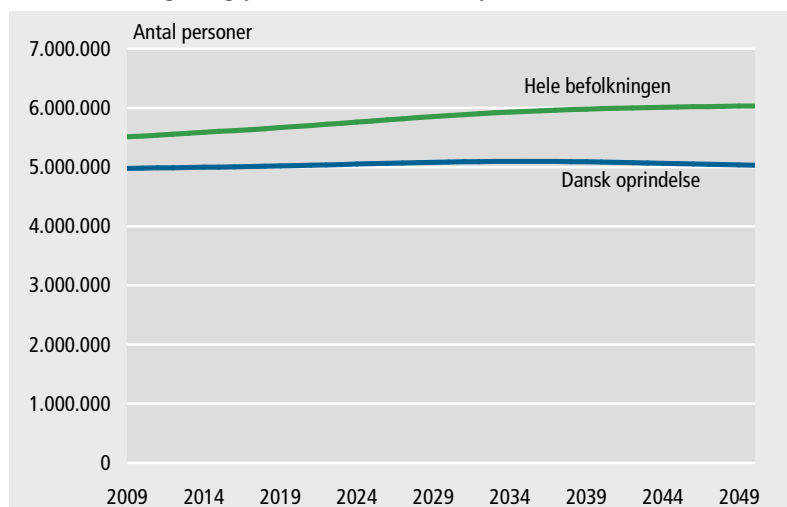
i Danmark. Særligt for efterkommere giver ændringerne en lavere net-toudvandring sammenlignet med den normale fremskrivning for 2009.

10.2. Fremskrivningens hovedresultater

Næsten 90 pct. af befolkningsvæksten frem mod 2050 kommer fra personer med indvandrerbaggrund

Hele befolkningen i Danmark forventes at vokse fra de nuværende 5.511.000 til 6.034.000 i 2050 - en stigning på 9,5 pct. Personer med dansk oprindelse vil stige frem til 2035 og herefter falde svagt til fremskrivningens slutår i 2050, hvor der vil være 1,1 pct. flere personer med dansk oprindelse end i dag. Væksten i personer med dansk oprindelse udgør altså kun omkring 12 pct. af befolkningstilvæksten fra 2009 til 2050. De resterende 88 pct. kommer fra de seks øvrige herkomstgrupper.

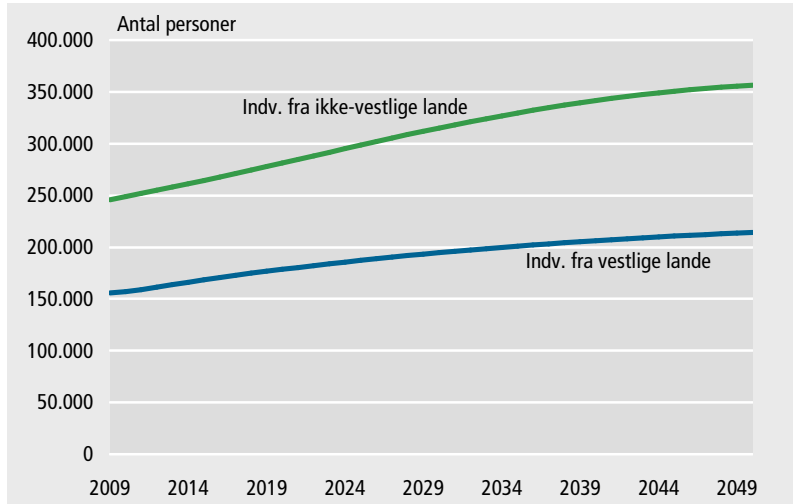
Figur 10.1. Hele befolkningen og personer med dansk oprindelse. 2009-2050

Der forventes at være 45 pct. flere ikke-vestlige indvandrere i 2050

Både bestanden af vestlige og ikke-vestlige indvandrere forudses at være stigende gennem hele fremskrivningsperioden. Stigningstakten er kraftigst for de ikke-vestlige indvandrere, der går fra 246.000 i 2009 til 357.000 i 2050 - en stigning på 45 pct. Bestanden af vestlige indvandrere stiger til sammenligning med 38 pct. Det er langt mere almindeligt blandt ikke-vestlige indvandrere at blive permanent i Danmark efter indvandring, mens mange vestlige indvandrere genudvandrere efter relativt korte ophold.

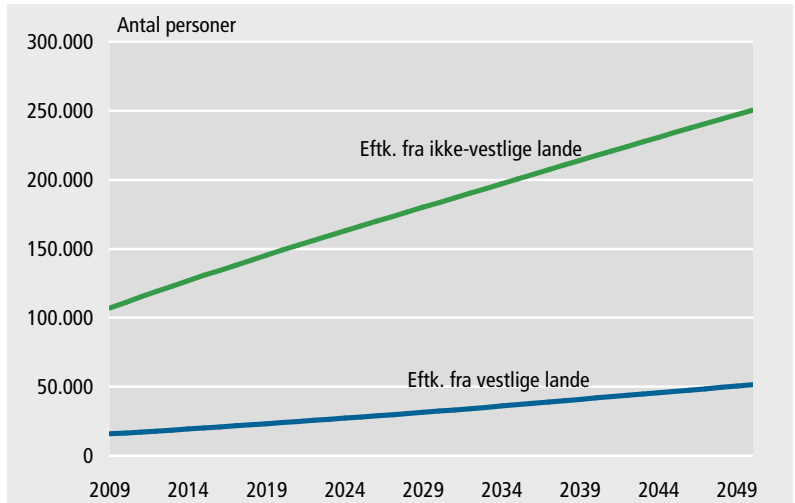
Figur 10.2. Indvandrere. 2009-2050

Ikke-vestlige indvandrere har lavere genudvandringsgrad end vestlige

Det forventes, at der hvert eneste år i fremskrivningsperioden årligt indvandrer 9.000 flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere, så den større befolkningstilvækst blandt ikke-vestlige indvandrere er i høj grad et resultat af deres meget lavere genudvandringsgrad.

Figur 10.3. Efterkommere. 2009-2050

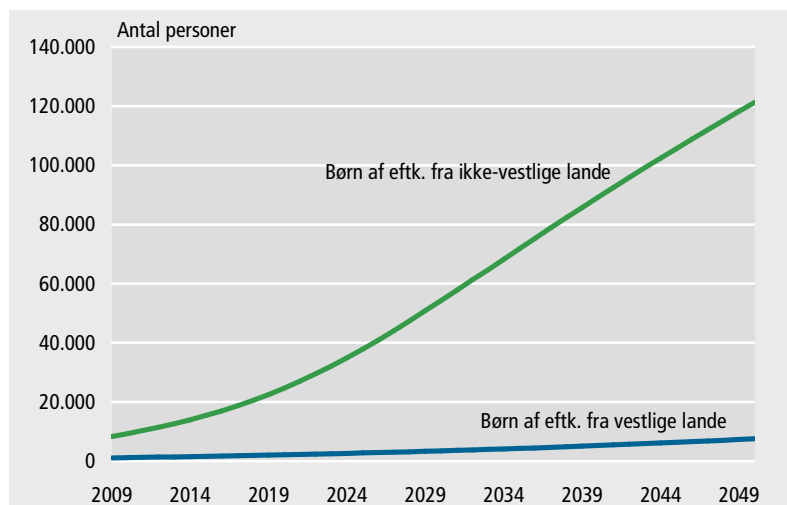
Mere end tre gange så mange vestlige efterkommere i 2050

Bestanden af både vestlige og ikke-vestlige efterkommere forventes at stige kraftigt frem mod 2050, hvor der er henholdsvis 222 og 134 pct. flere vestlige og ikke-vestlige efterkommere end i dag. Selv om stigningstakten er størst blandt vestlige efterkommere, vil de ikke-vestlige efterkommere udgøre omkring 80 pct. af den samlede befolkningsvækst for efterkommere på 179.000 fra 2009 til 2050.

Udgør dog kun 17 pct. af alle efterkommere i 2050

De vestlige efterkommere udgør i dag 13 pct. af alle efterkommere. Som følge af deres større relative befolkningstilvækst vil denne andel stige frem mod 2050, hvor den er 17 pct.

Figur 10.4. Børn af efterkommere. 2009-2050

Første gang at børn af efterkommere er med i fremskrivning

Børn af efterkommere bliver normalt kategoriseret som enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. De har mindst en forælder, der er efterkommer og ingen forældre, som har dansk oprindelse. I den normale befolkningsfremskrivning optræder de ikke som en selvstændig gruppe. Det er således første gang, at den fremtidige bestand af børn af efterkommere bliver fremskrevet.

Flere efterkommere betyder også flere børn af efterkommere

Stigningen i antallet af efterkommere vil resultere i flere børn af efterkommere. Samtidig har det stor betydning, at der bliver flere og flere efterkommere i de fødedygtige aldre. Det gør sig især gældende for de ikke-vestlige efterkommere, hvor 90 pct. af kvinderne i dag er under 25 år. Det er på den baggrund, at den meget kraftige stigning i ikke-vestlige børn af efterkommere skal ses.

Der forventes at være 121.000 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2050

I antal personer forventes der at være 121.000 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2050 mod kun lidt over 8.000 i dag. Det svarer til en 15-dobling. Udviklingen blandt vestlige børn af efterkommere er ikke helt så kraftig, men de forventes dog at blive 7-doblet frem mod 2050, hvor de vil udgøre omkring 7.500. Det svarer dog kun til 6 pct. af alle børn af efterkommere.

Væksten mere afdæmpet for de vestlige

Den mere afdæmpede udvikling i vestlige børn af efterkommere afspejler også, at det er mere almindeligt blandt vestlige end ikke-vestlige efterkommere at danne par og få børn med personer med dansk oprindelse.

Tabel 10.1. **Befolkningens sammensætning på herkomst. 2009-2050**

	2009	2020	2030	2040	2050
	————— 1.000 personer —————				
Hele befolkningen	5 511	5 685	5 872	5 988	6 034
Personer med dansk oprindelse	4 977	5 026	5 088	5 087	5 032
Indvandrere fra vestlige lande	156	179	195	206	214
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	246	281	315	342	357
Efterkommere fra vestlige lande	16	24	32	42	51
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	107	149	184	217	250
Børn af efterkommere fra vestlige lande	1	2	3	5	8
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	8	25	54	89	121
	————— pct. —————				
Hele befolkningen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse	90,3	88,4	86,7	84,9	83,4
Indvandrere fra vestlige lande	2,8	3,1	3,3	3,4	3,6
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	4,5	4,9	5,4	5,7	5,9
Efterkommere fra vestlige lande	0,3	0,4	0,6	0,7	0,9
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	1,9	2,6	3,1	3,6	4,2
Børn af efterkommere fra vestlige lande	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,2	0,4	0,9	1,5	2,0

16,6 pct. af befolkningen har indvandrerbaggrund i 2050

Personer med dansk oprindelse udgør i 2009 90,3 pct. af befolkningen. Denne andel falder gradvist frem mod 2050, hvor 83,4 pct. forventes at have dansk oprindelse. Befolkningens andel af personer med indvandrerbaggrund forventes således at stige fra 9,7 pct. i 2009 til 16,6 pct. i 2050.

12,1 pct. med ikke-vestlig baggrund i 2050

I 2009 udgør personer med ikke-vestlig baggrund 6,6 pct. af befolkningen, hvilket svarer til 361.000 personer. Ifølge fremskrivningen vil denne gruppe vokse til 12,1 pct. af befolkningen i 2050, hvilket svarer til 728.000 personer.

10.3. Andre scenarier for indvandring

Danmarks Statistik laver normalt kun én fremskrivning

Som nævnt i indledningen er de antagelser, som en fremskrivning er baseret på, behæftet med en del usikkerhed. Man kan derfor forestille sig alternative fremskrivninger, hvor der anvendes andre forudsætninger omkring dødelighed, fertilitet og vandringer. I Danmarks Statistiks normale fremskrivning arbejdes der imidlertid kun med ét hovedscenarie. Det sker ikke mindst af hensyn til brugerne, som for de flestes vedkommende foretrækker, at der kun laves en fremskrivning. Hvis man fx forestillede sig tre forskellige scenarier for udvikling i dødelighed, fertilitet og vandringer - et højt, et mellem og et lavt - ville det resultere i 27 forskellige fremskrivninger, hvis alle kombinationerne af de forskellige scenarier skulle i brug. Det kan derfor hurtigt blive uoverskueligt at arbejde med alternative fremskrivninger.

*Alternative
fremskrivninger
med høj og lav
indvandring*

Når det gælder den fremtidige befolkning af personer med indvandrerbaggrund, er antagelser omkring indvandring imidlertid af særlig stor betydning. For at illustrere betydningen af antagelserne om årlige indvandring, er der derfor kørt to alternative fremskrivninger, hvor de årlige indvandring for vestlige og ikke-vestlige indvandrere for begge grupper blev sat henholdsvis 25 pct. højere og 25 pct. lavere sammenlignet med hovedscenariet. Forudsætningerne omkring dødelighed og fertilitet er de samme i de to alternative fremskrivninger som i hovedfremskrivningen.

*8.750 flere
indvandrere hvert år
i scenarie med høj
indvandring*

Ligesom i Danmarks Statistiks normale befolkningsfremskrivning for 2009 antages den fremtidige indvandring i denne særlige fremskrivning at være henholdsvis 22.000 om året for vestlige indvandrere og 13.000 for ikke-vestlige indvandrere i hovedfremskrivningen. Disse antagelser blev besluttet ved mødet i Danmarks Statistiks fremskrivningsgruppe i foråret 2009. I scenariet med høj indvandring antages det, at den årlige indvandring er 27.500 for vestlige indvandrere og 16.250 for ikke-vestlige indvandrere. De tilsvarende tal for det lave indvandringsscenarie er 16.500 for vestlige indvandrere og 9.750 for ikke-vestlige indvandrere.

Tabel 10.2.

Førogelse af befolkning ved høj indvandring (+25 pct.) i forhold til anvendt indvandringsscenarie. 2020-2050

	2020	2030	2040	2050
	antal personer			
Hele befolkningen	64 600	108 600	148 900	192 600
Personer med dansk oprindelse	3 800	10 500	18 400	30 400
Indvandrere fra vestlige lande	27 600	37 500	44 400	49 500
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	27 000	44 200	58 300	70 200
Efterkommere fra vestlige lande	1 200	2 900	4 900	7 600
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	4 700	12 700	21 000	29 100
Børn af efterkommere fra vestlige lande	100	200	400	800
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	300	700	1 700	5 000

*25 pct. højere
indvandring hvert
år giver 192.600
flere personer i
befolkningen
i 2050 ...*

Den samlede befolkning i Danmark vil blive 192.600 personer større i 2050, hvis den årlige indvandring sættes 25 pct. højere for både vestlige og ikke-vestlige indvandrere end de antagne 22.000 og 13.000. En højere indvandring vil have positiv indflydelse på befolkningsstørrelsen for alle syv herkomstgrupper. Der vil fx være 30.400 flere personer med dansk oprindelse og 29.100 flere ikke-vestlige efterkommere. Her er der naturligvis tale om børn og i nogle tilfælde endda børnebørn af de flere indvandrere. Som nævnt får indvandreres børn dansk oprindelse, når den ene forælder har dansk oprindelse.

*... tilsvarende fås
192.600 færre, hvis
indvandringen sættes
25 pct. ned*

Hvis indvandringen i stedet sættes 25 pct. lavere end de antagne 22.000 vestlige og 13.000 ikke-vestlige indvandrere om året, vil den samlede befolkning i 2050 i stedet for blive 192.600 personer mindre end i det anvendte indvandringsscenarie. Målt i antal personer vil en reduktion i den årlige indvandring på 25 pct. have samme numeriske effekt som en stigning på 25 pct. Effekten er blot negativ, når indvandringen sættes 25 pct. lavere. Fx vil det indebære 30.400 færre personer med dansk oprindelse og 29.100 færre ikke-vestlige efterkommere i 2050.

**Tabel 10.3. Befolkningens sammensætning på herkomst. 2009-2050
Scenarie med høj indvandring (+25 pct.)**

	2009	2020	2030	2040	2050
	1.000 personer				
Hele befolkningen	5 511	5 750	5 980	6 137	6 226
Personer med dansk oprindelse	4 977	5 029	5 099	5 105	5 063
Indvandrere fra vestlige lande	156	206	232	251	264
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	246	308	359	400	427
Efterkommere fra vestlige lande	16	25	35	47	59
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	107	154	196	238	280
Børn af efterkommere fra vestlige lande	1	2	4	6	8
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	8	25	55	91	126
	pct.				
Hele befolkningen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse	90,3	87,5	85,3	83,2	81,3
Indvandrere fra vestlige lande	2,8	3,6	3,9	4,1	4,2
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	4,5	5,4	6,0	6,5	6,9
Efterkommere fra vestlige lande	0,3	0,4	0,6	0,8	0,9
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	1,9	2,7	3,3	3,9	4,5
Børn af efterkommere fra vestlige lande	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,2	0,4	0,9	1,5	2,0

*18,7 pct. har
indvandrerbaggrund
i 2050 i scenarie med
høj indvandring*

I det anvendte indvandringsscenarie udgør herkomstgrupperne med indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere i alt 16,6 pct. af den danske befolkning i 2050. Den tilsvarende andel er 18,7 pct., hvis den årlige indvandring bliver 25 pct. højere end antaget og 14,4 pct., hvis den årlige indvandring bliver 25 pct. lavere end antaget. Den fremtidige befolkningssammensætning er altså følsom over for ændringer i de årlige indvandringers omfang.

**Tabel 10.4. Befolkningens sammensætning på herkomst. 2009-2050
Scenarie med lav indvandring (±25 pct.)**

	2009	2020	2030	2040	2050
	1.000 personer				
Hele befolkningen	5 511	5 621	5 763	5 839	5 841
Personer med dansk oprindelse	4 977	5 022	5 078	5 068	5 002
Indvandrere fra vestlige lande	156	151	157	162	165
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	246	254	271	283	286
Efterkommere fra vestlige lande	16	23	29	37	44
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	107	144	171	196	221
Børn af efterkommere fra vestlige lande	1	2	3	5	7
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	8	24	54	87	116
	pct.				
Hele befolkningen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse	90,3	89,3	88,1	86,8	85,6
Indvandrere fra vestlige lande	2,8	2,7	2,7	2,8	2,8
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	4,5	4,5	4,7	4,9	4,9
Efterkommere fra vestlige lande	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	1,9	2,6	3,0	3,4	3,8
Børn af efterkommere fra vestlige lande	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,2	0,4	0,9	1,5	2,0

Kun hovedscenarie anvendes i følgende afsnit

I det næste afsnit om aldersgruppers sammensætning på herkomst i den fremtidige befolkning er udgangspunktet udelukkende fremskrivningens hovedscenarie med årlige indvandring af 22.000 vestlige indvandrere og 13.000 ikke-vestlige indvandrere.

10.4. Aldersgrupper og herkomst i den fremtidige befolkning

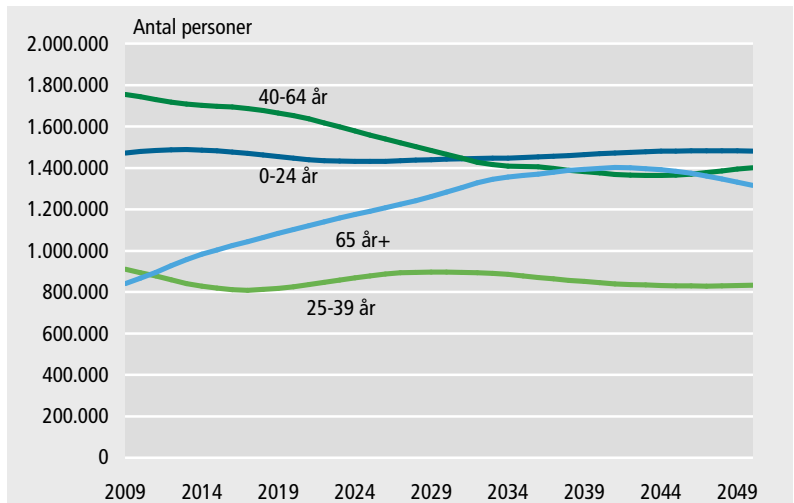
Færre personer med dansk oprindelse i alderen 40-64-år i fremtiden

I dette afsnit er befolkningen blevet opdelt i fire aldersgrupper: 0-24-årige, 25-39-årige, 40-64-årige og 65 år og derover. De fire aldersgrupper udvikler sig ikke i samme takt for alle herkomstgrupper i løbet af de næste 40 år. For personer med dansk oprindelse sker der et stort fald for aldersgruppen 40-64-årige og en tilsvarende stor stigning i antallet af personer, der er fyldt 65 år.

Kraftig stigning i personer med dansk oprindelse, som er fyldt 64 år

I 2009 er der 915.000 flere personer med dansk oprindelse i aldersgruppen 40-64-årige end personer, som er 65 år eller derover. Denne forskel vil indsnævres kraftigt frem til 2039, hvor der ifølge fremskrivningen vil være flere personer i aldersgruppen bestående af personer, der er fyldt 65 år end i aldersgruppen af 40-64-årige. Først i 2046 vil de 40-64-årige igen være den største aldersgruppe, men forskellen vil forblive på et lavt niveau resten af fremskrivningsperioden.

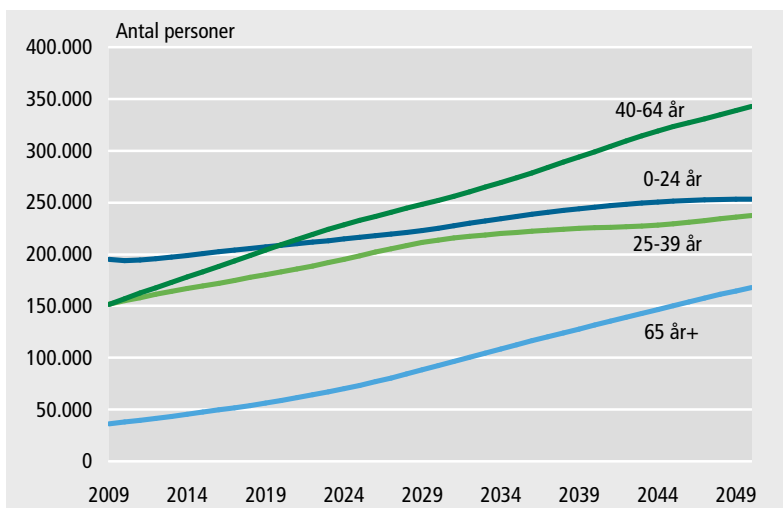
Figur 10.5. Udvalgte aldersgruppers udvikling for personer med dansk oprindelse. 2009-2050

Stor stigning i 40-64-årige og personer over 64 år for personer med indvandrerbaggrund

Andelen af personer med indvandrerbaggrund i den danske befolkning vil stige fra 9,7 pct. i 2009 til 16,6 pct. i 2050. Med indvandrerbaggrund forstås her alle øvrige herkomstgrupper end dansk oprindelse - dvs. indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere. Det er især grupperne af de 40-64-årige og personer, der er fyldt 65 år, som forventes at vokse kraftigt. For sidstnævnte gruppe vil der være tale om næsten en femdobling fra 2009 til 2050.

Figur 10.6. **Udvalgte aldersgruppers udvikling for personer med indvandrerbaggrund (indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere). 2009-2050**

Udvikling påvirker aldersgruppers sammensætning på herkomst

De meget forskellige udviklinger inden for aldersgrupperne i de forskellige herkomstgrupper medfører naturligt også ændringer i befolkningens sammensætning på herkomst, når man betragter de enkelte aldersgrupper hver for sig.

Tabel 10.5. **0-24-åriges sammensætning på herkomst. 2009-2050**

	2009	2020	2030	2040	2050
	————— 1.000 personer —————				
Hele befolkningen	1 667	1 655	1 667	1 714	1 735
	————— pct. —————				
Hele befolkningen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse	88,3	87,4	86,5	85,7	85,4
Indvandrere fra vestlige lande	1,7	1,5	1,5	1,4	1,4
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	3,1	2,0	1,9	1,8	1,8
Efterkommere fra vestlige lande	0,6	0,8	1,0	1,1	1,1
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	5,8	6,7	6,0	5,4	5,1
Børn af efterkommere fra vestlige lande	0,0	0,1	0,2	0,2	0,3
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,5	1,5	3,0	4,3	4,9

Mange flere børn af efterkommere i aldersgruppen 0-24-årige

Blandt de 0-24-årige er det kun børn af efterkommere samt vestlige efterkommere, som udgør større andele af befolkningen i 2050 end i 2009. Udviklingen er først og fremmest tydelig for de ikke-vestlige børn af efterkommere, som udgør 4,9 pct. af de 0-24-årige i 2050 mod kun 0,5 pct. i dag. Personer med dansk oprindelse forventes at udgøre 85,4 pct. af den 0-24-årige befolkning i 2050. Det er lidt mere end de 83,4 pct., som personer med dansk oprindelse forventes at udgøre af hele den danske befolkning i 2050.

Tabel 10.6. 25-39-åriges sammensætning på herkomst. 2009-2050

	2009	2020	2030	2040	2050
	————— 1.000 personer —————				
Hele befolkningen	1 063	1 008	1 112	1 071	1 071
	————— pct. —————				
Hele befolkningen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse	85,7	81,8	80,8	78,9	77,8
Indvandrere fra vestlige lande	4,7	5,6	5,1	5,3	5,3
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	8,3	8,8	7,4	7,5	7,5
Efterkommere fra vestlige lande	0,3	0,5	0,7	1,1	1,4
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,9	3,1	5,6	5,9	5,2
Børn af efterkommere fra vestlige lande	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,0	0,0	0,4	1,3	2,6

Stor vækst i andelen af ikke-vestlige efterkommere og børn af efterkommere blandt de 25-39-årige

Blandt de 25-39-årige vil andelen af personer med dansk oprindelse kun være 77,8 pct. mod 85,7 pct. i dag. Også ikke-vestlige indvandrere vil udgøre en lavere andel af befolkningen end i dag, mens de vestlige indvandrere vil have en svagt højere andel. Det er især de ikke-vestlige efterkommere og børn af efterkommere, som oplever stigende andele, og de forventes tilsammen at udgøre omkring 7,8 pct. af de 25-39-årige i 2050 mod under 1 pct. i dag.

Tabel 10.7. 40-64-åriges sammensætning på herkomst. 2009-2050

	2009	2020	2030	2040	2050
	————— 1.000 personer —————				
Hele befolkningen	1 906	1 861	1 717	1 675	1 744
	————— pct. —————				
Hele befolkningen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse	92,1	88,8	85,3	82,1	80,3
Indvandrere fra vestlige lande	2,9	3,6	4,4	4,8	4,6
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	4,9	7,1	8,7	8,9	8,3
Efterkommere fra vestlige lande	0,1	0,2	0,3	0,5	0,8
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,0	0,3	1,2	3,6	5,4
Børn af efterkommere fra vestlige lande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5

Personer med dansk oprindelse udgør kun 80 pct. af de 40-64-årige i 2050 mod 92 pct. i dag

Det store antalsmæssige fald i aldersgruppen 40-64-årige for personer med dansk oprindelse giver sig også udslag i et stort fald i deres andel af hele befolkningen af 40-64-årige. Mens personer med dansk oprindelse udgør 92,1 pct. af den 40-64-årige befolkning i dag, forventes det således, at andelen kun er 80,3 pct. i 2050.

5,4 pct. af de 40-64-årige er ikke-vestlige efterkommere i 2050 mod 0 pct. i dag

De 40-64-årige ikke-vestlige efterkommere vil i 2050 udgøre 5,4 pct. af befolkningen, mens der i dag stort set ikke er nogen ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 40 år. Også de to indvandrergrupper har højere andele i aldersgruppen 40-64-årige end i dag. Det gælder også børn af efterkommere, men selv i 2050 vil deres andel kun være omkring 0,5 pct.

Tabel 10.8. **Personer på 65 år og derover, sammensætning på herkomst. 2009-2050**

	2009	2020	2030	2040	2050
	————— 1.000 personer —————				
Hele befolkningen	875	1 161	1 375	1 529	1 484
	————— pct. —————				
Hele befolkningen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse	95,9	94,9	93,3	91,4	88,7
Indvandrere fra vestlige lande	2,5	2,6	2,7	3,0	3,6
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	1,5	2,3	3,8	5,3	6,7
Efterkommere fra vestlige lande	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,0	0,0	0,0	0,1	0,7
Børn af efterkommere fra vestlige lande	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Ikke-vestlige indvandrere udgør 6,7 pct. af befolkningen over 64 år i 2050 mod 1,5 pct. i dag

I 2009 udgør personer med indvandrerbaggrund kun 4,1 pct. af den del af befolkningen, der er fyldt 65 år. Selv om personer med dansk oprindelse i den højeste aldersgruppe forventes at stige med næsten en halv mio. mennesker frem til 2050, så vil deres andel af hele befolkningen i aldersgruppen kun være 88,7 pct. mod 95,9 pct. i dag. Alle øvrige herkomstgrupper vil have stigende andele. Stigningen er størst blandt indvandrerne og særligt stor for de ikke-vestlige indvandrere, hvor andelen af personer, der er fyldt 65 år, vil blive mere end firedoblet fra 1,5 pct. i dag til 6,7 pct. i 2050.

Tabel 10.9. **Befolkningen i Danmark fordelt efter aldersgrupper. 2009-2050**

	2009	2020	2030	2040	2050
	————— 1.000 personer —————				
Hele befolkningen	5 511	5 685	5 872	5 988	6 034
	————— pct. —————				
Hele befolkningen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-24 år	30,2	29,1	28,4	28,6	28,7
25-39 år	19,3	17,7	18,9	17,9	17,7
40-64 år	34,6	32,7	29,2	28,0	28,9
65 år og derover	15,9	20,4	23,4	25,5	24,6

Næsten en fjerdedel af befolkningen vil være over 64 år i 2050

Samlet set bliver befolkningen ældre. Mens personer, der er fyldt 65 år, udgør 15,9 pct. af befolkningen i dag, forventes de at udgøre 24,6 pct. i 2050. De øvrige tre aldersgrupper har faldende andele, og faldet er særligt kraftigt for de 40-64-årige, som går fra at udgøre 34,6 pct. af befolkningen i 2009 til 28,9 pct. i 2050.

Hovedparten af de 0-24-årige og personer over 64 år er uden for arbejdsstyrken

Mens aldersgrupperne 0-24-årige og 65 år og derover hovedsageligt omfatter personer, som er uden for arbejdsstyrken som følge af skolegang, uddannelse eller tilbagetrækning, så er de 25-39-årige og 40-64-årige arbejdsmarkedsaktive aldersgrupper, hvor langt hovedparten er i arbejdsstyrken.

Samlet set falder andelen i erhvervsaktive aldersgrupper

Befolkningsfremskrivningen tegner et billede af en fremtidig befolkning, hvor andelen af personer i de erhvervsaktive aldersgrupper vil falde. Samtidig vil personer med indvandrerbaggrund udgøre en større andel af befolkningen. Det gælder for alle aldersgrupper, men stigningen er stærkest i de erhvervsaktive aldersgrupper 25-39-årige og især 40-64-årige.

Samtidig stiger indvandreres og efterkommeres andel af de erhvervsaktive aldersgrupper

Hvorvidt børn af efterkommere får lavere beskæftigelsesfrekvenser end personer med dansk oprindelse kan ikke vurderes i dag, da næsten ingen af dem er fyldt 20 år. Til gengæld ved vi, at indvandrere og efterkommere har lavere beskæftigelse. Det gælder især for dem med ikke-vestlig baggrund. Det er velkendt, at den demografiske udvikling indebærer, at andelen i de erhvervsaktive aldersgrupper vil falde i de kommende år. Fremskrivningen viser også, at de fremtidige erhvervsaktive aldersgrupper i højere grad end i dag, vil bestå af personer med indvandrerbaggrund, som i øjeblikket har lavere beskæftigelsesfrekvenser end personer med dansk oprindelse. Hvis de vedbliver med at have det i fremtiden, er det et forhold, som yderligere kan komplicere de forventede fremtidige problemer omkring forsørgerbyrden for de erhvervsaktive.

Fremskrivningens forudsætninger beskrives i næste afsnit

Som nævnt i indledningen er fremskrivninger usikre. Man er nødt til at gøre mange antagelser omkring udviklingen i fremtidig dødelighed, fertilitet og vandringer, når man laver en fremskrivning. Det næste omfattende afsnit handler om de forudsætninger og antagelser, der er anvendt.

10.5. Fremskrivningens forudsætninger

Fremskrivningens udgangspunkt er befolkningen 1. januar 2009

Udgangspunktet for fremskrivningen er befolkningen 1. januar 2009. Det er denne befolkning, der i første omgang fremskrives til 2010 ud fra de anvendte forudsætninger omkring fertilitet, dødelighed og vandringer. Herefter fremskrives befolkningen for 2011 med udgangspunkt i den fremskrevne befolkning for 2010 osv. frem til slutåret 2050.

Fertilitet

Antagelser om udvikling i fertilitet vigtige

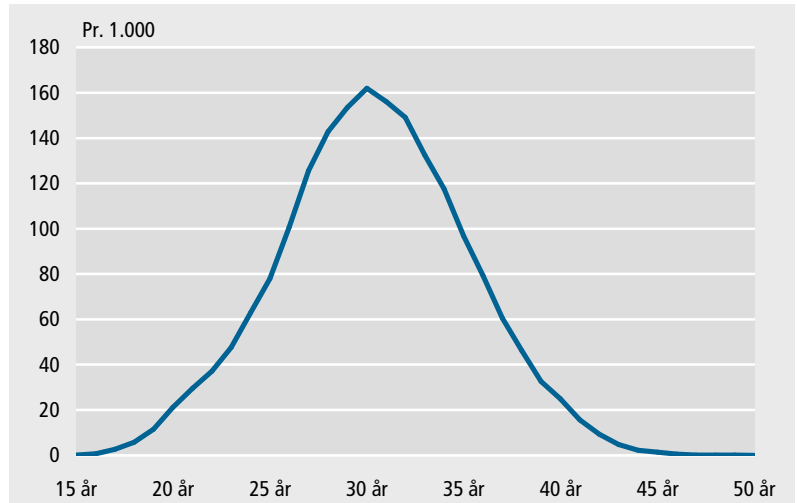
I en befolkningsfremskrivning, der også inddrager herkomst, er der tre vigtige elementer, hvad angår fertilitet. For det første skal der kendes udgangsniveauer for aldersbetingede fødselshyppigheder for alle herkomstgrupper, der indgår i fremskrivningen. For det andet skal de fremtidige niveauer for fertilitet bestemmes for alle år i den fremskrevne periode for alle herkomstgrupper. For det tredje skal det bestemmes, hvordan de fødte børn fordeler sig på herkomst for hvert eneste år i fremskrivningsperioden.

Nuværende fødselshyppigheder usikre for alle andre end kvinder med dansk oprindelse

De aldersbetingede fødselshyppigheder for alle andre grupper end kvinder med dansk oprindelse er behæftet med usikkerhed. Det skyldes, at de kvindelige befolkninger på enkelte alderstrin for nogle herkomstgrupper er meget små. Der kan derfor forekomme store udsving fra alderstrin til alderstrin. Problemet er særlig relevant for efterkommere, hvor der især blandt de ikke-vestlige er meget få personer over 30 år.

For store befolkninger giver en fordeling af de aldersbetingede fødselshyppigheder en pæn normalfordelt kurve. Det er også tilfældet for kvinder med dansk oprindelse.

Figur 10.7. Aldersbetingede fødselshyppigheder for kvinder med dansk oprindelse. 2008

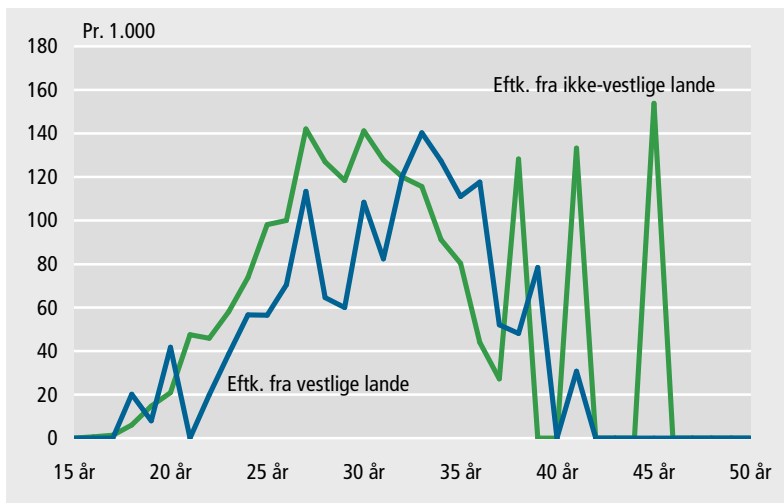
Fødselshyppighed angiver fødsler pr. 1.000 kvinder i aldersgruppen

Fødselshyppigheder er opgjort i fødsler pr. 1.000 kvinder i aldersgruppen. Af kurven for kvinder med dansk oprindelse fremgår det fx, at 30-årige har den højeste fødselshyppighed med 162 svarende til, at 1.000 30-årige kvinder med dansk oprindelse i 2008 fik 162 børn.

Kaotiske kurver for efterkommere

De tilsvarende kurver for de to grupper af efterkommere har et noget mere kaotisk forløb. Det afspejler, at der er tale om nogle meget små grupper, når de årlige fødsler af efterkommere opdeles på mødrenes enkelte alderstrin.

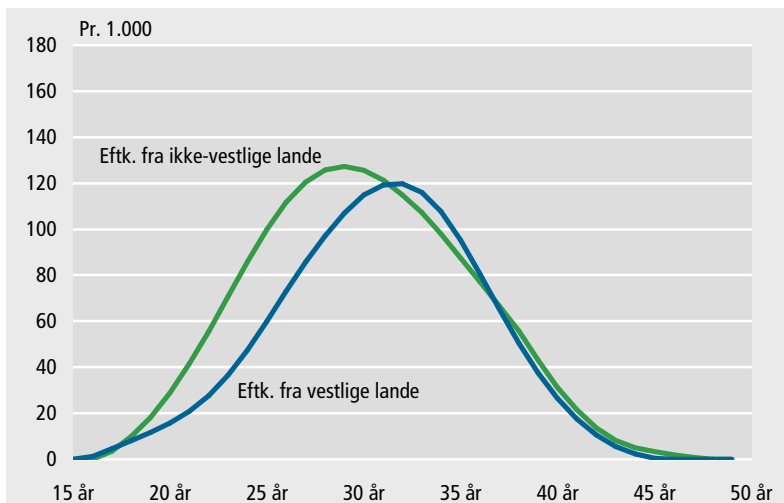
Figur 10.8. **Aldersbetingede fødselshyppigheder for efterkommere. 2008**

Derfor tages gennemsnit for fire år som yderligere udjævnes

For at få nogle mere realistiske udgangsniveauer for aldersbetingede fertilitetskvotienter for efterkommerne, er der taget gennemsnit for perioden 2005-2008. De er yderligere efterfølgende blevet udglattet for at reducere udsving. Udglatningen er sket, så det samme niveau for den samlede fertilitet givet ved gennemsnittet for perioden 2005-2008 bevares.

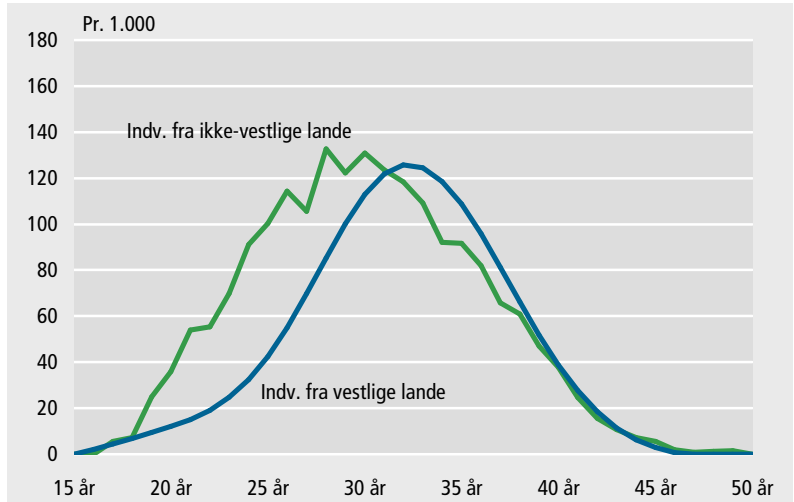
Figur 10.9. **Aldersbetingede fødselshyppigheder for efterkommere. Gennemsnit 2005-2008, udjævnede**

Fødselshyppigheder noget mere sikre for indvandrere end efterkommere

For indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande bruges de aldersbetingede fødselshyppigheder for 2008 som udgangspunkt. Dog er der for indvandrere fra vestlige lande som for begge efterkommergrupper foretaget en udglatning for at undgå u hensigtsmæssige store udsving mellem enkelte alderstrin.

Figur 10.10. **Aldersbetingede fødselshyppigheder for indvandrere. 2008**

Fertilitet for børn af efterkommere sættes lig fertilitet for kvinder med dansk oprindelse

Der er stort set ikke blevet født nogen børn, som har en mor, der er placeret i herkomstgruppen børn af efterkommere, og i mange år frem vil der være meget få børn af efterkommere i de fertile aldersgrupper. Det antages, at børn af efterkommeres aldersbetingede fødselshyppigheder er på helt samme niveau som for kvinder med dansk oprindelse.

Udgangsniveauerne for fødselshyppigheder kun ét element

At etablere udgangsniveauer for de aldersbetingede fødselshyppigheder er kun et element i fremskrivningen. Der er yderligere to vigtige fertilitetsrelaterede elementer af største betydning for en fremskrivning, der opdeler på herkomst. For det første skal den fremtidige udvikling i fertilitet for hver af grupperne bestemmes. For det andet skal det også bestemmes, hvilken herkomst de fødte børn får.

Ingen sikre metoder til at forudsige fremtidig fertilitet

De fremtidige niveauer for fertilitet er i sagens natur vanskelige at vurdere, og der findes ingen metoder, der har vist sig særlige anvendelige, når det gælder forudsigelser af fremtidens fertilitetsniveau. Det er derfor uundgåeligt, at der er et element af skøn. I øjeblikket har både ikke-vestlige indvandrere og efterkommere et samlet fertilitetsniveau, som ligger lidt højere end for kvinder med dansk oprindelse. Forskellene har tidligere været større, men der er sket en kraftig tilnærmelse inden for de seneste år.

Gradvis tilpasning mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse

I 2008 var den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse 1.912 svarende til, at 1.000 kvinder igennem hele deres fertile periode fra 15 til 49 år får 1.912 børn. Det antages, at niveauet er 1.900 i 2010 og at det forbliver på dette niveau i hele fremskrivningsperioden. Udgangsniveauerne for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er henholdsvis 1.948 og 1.883, og det antages, at de gradvist vil tilpasse sig niveauet for kvinder med dansk oprindelse, således at alle tre grupper i 2040 har en samlet fertilitet på 1.900.

- Vestlige indvandrere og efterkommere har lavest fertilitet* Vestlige indvandrere og efterkommere har derimod udgangsniveauer, der med en samlet fertilitet på henholdsvis 1.592 og 1.566 ligger en del under niveauet for kvinder med dansk oprindelse. Det antages, at begge grupper gradvist vil tilpasse sig slutniveauer i 2040 på 1.750.
- Samme udvikling i fødselshyppigheder for alle alderstrin* Det antages, at de enkelte aldersbetingede fødselshyppigheder vil ændre sig fra år til år i samme takt som den samlede fertilitet. En stigning på 1 pct. i den samlede fertilitet indebærer således, at fødselshyppigheden for fx 22-årige, 36-årige og alle øvrige alderstrin også stiger 1 pct. Med udgangsniveauer for de aldersbetingede fødselshyppigheder og antagelserne om den fremtidige udvikling i fertilitet vil det således kunne bestemmes, hvor mange børn kvinder i alle herkomstgrupper og på alle alderstrin vil få i de enkelte år. Det skal dog også bestemmes, hvordan de fødte børn fordeler sig på herkomst.
- Børn af indvandrere og efterkommere kan havne i tre forskellige herkomstgrupper* Børn, der bliver født af kvinder med dansk oprindelse får alle dansk oprindelse. Derimod kan kvindelige indvandrere og efterkommere få børn, der kan havne i tre forskellige herkomstgrupper. Hvis faderen har dansk oprindelse, vil barnet også få dansk oprindelse, både når moderen er indvandrer eller efterkommer. Hvis begge forældre er indvandrere bliver barnet efterkommer, og barnet får samme oprindelsesland som moderen. Dvs. er moderen ikke-vestlig indvandrer bliver barnet ikke-vestlig efterkommer, når faderen er indvandrer. Er moderen efterkommer, vil barnet havne i gruppen børn af efterkommere. Det gælder uanset om faderen er indvandrer eller efterkommer. Igen vil oprindelseslandet følge moderens. Når moderen er indvandrer og faderen efterkommer, bliver barnet også en del af gruppen børn af efterkommere.
- Fødslers fordeling på herkomstgrupper antages at følge gennemsnit for 2004-2008* Hvordan andelen af børn, der falder i de forskellige herkomstgrupper i fremtiden, vil udvikle sig, er endnu et usikkerhedsmoment. I vores fremskrivning har vi taget udgangspunkt i de nuværende niveauer, og for at kunne basere dem på et relativt stort datagrundlag, har vi taget gennemsnit for de sidste fem år - dvs. perioden 2004-2008.
- Moderens alder har betydning for barnets herkomst* Vores analyser har vist, at moderens alder også har betydning for barnets herkomst. Nærmere bestemt forholder det sig sådan, at mødre i 30-erne i højere grad får børn med dansk oprindelse. Det gælder især de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Vi har derfor valgt at operere med to sæt andele for fordelingen af børnenes herkomst for hver herkomstgruppe. Kriteriet for opdelingen er mødrenes alder, og skillelinjen er 30 år.
- Kun 13 pct. af børn med ikke-vestlig indvandrermoder under 30 år får dansk oprindelse* Blandt børnene, der bliver født af en mor, der er vestlig indvandrer og under 30 år, får 58,2 pct. dansk oprindelse, 38,9 pct. bliver vestlige efterkommere, mens 2,8 pct. bliver vestlige børn af efterkommere. Det er tydeligt, at der er meget store forskelle mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere, når det gælder fordelingen af børnenes herkomst. Blandt børnene, der bliver født af en mor, der er ikke-vestlig indvandrer og under 30 år, er det således kun 12,9 pct., der får dansk oprindelse, mens hele 79,6 pct. bliver ikke-vestlige efterkommere og 7,0 pct. bliver ikke-vestlige børn af efterkommere.

Tabel 10.10. **Fordelingen af børnenes herkomst fordelt efter moderens herkomst for mødre under 30 år. Gennemsnit for 2004-2008**

Moderens herkomst	Børnenes herkomst				
	Dansk oprindelse	Efterkommere		Børn af efterkommere	
		Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande
Dansk oprindelse	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Indvandrere fra vestlige lande	58,2	38,9	0,0	2,8	0,0
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	12,9	0,0	79,6	0,0	7,0
Efterkommere fra vestlige lande	71,5	0,0	0,0	28,5	0,0
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	9,0	0,0	0,0	0,0	90,8
Børn af efterkommere fra vestlige lande	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Andelen er 9 pct., når moderen er ikke-vestlige efterkommer under 30 år ...

Også blandt de vestlige og ikke-vestlige efterkommere er der store forskelle. Børnene, der bliver født af en vestlig efterkommer under 30 år, får i 71,5 pct. af tilfældene dansk oprindelse, mens den tilsvarende andel kun er 9,0 pct., når moderen er ikke-vestlig efterkommer under 30 år. Den store forskel afspejler, at langt de fleste ikke-vestlige efterkommer får børn med en anden efterkommer eller indvandrer, der ofte har baggrund i samme oprindelsesland. Blandt de vestlige efterkommere er det langt mere almindeligt, at partneren har dansk oprindelse.

Tabel 10.11. **Fordelingen af børnenes herkomst fordelt efter moderens herkomst for mødre på 30 år og derover. Gennemsnit for 2004-2008**

Moderens herkomst	Børnenes herkomst				
	Dansk oprindelse	Efterkommere		Børn af efterkommere	
		Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande
Dansk oprindelse	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Indvandrere fra vestlige lande	68,3	30,7	0,0	0,9	0,0
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	21,1	0,0	77,4	0,0	1,4
Efterkommere fra vestlige lande	83,2	0,0	0,0	16,8	0,0
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	25,1	0,0	0,0	0,0	74,4
Børn af efterkommere fra vestlige lande	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0

... men 25 pct., når moderen er ikke-vestlig efterkommer, som er fyldt 30 år

Når moderen er fyldt 30 år, er der en større andel af børnene, som får dansk oprindelse. Det gælder uanset, om moderen er vestlig eller ikke-vestlig indvandrer eller efterkommer. Forskellen er særligt stor blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Der er fx 21,1 pct. af børnene, der får dansk oprindelse, når moderen er ikke-vestlig indvandrer, der er fyldt 30 år. Den tilsvarende andel er som nævnt kun 12,9 pct., når moderen er under 30 år. Forskellen er endnu større blandt mødrene, som er ikke-vestlige efterkommere. Her får 25,1 pct. af børnene dansk

oprindelse, når moderen er fyldt 30 år, mens det kun gælder 9,0 af børnene, når moderen er under 30 år.

Børn af mødre, som er børn af efterkommere, antages at få dansk oprindelse

Det antages, at børnene, der i fremtiden fødes af mødre, som selv er børn af efterkommere, alle får dansk oprindelse. De vil alle have både mindst én forælder og mindst én bedsteforælder, som er født i Danmark. De kan derfor hverken betragtes som efterkommere eller børn af efterkommere, og det vurderes, at de altovervejende vil have samme karakteristika som personer med dansk oprindelse.

Niveauer for fordeling af fødsler på herkomst holdes konstant i hele fremskrivningsperioden

Det er naturligvis muligt, at de ovenfor nævnte andele for fordelingen af børnenes herkomst, vil ændre sig i løbet af fremskrivningsperioden. I fremskrivningen har vi imidlertid valgt at holde niveauerne angivet i de to tabeller konstant alle årene, da det ikke er muligt at forudsige de fremtidige bevægelser på nogen fornuftig måde, hverken hvad angår retning eller omfang. At holde de nuværende niveauer konstante virker derfor som den mest plausible løsning.

Dødelighed

Dødshyppigheder for alle alderstrin fra 0 til 109 år

Problematikken omkring alderstrin med få personer i bestemte herkomstgrupper er endnu mere udtalt i forbindelse med dødelighed end fertilitet. Mens interessen vedrørende fertilitet samler sig om de fertile alderstrin fra 15 til 49 år, er alle alderstrin fra 0 til 109 år relevante, når det gælder dødelighed. De skal yderligere opdeles på køn, da der er betydelige forskelle i dødshyppigheder mellem mænd og kvinder.

Få ældre indvandrere gør det meget vanskeligt at opdele dødelighed på herkomst

Da dødelighed i sigens natur er af større betydning for ældre end yngre aldersgrupper, er det i praksis en meget vanskelig opgave at opdele dødelighed på herkomst. Det skyldes, at både indvandrere og især efterkommere har en meget yngre befolknings sammensætning end personer med dansk oprindelse. Der findes derfor ikke noget sikkert datagrundlag, hvorfra det er muligt at bestemme fx dødshyppigheden for 85-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere.

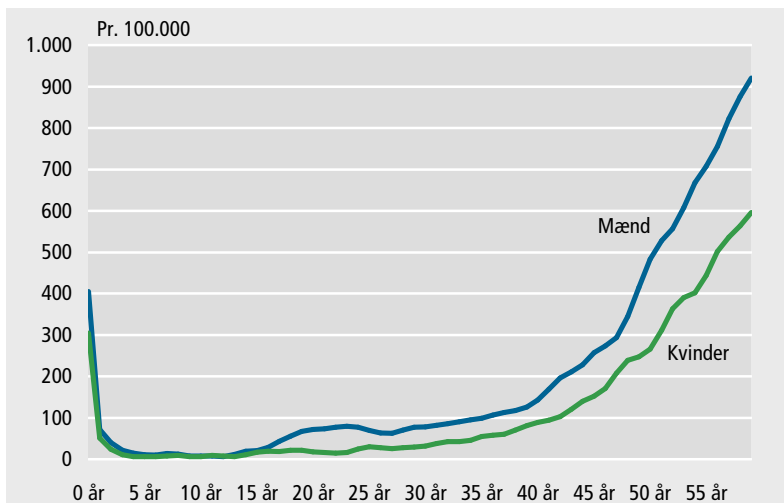
Dødshyppigheder opdeles derfor kun på alder og køn

Vedrørende dødelighed bliver der derfor ikke opdelt på herkomst. Det skyldes ikke, at det kan udelukkes, at der er forskelle i dødelighed mellem forskellige herkomstgrupper. Der er noget, der tyder på, at fx ikke-vestlige indvandrere i visse aldersgrupper har en lidt højere dødelighed end personer med dansk oprindelse - fx blandt 0-årige. Men datagrundlaget er for tyndt til, at der kan konkluderes noget sikkert, og det er derfor valgt kun at opdele de aldersbetingede dødshyppigheder på mænd og kvinder for hele befolkningen i Danmark.

Meget store forskelle i dødshyppigheder mellem alderstrin

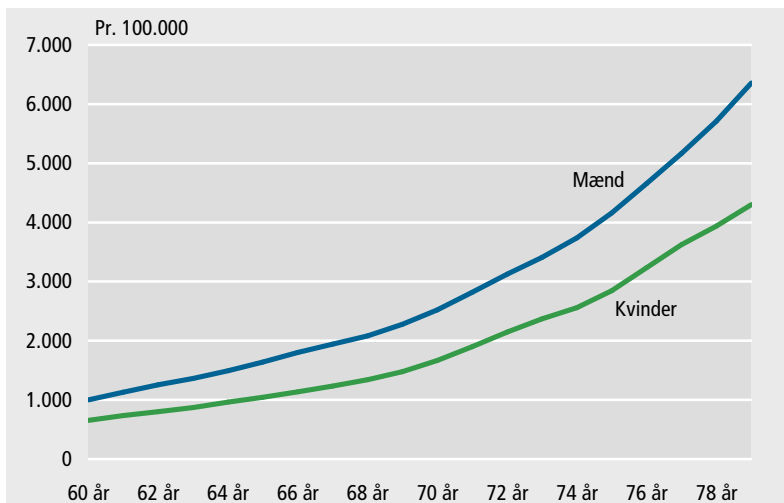
Udgangsniveauerne i fremskrivningen for dødshyppighederne fremgår af de tre figurer 10.11 - 10.13. De er opdelt i tre figurer, da der er meget store forskelle mellem de enkelte alderstrin. Fx er dødshyppigheden for 109-årige kvinder omkring 15.000 gange højere end for 5-årige.

Figur 10.11. Dødshyppigheder for 0-59-årige. 2007-2008

Dødshyppigheder stigende med alderen, når der ses bort fra 0-årige 0-årige har en dødelighed, som ligger på omtrent samme niveau som 50-årige. Når der ses bort fra 0-årige er dødshyppighederne stigende med alderen, og allerede omkring 15-års alderen er det tydeligt, at kurven for mænd ligger lidt højere end for kvinder.

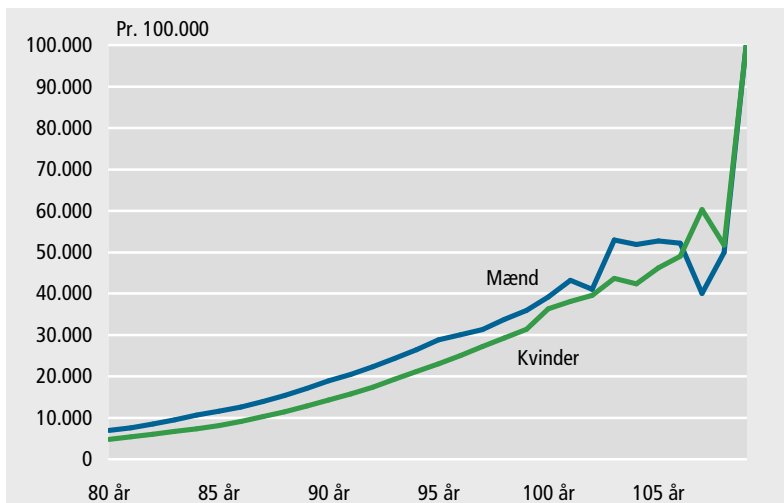
Figur 10.12. Dødshyppigheder for 60-79-årige. 2007-2008

Dødshyppighed angiver døde pr. 100.000 i den relevante gruppe

Dødshyppighederne i fremskrivningen er udregnet på baggrund af døde i 2007 og 2008 og angives som døde pr. 100.000 i den relevante gruppe. Der er valgt en periode på to år for at få mere sikre tal. For alle alderstrin fra 13 år har mænd højere dødelighed end kvinder, og forskellen mellem de to køn er størst for alderstrinene 19 til 24 år, hvor mænd har dødshyppigheder, der er mere end tre gange højere end for kvinder.

Figur 10.13. Dødshyppigheder for 80-109-årige. 2007-2008

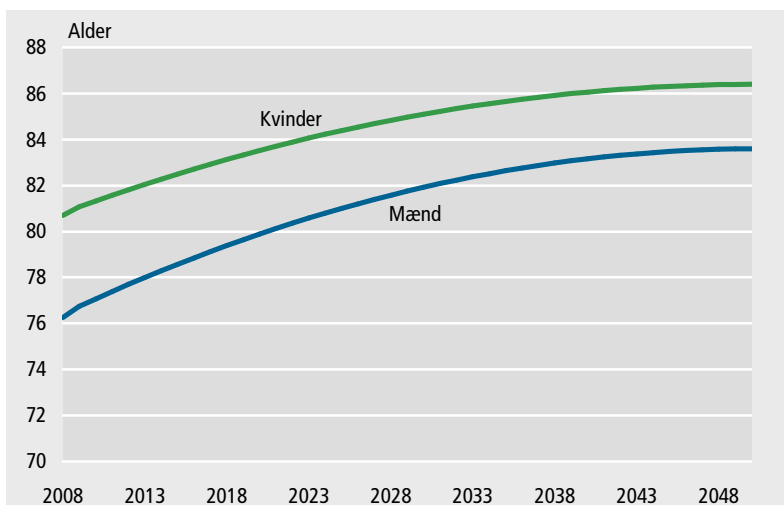
Dødshyppigheder for 109-årige sættes til 100.000

Der er meget få personer i befolkningen, som er 100 år eller derover, og det er på den baggrund, at det ujævne forløb for dødshyppighederne for 100-109-årige skal ses. I fremskrivningen kan man pr. definition ikke blive mere end 109 år, og det betyder, at dødshyppigheden for både 109-årige mænd og kvinder sættes til 100.000 pr. 100.000.

Middellevetid for 0-årige udregnes på grundlag af dødshyppighederne

Det er på grundlag af dødshyppighederne, at middellevetiden for 0-årige udregnes. Udgangsniveauerne er 76,26 år for mænd og 80,7 år for kvinder. De angiver den forventede levetid for en nyfødt i den danske befolkning, hvis de aktuelle aldersfordelte dødshyppigheder forbliver på samme niveau i al fremtid.

Figur 10.14. Forventede udvikling i middellevetid. 2009-2050

*Fremtidig udvikling
i dødshyppighed
usikker*

Historisk har dødshyppighederne været faldende, hvilket har resulteret i betydelige stigninger i middellevetiden for 0-årige. Hvordan dødeligheden vil udvikle sig i fremtiden er endnu et vigtigt element i befolkningsfremskrivninger, hvor usikkerheden om den fremtidige udvikling spiller en væsentlig rolle.

*Men enighed om,
at stigning i
middellevetid
vil fortsætte*

Der er bred enighed om, at stigningen i middellevetiden vil fortsætte. Her antages det, at middellevetiden vil stige frem til fremskrivningens slutår 2050, hvor niveauerne vil være 83,6 år for mænd og 86,4 år for kvinder. Det indebærer en stigning fra det nuværende niveau på 7,34 år for mænd og 5,70 år for kvinder. Den større forventede stigning for mænd er valgt, da man de seneste har kunnet registrere en vis indsnævring af forskellen mellem mænd og kvinders dødelighed.

*Største stigning
antages at finde sted
tidligt i perioden*

Det antages yderligere, at en større del af den forventede stigning i perioden vil finde sted i starten af perioden. I 2020 forventes det således, at halvdelen af stigningen i middellevetid frem mod 2050 allerede er opnået.

*Dødshyppigheder
antages at ændre
sig i samme takt
for alle alderstrin*

Dødshyppigheder for de enkelte fremskrivningsår er givet via udgangsniveauerne og den forventede middellevetid i de enkelte år. Der antages, at dødshyppighederne relativt set ændrer sig i samme takt for alle alderstrin fra år til år, og de sættes til et niveau, der giver den forventede middellevetid i det pågældende fremskrivningsår.

*Ud over fertilitet og
dødelighed har
antagelser om
vandring stor
betydning*

Med de anvendte forudsætninger for fertilitet kan det bestemmes, hvor mange nye 0-årige, der kommer til de forskellige herkomstgrupper hvert år. Forudsætningerne for dødelighed bestemmer hvor mange, der forlader befolkningen som følge af død for alle de forskellige alderstrin og alle køns- og herkomstgrupper hvert år. Det sidste vigtige sæt forudsætninger, der skal indgå i fremskrivningen, vedrører vandringer.

Vandringer

*Omfanget af
fremtidig indvandring
af udlændinge til
Danmark er meget
usikkert*

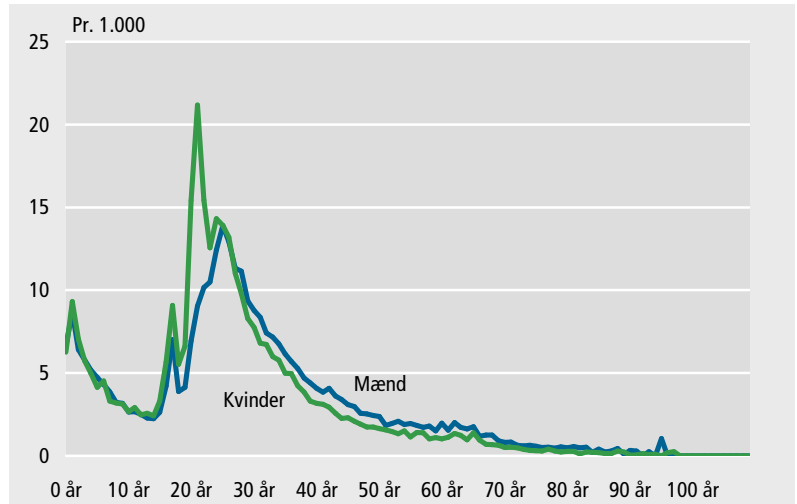
Usikkerheden omkring fremtidige indvandringer er især relateret til indvandring af udenlandske statsborgere, der ikke er født i Danmark. Indvandring for personer med dansk oprindelse, efterkommere og børn af efterkommere forventes at følge et forholdsvis forudsigeligt mønster, der afspejler den aktuelle befolknings størrelse og alderssammensætning. Det gælder også udvandringer for alle herkomstgrupper.

*Nye indvandrere
fordelt på køn og
alder skal bestemmes
for alle år i
fremskrivnings-
perioden*

Indvandrerens indvandring er derimod langt mere uforudsigelig. Det skal vurderes, hvor mange vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der vil indvandre hvert eneste år i fremskrivningsperioden, og det skal også bestemmes, hvordan deres sammensætning er på køn og alder. Det er klart, at jo længere væk fra fremskrivningens startår man kommer, desto mere usikker vil vurderingen være. Selv på kort sagt kan det være meget vanskeligt at forudsige. Konjunkturrelle forhold, politiske stramninger eller lempelser og internationale konflikter, der forårsager store

flytningestrømme, er nogle af de forhold, der har stor indflydelse på den fremtidige indvandring.

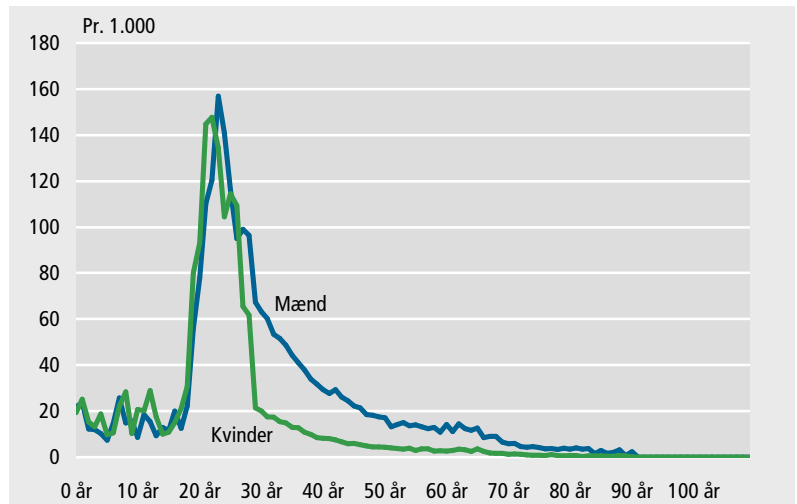
Figur 10.15. Indvandrede personer med dansk oprindelse pr. 1.000 i befolkningen. Gennemsnit 2005-2008

Indvandring af personer født i Danmark antages at følge befolkning

Både personer med dansk oprindelse og efterkommere er født i Danmark, og det antages, at deres årlige alders- og kønsfordelte indvandring vil følge befolkningens størrelse. På baggrund af indvandring for årene 2005-2008 er det udregnet, hvor store andele indvandringerne udgør i forhold til den tilsvarende befolkningsgruppe i Danmark.

Figur 10.16. Indvandrede vestlige efterkommere pr. 1.000 i befolkningen. Gennemsnit 2005-2008

Der bruges data for seneste fire år for at få sikrere grundlag

Der er taget gennemsnit af fire-årsperioden 2005-2008 for at få et mere sikkert datagrundlag. For efterkommernes vedkommende er det dog kun andelen for 0-29-årige, der anvendes direkte. Andelen for 30-90-

årige er beregnet ved at tage udgangspunkt i andelen for 29-årige, hvor det er antaget, at udviklingen i indvandringsandele for 30-90-årige efterkommere foregår i samme takt som for personer med dansk oprindelse. For 91-109-årige er indvandrede pr. 1.000 personer for begge efterkommergrupper sat til 0. Indvandringsandelene antages at være konstante i hele fremskrivningsperioden.

Andel indvandrede højere for vestlige efterkommere end ikke-vestlige

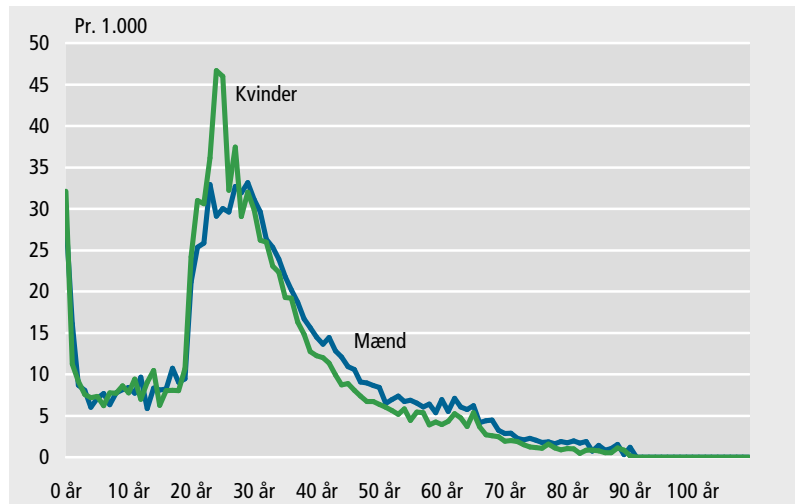
Overordnet set har de tre kurver med indvandring pr. 1.000 personer for personer med dansk oprindelse, vestlige efterkommere og ikke-vestlige efterkommere det samme forløb. Det skal dog bemærkes, at skalaen på y-akserne varierer. Andelen, som indvandrer, er således betydeligt større for efterkommere - især vestlige - end for personer med dansk oprindelse. Andelen af indvandrede vestlige efterkommere pr. 1.000 personer er for mange alderstrin 4-5 gange højere end de tilsvarende andele for ikke-vestlige efterkommere, som igen er omkring dobbelt så høje som for personer med dansk oprindelse.

Det kan skyldes, at meget få vestlige efterkommere er børn af flygtninge

Efterkommere har pr. definition forældre som er indvandrere. De må derfor også formodes at have en større tilknytning til udlandet end personer med dansk oprindelse. Derfor udvandrer flere fra Danmark i en periode, og der er tilsvarende flere, som vender tilbage til Danmark igen. Sammenlignet med ikke-vestlige efterkommere er der meget få vestlige efterkommere, der har forældre, som er flygtninge. De har derfor oftere en mere positiv tilknytning til deres oprindelsesland. Samtidig ligger de fleste vestlige lande tæt på Danmark, hvilket gør ind- og udvandring til og fra oprindelseslandet lettere. Det er blandt andet på den baggrund, at de højere andele for vestlige efterkommere skal ses.

Figur 10.17.

Indvandrede ikke-vestlige efterkommere pr. 1.000 i befolkningen. Gennemsnit 2005-2008

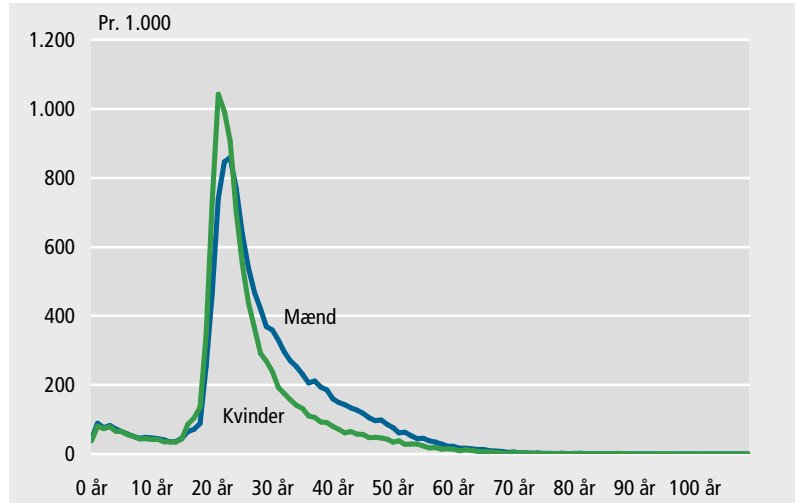

Konjunkturer, politik, konflikter og flygtningestrømme påvirker omfang af indvandring

Som nævnt er det en anderledes besværlig opgave at forudsige indvandringen for vestlige indvandrere og ikke-vestlige indvandrere, da utallige faktorer omkring fremtidige konjunkturer, politiske forhold, konflikter og flygtningestrømme kan have stor indflydelse på antallet af indvandrere, der kan indvandre til Danmark.

Figur 10.18.

Årlig indvandring for vestlige indvandrere. 2009-2049

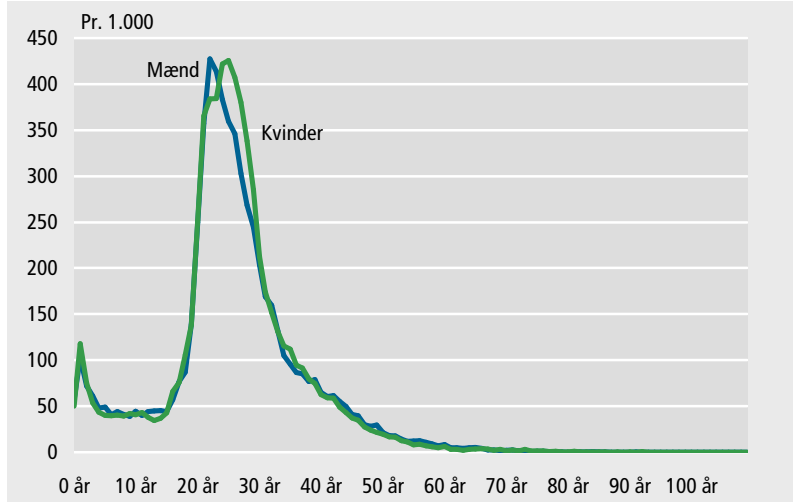
Den årlige indvandring sættes til 22.000 for vestlige indvandrere og 13.000 for ikke-vestlige indvandrere

Ved mødet i Danmarks Statistiks fremskrivningsgruppe i foråret 2009 blev det besluttet at sætte den årlige indvandring fra 2009 til 2049 af vestlige og ikke-vestlige indvandrere til henholdsvis 22.000 og 13.000 personer. I denne særlige fremskrivning sættes den årlige indvandring af indvandrere også til dette niveau. Fordelingen på alderstrin og køn af de 22.000 vestlige indvandrere er lavet, så den svarer til samme fordeling som for de vestlige indvandrere, der indvandrede til Danmark i perioden 2005-2008. Fordeling på køn og alder for de 13.000 ikke-vestlige indvandrere er lavet på tilsvarende vis. Også alders- og kønsfordelingen for de årligt indvandrede indvandrere holdes konstant i hele fremskrivningsperioden. Der indvandrer fx 192 kvindelige vestlige indvandrere, som er 31 år, i både 2009 og i 2049 og i alle mellemliggende år.

Børn af efterkommere antages at have indvandringsmønstre som personer med dansk oprindelse

På nuværende tidspunkt er der reelt ikke noget datagrundlag, hvorfra indvandringsmønstre for børn af efterkommere kan udlades. Det er derfor antaget, at både vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere har helt samme fordeling som personer med dansk oprindelse mht. indvandrede pr. 1.000 personer i de forskellige grupperinger af køn og alderstrin.

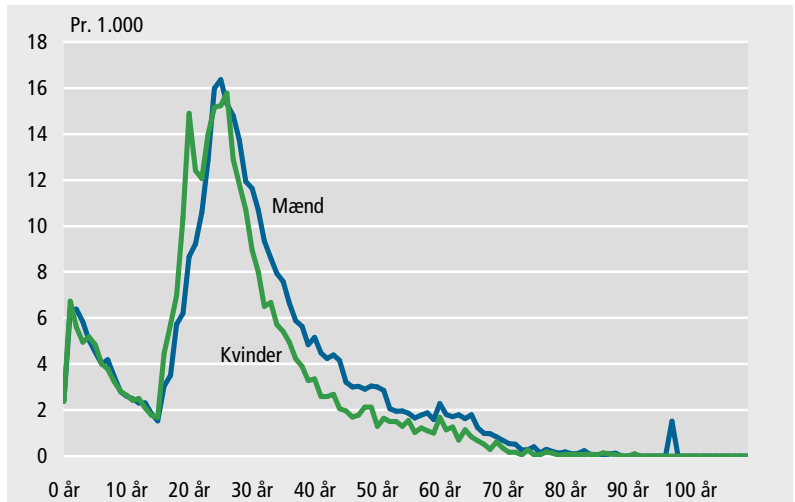
Figur 10.19. **Årlig indvandring for ikke-vestlige indvandrere. 2009-2049**

Udvandring er lettere at forudsige end indvandring

Vedrørende udvandring er der på samme måde som for indvandring for personer med dansk oprindelse og de to efterkommergrupper udregnet antal udvandrede pr. 1.000 personer for alle grupper med undtagelse af børn og efterkommere, som også her antages at have samme andele som personer med dansk oprindelse. Når det gælder udvandring er der ikke samme uforudsigelighed for indvandrere som for indvandring, da udvandring udgår fra en kendt bestand af herboende indvandrere, mens indvandringen kan komme fra hele verden.

Figur 10.20. **Udvandrede personer med dansk oprindelse pr. 1.000 i befolkningen. Gennemsnit 2005-2008**

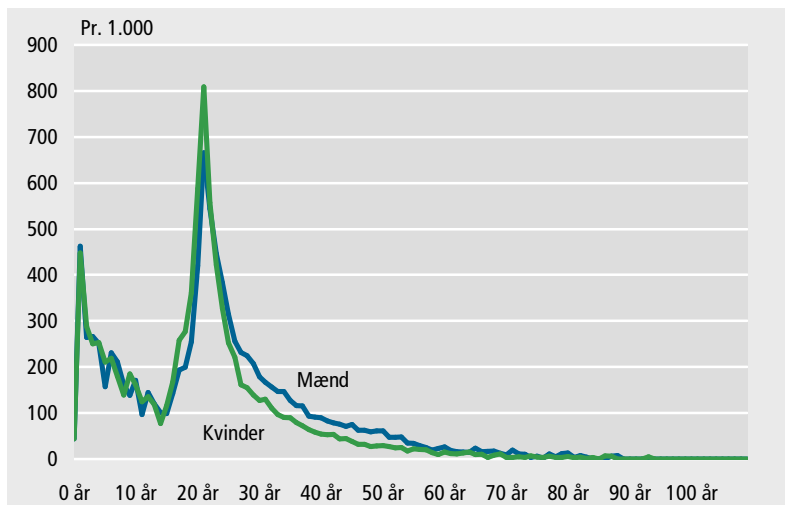

Især personer i 20'erne og 30'erne udvandrer

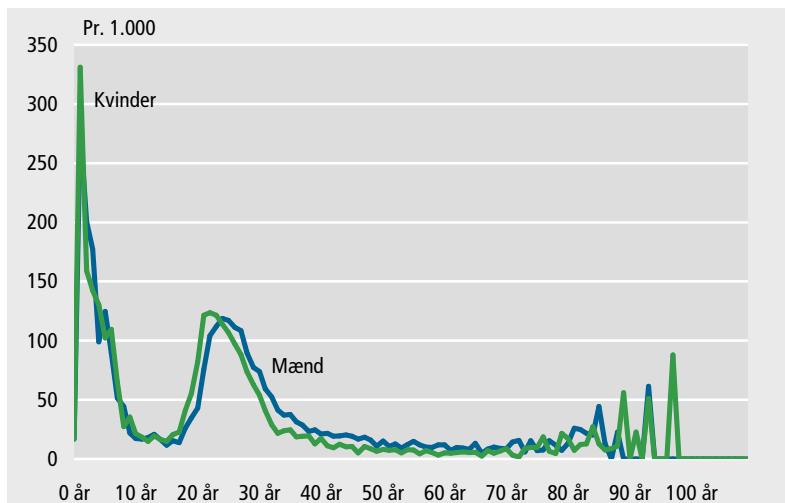
Ligesom for indvandringen er andelen, der udvandrer, særligt høj blandt personer i 20'erne og 30'erne, og kurverne i de fem figurer har et nogenlunde ensartet forløb. Igen skal man dog være opmærksom på forskellene i skalaen på y-aksen. Der er således meget store forskelle

mellem herkomstgruppernes udvandringshyppigheder. De er klart størst for de vestlige indvandrere. Det er fx mere end hver anden af de 20-22-årige vestlige indvandrere i befolkningen, der udvandrer. De høje andele hænger sammen med, at mange vestlige indvandrere i starten af 20'erne er i Danmark på studieophold af kortere varighed.

Figur 10.21. **Udvandrede vestlige indvandrere pr. 1.000 i befolkningen. Gennemsnit 2005-2008**

Figur 10.22. **Udvandrede ikke-vestlige indvandrere pr. 1.000 i befolkningen. Gennemsnit 2005-2008**

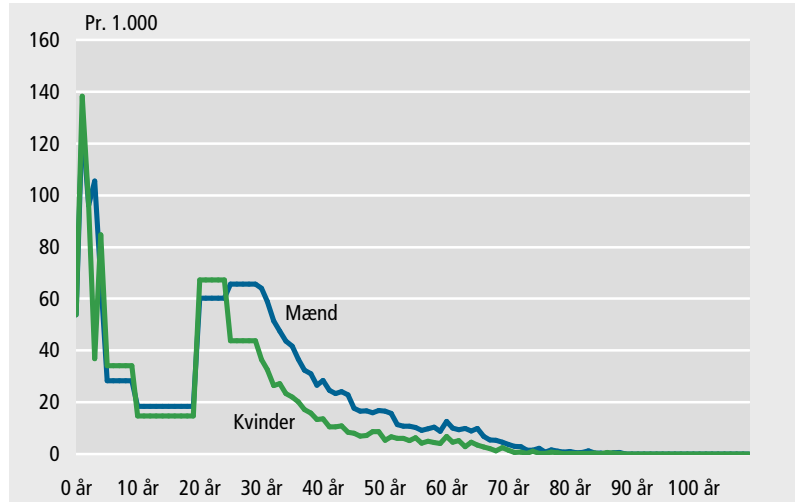
Høj udvandring blandt ikke-vestlige indvandrere på de alleryngste alderstrin

Blandt de ikke-vestlige indvandrere er udvandringshyppighederne på de alleryngste alderstrin højere end blandt personer i 20'erne. Der er få ikke-vestlige indvandrere over 70 år i den danske befolkning, og selv om der er anvendt gennemsnit for fire-årsperioden 2005-2008, er datagrundlaget meget beskedent, hvilket giver nogle store udsving for de høje alderstrin.

*Datagrundlag
vedrørende
udvandring tyndt for
efterkommere*

Datagrundlagets omfang er også et problem for efterkommerne. For de vestlige efterkommere var de årlige udvandringer fra 2005-2008 for mange alderstrin så små, at det var nødvendigt at lave sammenlægninger. Det er gjort for 5-9-årige, 10-19-årige, 20-24-årige og 25-29-årige, hvilket også fremgår af kurverne.

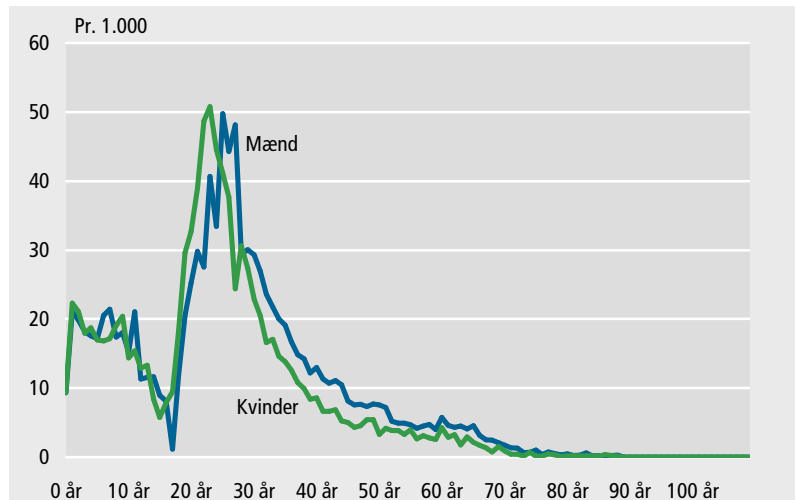
Figur 10.23. Udvandrede vestlige efterkommere pr. 1.000 i befolkningen. Gennemsnit 2005-2008

*Antagelser om
udvandring for
efterkommere
over 30 år*

Ligesom for indvandrerne indgår udvandringshyppighederne for alderstrinene 30-90-årige ikke direkte for efterkommerne. I stedet for er det med udgangspunkt i udvandringshyppighederne for 29-årige antaget, at de højere alderstrin udvikler sig i samme takt som for personer med dansk oprindelse. Udvandringshyppighederne for både vestlige og ikke-vestlige 91-109-årige efterkommere er sat til 0.

Figur 10.24. Udvandrede ikke-vestlige efterkommere pr. 1.000 i befolkningen. Gennemsnit 2005-2008

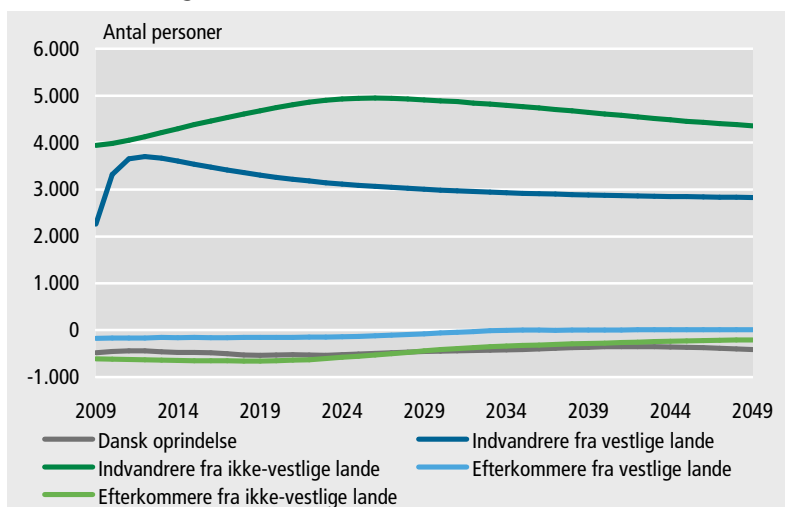
Udvandringshyppigheder har samme niveau i hele fremskrivningsperioden

Udvandringshyppighederne antages at være konstante igennem hele fremskrivningsperioden. Fx vil der hvert år udvandre 2,9 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere på 30 år. Det svarer i antal personer kun til 9 personer i 2009. I 2032 er antallet imidlertid 59 personer. Denne voldsomme udvikling afspejler, at især de ikke-vestlige efterkommeres alderssammensætning vil undergå store forandringer i de kommende år. Ændringerne i befolkningens alderssammensætning i de forskellige herkomstgrupper er en væsentlig årsag til, at det i fremskrivningen er vigtigt at sætte antagelserne omkring årlige ind- og udvandring på forskellige alderstrin i forhold til den aktuelle befolkning.

Nettoindvandring negativ for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere

Nettoindvandringen er defineret som årlige indvandring fratrukket udvandring. Både personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere har negativ nettoindvandring igennem hele fremskrivningsperioden i størrelsesordenen 200-700 om året. Vestlige efterkommere har en nettoindvandring lidt under 0 frem til 2038, hvorefter den stort set er konstant omkring 0-punktet resten af fremskrivningsperioden.

Figur 10.25. **Nettoindvandring, 2009-2049**

Nettoindvandring højere for ikke-vestlige indvandrere end vestlige

Det er værd at bemærke, at ikke-vestlige indvandrere har højere nettoindvandring end vestlige indvandrere i alle år fra 2009-2049. De årlige indvandring blev som nævnt sat til 13.000 for ikke-vestlige indvandrere og 22.000 for vestlige indvandrere. Den årlige indvandring af ikke-vestlige indvandrere udgør altså kun 59 pct. af indvandringen af vestlige indvandrere. Det er på grund af betydeligt højere udvandringshyppigheder blandt vestlige indvandrere, at nettoindvandringen alligevel er højest for de ikke-vestlige indvandrere.

Udgangsbefolkningen for fremskrivningen er befolkningen 1. januar 2009 fordelt på alle syv herkomstgrupper, begge køn og alle alderstrin. Med en udgangsbefolkning samt forudsætningerne omkring fertilitet, dødelighed samt ind- og udvandring kan fremskrivningen laves.